

(1)

1980-01-01, tisdag.

Med start omkring kl 1330 gick Lena och jag på gamla Harlösbananans vall ut till golfbanan vid Kungsmarken och åter. Vi kom tillbaka till Tenorgränd 8 kl 1455. Det var grått, men lugnt, och sikten var hygglig. Över Östra Torn ett par skrattnåsar, under vandringen flera ggr snöskateflocker på 5 - 30 ex, som vanligt i glesa formationer och flygande åt skilda håll. Kråka minst 15 ex sedda, mest enstaka; råka en flock på c 25 ex samt flera andra ex, skata sedd, talgoxe och blåmes sedda. En flock på 11 sädgäss flög norrut; en stor hanne i teten. En gång hördes gråsiska, och vi fann fåglarna, det var 4 ex som flög österut. Gråsparv, koltrast, grönfink också sedda; sistnämnda art rätt riklig.

1980-01-02, onsdag.

Jag var på Zootis c kl 1030-1545. Delvis klart väder, svag V vind, lätt snötäcke. Snöskateflocker sågs flera ggr från fönstret, flög åt olika håll som vanligt, överhuvudtaget gör de ett "irrande" intryck, och detta så ofta att man måste anse beteendet som väsentligt i deras livsföring. Man kan i viss mån jämföra med gråsiskan, som (både i Lappland och härnere i söder) påfallande ofta ses eller hörs komma över på stor höjd och på långdistansflykt, och åtminstone ofta åt olika håll på en och samma dag. - Från arbetsrummet såg jag också en flock på 10 sädgäss som flög mot S eller SV i solskenet. Några domherrar förbiflygande, fällde vid Zootis.

Nils-Åke Andersson kom upp idag, efter överenskommelse per telefon. Det var mycket roligt att träffa honom; vi samtalade i nästan en timme. Bland mycket annat diskuterade vi snöskatans och gråsiskans beteende.

Över staden, särskilt över Östra Torn, flera skrattnåsar flygande omkring lågt, säkert letar de mat i bostadsområdena.

1980-01-03, torsdag.

Kl 0920, när jag var på väg från Tenorgränd till Zootis, kom en sparvhök mycket snabbt och lågt rakt över mig, fortsatte längs en promenadväg mellan trädridåer, korsade Tornavägen och försvann mot S. Mesar varnade. Denna morgon mycket klar och fin, vind svag, sikt utmärkt, snötäcke rätt tunt men sammanhängande, och temp. minus 10 grader kl 0900.

1980-01-06, söndag, trettondagen.

Biltur med Lena och vår gäst Marie Arrhenius. Start 1030. For Lund-S Sandby-Revingehed-Harlösa-norr om Vombsjön; stopp och vandring vid Vombsjöstranden vid sjöns NO hörn, ställde bilen nära Färs härads hembygdsgård. Fortsatte sedan till Övedsklosters slott, besåg detta, letade förgäves efter strömstare på vanliga platsen vid slottet. Körde därefter förbi Öveds samhälle - Björka by-korsade väg 12 - ner till Ilstorps kyrka men svängde in på vägen mot Everlöv. Stannade vid bron över Klingavälsån och gjorde rundtitt men med klen resultat, fortsatte genom Kumlatofta by förbi Everlövs kyrka och vidare förbi Blentarp-in norr om Sövdesjön genom Sövde by och fram till Sövdeborgs slott, som också besågs i korthet. For upp till Tågra gård, stannade på vägen c 400 m V om gården och förtärde medförd matsäck, kaffe och smörgåsar. For så Spjälla-Ilstorpsgården- ner längs Ö sidan av Sövde flygfält, men även här fågelfattigt, vände därför och for från Ilstorpsgården mot Ilstorps kyrka. Här äntligen "napp" med gäss, se nedan. Körde så Ilstorps kyrka-upp till väg 12, följde den fram till avtagsvägen mot Vombs by, körde in här, beskådade Heljesjön, korsade Vombs ängar och for sedan en sväng uppom "stora heden" för att se efter örnen, därpå via Silvåkra by - förbi Stensoffakorsen-Tvedöra-S Sandby- Lund, ankom till Tenorgränden 8 kl 1535. Det var svag vind, ett par minusgrader, sikt måttlig men aldrig dålig. Mulet. Rätt behagligt väder. Enda ställe där vi gick en någorlunda lång promenad var vid Vombsjöns NÖ del, här var vi ute vid stranden och i den fina, delvis grova bokskogen c 50 minuter.

Vi var inte nere vid Krankesjön. Inga hade per telefon meddelat att hon varit där föregående dag, att sjön var helt frusen och rätt tätt prickad med skridskoåkare, att ingen vattenfågel fanns att se och att stugan undslupit inbrott och andra störningar. - Vombsjön var helt frusen nu (möjliga små vakar vid "fiskar Bergströms", som vi ej besökte idag, och kanske på andra ställen. Inga människor ute på isen, men vid land var isen fullt bärkraftig). Sövdesjön, som bara sågs från Sövde by, föreföll helt frusen och hade rätt mycket folk på isen. Heljesjön förstås helt frusen, en del folk därute, några tycktes idka vinterfiske. Tunt snötäcke, lös snö, landskapet vitt. Inte på långt när så halt som vi befarat.

Fågel:

häger 1 ex flygande över Silvåkra by

sädgås: på utvägen 4 ex på fält mellan S Sandby och Skatteberga (där de inte ofta ses). Därefter passerade vi Vikens gård, markerna V om Ilstorps kyrka, de välbekanta gåsmarkerna Ö och V om bron över Klingavälsån mellan Ilstorp och Kumlatofta, de lika välkända markerna vid Sövdeborgs f d station och Tågra, och fälten på och Ö om Sövde flygfält - allt detta utan att se en enda gås. Inte heller en enda flygande gås, för den delen! Men V om Ilstorpsgården, S om vägen, fann vi en stor flock som granskades noga. Det var c 600 sädgäss. Jag bestämde nästan alla som gick fritt, och allt var sädgäss. Högst 50-75 gäss gick i mycket grund sänka i marken och var m l m dolda för oss. - Därefter letade vi förgäves gäss S om Vombs by och på Vombs ängar; här sågs ej ett spår av gäss. Men ett par km Ö om S Sandby och c 500 till 700 m N om vägen anträffades en ny flock, stor, säkert c 900 ex. Allt jag såg var sädgäss, men denna gång hann vi inte granska så stor del av flocken.

obestämda änder: långt ute över Vombsjön, över havsörnarna (se nedan) och nästan osynliga i diset, flög en rätt stor andflock, fåglarna var rätt stora också men så svagt synliga (och så kortvarigt) att jag inte kunde avgöra arten. Störst sannolikhet för gräsand eller storskrake.

ormvråk: på utvägen 1 ex i litet träd nära Mossavägen, 3 ex mellan Skatteberga och Revingeby, därav 1 ex på stolpe vid vägen, lyfte ej när vi passerade. Därefter intet ex sett förrän nära Blentarp, 1 ex. Vid Ilstorp på återvägen 1 ex, S om Vombs 1 ex, på Vombs ängar 2 ex, nära Silvåkra by 1 ex och V om Stensoffa 2 ex, summa 12 sedda. 2 av dem var ljusa undertill men ej eller endast svagt ljusstecknade på ovansidan. Alla satt stilla, så när som på att något ex blev skrämt och flög en kort sträcka.

fjällvråk: 1 ex i torrträd på Vombs ängar.

sparvhök: 1 ex flög förbi nära bron över Björkaån, på Vombsjöns Ö sida.

havsörn: en granskning av isvidderna på Vombsjön visade att 3 havsörnar satt nära varandra, långt ute på isen på sjöns Ö halva. Ett ex lyfte någon minut efter det att vi upptäckt fåglarna. Det var en mörk juv, den flög lågt

1980-01-06 forts.

norrut och försvann. Av de återstående var en praktiskt taget säkert också en juv; den andra satt delvis dold, och fast jag tror att den också var juv anför jag den som varande av obestämd ålder. Dessa 2 sista ex satt mycket länge alldeles stilla, säkert 25 minuter, kanske längre.

skrattnås: 2-3 ad i vinterdräkt flög över Östra Torn / när vi startade.

fiskmås: något ex ad sågs också där. OBS att inte en enda mås sågs i inlandet f.ö. större hackspett hördes i Övedskogen, flög fram, satte sig fritt i talltopp, var ad med röd fläck i nacken.

(strömstare: eftersöktes på gamla kända platsen vid Övedskloster men förgäves.)

talgoxe: ovanligt stor flock i buskar och träd när vi gick på den gamla järnvägs-vallen vid Vombsjöns NÖ hörn; här en välsamlad flock på minst 22 ex, troligen flera, ty de hade redan börjat flytta på sig när vi nalkades. Även senare

blåmes sedd vid Sövedeborg

(sedd flerstädes.)

entita sedd 1 ex med talgoxarna vid Öved/Vombsjön.

nötväcka hörd i skogen vid Öved

trädkrypare hörd vid strömstare-lokalen.

koltrast sedd, dels flera ex i närheten av Tenorgränd 8, dels enstaka ex flera ggr på rundturen.

snöskata sedd i förvånande antal i Östra Torn/Lund. När vi startade, flög glesa förband över Östra Torn och stadens östra delar (vi hade ett ärende inom staden vid starten). Flockar små, medelstora och stora, ofta mycket glesa, ofta sågs ett antal ex flyga åt olika håll. - På färden inte sedd utom ett fåtal ex vid Öved. Vid återkomsten kl 1530 var det öppna fältet mellan Östra Torns by och villabebyggelsen S därom alldeles fullt av snöskator, som satt på den plöjda marken, snötäcket var så tunt att jordkokorna var m l m synliga, och på topparna på dessa satt snöskatorna. Säkert 500-700 ex där, och flera kom från olika håll, rätt stark tillströmning, man fick intrycket att de samlades för natten, även om de naturligtvis inte avsåg att sitta på öppna marken.

bofink: i småfågel-flock på c 20-25 ex, som lyfte i alm-allé vid Övedskloster, hann jag se en bofink och en gulspärv. Senare sågs enstaka förbiflygande bofinkar minst 2 ggr.

bergfink hördes i Övedsskogen, en gång bara.

domherre: flock lyfte i vägkanten nära Tvedöra när vi var på hemväg

?grönsiska: nära Övedskloster sågs på avstånd en småfågelflock fälla i en stor al; var nästan säkert grönsiska.

gulspärv: se bofink. Sannolikt flera ~~små~~ gulspärv i flocken.

obestämda småfåglar, otvivelaktigt finkar och/eller i något fall kanske gulspärv, sågs på långt håll ett par ggr. Allmänintryck: mer småfågel än vanligt. Men detta kan vara falskt, kan bero på att jag numera obsar mest på en plats, nämligen vid stugan/tornet vid Krankesjön, utan att röra mig nämnvärt åt olika ~~håll~~ håll, och då blir utbytet principiellt annorlunda än vid en lång rundfärd, eller vid en långvandring.

gråspärv sedd i Vombs by.

pilfink: några ex sedda i Björka by.

nötskrika 2 ex invid Jägarehuset, Sövedeborg, d v s jägare Borgströms gamla bostad (numera bor han i nytt hus i Sövede by).

skata sedd i ringa antal.

kaja sågs i flockar vid Blädde nära Everlöv och vid ~~Ilstorp~~ Ilstorpstugan samt på hemvägen nära Lilla Abusa, flockarnas storlek c 25-50 ex/flock. Därtill strö-ex och par och någon småflock, bl a på telefontråd, där de, som oftast är fallet, satt parvis.

råka sedd i ringa antal utom på hemvägen väster om S Sandby; där satt och flög en flock på säkert 35-40 ex, troligen flera.

kråka sedd allmänt; flockvis vid Blädde och Ilstorp och på ytterligare något ställe, här c 30-40 ex/flock, därtill många småflockar och ensamma ex.

Summa 27 bestämda arter, eller 28 om grönsiska inräknas vilket jag tror är OK.

A
(4) S
1980-01-09, onsdag.

Lund: kl 0915 ~~sees~~ gräsiska överflygande, likaså kl 1530. 1 sparvhök sedd över staden vid Zootis, ~~sees~~ gles snöskateflock, dessutom enstaka ex sedda. (Tämligen stor,)

i
(4)
1980-01-10.

Lund kl 0920: korsnäbb hördes, livliga locktoner, det befanns att en hanne och en hona hade fällt i tallbuskar vid Tenorgränden 1. Buskarna planterade på tomten. Hannen hade kotte i näbben. Fåglarna var oroliga, flög bort. OBS: mycket snö. - Kl 1630 flög 21 gäss, nästan säkert sädgäss, mot ONO rätt lågt. Bra väder, men skymning, inga färger kunde ses.

1980-01-13, söndag.

i
Biltur: från Lund 1410 i mulet väder, men rätt god sikt och svag V vind. Vi for Lund - S Sandby - Revingehed - Kvinnevad - Harlösa - Viken - Vombsjöns V sida - Norra Vombvägen genom Vombs Fure - Björka - Öved - Vombsjöns N sida - Vombs ängar - Silvåkra - stugan, ankomst dit 1608, sedan hem (i skymning/mörker). Jag antecknade: Vid Revingehed 2 sittande ormvråkar. Nära Harlösa 1 sittande ormvråk, 1 flygande tornfalk, 1 domherre hanne. Kråkfågel nästan intet. Snötäcke obrutet, jämnt, några cm tjockt. Vikens gård: inga gäss men 6 rådjur på norra fältet. Vombsjön vid "Fiskar Bergströms": mycket kall vind från V, någon minusgrad. Sjön 100 procent islagd, snö på isen. Ett stycke ut stod 55 gräsänder samt 2 ad och 4 juv sångsvanar samt en bit därifrån 19 sångsvanar ad. Vombsby: 1 kaja. Vombvägen genom Furet: intet. Vombsjön SO hörn, utsiktsplatsen: 1 spillkråka, men ~~sees~~ intet att se på isen. Väster om Björka by: 1 börningevråk. Vi for upp till "slånplatsen" (=högsta området vid Fruallid) Här flock på över 25 snöskator. Vid Öved strömstare, och 1 spillkråka hörd där. Vombs ängar: 50 svartfåglar, (varav) c 10 kajor, c 30 kråkor och 10 råkor. Stugan: yttertemp. minus 3° C, men det var iskallt i tornet. 1 häger ad vid liten öppen yta vid kanalmynningen. 1 gärdsmyg sedd och hörd, den rörde sig som en boll på snön. 1 normal ormvråk flygande. Därefter sågs 2 gärdsmyg i sällskap! Inga fler anteckningar; det är uppenbart att vi sedan for hem och att det då var alltför mörkt för att observera.

Märk: en notis om rödhake i Lund denna dag finnes på annan sida.

1980-01-20, söndag.

Lätt frost, soldis som var ganska tätt på avstånd, svag vind. Lena och jag for från Tenorgränd 1125, via S Sandby - Å Revinge till Harlösa. Helt snötäckt, skidföre. Vid Östra Torn som vanligt flera råkor. Väster om S Sandby flock 25 råkor. 1 sparvhök jagade. På halmstack vid Revingeby 8 1 ormvråk och 2 uppvaktande skator. Sedan en lång sträcka utan fågel. Vikens gård: inga gäss, men ~~sees~~ 15 flygande kajor. Dis över Vombsjöns is. Nära Svansjö 1 kråka och 6 skator sittande. Utan att stanna for vi förbi Övedskloster - Vombsjöns Ö sida - Björka. 2 kråkor, f ö ej ett liv synligt. 1 ormvråk i träd vid gamla handelsboden nära Björka. 1 skata. Sedan ner till Ilstorps kyrka: här 5 flygande gäss. God sikt över de stora snötäckta markerna, men inga fler gäss syntes, ej heller vid Sövde flygfält. ~~sees~~ Flock 17 kråkor på snön. En ensam snöskata faller på stolpe i vägkanten. 1 km N om Snogeholms slott 1 ljus ormvråk 5 m upp på grov granstam i skogen, den hade vit undersida.

i
Backens krön vid Bellinga, med fin utsikt över Ellestasjön. Stopp här 1230-1235: 1 flygande ormvråk, 1 flygande ringduva. ~~sees~~ Entita hörd. Mycket ljust, diffust solljus, rätt tätt vitt dis, svag SO vind. 1 + 1 koltrast. Vi forts. till Krageholmssjön via Skårby, vi for upp på den enskilda vägen väster om sjön till ~~snöskateflock~~ skogsbrynet S om Ebbarps gård. Härifrån sågs 1 kungsörn juv sittande i trädtopp i "ekparken" nära Bellinga slott. Tälgoxe och stjärtmes,, koltrast, spår av rådjur och spår av älg, det var 14 cm i klövens längslinje och 11 cm brett.

Jag tog foto av spåret. Domherrar sedda. Vi fortsatte via sjöns Ö sida

1980-01-20 forts.

Krageholmssjöns S ände, stannade här 1340-1358 och drack medfört kaffe men såg ingen fågel utom talgoxe. Det var is på sjön och skridskoåkande människor på isen. Vi for västerut, korsade stora vägen S om Skårby, ~~omkring 1358~~ där vi såg 7 kajor och summa 10 kråkor, och fortsatte mot Svarte via Marsvinsholms slott - kyrkan. Mulet av tunt molntäcke; solskivan var skarpt avgränsad bakom detta täcke. 6 ringduvor.

Svarte 1411. 1 snöskata, 1 råka. Vi stannade i östra utkanten av samhället, gick ut och tittade. Rätt grov sjö, ingen is. I Svarte 5 pilfinkar och 1 gråsparv. Kråka på håll. Vid ~~havet~~ havet 3 skrattmåsar ad hib flygande mot öster, fiskmåssedd, gråtrut allmän. Knipa några småflockar: 7 + 4 + 2 etc. Småskrak hanne och hona plus 2 hannar. Koltrast vid stranden. Vi for 3 km västerut, såg gråtrut, fiskmåssedd och ett gräsandpar bland strandstenarna. Fortsatte 1430. Nära avtagsvägen till Snårestad: på fält 70 sädgäss och 18-20 kanadagäss. Spridda kråkor. Vi for vägen upp till Snårestad, den väg där det var så enormt med snö förra vintern (fotos finnas, flera stycken); sedan for vi via Marsvinsholm och längs E 14 till avtagsvägen mot Genarp. Kl 1445 väldig kråkflock N om vägen V om Rydsgård, säkert ~~300~~ 300 - 400 ex, men de var på långt håll. Enstaka kråkor flera ggr, men ej en vråk förrän 150! då vi var nära avtagsvägen till Genarp, då sågs ~~2~~ rentav 2 ormvråkar "stå" mot vinden. OBS så få vråkar hittills. Underbar börringevråk sedd, nästan blåvit och mörk, satt på stolpe i vägkanten när vi 1515 befann oss S om "kejsarörnsplatsen" vid Lemmeströ.

Häckebergasjön stopp 1530-1538, gick ut på isen. Inga rovfåglar, men 5 domherrar. Flock c 25 - 30 gräsänder flygande. Allt vatten (som vi såg) var fruset (men det brukar finnas öppet vatten nedanför avflödena från sjön, inne bland täta träd. GR). Vi for till Dörröd. Inga rovfåglar. Vid Dörröd kl 1550 50 kråkor och 15 råkor på snön, dessutom kom inalles c 40 kråkor från N. På gödselhög ytterl. 20 kråkor.

Veberöd: intet. Vi forts. till Torna Hällestad. Kråkor summa 50, ~~10~~ råkor några.

Vid Hällestad fasan: 2 tuppar och 5 hönor sedda, men totala ~~antalet~~ antalet var säkert större. Nordost om Måryd 400 sädgäss kl 1612. Kom hem till Lund 1626. OBS inga vråkar på hemvägen!

- Tillägg:
- a) på sträckan Tvedöra - S Sandby nog inalles 40-50 kråkor eller mer.
 - b) vid Ebbarp talgoxe sedd och stjärtmes i boktopparna. Finkar sedda flockvis på håll, jag misstänker bergfink men är inte säker.
 - c) mycket stora avverkningar hade skett i skogen vid Krageholmssjön, träd av olika dimensioner kapats.
 - d) idag rätt mycket körande utan att stanna, detta avsiktligt för att komma till Krageholmsområdet och syd-kusten medan det ännu var dagsljus.

(6)

Fågelnotiser för tiden 1980-01-12 t o m 1980-01-20

1980-01-12, lördag. Jag gick på den gamla banvallen mot Hardeberga (oftast kallad Hardebergaspåret, men ~~varum~~ rälsen ligger inte kvar) från Ö Torn nästan ut till golfbanan vid Kungsmarken, och åter samma väg. Fint vinterväder, lugnt. Praktiskt taget bara de allra trivialaste arterna sedda, såsom kråka, råka, gråsparv, koltrast etc., men en sak av intresse, ~~namn~~ om ock "negativ", förtjänar nämnas: i bärbuskar etc längs banvallen och i övrigt i villakvarteren sågs, bland många koltrastar, högst 6-8 snöskator. De har svärmat över Lund de sista veckorna. Dagens siffra bara en bråkdel, kanske en procent av vad som setts tidigare i januari.

1980-01-13, söndag. I trädgården till Tenorgränd 8 sågs 1 rödhake. Satt fritt i ett litet träd. Snö, frost, ~~varum~~ sol.

1980-01-15, tisdag. 1 tornfalk ryttlade flitigt vid motorvägsbanken, alldeles där vägen österifrån går under motorvägen. Falken blev ej skrämmd av den livliga och ofta snabba biltrafiken på motorvägen.

1980-01-17, torsdag. På morgonen omkring kl 0930 flög en flock på 30 sädgäss rakt över Östra Torn mot V. Flocken var upplöst i 4-5 smärre delar, och fåglarna kacklade livligt. Kan ha orsakats av att de flög över staden. Uppbrottet (om det nu var ett sådant, d v s ett uppbrott till sträckflykt) kan däremot ha orsakats av att snön nu blivit så djup att gässen har svårt att nå ner till gräset, eller höstgrödorna, av vad slag de vara må.

Hela tiden enligt ovan brukade råkor till ett antal av c 10 - 15 ex vistas på den snöhöljda åkern mellan Ö Torn och motorvägen. Ofta orädda, satt kvar fast man gick förbi på några m håll.

Under tiden fr o m 1980-01-13 t o m 1980-01-20 såg jag inte en enda snöskata i Lund. Under samma tid såg jag skrattnås och fiskmås över Ö Torn (och från Zootis etc) flera dagar, aldrig många samtidigt, knappast någonsin mer än 3 ex på en gång. Men (rätt) regelbundna var de. Av skrattnås endast ad i vinterdräkt, av fiskmås både ad och juv.

1980-01-19, lördag. Inga och Thomas gick längs Råå-ån en lång ~~sträcka~~ sträcka. Såg mycket småfågel, särskilt domherrar i askarna, även trädkrypare ~~varum~~ incl. ett par oerhört bleka ex, vidare ormvråk i måttligt antal: en lång sträcka efter ån bara 2 ex, sedan 7 ex ~~varum~~ samtidigt vid Borgen. Se f ö Ingas protokoll. 2 strömstarar också!!

1980-01-20, söndag. Lena och jag gjorde biltur till Krageholmssjön och sydkusten. Se särskilt protokoll. Samma dag hade Inga ärende till familjen Nyström i Genarp. På återvägen därifrån körde hon via stugan vid Krankesjön. På vägen mellan Dalby och Veberöd, nära den plats där vägen tar av mot Torna Hällestad, såg hon en ung havsörn flyga lågt över vägen.

1980-01-21, måndag. Inte en enda snöskata över Lund. Däremot såg jag ute på väster på f m en ovanligt stor flock kråkfågel, både kråka och kaja och troligen råka också, säkert summa summarum 125 ex., kanske flera.

1980-01-27, söndag.

SkOF-exkursion med buss till Öresundskusten och sydkusten, främst för att se efter vattenfågel incl. gäss. Ledare Leif Nilsson. Antal deltagare därutöver var 29. Start från Lund 0830 (med drygt fem minuters extra väntan, som vanligt), från Malmö 0905. Leif sade att Öresund norr om Malmö inte var värt att besöka: där hade blivit för mycket is efter sista tidens köld. Vi for därför från Malmö till Klagshamn. Den stora dammen var helt isbelagd, men havet utanför och S om stora "udden" var öppet.

Väder: det var blixtrande klart, utomordentligt starkt solljus, molnfritt, temp. torde på morgonen varit c 8 minusgrader, på dagen kanske 5 minusgrader. Det var vind omkring N, den föreföll inte stark inne i städerna, men vid kusten var den bitande kall. Intet snöfall, men det fykte svagt på många ställen över vägarna och slätten. Det var så pass mycket snö, (och den hade fallit m 1 m stilla), att åkrar och kustängar nästan alltid var helvita, endast sällan ~~sees~~ sågs små svarta märken indikerande att snön fallit över plöjnad.

Vi stannade först vid Klagshamn, men första fågelobsen gjordes redan på vägen mellan Lund och Malmö, när vi såg en gås flock på c 40 ex flyga inåt land (mot Ö) på långt håll. Leif sade att det var sädgäss och ~~kanadagäss~~ närmare bestämt "Klågerups-gässen". Vid Klagshamn mycket fågel i vattnet, även långt mot S där fåglarna, som vanligt idag, blev obestämbara på grund av det bländande solljuset och speglingarna i vattnet.

Från Klagshamn for vi på den relativt lilla vägen som går nära kusten/ söderut, sedan förbi Gässie kyrka - Hököpinge - Vellinge - gamla vägen (väg 100) ~~men~~, men vid platsen för Kungstorps f d station tog vi in på nya vägen och for till Falsterbo-kanalen. Stopp här och vandring längs kanalen till S sidan. Därefter färd mot Ö men svängde uppom Räng - Håslöv - Skegrie - Holmanäs gård (jag läste gårdsnamnet på boningshuset, kände ej till namnet förut) - Fredshög - österut, men eftersom bussen inte kunde svänga ner till Skåre hamn fortsatte vi mot Trelleborg. Hittills flera korta stopp för att se på gås flockar på avstånd (se nedan), men inga försök att studera dem närmare; detta var naturligtvis ibland svårt p g av vägförhållandena, men nettoresultatet blev att så fort vi i fjärran utspanat någon (ofta tät, liggande) gås flock och Leif sagt vad det var för art, så fortsatte vi. Vissa ~~och~~ stora och små flockar sågs därför inte på närmare håll än 700 - 1500 m, delvis i bra ljus, delvis i skarpaste motljus. Jag tror gärna att Leifs bestämningar var riktiga, eftersom han i förvägen, genom den hjälp han har av Hakon Persson och genom egna obsar, vet var ~~nas~~ flockarna av sädgås resp kanadagås brukar hålla till. Men åtminstone en gång var det en stor flock (säkert 500 - 1000, ej möjligt att avgöra eftersom de låg stilla och mycket ~~mycket~~ tätt på platt fält på 1000 m avstånd) som faktiskt inte kunde artbestämmas utan tub men Leif ~~kanadagäss~~ sade att det var kanadensare, fastän han bara såg dem inifrån bussen, som inte ens stannade denna gång.

Vi fortsatte längs S kusten V om Trelleborg, passerade mycket svan m m utan att studera dem, stannade däremot för matrast vid monumentet vid Stävsten. For igenom Trelleborg utan att stanna och fortsatte till Smygehuk/Smygehamn. Start därifrån 1308. Sedan ett par minutlänga uppehåll och slutligen, vid Abbekås, stopp dels nere vid hamnen, dels strax Ö om samhället. ~~Vad vi såg på vägen mellan Abbekås och Smygehamn~~ Dessa uppehåll också kortvariga, vid hamnen 1350-1400, därefter bara någon minut på sista stället. Start därifrån kl 1405, for genaste vägen via Skivarp - förbi Torsjö - Skurup och därifrån på E 14 till Malmö; ~~kanadagäss~~ på grund av örnarna, eller rättare sagt ~~kanadagäss~~ den första örnen, blev det ett kort stopp på E 14 öster om Börringe bygdegård. Sedan till Malmö, avlämnade deltagarna på vanliga stället Amiralsgatan x ~~Föreningsgatan~~ Föreningsgatan kl 1453 och fortsatte till Lund, där vi nådde busstorget kl 1515. Utbyte se tabell nästa sida jämte kommentarer. OBS att ljuset hela dagen var lika bländande och luften ovanligt klar. OBS också att sydkusten var praktiskt taget isfri, i regel gick det öppna vattnet ända in ~~in~~ till stranden, ibland lätta stråk av issörja som dock alltid var smala. Stenblocken ~~och~~ som stack upp över vattnet var däremot "glaserade" med ett tjockt ispannar.

Artlistan blev rätt trevlig, med många fina arter andfågel. Och örn-obsarna på hemvägen var remarka~~bla~~ ~~och~~ gav en extra krydda åt dagen, trots att alla exemplaren inte kunde bestämmas.

FORTS.

1980-01-27 forts.

art	Klags- hamn	Gässie	Fbo- kanalen	Räng- Håslöv- Fredshög	Stav- sten	Smyge- huk/hamn	Abbe- kås	E 14	övn + kom.
skäggdopping	-	-	-	-	-	1	-	-	ja
smådopping	-	-	1	-	-	-	-	-	-
kanadagås	100	-	-	600+300 +500	-	250	-	-	ja
sädgås	100	1000	-	120+100	-	-	-	-	ja
obest.gäss	-	-	-	1100+22	-	-	-	-	ja
knölsvan	400	-	2	-	?	-	-	-	ja
sångsvan	hörd av Leif	-	-	-	-	-	-	-	ja
obest.svanar	-	-	-	-	-	-	-	-	ja
gräsand	100	-	-	-	?	c 30	50	-	ja
bläsand	1 ex (Leif)	-	-	-	-	-	-	-	-
vigg	enstaka ex	-	12	-	-	1	-	-	ja
brunand	2	-	9	-	-	-	-	-	ja
obest.änder	ja	-	ja	-	ja	ja	ja	-	ja
alfågel	-	-	-	-	-	50	ja	-	ja
ejder	-	-	-	-	-	1 ♀	-	-	-
knipa	några små- flockar	-	-	-	-	100+400	200	-	ja
storskrak	25	-	c 50	-	några	15	-	-	ja
småskrak	6	-	5	-	-	-	-	-	ja
salskrak	1	-	13	-	-	-	-	-	ja
obest.skrak	-	-	ja	-	ja	-	ja	-	ja
sparvhök	-	-	1	-	-	-	-	-	-
ormvråk	-	-	-	1	1	1 + 1	-	-	ja
kungsörn	-	-	-	-	-	-	-	2	ja
havsörn	-	-	-	-	-	-	-	2	ja
obest.örnar	-	-	-	-	-	-	-	2	ja
fasan	2 ♂♂	-	-	-	-	-	-	-	ja
sothöna	50	-	75	-	-	-	?	-	ja
skrattnäs	-	-	1 ad	-	-	många	?	-	ja
fiskmås	-	-	1 ad + 1 juv	-	-	?	?	-	ja
gråtrut	över 50	-	allmän	-	många	ja	ja	-	ja
havstrut	1 ad + 1 med	-	flera ex	-	-	sedd	?	-	ja
ringduva	1 ex S Klagsh.	-	-	-	-	c 70	-	-	ja
turkduva	2 ex flygande över Skurup, annars ej sedd	-	-	-	-	-	-	-	-
mindre hackspett	1 ex utsökt fint Smygehamn, var ♀	-	-	-	-	-	-	-	ja
sidensvans	några ex sedda Smygehamn av pojkar Gierow	-	-	-	-	-	-	-	-
koltrast	-	sedd	?	-	-	sedd	?	-	-
dubbeltrast	-	-	4	-	-	-	-	-	ja
snöskata	2-3 ex	-	-	-	15 mot V	1	-	-	ja
trädkrypare	-	-	-	-	-	1	-	-	ja
gulspurv	-	-	-	-	-	flock	-	-	ja
bofink	-	-	-	-	-	sedd	-	-	ja
bergfink	-	-	-	-	-	sedd	-	-	ja
grönsiska	-	-	-	-	-	hörd	-	-	ja
Passer sp	-	-	-	-	-	flock	-	-	-
skata	sedd	ja	-	ja	-	-	-	-	ja
kaja	-	ja	-	-	-	ja	-	ja	ja
råka	-	ja	-	?	-	-	-	ja	ja
kråka	sedda	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Efter ankomsten till Lund (busstörget) gick jag upp till Tenorgränd 8. Väder fortfarande lika strålande. Tid: 1520-1555. Såg 1 tornfalk ryttla över Spyken, såg gråsparv och pilfink i trädgårdarna och häckarna längs gatan, och hörde överflygande ~~grå~~ gråsiska en gång, nästan säkert bara 1 ex dock.

För kommentarer se nästa ark.

FORTS.

1980-01-27 forts.

Tillägg och kommentarer:

skäggdopping 1 ex rätt långt ute, stack av i det starka ljuset genom sin tunna vita hals

kanadagås: siffror my. approximativa. I något fall avstånd så långt att bestämning blev diskutabel (se ovan), och i varje fall omöjligt att avgöra ev. inblandning av andra arter. Totalsiffran blir c 1750 ex, och den är säkert någorlunda rätt.

sädgås: till stor del gäller vad som sades om kanadagås. Den stora flocken vid Gässie (V om kyrkan) låg tätt samlad på ett snöfält på rätt måttligt avstånd, och Leif frågade mig hur många ex jag trodde den innehöll. Jag hade avsett att svara // "minst 600" med tillägg att en god skattning ej kunde göras. I samma ögonblick började djuren sträcka på halsarna och strax var alla i luften. Det blev en my. imponerande flock, jag skattade minst 1000 ex, Leif sade 800-900; och vi såg ingenting annat än sädgäss här.

obest.gäss: den stora flocken på 1100 var högst sannolikt sädgäss, men kritisk bestämning knappast möjlig p g av långt håll. Leif tycktes dock veta att en sädgås flock brukade hålla till där(?). Förutom de 22 obest. sågs ytterligare något litet sällskap på långt håll, alla gående eller liggande på snötäckta åkrar. Totala antalet idag sedda kanadagäss blir nog som sagt 1750 (kanske i överkant?) och antalet sädgäss c 2400.

knölsvan: förutom de stora flockarna vid Klagshamn sågs betydande mängder även utefter sydkusten särskilt mellan Fredshög och Trelleborg. På ett ställe låg 250 svanar tätt, på andra ställen glesare förband på 50 - 75 ex. Ibland kunde jag se direkt att det var knölsvan, men de stora flockarna förblev oklara, även om jag gärna tror Leif som säger att knölsvanen på denna sträcka är i stor majoritet. - Av de 2 knölsvanarna i kanalen var 1 ad som föreföll apatisk och på väg att frysa in i is, det var 10 - 25 m is runt svanen på alla håll, och jag tror snarast att den redan var infrusen. Abdra ex här var en juv i öppet vatten.

sångsvan: jag såg direkt säkert ett par tiotal sångsvanar mellan Fredshög och Trelleborg, men majoriteten låg för långt ute och i bländande motljus.

obest. svanar: se föreg.

gräsand: överallt måttliga tal, eller små tal snarast. Men vi gjorde ofta så korta uppehåll att vi ej ens hann bestämma de änder som låg inom bestämningshåll.

vigg: obs det ringa antalet. I Falsterbokanalen av 12 ex bara 1 ♂ ad, den låg intill några brunänder.

brunand: i Fbo-kanalen dels 2 ♂♂ och 1 ♀ tillsammans, dels en flock på 6 ♂♂.

obestämda änder blev det rätt mycket idag p g av motljuset och de korta uppehållen
alfågel: fina obsar, men totala antalet sedda var ringa, enligt Leif ovanligt ringa. Detta säger föga om totalantalet; huvudmassan ligger ofta (oftast) så långt ute att den inte kan ses eller bestämmas från land.

knipa: vid Smygehamn dels några flockar på 40, 20, etc, dels en alldeles ovanligt stor flock på c 400 ex, låt vara att den inte var lika välsamlad som exempelvis en viggflock brukar vara.

storskrak: vid kanalen 5 + 2 + 40 + enstaka ex

småskrak: spridda flygande ex ~~småskrak~~ kan tilläggas, men totalantalet säkert bestämda ex var litet

salskrak: flocken i Fbo-kanalen bestod av 6 ♂♂ och 7 ♀♀ resp. honfärgade ex. Sannolikt sågs därtill ett annat ex, ♀.

obest.skrakar: enstaka eller småflockar på upp till 5-6 ex sedda rätt ofta över havet, det var säkerligen både stor- och småskrak men aldrig salskrak.

ormvråk: efter Abbekås skall 1 ex tilläggas som satt i grandunge mellan Klagstorp och Torsjö, samt 1 ex ~~ormvråk~~ nära Svedala. Summa 6 ex sedda av mig idag på denna rätt långa runda och trots avgjort flitiga obsar; det är en mycket låg siffra.

kungsörn } Sex örnar sågos från E 14, alla inom loppet av högst 10 minuter,
havsörn } c klockan 1425-1435, och längs sträckan Stjärneberg-Eksmaden-
obest.örnar } Börringe bygdegård. Det gick till såhär: jag satt t h i bussen och spanade norrut. Fann 1 kretsande och (mest) mot vinden stående örn rätt långt i N över bokskog, lågt över kronorna. Örnen började glida västerut, bussen stannade, det sågs av alla att det var en kungsörn

juv. Den flög fritt flera 100 m, korsade vägen framför bussen och kom då snart i svårt motljus. Jag släppte den, men då ropade ~~ormvråk~~ någon att den anslöt till en annan örn över en kulle S om vägen. Jag fick syn på dem båda, de var rätt nära, och jag såg att även det andra ex var en kungsörn men ålder omöjlig att

avgöra. Bussen startade igen men hade inte hunnit mer än (högst) 2 km när jag fann att 2 andra örnar kretsade över skogen i norr, i sällskap, lågt, rätt långt borta. Denna gången stannade inte bussen, men örnarna var synliga ganska länge, kanske ungefär en kilometers körsträcka. Och den blev händelserik. Jag lyfte kikaren mot dessa örnar, ~~men~~ fann att en av dem just försvann bakom trädkronorna, men den andre var helmörk och av flygbilden att döma en klar havsörn. Samtidigt dyker den försvinnande örnen åter upp över skogen, framför havsörnen, och framför dessa två kommer två andra örnar tillsynes, alla lågt, alla i enkelrad, avstånd långt eller tämligen långt men alls inte hopplöst, särskilt som ljuset var gott. Jag såg alla 4 örnarna segla m l m mot V eller NV men kunde inte bestämma någon mer, eftersom bussen inte stannade. Upphetsningen i bussen blev naturligtvis stor, säkert är att många deltagare såg örnarna. Bussen fortsatte, ett slag med sakta fart, men ökade sedan. Leif, som satt längre fram än jag, sade att han fått in i kikaren en av örnarna, och den hade helvit stjärt, d v s det måste varit en havsörn ad.

Nettoresultat: 1 kungsörn juv, 1 kungsörn av obestämbar ålder, 1 havsörn ~~juv~~ juv, 1 havsörn ad, och 2 obestämda örnar. Jag svarar för bestämningen av dessa örnar utom för den gamle havsörnen.

fasan: förutom de 2 ♂♂ vid Klagshamn bara 1 ex sett senare på dagen. Oerhört fåtaligt jämfört med förr.

sothöna: antalet mycket lågt jämfört med föregående vinter, sade Leif; han hade också siffror som indikerar att beståndet sjunkit med 75 procent sista vintern. - Förutom tabellens siffror idag hade vi nog sothöns i ringa antal på ytterligare någon plats; men det var svårt att få med allt.

skrattnås: enda plats där den sågs i flertal var vid Smygehamn där kanske 20-30 ex (my. approx.) flög över ett ??kloakutsläpp tillsammans med gråtrutar.

fiskmås: obs avgjort fåtaligt.

gråtrut: obs avgjort allmän, vanligen spridd ute över havet både nära och längre ute havstrut: flera granna ex, men totalantal sedda var lågt

ringduva: förutom det ensamma exet sågs den bara på en plats, strax V om Smygehamn, där c 30 ex satt i alléträd och c 20 + 20 på fält (höstraps??) rätt nära.

mindre hackspett ♀ alldeles otroligt fint sedd, helt orädd, hackade på stam på stor pil och fortsatte ut på mycket tunna torra kvistar, där den hackade ända ut på den avbrytna spetsen; dessa kvistar så tunna att de knappast bar ens en mindre hackspett. Flyttade sig till basen på annat mycket grovt träd, en poppel eller pil tror jag, hackade där upp en liten prydlig "krater" i mycket grov bark på mindre än en meters höjd och mitt framför alla deltagarna.

dubbeltrast 1 ex flög över kanalens S del, svängde i luften och fällde slutligen i grov björk, jag fick in den i tuben men ~~men~~ redan när den flög hade jag sett färgen bra, incl. bakrygg, övergump etc. För mig en mycket trevlig obs eftersom jag (såvitt jag minns) knappast fått någon ordentlig vinterobs tidigare.

snöskata: små siffror; en liten flock på c 12 ex skall tilläggas nära Abbekås, exakt plats ej antecknad.

trädkryp: dagens enda ex vistades i samma träd som mindre hackspetten gulsparv: Smygehamn minst 8-10 ex tillsammans med Passer sp.

bofink: på m l m frismält, smal yta i stranden vid Smygehamn några få ex

bergfink: tillsammans med föregående minst 8-10 ex

grönsiska hördes på ytterligare en plats, men jag fick uppfattningen att det bara var enstaka överflygande ex.

skata sedd flerstädes

kaja sedd i ringa antal, dock sågs i Skurup flock på c 25 ex och kort därefter ytterligare någon mindre flock

råka sedd i ringa antal

kråka sedd i betydande antal, ofta ensamma ex flygande lågt över snöfälten, men på många ställen också flockar sedda, antal 10 - 20 ex/flock, ej fler. Totalantal ej räknat, men arten var allmän, säkert såg jag minst 150, högst kanske 300 ex.

OBS: en ung pojke påstod att han såg en dvärgmås bland skrattnåsarna vid Smygehamn, men trots att många av oss letade noga såg vi intet annat än skrattnås (och gråtrut). Pojken verkade föga kunnig, och jag tror inte på uppgiften.

C
1980-01-29 (eller eventuellt 01-30?)

(11)

OBSPLATS Lund vid Tenorgränd. Tid 0910. Snöväder, temp. nära 0° C. En talgoxe
lät höra subsång vid en holk som den inspekterar. Bokstavligen talat hundratal
gångar sjunger den snabbt och mycket lågmält:

(11)
"tsitsitsi - jäätsitsi" och/eller "tsitsitsi - tsäätsääti" eller dylikt.

Stavelserna "jää" och "tsää" lät gnällande. Jag såg näbbens rörelser hela tiden
medan den sjöng.

Några noter från slutet av januari finnas
även på p. 16.

(12) 5
1980-02-03.

Jag tog taxi från Lund 0840, ankomst Harlösa 0858. På utvägen sågs mycket råka, en del kråka och kaja; skata sågs, flera lärkflockar sågs komma mycket lågt mot NO - O. På avstånd sågs 2 + 10 flygande gäss.

1 ormvråk över Revingeskogen. Några fiskmåsar i Lunds utkant.

Harlösa: domherre hörd, och överflygande lärkor sågs. Stare sedd,.

Därefter rundtur i bil. Knapphändiga anteckningar:

Ilstorp - Knickarp - Rydsgård inte mycket sett, men summa 14 ormvråkar sedda före Rydsgård. Gäss: bara en flock på 15 ex flygande mot norr nära Krageholm och en dito flock på 12 också flygande norrut vid Bellinga.

Vid Vombsjön (rimligen dess norra sida) flög sånglärkor mot NO, de var allmänna. Vid Ilstorp kom en ormvråk på uppenbar fjärrflykt, kurs mot NNO ungefär; tydlig flyttning var det.

På barmark vid stor översvämning på åker SV om Rydsgård stod 7 sångsvanar ad. Detta ej långt från E 14. Summa sedda glador 5 eller 6.

Kråka sedd bland annat i flockar på 20 - 30 ex. Kaja allmän, ofta parvis, sedd hela ~~hela~~ vägen. Råka var allmän Lund - Harlösa, men där-
efter sågs ej mycket. Nära Bellinga lagård sågs 1 fjällvråk,

Relativt mycket däggdjur antecknades: vita dovhjortar och en råbock på Vombsjöns N sida, vid Sövde 1 rådjur och ytterligare 3 rådjur före Blentarp. 1 räv vid Björka by.

Hare ej sedd, kanin ej heller sedd. Och inte fasan.

(Jag har ett minne av att färden var brådiskande men orsaken därtill minns jag inte. Och varför anteckningarna gjorts så slarvigt förstår jag inte heller. GR vid renskrivningen 1981-05-08)

1980-02-05, tisdag.

Jag for med buss från Lund 1115 ner till Hyby. Gick därifrån, allra mest på allmänna landsvägen, ner till Holmeja och gick en sväng in i Bökebergsskogen, men inte långt in, på grund av snörikedomen. Jag var ute några timmar; exakt tid för återfärden med buss ej angiven, men troligen var jag i Lund igen före kl 1600.

Det var solsken, snö överallt, och det fykte från SO.

I Lund före avfärden sågs: över Östra Torn 24 råkor och ~~6~~ 6 kajor, på avstånd ytterligare kajor. Även 1 fiskmå. - Vid ~~busstorget~~ busstorget i Lund några få kajor och några få råkor samt 3 - 4 skratmåsar.

Artlista för färden i övrigt:

häger 1 nära Staffanstorp vid stort dike med öppet vatten
gräsand också 1 ex nära Staffanstorp, kanske flera ex
sparvhök 2 ex Bökeberg
ormvråk 1 ex Bökeberg, 1 ex Hyby
fjällvråk 1 ex Hyby
Kungsörn 2 juv nära Hyby, lågt kretsande i sällskap över kulle.
tornfalk 1 N om Yddingen
fasan 1 ♂ S om Staffanstorp
ringduva 5 ex Hyby
koltrast minst 7 ex sågs när jag gick genom Holmeja samhälle.
snöskata 4 + 1 ex i Holmeja
talgoxe summa 1 + 2 + 1 + 2 sedda
gulspurv c 5 ex i Holmeja
grönsiska 1 ensamt ex i al i Holmeja.
domherre ♂ + ♀ + ♂♀ sedda
gråspurv täml. allmän i Holmeja.

skata 2 i Holmeja, summa 3 andra sedda
kaja allmän flerstädes. Vid Staffanstorp c 20 ex, vid Klågerup c 100, vid Holmeja 25, och på hemvägen säkert 200 ex sedda; antagligen även annorstädes, originalanteckningar ej helt entydiga
råka ganska mycket sedd på utvägen, även vid bokoloni. Flock drygt 10 vid Holmeja, och totalantalet sedda på vägen var säkert över 100, kanske betydligt mer.

kråka tämligen allmän, ~~flerstädes~~ och mycket jämnare spridd än kaja och råka; sågs på snötäckta fält etc etc. I flockarna av blandad kråkfågel var kråkan dock alltid i minoritet jämfört med kaja och råka. - Blandflockar av kråkfågel, där proportionerna mellan arterna ej kunde avgöras, sågs dock också.

korp: till min glädje kom 2 ex rakt över ~~XXXX~~ Holmeja, de flög mycket snabbt i medvinden, jagande varandra.

Totala antalet ~~sedda~~ sedda arter = 21 på exkursionen, därtill 2 som bara sågs i Lund (skratmå. och fiskmå.). OBS att inte en enda gås blev sedd. OBS också att "svartfågeln" var allmän, både absolut och relativt.

(14) S
1980-02-23.

Efter c 10 dagars dimma var det fortfarande dis, sikt 1000-2000 m. Lena och jag startade från Lund 1345 i svag vind, temp. +3° C. Vid Östra Torn råkor och kajor. Mycket snö trots viss avsmältning på slutet. Mulet, men my. ljus himmel. 1 skata. 2 + 1 kråka. Flock 35 kråkor i trädtopp. Kungsmarkens golfbana: 1 flygande kaja. Därefter paus. V om S Sandby 1 kråka på snö. 2 talgoxar. I S Sandby 2 + 2 kajor. Skatteberga 1 kråka. - Sikt rätt god, fågel på alla bestämbara avstånd kan ses, men mycket litet att se. Allt har antecknats.

V om Revingeby 1 kråka och i närheten på snöfält en flock på c 110 fåglar varav mest råka. 2 kajor till.

Revingehed-området; intet utom 2 kajor. Kl 1404 korsar vi Kävlingeån vid Kvinnevad, ån är helt öppen. F ö massor av snö. Harlösa: 25 kajor, 25 råkor, 20 obest. kråkfåglar. Harlösa - Hjälmared 1 + 2 skator och 1 sittande ormvråk. Kajor nog 20 ex. Vombsjöns N sida: 1 ljus ormvråk sittande. I skogen 1 nötväcka och några obest. finkar. Öved: 1 flygande ormvråk. Vi for via Öveds f d station till Björka, ankomst dit 1423, såg 2 kajor. Mycket jämnt snötäcke. Några småfåglar och ännu 2 kajor samt 1 nötskrika.

1427: solen kommer fram! Vi far mot Ilstorp. Där är massor av snö. 1 skogsduva lyfter i vägkanten. Över 50 svartfåglar, kaja och råka ses. Stopp 1432 i Ilstorps by, kvar där till 1455. Neråt Karup räknar jag 145 sädgäss N om Klingavälsån + ytterligare 15 ex + ytterligare 13 flygande ex + 1 ensam gående 300 m från de övriga. / Jag granskar Klingavälsåns dalgång men finner inte flera gäss. Stor gråsparvflock. 1 sparvhök. Sikt nu 1500 m, dis mjukt, sol delvis framme.

Vi fortsätter. Vid Ilstorpsgården 10 råkor och 2 kråkor i vägkanten, de lyfte ej, eller kanske några få av dem lyfte kort. Vi fortsatte. 1 + 1 skator. Vi for via Tågra, men där var intet att se; snövallar vid vägen var 2 - 2,5 meter höga.

1504 Sövdeborgs f d station. Mycket disigt över Snogeholmsjön, vi stannade inte. Nu blev det dimma med sikt blott 200 - 500 m. Vid Eneborg några kråkor. 20 kråkor sittande. 2 domherrar på vägen. 2 domherrar till på samma sätt.

1522 stopp vid Krageholmssjöns S spets, vi åt var sin apelsin. Det var fortf. dimma. For sedan via Skårby norrut. Vid Nyåkra gård 1 ormvråk i träd. Några obestämda småfåglar, sannolikt såg jag 1 + 1 stenknäckar, men ej klart. Några kråkor. 4 skogsduvor på vägen; detta var S om Amalielund. OBS denna mycket tidiga återkomst av skogsduva, det är en regelbunden företeelse och anmärkningsvärd bl a emedan ringduvan, som ju delvis övervintrar (i motsats mot skogsduvan), inte kommer tillbaka lika tidigt. - Vid Snogeholm ovanligt stor talgoxeflock på c 30-36 ex. Dimma; sikt efter Snogeholm 300-800 m, ofta c 500 m. Sövde flygfält: sikt minst 1000 m. Bara 10 kråkor 1 råka! Ilstorps by: ej stopp. Björka by 1608, ej heller stopp, sikt nu 1000-1500 m. Vombsjöns SO hörn: sikt nu acceptabel, men det är is och is, och ingen fågel! Vombs ängar 1630: Klingavälsåns fåra liksom i fjol blockerad av snö, och därför stora översvämningar. Helt vintrigt, mycket snö. 15-20 kråkor, samt 1 flygande och 1 sittande fjällvråk. En bit av de fridlysta ängarna formligen manglad av tunga fordon. Manne tillåtet?

Vi for hem via Silvåkra by - Stensoffa vägska - S Sandby. Sikt nu hygglig. 1 ljus ormvråk, börringevråk, sittande. Massor av kreatur! 1 skata och drygt 10 kråkor glest fördelade på snöfält med bara fläckar etc. På håll vid Måryd 100 obestämda svartfåglar.

1644 S Sandby. - Vid Kungsmarkens golfbana tämligen mycket kråkor på ett fält. Återkomst till Tenorgränden i Lund 1658.

(OBS fattigt fågelliv! GR)

S L U T

1980-02-24, söndag.

(15)

Inga hämtade mig kl 1210, och vi for ut till stugan för ~~en~~ en kort kontroll att allt stod väl till. Det gjorde det också, dessbättre. Vi for ut via S Sandby - Revingehed - Kvinnevad. Det var disigt, men sikt c 1000 meter, inte bra, men inte så dåligt att obsar var meningslösa. Vind svag. Frostgrader, om ock bara något under noll. På utvägen synnerligen ont om fågel, ~~ingen~~ kråkfågel sågs i mycket ringa antal, och andra fåglar praktiskt taget ~~ingen~~ ingenting. Mycket snö, ovanligt mycket, och fullständig vinterprägel, dock var vägbanan i regel torr och snöfri.

Ankomst stugan 1238. En ormvråk satt i ensamma trädet vid kanalen, vråken normalfärgad. En spillkråka flög förbi mot SV. Intet annat. Jag gick upp i tornet, stod ~~1245-1300~~ där ~~1245-1300~~. Sikt nu drygt 3 km; motsatt ände av sjön syntes, om ock svagt. Sjön var förstås helt frusen. Långt borta i NV 2 personer på isen. I SO-hörnet en smal vak längs strömfåran från kanalen. Här ~~spår~~ sprang en mink fritt synlig, den dök ner i vattnet flera ggr och åtminstone en gång hade den något att mumsa på. Bakom den mellan buskar i tjock snö sågs en annan mink ett par ggr, bara några m avstånd. Mycket trevligt. 1 häger ad kom flygande och fällde vid kanten av det öppna vattnet. Några minuter senare ännu en dito dito, samma beteende, men oviss om det var samma ex som varit uppe och rört på sig. 2 skator på avstånd bland träden. Eljest ej ett liv.

Vi drack kaffe på verandan. Därvid sågs flera ggr talgoxar utanför, i buskarna och träden, en ensam gräsand ~~flög~~ flög upp och for bort, och 3 obestämda småfåglar, ~~troligen~~ troligen någon fink, flög mot NO. Termometern utanför stugan visade mellan 1 och 2 minusgrader. Vind ökade något. Vi fann att Nicolins hus blivit rivet och marken helt utplanad. Vi noterade också att snön var mycket hård, skanen bar oss, och några spår av kanin eller andra djur var därför ej att vänta. Gamla spår av människa och hund fanns däremot på tomten.

Inga gick till bilen, jag kom strax efter, då flög en duvhök mycket lågt över sjöns is mot N, rätt nära, snabbt, elegant.

Vi körde upp över "stora heden" och ner till tallskogskanten med utsikt över Vombs ängar och dungarna etc där det ibland sitter örnr. Idag sågs dock ingen örnr men väl 2 ormvråkar över ängarna, vidare 1 sittande ~~mmh~~ fjällvråk i hög trädtopp och 1 lågt kretsande fjällvråk, vidare ute på de snöiga och delvis isbelagda ängarna flera glesa kråkor. Och så kom en flock på 4 sånglärkor alldeles lågt över det isiga ~~landskapet~~ landskapet ungefär mot ONO.

Återfärd startade kl 1340, vi for via vägen närmast Krankesjön (den kallas Prästavägen) - Revingeby - S Sandby - Lund, ankomst dit 1420. Inga såg 1 hackspett, säkerligen större, flyga vid Revingeby. I S Sandby kajor parvis på Persson & Gustafssons spannmålshus (jag tror det är en spannmålshandel). Vidare 1 snöskata i samhället. Även på återvägen var kråkfågel fåtalig. OBS att inte en fasan eller raphöna eller mås sågs. Mycket skön tur, men antalet sedda arter lågt; något annat var dock inte att vänta.

Smånotiser om fågel januari - februari 1980

- 1980-01-23 en rödhake knäppte i trädgårdarna närmast Ekologihuset
- 01-26 lördag. Jag gick c 30 minuters gångväg utåt längs det s k Hardeberga-spåret och tillbaka igen, delvis annan väg. Gnistrande sol och snö, flera minusgrader, praktiskt taget vindstilla. Mycket liten aktivitet på fågel. En ensam gråsiska flög över (jag såg den, efter att först ha hört den); och ett glest förband på jämnt 10 anöskator flög österut. Därutöver bara del allra trivialaste sakerna. x)
- 01-31 från Ekologihuset såg jag 2 gäss flyga mot V eller VNV, ganska högt. Nästan säkert sädgäss; men numera, när kanadagässen blivit så pass allmänna övervintrare, måste man vara mera kritisk med bestämmingarna än i gamla dagar, när övervintrande gäss nära nog automatiskt bestämdes till sädgäss. - Det hade nu fallit mycket ny snö i flera omgångar. Koltrast både ♂ och ♀ ses på tomten; råkor flyger ofta över, eller sitter på fält eller hustak, och enstaka skrattnåsar och fiskmåsar ses de flesta dagar. - ~~Ensam gråsiska flög över huset, och ett glest förband på jämnt 10 anöskator flög österut.~~
- 02-01 Efter nya snöfall och molnig morgon blev det på f m snabbt sol. Flera minusgrader och kall vind omkring N eller NO. I björkarna nedanför UB en flock på c 35 gråsiskor. - Några timmar senare såg jag 1 sparrhök flyga över Zootis mot SV, rätt sakta, verkade spana efter byte.
- 02-02 en rödhake i trädgården Tenorgränd 8. Fint vinterväder, flera minusgrader och - efter upprepade snöfall - ett avgjort tjockt och rätt jämnt snötäcke. Koltrast, minst 1 ♂ och 1 ♀, ses i trädgården, får mat, äter särskilt gärna äpplen. Skata framme och tar bröd. Råkor, flera ex, säkert inalles 10 - 15 eller flera, finns i närheten och ses ofta flyga över huset, sitta på skorstenar och TV-antennar på grannhusen etc men har ännu aldrig setts gå ner och ta mat hos oss. Maten ligger på upphöjd plats 2-3 m från huset.
- 02-08 fredag: på f m, när jag skottade snö vid villan, kom en blåhök alldeles nära förbi, lågt över hustaken på granntomterna. Det var ingen ♂ ad men nästan säkert en ♀ ad, den var ovanligt blekbrun på vingarna (ej jämnt eller över hela vingarna), och även f ö föreföll grundfärgen tydligt blekare än hos juv. En stund senare flög några gulspårar över huset; och det bör sägas att gulspårarven - även om den ökat bra efter den stora nedgången på 50-60-talen - numera avgjort sällan ses inne i städerna. På 30-talet sågs den på vintrarna regelbundet och, såvitt jag minns, ofta allmänt t ex i utkanterna av Lund. Ekologin ändrad efter den djupa "vågdalen" Eller trots allt mindre individrik nu är förr? - Jag var på Zootis några timmar på middagen. Gick hem i skymning och mycket bistert väder; då flög en flock på 14 sidensvansar förbi mot S. Ej sedd av mig på länge annars.
- 02-09 massor av snö täcker landskapet. SkOF skulle ha bil-exkursion till ~~SkOF~~ trakten av Börringe söndag 10 febr, ~~SkOF~~ och jag skulle åka med ledaren, Lennart Nilsson, men väderleksutsikterna var de värsta möjliga; mer snö, eller underkyllt regn, svår halka, kanske dålig sikt, etc., varför vi beslöt att inte resa alls. - Över Östra Torn 1 ensam anöskata, eljest bara råka, skata, ~~SkOF~~ någon enstaka fiskmå ad.
- 02-10 söndag: vädret blev som förutsagts, inclusive dimma och otroligt hal isbark, både på marken och på minsta grenar och kvistar. Skare på tjocka snön, mycket allvarligt läge för raphöns etc. - I trädgården matade vi koltrastarna som vanligt. Talgoxe finns där också som vanligt. Över villorna flygande råkor, rätt många, även skata, enstaka fisk- och skrattnåsar ad. Jag var ute bara på e m och skottade snö, ett styvt jobb.
- 02-11 måndag: det hade töat under natten, isbarken borta eller my. lindrigare, temp nu mycket nära noll på f m. När jag gick till Zootis kl 1100, flög en tornfalk ♂ ad vid motorvägen, försökte fälla på stor lyftkran vid firman ~~Draco's~~ Draco's nybygge, men blev skräm, satte sig i träd my. nära, så nära att jag kunde se stjärtens teckning: den var enfärgat blågrå med subterminalt band, och manteln var my. djupt rödbrun. Fågeln lyfte ej för förbigående personer och naturligtvis ej för den starka biltrafiken på motorvägen. F ö koltrastar, talgoxar, råkor, enstaka skrattnåsar och fiskmåsar ad över staden.

Smånotiser om fågel januari - februari 1980, forts.

- 1980-02-15 fredag: en ensam snöskata i sällskap med ett par koltrastar i höga buskar vid teknis i Lund. Samma e m i skymningen knäppte en rödhake vid Tenorgränden, vilket är av visst intresse eftersom det på sista tiden varit kallt och mycket snörikt; snön ligger dessutom ovanligt jämnt fördelad. Någon av dessa dagar meddelade Frostavallen vid Höör 40 cm snötäcke. Råkor i flertal finns alltid vid Östra Torn, både vid själva den gamla byn och vid de nyare villakvarteren och på angränsande snötäckta fält etc. Många dagar i sträck (ungefär 13 febr - 18 febr) var det tätt dimma, därför omöjligt att göra exkursioner. Även svår halka många av dessa dagar.
- U -02-18 måndag: dimman lättade, det blev sol och mycket god sikt. På e m, när jag gick från Zootis, kom 2 sädgäss mot SV eller VSV över staden. Fåglarna var mycket tydligt olikstora, rimligen ♂♀. Koltrastar flera ex på tomten vid Tenorgränd 8 och i omgivningarna; vi lägger ut bröd och råa äpplen till dem, och Lena har satt upp fett-"kakor" med inbakade frön i träden. Talgoxar har ätit på dessa, ehuru inte så flitigt som vi trott. På sistone har även koltrastarna börjat äta på dem, men de kan inte hänga fast på dem och äta direkt utan måste sitta på en gren intill och äta medan de sitter så. En m l m fritt upphängd fettkaka blir därför nästan oåtkomlig för dem, de försöker ibland ryttla framför den och hacka på den, men det går mycket dåligt.
- 02-20 dimma på nytt, lättade inte ordentligt på hela dagen, men var inte lika tjock som förra veckan. - När jag gick ~~från~~ från Zootis på e m, satt 2 ringduvor på en TV-antenn på en av de närmaste villorna. Arten tidigare i vinter ej alls sedd av mig i Lund (och fåtaligt även i övrigt i Skåne).
- 02-25 från mitt arbetsrum på Ekologihuset såg jag 1 tornfalk flyga, den fällde på flaggstången på gamla vattentornet. När jag gick från Zootis kl c 1630, kom 1 sparvhök över byggnaden och ~~Med-Kem~~ Med-Kem Inst. På snöfri fläck vid Östra Torn (tydligen över ett värmerör eller dylikt) vistades 2 snöskator. Arten eljes ej sedd på sista 3-4 veckorna, så när som på de mycket få ex ~~kom~~ nämnts härovan.
- I som -02-27 även idag 1 tornfalk, fällde på flaggstången till gamla vattentornet.
- 02-26 (OBS data ej i följd) under delvis soligt väder och högre luft än vanligt sågs vid Östra Torn flock c 22 råkor och senare över Zootis flock 26 ex.
- 02-27 kl 1705 kom 1 sparvhök över Bangatan och järnvägsstationen i Lund, i högsta fart och på klar jaktflykt, "nuddade" precis över stationens tak och fortsatte mot koloniträdgårdarna på andra sidan, sänkte sig, det gick med rasande fart. Försvann kvickt därborta; jag såg en koltrast kasta sig upp och försvinna mot NV.
- 02-29 sol och klar sikt (bara mycket lätt dis på stora avstånd); detta var första dagen med sådan sikt efter drygt 14 dagars dimma, praktiskt taget utan ~~avbrott~~ avbrott. Idag disputerade Göran Högstedt på sina mycket trevliga undersökningar på skator. Denis Owen opponent, mycket livad förstås, som alltid, men han gjorde det inte alls särskilt lätt för Göran, som dock klarade sig fint. På kvällen mäta lyckad disputationsfest på Zootis med massor av folk, både bekanta och obekanta. - På natten omkring kl 0015, när jag ~~väntade~~ väntade på en taxi utanför Zootis, var det dimma på nytt.
- 02-28 på middagen sågs från Ekologihusets lunchrum 6 svanar flyga mot V. Det var just då någorlunda hygglig sikt, och svanarna flög väl på c 125-150 m höjd. Art omöjlig, jag hade ingen kikare.

1980-03-02, söndag.

Jag hade lovat Kristianstads Naturskyddsförening att leda en tur i S Skåne med främsta mål att se efter ~~snö~~ örnen. Jag tog taxi ut till Harlösa, ankom dit 0858. Bussen från Kristianstad kom 0901. Deras ledare var Christer Neideman (med reservation för stavningen)! Vi for sedan Harlösa - N om Vombsjön - Övedskloster - Öveds f d station - Björka by - korsade Simrishamnsvägen - Ilstorps by - Tågra - Sövedborgs f d station - stora vägen mot Ystad, öster om Snogeholmssjön - Assmåsa - Eneborg - in mot Krageholm - Krageholmssjöns S sida - Skårby - Bellinga lagård - Knickarp - mot Blentarp men svängde t v vid vägskelet Rydsgård 10 - förbi Rydsgård - in på E 14 förbi Skurup - ner t v förbi kejsarörnslokalen vid Lemmeströ - Havgård - S om Havgårdssjön - Södra Börringe - Börringe samhälle - Börringekloster - Ängö in på E 14 - till höger till Fjällfotasjön - Bökeberg - Bökebergsslätts f d hållplats - Hyby - Vismarlöv - Assartorp - Håckebergakärret (= Skoggårds ängar enligt somliga) - Håckebergasjön - Genarp - Dalby - Lund. Där blev jag avsläppt kl 1531.

Stopp på många ställen, längst vid Färs härads hembygdsgård vid Vombsjöns N sida, vid Ilstorps by, vid Krageholmssjöns S sida (matrast, utmärkt sikt men idag mycket blåsigt och exponerat för den hårda NV vinden), vidare vid Bellinga (utsikt över Ellestasjön), vid Knickarp (utsikt över "höga kullen" ett par km S Navröd samt över Sövedsjön etc), vid ~~snö~~ Fjällfotasjön, vid Bökebergsslätt för att se på ormgranen, samt slutligen en mycket skön rast i solsken och lå vid N sidan av Håckebergakärret.

~~Snö och sol i Skåne~~

Väder: morgonen var mulen, men sikten god. Frisk vind omkring NV, ~~snö~~. Jag glömde att avläsa termometern, men det var kallare än igår. Snön hade smält av mycket starkt fredag 29 febr och lördag 1 mars; stora ytor på ~~fälten~~ var bara. Men drivor i lå ofta höga, och drivor (vanligen upplöjda) längs vägarna var fortfarande av imponerande höjd på många ställen, upp till 1,5 - 2 meter. Framåt f m blev det sol. Rasten vid Krageholmssjöns S sida ~~här~~ - vi stannade här på allmän önskan för att äta - blev mindre gemytlig än vanligt eftersom vi inte kunde få lå för den hårda NV vinden. Under den fortsatta färden sågs det lätt att ~~snö~~ låg mycket mera obrutet uppe på Romeleåsen än på slätten nedanför; ett vertikalt-snötäcket avstånd på 100 meter eller mindre räckte alltså för att ~~snö~~ åstadkomma denna stora skillnad. Solskenet höll sig största delen av turen, vinden avtog också, och när vi tog vår sista rast, vid Håckebergakärrets N sida, satt vi i lå och intensivt eftermiddagssolsken och trivdes ~~mycket~~ utmärkt med tillvaron och åsynen av de talrika exemplaren av Coccinella septempunctata somkröp upp mellan löven på den sydexponerade sluttningen. Men, minsann, några minuter senare kom en mycket plötslig snöby, och ~~snö~~ under några minuter var luften tjock av snö och sikten bara ett par 100 m. - På kvällen i skymningen, när jag satt inomhus på Tenorgränd, kom en ~~snö~~ ännu kraftigare och mycket långvarigare snöby, som gav flera cm nysnö. -

Fågel: utbyte intressant, men antalet sedda arter inte högt. Vi ägnade föga tid åt småfågel. Några få arter (sädgås, ormvråk, kaja, råka, kråka) förtjänar utförligare behandling och diskuteras sist. Här förteckning över andra sedda arter:

- grågås: vid minimal öppen yta i SO delen av Klosterviken vid Börringekloster stod 3 gäss på isen. Beteendet stämde ju inte alls med sädgäss; vi stannade därför och satte tuben upp: det var tre grågäss!
- sångsvan: 7 ad stod på avsmält mark (grönt fält) i kanten av relativt stor över-
svämning rätt nära väg E 14 ungefär SV om Rydsgårds slott. - Därefter en ny flock på 7 ex på mycket likartad biotop i det kulliga landskapet Ö om ~~snö~~ Klågerup; dessa 7 ex stod i motljus. Jag tror att 3-4 av dem var juv men är inte fullkomligt säker. Annars inga svanar sedda.
- gräsand: summa 2 ex ~~snö~~ flygande över ~~snö~~ utsiktsplassen vid Bellinga, och därtill 5 ex i lilla vaken invid grågässen. Ej flera!
- storskrak: flock 5 ex flög ungefär mot SV över den frusna Vombsjön, rätt högt.
- obest. and: 2 ex, nästan säkra knipor, sågs flyga på långt håll vid Ilstorp.
- glada: 2 ex i gammal ek vid Vombsjöstranden nära Svansjö, det ena ex lyfte och lät se sig utmärkt. Därefter 1 ex helt lågt över fält vid Assmåsa, ännu 1 ex nära Skårby; 2 ex varav 1 mycket nära sågs från utsiktspunkten vid Bellinga, och 1 ex rätt nära Håckebergakärret? Summa 7 sedda av mig; platsen för sistnämnda ex kan jag ej ange exakt men summan blev 7.
- sparvhök: jag såg 1 ex på långt håll vid Havgård, så långt bort att jag inte kunde demonstrera det för andra.
- fjällvråk: dagens enda ex stod mot vinden över den höga kullen mellan Navröd och Knickarp. Ett par ormvråkar i närheten
- kungsörn: från Ilstorps by sågs 2 ex, det ena lågt hängande över det våta skogs-
partiet nära Karups ängar, det andra satt länge på marken, flög sedan bort mot V. Båda ex mycket klara juv, men de vita fläckarna på vingarnas

1980-03-02 forts.

- översida var betydligt mindre på det ena ex. Ingendera fågeln kom på närhall, och i den starka blåsten var det svårt att följa fåglarna, åtminstone i tuben. De flesta deltagare såg visserligen örnarna, men jag förstod att åtskilliga äldre ~~personer~~ såg dem dåligt.
- 9 fasan: 2 ~~st~~ sedda av Nejdeman nära Öveds f d station. Detta blev enda obsen idag. Jag såg dem inte alls.
(- inte en rapphöns skull sedd!)
- 10 vipa: flock på 7 ex sågs av flera deltagare vid Krageholmssjön. De flög mot Ö ungefär. Dagens enda observation, och inte sedd av mig; men jag har hört att vipor i ringa antal setts på sista tre-fyra dagarna vid Öresundskusten och på Falsterbohalvön.
- 11 fiskmåsa: ett par ex över Lund på morgonen
- obestämd trut: 1 ex på mycket långt håll nära Ilstorp
- 12 ringduva: flock 4 ex flög ungefär mot N, mycket lågt, nära Ilstorps kyrka, i hård vind. Därutöver ej sedd idag!!
- obestämd hackspett: 1 ex sågs flyga nära Börringekloster; praktiskt taget säkert var det en större hackspett, men obsen var kortvarig, och ingen kritisk bestämning kunde göras.
- 13 ~~vångsvan~~ sånglärka: idag verkligt allmän. Redan från taxin till Harlösa sedd i många flockar av växlande storlek, och fortsättningsvis var läget detsamma. Rätt anmärkningsvärt var, att sånglärkor, ensamma eller i små förband, kom flygande mycket lågt över Vombsjöns is, med kurs ungefär mot norr, när vi stod vid stranden på den gamla banvallen nedanför Färs härads hembygdsgård. - Vid Håckebergakärret på e m, när vinden avtagit avsevärt och solen sken behagligt, kom en flock sånglärkor på c 30 ex med kurs ungefär mot väster.
- 14 entita sedd i skogen norr om Vombsjön
- 15 nötväcka sedd och hörd på samma plats
- 16 gulsparv hörd på ett par ställen
- 17 bofink bara 1 ex sågs lyfta invid bussen, det var nära Ellestasjön
- 18 korsnäbb: ett ensamt ex satt i topp av lövträdsbuske mellan Öved och Björka, men vi kunde inte stanna just då, och arten blev inte bestämd
- 19 gråsparv flock vid Ilstorp, bland annat.
- obestämd småfågel: ett par smärre flockar sedda, och en flock på minst 100 ex. Både gråsiska, bofink och gulsparv ~~och~~ och ev. grönfink ingick sannolikt i dessa flockar.
- 20 stare: bara ett par mycket små flockar flygande på olika ställen (Vomb, Rydsgård etc.). Summa 3 + 3 + 6 ex + kanske någon liten flock till.
- 21 nötskrika 2 ex lyfte vid vägkanten i skogen mellan Sövdeborgs f d station och Snogeholmssjön.
- 22 skata sedd flerstädes men i ringa antal.
- Något närmare kommentarer kan ges beträffande följande arter:
- 23 sädgås. Vid Vikens gård, på vanliga fältet N om landsvägen, gick en flock på c 45 ex. Vombs ängar ej undersökta. Ilstorp: på fält norr om kyrkan och norr om vägen Ilstorp - Kumlatofta gick en stor flock, mycket "uttänjd" men delvis tät, delvis dold. Jag räknade minst c 700 ex synliga och anser nästan säkert att flocken bestod av c 1000 ex. ~~Nere~~ Nere i Klingavälsåns ~~dalgång~~ dalgång, dels på m l m tydligt odlad mark, dels på våta ~~ängar~~ ängar, gick sädgäss från Sövde flygfält i öster till Karups ängar ~~i väster~~ i väster. Synnerligen stora flockar, delvis på rimligt håll, delvis långt borta, men nästan allt jag kunde se gick N om åns fåra. Jag skattade antalet här till ~~c~~ c 3000 ex. Små flockar flög på håll, kom och fällde, etc., men ingen stor oro och jag såg nog knappt mer än 40-50 ex i luften här. Summan gäss vid Ilstorp alltså c 4000. - Vidare sågs från bussen en liten flock på c 10 ex stå på fält någon km S om Rydsgårds slott. Detta är ingen plats som jag brukar besöka och jag vet därför inte om gäss m l m regelbundet rastar här. Utöver det sagda ~~sågs~~ sågs inga rastande gäss. - Överflygande gäss, med kurs ungefär mot norr, sågs sålunda: vid lunchplatsen vid Krageholmssjön 15 ex, vid utsiktsplatsen nära Bellinga slott 18 ex, och vid Håckebergakärret 35 ex. Det verkar sannolikt att dessa flockar var på insträck söderifrån (ungefär). OBS att ingen blåsgås sågs eller hördes idag. Men naturligt-

vis gick tusentals gäss för långt borta ~~men~~ (och/eller var för dåligt synliga) för detaljgranskning.

- 24 ormvråk: totalt ungefär 31 ex sedda. Lund-Harlösa 1 ex, över Revingehed. Harlösa-Öved-Ilstorp 6, Ilstorp-Krageholm 3, Krageholm-Bellinga lagård-Knickarp 5, Knickarp-Rydsgård 0, Rydsgård-Lemmeströ 1, Lemmeströ-Havgård-Börtingekloster 6, Börtingekloster-Fjällfotasjön-Holmeja-Klågerup 5, Klågerup-Häckeberga 4, Häckeberga-Genarp-Lund 0. Flerstädes kretsande m l m tydligt parvis, men ingen spelflykt sedd. De allra flesta idag sågs flyga, bara 2-3 ex sittande. Vid Ilstorps by 1 ex på stor höjd mot norr. Antalet börtingevråkar idag helt osäkert, eftersom många m l m normalfärgade ex ser oerhört ljusa ut när de flyger över snö i solsken.
- 25 kaja: i stort sett riklig förekomst. Flerstädes, ej minst mellan Lund och Harlösa, sedd parvis och därjämte i smärre sällskap, likaså på vägen Harlösa-Ilstorp och delvis senare. Samlad flock, flygande snabbt och tätt ~~varandra~~ tillhopa, c 40 ex, sågs vid Bonderup SO Dalby.
- 26 råka: allmän mellan Lund och Harlösa, även delvis senare, men på den öppna slätten t ex på sträckan Rydsgård-Skurup-Lemmeströ endast fåtalig.
- 27 kråka: allmän nästan hela dagen, dels ensamma eller glest spridda, sittande på snöfält eller barmark, dels i flockar som kunde vara på 30 - 50 ex och ibland täta och välsamlade.
- Jag har inga goda siffror på dessa 3 kråkfågelarter, men ~~men~~ otvivelaktigt såg jag flera hundra kajor och kråkor och skattningsvis 150-200 råkor, mycket approximativt; men det var omöjligt att göra goda räkningar när man ofta måste tala i ~~microfon~~ mikrofön till deltagarna om platser som vi for förbi, om fågellivet etc etc.

Dagen blev högst lyckad även ifråga om obsar av däggdjur:

- a) en grann räv rörde sig sakta på fritt fält nära Björka
- b) rådjur, bl a stora bockar, sedda flerstädes, däremot ej i flockar.
- c) nära Svansjö gård på Vombsjöns N sida stod en flock dovhjortar bestående av ungefär 6 vuxna vita djur, något m l m gråvitt ex och 2 eller 3 normalfärgade. De vita djuren var nästan osynliga på snön men syntes så mycket bättre när de hade skogen som bakgrund.
- d) när vi rastade vid Häckebergakärret, kom hind och kalv av kronhjort utspringande ur ett grane och travade raskt tvärs över det isbelagda kärret, väl synliga för alla deltagare.

På den sistnämnda rastplatsen fröjdades vi också åt den rikliga ~~förekomsten~~ förekomsten av *Coccinella septempunctata*. Först sågs enstaka ex, mellan de vissa löven om den exponerade sluttningen, men en närmare eftersyn rörde att arten var riklig; många ex, ofta bara någon decimeter eller två mellan varje.
(sågs,)

OBS: inte en hare sedd, och av kanin bara ett överskott ex nära Dalby. -
Kaninspår vid Tenorgränd näst
rikliga nästa morgon, i den nysnö
som föll på kvällen.

(21) S

1980-03-08, lördag.

21) Lena och jag for i disigt väder till stugan. Svag vind, temp. +1° C. På utvägen nästan intet utom kråkor i ringa antal. Någon km före stugan NO om Ivans Backe, 1 sittande ormvråk av den starkt rödgula typen, både översidan och vingarnas undersida var rödgula, och stjärtens bas var tydligt ljus, snarast vit. Därefter 1 mörk ormvråk mellan allmänna vägen och stugan, och ännu 1 mörk dito samtidigt flygande över vassen i sjöns SO hörn. En ensam gås flög ~~västerut~~ västerut.

Vid stugan i björkar och alar: 1 trädkrypare, 1 större hackspett, 2 talgoxar och 20 $\frac{1}{2}$ grönsiskor. 1 skata flög över och 1 storskrak sågs flyga över sjön. - Allt lugnt i stugan, innertemp. +14° och yttertemp. +1° C. Jag var i tornet 1150-1205. Öppet vatten på en oregelbunden yta på c 20 x 100 m utanför kanalmynningen. Här 11 gräsänder varav 6 hanna och 5 honor. Vidare 2 hägrar varav 1 ad och 1 juv. 8 kråkor på iskanten alla ~~lyfte~~ lyfte när Lena gick förbi, men änderna flög runt och var ovilliga att lämna platsen. 1 lärka flög över. Kaja hörd. Hägrarna fällde på isen, fritt, 50 m från varandra. Sikt nu 1500 m, ej mer. Bläsgås hörd, 1159, 1 ex flög mot V.

Nu 3 hägrar, 2 ad och 1 juv. Sångsvan hörd på långt håll i SO. Väder: blött, mulet, duggregn som dock är svagt. Snö på 20 - 50 procent av markytan.

Vi for vidare ner på den väg som går V om Vombs ängar. 1 fjällvråk i trädtopp. Minst 500 gäss, kanske betydligt mera, var bara svagt synliga. Sädgås ~~hörd~~ hördes. 1 bläsgås flög över. Ännu 1 fjällvråk i träd. Vid ån 1 vipa och 2 starar. Vi for över Vombs ängar. Vid Södergård 15 kråkor och 10 kajor. Från vägen Södergård - Nygård sågs på östra sidan av Vombs ängar c 700 gäss, vari bara 2 bläsgäss upptäcktes (men ej angivet hur noggrant de studerades). Vidare kom c 150 gäss flygande mot söder. 15 vipor, kråka, lärka, 2 överflyg. gräsänder. Sikt begränsad.

Vombsjöns V sida: 1 ormvråk, 150 blandade kråkfåglar, därtill 20 kråkor. Vombsjön helt frusen, sikt 1000-1500 m. Vattenståndet mycket lägre (än förut). Vikens gård: drygt ~~500~~ 500 gäss lyfte precis när vi nalkades, kanske för en glada som passerade. Gässen flög söderut. Ännu 1 ormvråk här, normalfärgad som den föreg. Kajor, kråkor. Vi for Hjälmröd - Svamsjö - Övedskloster - genaste vägen till Sjöbo. På denna vägsträcka 2 ormvråkar, f ö intet.

Hemväg: Sjöbo - Klostersågen: intet. Klostersågen - Veberöd: 1 ormvråk. Veberöd - Torna Hällestad: 1 ormvråk, denna var en "halv börringe vråk", hade mest vit ~~undersida~~ undersida, en smått ljusfläckig översida. Den åt på en kanin på vägen, lyfte ej fast vår bil passerade på c 1 meters avstånd. Däremot spände den ut vingarna (och intog kampattityd) mot bilen. Den satt kvar och åt, flög sedan bort men bara 25-50 meter, därvid såg att krävan var överfull. Nära Torna Hällestad ännu 1 ormvråk, denna stor och mörk. Här också över 100 kråkfåglar, mest kaja. Efter ~~60~~ Hällestad 60 råkor, därinvid 1 rätt ljus ormvråk i trädtopp. Kajor och kråkor. Sandby mosse på håll i diset: 15 gäss flygande. Väster om S Sandby 1 flygande ormvråk. Därefter intet mera. Hem till Lund 1410.

1980-03-09, söndag.

(22)

Ny rundtur med Lena. Från Lund 1105. Svag vind, mullet men flera kilometers sikt. Vi for via Staffanstorp - Klågerup - Bökeberg på vägen som går nära Fjällfotasjön - Börringekloster - Börringe f d station - Grönalund - Anderslöv, ankomst dit 1156. Såg på denna sträcka: 1 tornfalk N Staffanstorp. 1 ormvråk på staket vid vägen, 2 ~~markerna nära Staffanstorp~~ markerna nära Staffanstorp. 30 råkor S om sam- (meters avstånd, vid våt hället. 2 flygande sädgäss. I sänkan före Klågerup 40 sädgäss flygande från Ö, även 1 flygande häger. Stora snödrivor, men 95 procent barmark. Vid Klågerups säteri över 50 kajor och 10 råkor. På flera håll sågs kråkfågelflockar sittande i träd, därtill spridda kråkor. Yddingen helt istäckt. Landskapet här var till 60 procent snötäckt; detta gäller öppet land. OBS den stora skillnaden mot uppgiften ovan.

Fjällfotasjön, stopp 1133-1140. Stilla och fint, sjön 100 procent istäckt. Men inga storfåglar att se; ~~den~~ lokalen har genomgående varit ~~den~~ dålig på sista åren, i motsats mot gamla tider! Gulsparv överflygande. Vi fortsatte. Börringekloster 50 procent snötäcke. Börringe f d station: kajor parvis, kråkor tämligen allmänna, gråsparv sedd, ~~en~~ 1 koltrast. Grönalund 2 domherrar, hannar, i vägkanten. OBS fågelfattigdomen trots hygglig sikt och tämligen mild luft och stilla väder. Skata och kråka sedd. Vid Sörby råkor.

Anderslöv 1156-1308, vi var på Thysells möbelaffär för köp av bokhyllor m m. Sedan for vi via Grönby mot Lemmeströ men såg intet utom kråka, råka och kaja och ~~ingen~~ inte mycket av dessa heller. Lemmeströ-lokalen med sikt över dalen där järnvägen går, och sikt över höjderna med bokskog i öster: stopp här 1325-1333, vi såg 1 ormvråk sittande, och på håll en tyvärr osäker duvhök. Vidare 14 vipor och 40 starar som höll ihop i en flock. 1 överflygande gulsparv.

Vi forts. mot ~~den~~ Gärdslov, såg 1 ringduva och 1 skogsduva. Här var nära 100 procent snötäcke, överhuvudtaget mycket snö alltifrån Anderslöv. Vi for mot Gärdslov men svängde tvärt norrut mot Näsbyholm. Här sågs en flock på 180 sädgäss och på håll i öster en annan flock på minst 200 gäss till.

Eksmeden 1345. Vid Rockarp 1 utpräglad börringevråk vid vägen på stolpe. Norr om Kullaröd 25 kråkor i träd och 50 kråkor på marken. Mycket snö. Några spridda kråkor. Vi for ej mot Stenberget. Efter viss försämring av sikten blir det nu bättre igen. 6 skator. Kråkor flerstädes enstaka eller i smärre sällskap.

Vi körde mycket stor krok, i form av en oregelbunden åtta, vid Svarvartorp - Håckeberga - Björkesåkra + Håckebergakärret men såg oerhört litet: en kråkflock på ~~ca~~ 70 ex, därutöver spridda kråkfåglar. 1 koltrast, 2 entitor, några sparvar. Ej rovfågel, ej duvor. Några små ~~gås~~ gåsflockar nära Björkesåkrasjön, summa 30 - 40 ex. Sedan via Genarp - Dalby till Skryllegården, varvid intet sågs utom en ormvråk som flög österut nära sistnämnda plats. Rögle kloster välplacerat vid soptippen och vattenreservoaren. Några kråkor. Ner till Sularp. Dungen med råkoloni vid Fågelsång: här var fullt med råkor i trädtopparna.

Hem till Lund kom vi 1520 efter en skön men alldeles ovanligt fågelfattig runda.

S L U T

1980-03-10, måndag.

Torsten Jacobsson hade meddelat mig att han sett en ismås vid Ribersborgsstranden i Malmö för ett par dagar sedan. Följande dag (jag tror det var 7 och 8 mars) var den kvar. Jag for därför enligt överenskommelse in till ~~8000~~ Malmö tidigt på morgonen och träffade Torsten. Vi gick en dryg kilometer vid stranden där han sett fågeln. Men idag var den inte att se. Vi såg rätt mycket fågel, men allra mest rätt triviala saker:

skrattmås c 400

fiskmås c 3 sedda

gråtrut 40

havstrut 3-4 ad

strandskata 3 ex + enstaka till på håll

sothöna: tre flockar på resp 80 + 85 + 40 ex

gräsand : fåtalig, bara c 20 ex inalles, de låg ofta parvis

vigg 60

knipa summa c 25 ex, de låg oftast i mycket små sällskap på 2, 3

eller 5 ex. Hannarna friade ofta

gravand 1 + 1 ex

storskrak: ett par, hanne och hona, flög förbi

småskrak: 5 ex i flock + enstaka ex därtill

tornfalk: 1 ex sågs

sånglärka sedd

stenknäck: 1 ex sågs flyga nära förbi.

Obsarna var slut redan före 0845; då for Torsten till sitt arbete. Jag gick samma strandsträcka tillbaka. Fågellistan härovan omfattar allt som sågs av mig. Jag tog buss till stationen och var snart åter i Lund.

Det var trevligt att träffa Torsten. Han är en mycket god observatör, och det skulle varit mycket glädjande att tillsammans med honom avnjuta en ismås. Men så blev det inte.

S L U T

1980-03-15, lördag.

Lena och jag for från Lund 1030. Sol, bra sikt, men dis på större avstånd, c 6-10 km. Malmö syntes svagt från Lund. Frisk 0 vind. Mer snö kvar än jag trodde; öster om Östra Torn etc var det 30-40 procent snötäckt mark, men öster om S Sandby bara 5 procent. Stora drivor vid vägar etc.

Helt få kråkor; kajor parvis; sånglärkor. På sluttningarna N om Kävlingeån (alltså på sluttningar som vetter mot söder) var det mycket mer snö (än jag trott). Nära f d stork-gården V om Revingeby en flock på 65 kajor på fält vid vägen. 5 vipor på äng N om vägen. Revingeby 3 råkor, därtill 150 råkor och en kaja i vägkanten! Starkt ljus. Lång ~~paus~~ paus.

Sluttningen nedanför Harlösa kyrka hade ~~30-40~~ 30-40 procent snötäcke trots det exponerade läget. 1 obestämd vråk i motljus. 1 ormvråk i motljus. Området ~~Mellan~~ Mellan allmänna vägen och stugan hade 5-8 procent snötäcke. 5 sädgäss flyger mot NO.

Ankomst stugan 1105. Inbrott hade skett, men lindrigt. 2 små hål hade slagits i mitt fönster, varefter detta kunnat avhaspas utifrån. Föga skada. Även familjen Andersson hade fått påhälsning: dörren var uppbruten, så att det syntes på avstånd att den stod olåst. Men inomhus ingen eller nästan ingen åverkan. Jag ringde John Andersson samma kväll.

Fågel: sjön helt istäckt, 3 man ute på isen. Liten öppen ränna på c 10 x 75 meter utanför den stora "dubbelbusken" i SO hörnet; men där låg inte ett liv. Däremot flög 20 gräsänder över. 8 sädgäss låg ute på isen vid X på skissen: Det markerade området var approx. 500 m långt och hyste massor av gåsexkrementer, som låg tätt tätt. Även öster därom en del exkrementer ungefär enligt antydning på skissen.

Jag var i tornet 1120-1130. Då kom 15 grönsiskor mot N-NO och därefter 60 grönsiskor ~~mot~~ åt motsatt håll, eljest ej ett liv. Dock flög ~~2~~ 2 gäss på långt håll. Det var friskt och kallt, yttertemp precis 0° C, innertemp +10 1/2 grader C. 9 gäss flög mot VNV, det var troligen grågäss. 1 häger sågs, upptäckt av Lena.

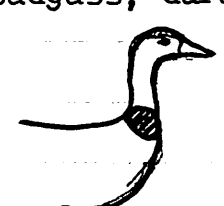
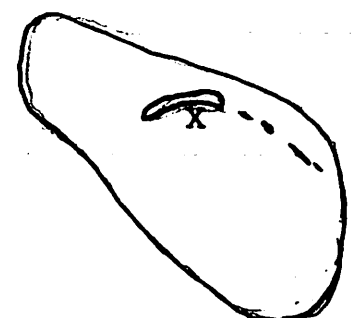
Vi for vidare 1155, först över Vombs ängar. Här sågs S om vägen en ensam sädgås, den hade näbben m l m helgul. Norr om vägen sågs på långt håll 2 bläsgäss och 2 + 2 sädgäss. Vidare kom 4 bläsgäss över, de hade rosenröda till ~~skära~~ skära näbbar, och en av dem hade en nära nog helsvart undersida. 300 sädgäss sågs ~~också~~ också, exakt plats på ängarna ej angiven. Kråkor sågs, och vipor ~~fanns~~ fanns men var mycket fåtaliga.

Östra delen av de fridlysta ängarna var full med tunga hjulspår enligt vanlig naturvård modell Malmöhus län. Vid Södergård 2 + 1 vipor.

Vombsjön helt islagd. På markerna V om sjön sågs en flock på 20 kråkor men inga gäss. Ivak vid sjöns avlopp några knipor. På fälten nedanför (här: snarast sydost om) Vikens gård gick 200 sädgäss, därav 4 exemplar med djupröda ringar på halsen enligt skiss: I denna flock upptäcktes 2 bläsgäss. Näbbfärgen på sädgässen i denna flock varierade starkt! - ~~skiss~~

Vi fortsatte till Öved. Här 1 havsörn juv med hela vingar och 1 havsörn juv med trasig vänstervinge. Vidare 1 normal ormvråk samt strax därefter 2 börtingevråkar i sällskap, något som ~~man~~ man inte ofta ser!

Vi försökte komma upp till den höga punkten vid Frualid, men snön hindrade. 1 fjällvråk sågs här; sedan gjorde vi kaffepaus vid Öveds kyrka 1300-1318. 1 glada sågs på håll, f ö inte ett liv. Här var marken till 40-50 procent snötäckt. - Vid Övedskloster sågs 1 börtingevråk (säkert en som ej noterats tidigare! GR). Vid den lilla affären för avtagsvägen till Björka 1 normalfärgad ormvråk sittande. Vi for ej till Björka by utan upp till utsiktsplatsen vid Vombsjöns SO hörn. Intet liv. Sjöns is obruten utom ett par vakar vid östra stranden. Vi forts. genom Vombs fure: intet sett. Heljesjön: folk på isen. Häri- från for vi neråt, d v s söderut mot Klostersågen. Nu ej sol men ljus. Vi körde ner till Klostersågens f d station, en undangömd krok i skogen,

1980-03-15 forts.

och obsade härifrån ner över Klingavälsåns dalgång strax söder om stationen. Vi fann summa 300 gäss och 2 ormvråkar varav 1 mycket mörk. 1 enkelbeckasin. 7 + 2 gräsänder. Märkvärdigt lågt vatten i ådalen, marken på ömse sidor om ån var knappast översvämmad, trots snötillgång och årstid. Antalet ändrar också synnerligen lågt (men det har förstås samband med vattenståndet).

Vi for hem via Övedskloster - Vombsjöns N sida; här sågs 1 obestämd vråk, dock troligen fjällvråk. 3 + 5 rådjur också, och 30 kajor.

Obsade på nytt vid Vikens gård: söder om den nu c 300 gäss, därtill V om gården och N om ~~den~~ landsvägen 30 gäss på fältet; på ~~den~~ det fältet går sällan gäss!

Harlösa 1440: flock 30 kajor, skata sedd, några råkor också. Söder om samhället över "stora heden" kretsade 2 glador. - Vi for hem via Silvåkra by - Stensoffa vägskäl - Tvedöra - S Sandby. På långt håll på fält söder om gårdarna mellan Tvedöra och Måryd, närmast blir det söder om Eliselund, ~~den~~ gick en gåsflock på c 50 ex. Jag har aldrig förut sett gäss rasta på de fälten. - ~~Den~~ Nära Lilla Abusa en svartfågel-flock på c 200 ex, blandat kråkor och råkor. Ungefär ~~1 - 2~~ 1 - 2 km NO Måryd gick ytterligare 35 gäss på fält.

Väster om S Sandby 40 kråkor på gödselhög och 20 råkor på plöjnad därintill. Dessutom rätt många spridda kråkor.

S L U T

1980-03-27, torsdag.

Inga och jag gjorde en kort kvällstur ut till stugan. Start från Lund 1720, ankomst stugan 1745. På utvägen stora flockar kråkfågel (kråka, kaja, råka, särskilt råka) på två ställen nära S Sandby. Fö ingenting förrän vi åkte "Prästavägen" helt nära Lottagården; där steg en flock på c 50 ringduvor upp över skogen. På ängen strax före stugan 1 ormvrak, normalfärgad, med tydligt avsatt bröstband, antagligen samma ex som hållit till här förut.

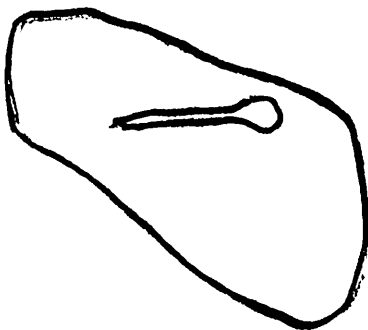
Väder: fortfarande mycket vintrigt, termometern på stugan visade mellan noll och minus 1 grad, och det var uppenbart frost, snö- och isytor torra. Rätt frisk ostanvind, mycket kallt att gå i motvind, däremot var det relativt drägligt uppe i tornet, som det alltid är vid 0 vind eftersom man då står i lä av de höga björkarna. Sikten tyvärr dålig, knappast mer än 1500 meter. Från vägen på N sidan ~~av sjön~~ av sjön (=Prästavägen) sågs att en stor vak fanns i sjön, men ingen fågel syntes i vaken. Se nedan.

Från tornet sågs att en liten vak fanns i SO-hörnet, där kanalen från Silvåkrakärret mynnar. Denna vak c 100 x 15 meter. Här låg knipa hanne och hona, (bara ett par!), vidare 1 storskrakhanne. 1 häger lyfte i vassen och fällde öppet på isen nära vaken. Kort därefter kom ännu 1 häger tillsynes, en ad. Inga andra fåglar här: ej en gräsand, ej en gås, ej en mås! Långt ute i sjön, approximativt som skissen visar, fanns en lång och mycket ~~smal~~ smal vak, bara i ~~NO~~ NO änden var den ~~bredare~~ bredare. Ingen fågel syntes i vaken. Detta är anmärkningsvärt. Visserligen var vaken bara svagt synlig och V änden av sjön knappast skönjbar, men om det hade ~~legat~~ legat andfågel i vaken eller stått änder och/eller gäss på iskanten, så borde jag absolut ha sett det.

Inga hade varit ute i stugan med Thomas sista weekenden och gjort i ordning allting mycket fint. Jag avser att bo där några nätter rätt snart, och jag åtog mig att vattna blommorna därute.

Vi tog oss en kaffe med dopp på verandan. Det var kallt inomhus, särskilt på verandan förstås, men strålningsvärmen från elementen över fönstren är mycket effektiv och gör det njutbart att sitta därute nästan omedelbart.

Jag var intresserad av övernattningsvanorna hos de gåsflockar som finns i trakten (och det är avsevärda gåsmängder; Hakon Persson sade mig helt nyligen att han räknat omkring 8000 ex i ~~Vombö - Sövde~~ området Vombö - Sövde. Och vid sista besöket härute såg jag oerhört med gås-spillning på ett begränsat område på Krankesjöns is, nära N stranden. Därför var det helt rimligt att tro att gäss skulle övernatta här nu också. Men så blev det inte. Inga och ~~jag~~ jag stannade till kl 1920, men ej en gås kom, ~~ingen~~ ingen hördes heller. Kl c 1915 när djup skymning rädde började 2 eller kanske 3 hägrar skrika högt på närhåll utanför stugan, men intet annat hördes. Vi stannade till 1922, ej en gås. Stannade sedan kl 1925 och lyssnade uppe på stora vägen: resultat noll. Inga gäss österifrån i varje fall. Om gäss kom från andra hållet, alltså S Sandby och/eller Gårdstånga, hade de nog inte varit möjliga att observera ikväll, i avgjort dålig sikt, och lätena borde också varit svåra att höra i den ostliga vinden. Vare därmed hur som helst, det var i alla fall intressant att konstatera läget. - Vi återkom till Lund 2000.

Mycket ungefärligt läge för vaken på Krankesjön

1980-03-27. Vaken var (utom i öster) mycket smal, närmast bara som en ränna i isen eller kanske 10-15-20 m. bred.

1980-03-27, torsdag, *Tilläg.*

(27)

S

27 Besök vid stugan/tornet 1745-1925. 1 ormvråk och 60 ringduvor. I Krankesjön en stor vak utan fågel och en liten vak som innehöll ett knip-par, hanne och hona, samt 1 storskrak-hanne, därinvid också 2 hägrar. Men ej gräsand, ej mås, ej en gås. Småfågel ej heller sedd. I mörkningen skrek hägrarna, men ej en enda gås kom till sjön.

På utvägen sågs kråkfågel, men intet närmare antecknat.

(Dessa mycket korta obsar är av intresse vid jämförelse med 29 mars)

1980-03-29.

Ut från Lund 1215, på utvägen vipor 20, stare 75, kråkfågel sedd: en råkflock på 30 ex, därtill skata, kaja och kråka sedda fåtaligt. Vid Kvinnevad 1 kretsande glada, och i trädet vid kanalen mellan Silvåkra by och stugan satt 1 ormvråk.

Krankesjön islagd; en vak vid kanalmynningen hyste c 20 storskrakar och 3 par gräsand. Jag såg gräsänder para sig; sedan flög de bort. 2 ormvråkar också sedda, några ringduvor likaså, och sävsparv hördes locka och sjöng också. 10 skrattmåsar mycket högt kretsande.

En vak i sjön (skiss se nedan) hyste massor av fågel: grågås 30, kanadagås c 150, sädgås osäkert antal, $\emptyset$ obestämda gäss c 150, knölsvan minst 8, sångsvan minst 10, obestämd svan minst 15 ex, totala antalet svanar var alltså minst 33, ~~men~~ varav somliga putsade sig men många låg och sov och kunde därför inte bestämmas. Vidare mycket approximativt 800 gräsänder och ~~men~~ likaså my. approx. 100 obestämda änder, (eftersom fåglarna låg så tätt att många individer knappast alls kunde ses). Vidare 200-250 ~~storskrakar~~ storskrakar, 2 salskrak-hannar och 10 knipor samt 120 skrattmåsar. På iskanten 1 kråka. Totala summan fåglar/individer i vaken, incl. de 120 skrattmåsar, fick jag till 1700 - 1900!

Brun kärrhök 1 hona, stjärtmed 2 ex, sånglärka. 1 fiskgjuse kretsande. 5 vipor, fler sånglärkor.

Närmsta vak: även 2 hägrar, salskrak hanne och hona, knipa $\times$ Hanne! Ett ormvråkpar dansande i väster över Krankemossen, annat par dito över Ivans backe, annat par dito över sjöns SO hörn. 2 glador över Silvåkraskogen. Grönfink överflygande. Talgoxe sedd. 8 bofinkar flög mot NO.

Nu 6 ivrigt dansande ormvråkar över Ivans backe, därav ingen börringevråk! Brun kärrhök hanne ad sedd! I närmsta vaken nu även hanne och hona av vigg.

I den stora vaken finns troligen även vigg och brunand, samt en säker gravand. Trana hörd 2 ggr. 4 kajor ofredar 2 kretsande ormvråkar högt uppe,.

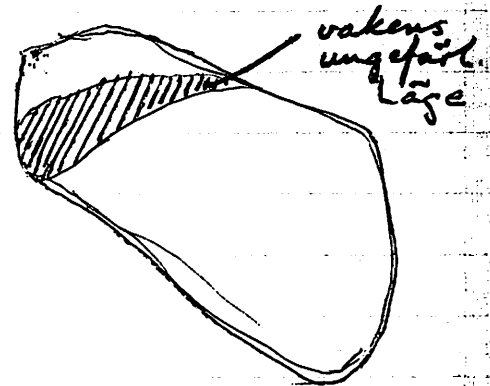
Ur närmsta vak uppskräms 3 hägrar, 7 salskrakar, minst två par knipa, 2 vigg, ~~men~~ $\times$ ett krickpar. 40 gräsänder och 20 storskrakar också antecknade men oviss om de också kom från närmsta vak. Blåhök hona, 2 spelande och lockande storspovar, 1 tornfalk, 2 trutar ad, mer skrattmåsar.

Jag går ner från tornet 1355. Ser 2 bruna kärrhökar, gamla mycket fint utfärgade hannar, därtill 1 hona. 3 fiskmåsar ad.

Johnny Karlsson med barnen Hanna och Martin kom på besök; $\blacksquare$ de hade haft c 300 sädgäss m m på Vombs ängar.

Väder: sol till 1345, sedan blev det molnigare. Milt. Termometern i solen utomhus visade +13° C, det var ~~men~~ då svagt solsken. Inomhus-temp. i stugan +18° C. Vi drack kaffe inomhus i sol och varmt och ljust vårväder. Såg därvid 1 ~~men~~ brun kärrhök hona, ljus till färgen. Över sjön kom en mycket högflygande finkflock på 30 ex, kurs omkring NO. Skrattmåsar. 1 trana kommer från V, reser mot Vombs ängar. ~~men~~ 13 ringduvor, 1 enkelbeckasin, fler skrattmåsar.

Kl 1520 avfärd från stugan, for till Vombs ängar. Här: säkert mer än 6 storspovar, 2 ljungpipare, dessutom hördes ljungpipare många ggr. Vipor fåtaliga, en liten starflock sedd, en blåsgåsflock sedd och fram-

1980-03-29 forts.

förallt hörd; flockens storlek osäker men troligen 20 ex eller ev. mer. Söder om vägen sågs inalles 200 mycket glest gående sädgäss.

Bläsgässen var intressanta att studera: låtet var "jyckycky-jyckyck", det var ett ~~mycket~~ ivrigt låte, och fåglarna flög två och två och två och jagade varandra lågt, ibland parvis, ibland var 4 ex ihopa, ibland ~~alla~~ alla 6 ihopa; de flög lågt och snabbt över ängarna i söder. (De sista raderna fyra om bläsgäss gäller uppenbart andra ex än den tidigare nämnda flocken. GR)

Bysjön vid Vombs by frusen. Vombsjön hade liten vak långt ute, här fanns c 5 kanadagäss, drygt 10 knipor, 30 storskrakar och 60 gräsänder samt några obestämda änder, kanske brunand. På tre vitt skilda ställen på Vombsjöns is stod eller ~~låg~~ låg svanar, det ~~var~~ var c 4 + 5 + 8 ex, art oklar. Väster om Vombsjön gick 250 gäss, däri fanns bläsgäss på nära håll. Några storspovar också nära. Vipor dansade. Vombsjöns vattehstånd rätt lågt.

Vombsjöns NV hörn (=Hjälmarödshörnet): här gräsand över 300 ex, ~~skattmås~~ skrattnås också över 300 ex, bläsand 2 + 2 + 2 + 3, vigg 10, knipa 25, storskrak 40, sädgås 75, kanadagås över 50, strandkata 4 ex i flock på isen, vipa 2 på iskanten, vidare 19 + 1 gravänder. Kråkfågel. Långt ute sågs 1 + 3 + några sångsvanar. 1 enda sothöna sågs här. Och slutligen flög 2 havstrutar ad över vattnet och isen.

Vombsjöns N sida: svartfågel.

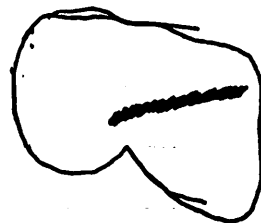
Vombsjöns Ö sida: 1 stor mörk ormvråk, vidare överflygande skrattnås: Domherre sedd.

På Vombsjöns is (eller eventuellt m 1 m vid vakar, men tyvärr ingen uppgift därom) sågs från SO hörnet ungefär 1500 fåglar, långt ute, fördelade enligt skiss. Det var sädgås, kanadagås, gräsand, storskrak och knipa. Långt håll, vilket naturligtvis ~~gjorde~~ gjorde detaljbestämning svår eller omöjlig.

Här sågs vidare skrattnås, 2 havstrutar, kaj-flockar. Långt ute på isen stod en korp, faktiskt mycket lättare att bestämma än jag trott. Kol-trast sjöng i Vombs fure, troligen hörde jag även dubbeltrast sjunga. Spillkråka sedd och hörd, och större hackspett sedd eller hörd (eller bådadera?)

Hemfärd. Väster om Stensoffa sågs 2 ormvråkar, ej börringevråkar.

Från c 1600 skugga, en stor molnbank kom upp från V, det blev snart mulet, och från 1715 blev det mycket lätt regn.

VOMBSJÖN

Tillägg: Vid Vombsjöns Ö sida sågs även glada; och på osäkra lokaler, men tydligen mot exkursionens slut, sågs ~~dessutom~~ dessutom häger, 9 + 10 + några storskrakar, gravand, svanar, även flygande flockar av storskrak, svan, gäss. Bofinkflockar. (Protokollet är slarvigt fört mot slutet. GR ~~vid~~ renskrivningen 1981-05-10).

Notiser från mars 1980. Obsar gjorda i Lund om ej annat anges.

- 29
- mars 1 sparvhök Östra Torn, Tenorgränd, precis utanför fönstret, 1 meters höjd. Rödake knäppte nära Zootis. 1 snöskata sedd.
- 2 långtur med Kristianstadsornitologerna. Dagboksanteckningar kanske förlorade OBS kaninspår. - ~~Snö~~ Snö på kvällen!
- 3 1 sparvhök på f m. 9 sädgäss mot V kl c 1210. Rödake tickade. - Sol, ren luft; nysnön som föll igår kväll var kvar på morgonen men ej på kvällen.
- 4 3 starar över Lund, de flög norrut på e m. - Kl 1752 kom 9 knölsvanar mot ONO, höjd 50-70 m. De var fördelade 7 + 2. Troligen var alla ad.
- 5 kl c 0820 kom 18 sädgäss mot Ö, höjd c 150 m. Kl 1340 kretsade 1 sparvhök lå utanför Zootis, flög m l m tydligt mot V.
- 21 kl 1020 1 sparvhök lågt över koloniträdgårdarna V om ~~gata~~ järnvägsstationen.
- 26 1 sparvhök nära Zootis.

1980-04-01, tisdag.

Gjorde en eftermiddagstur till Helsingborg i sällskap med Mikael Kristersson för att se ~~film~~ om ejdrarna börjat sträcka och, i så fall, deltaga i Mikael's filmupptagning av sträcket för kommande TV-program. Start från Lund 1520 i fint och soligt väder, svag vind och god sikt; dock lätt dis. ~~film~~ Vi etablerade oss på hamnpiren, den arm som avslutar den s k parapeten. Stod här 1620-1835; vädret förblev fint och soligt, och första timmen var det riktigt vårlikt och behagligt, men sedan blev det snabbt kallare. Gott resultat ur filmsynpunkt: ejdrarna hade börjat sträcka, och Mikael fick bra bildserier, enligt vad han själv sade. Några ungdomar och några få äldre vistades i närheten; de flesta fiskade, fast vi såg inte att de fick något nämnvärt. Ingen störde oss; ett par personer inlät sig i samtal, och åtminstone en av dem, en medelålders man, som vuxit upp i Trosa, var vaken och trevlig att tala med och visste åtskilligt om ejder och andra havsfåglar.

Fågellivet studerades dels på uppfärden (via motorvägen), dels naturligtvis när vi stod på piren. På nervägen till Lund gjordes där-
emot nästan inga obsar; det lilla som sågs var oviktigt, och mot slutet blev det för mörkt.

Uppvägen: inga noggranna obsar gjordes på kråkfågel, småfågel och måsar. Av rovfågel sågs bara 1 ex, en ormvråk som kretsade rätt nära Löddeköpinge. Stora flockar ringduva sågs på fälten (oljeväxter, tror jag) på minst tre olika ställen, ~~men~~ det rörde sig inte om tusental men väl 100 - 300 ex på vardera platsen. Inga flockar flygande, bara några enstaka ex. Inga sädgäss sedda, däremot stod en rätt stor flock kanadagäss vid en tillfällig översvämning ~~vid~~ nära motorvägen ungefär SO om Landskrona. Vipa, sånglärka etc sedda men ej närmare studerade.

Helsingborg: noggrann passning 1620-1835, och trevligt resultat. Ejdersträcket hade börjat (och Mikael hade dagen förut fått tips från någon bekant att ejderflockar setts flyga söderut utanför Limhamn). Sträcket var glest men rätt bra. Jag skrev inte upp tiderna för varje flock, men inalles kom under den angivna tiden 10 medelstora eller stora flockar, tämligen jämnt fördelade över hela perioden. Antal ex per flock 50 - 130, i en flock dock 190. Flera flög rätt långt ute, andra på håll som dög bra ~~för~~ för filmning (= uppskattningsvis c 500 meter bort). Ingen flock mycket nära. Flyghöjd ofta längs vattnet, annars upp till 20 meter. Vinden var hela kvällen svag, först kanske snarast på ostkanten, senare blev det bris från S eller SV; men alltigenom - enligt ~~min~~ min uppfattning - för svag vind för att "driva av" sträcket åt någondera hållet. Förutom de 10 m l m stora flockarna kom högst 5-6 småflockar på c 10 - 30 ex/flock, ingen av dessa dock på närhåll.

Knölsvan sträckte fint. Under angiven tid kom de sålunda:

kl 1620-1630: intet sträck

1630-1730: först 9, sedan efter lång paus 3 + 3 med några 100 m ~~avstånd~~ avstånd ~~mellan~~ mellan flockarna; därefter lång stund utan sträck, sedan kom inom loppet av ett par minuter 11 + 2 + 2 + 4 + 2 ex, detta var strax före kl 1730.

1730-1800: 7 + 2 + 2 + 6 ex, med m l m långa mellanrum mellan varje flock.

1800-1835: först lång stund utan sträck, sedan 2 + 7 + 4 ex och efter paus ytterligare 7 ex.

Summa sedda knölsvanar alltså 73 ex! Alla kom nära eller högst c 400-500 m ute, alla flög lågt (ofta längs vattnet), och alla höll kurs mot N. Det verkade som om de drog sig ännu närmare in mot stranden sedan de passerat piren/hamninloppet. Intressant ~~observation~~ observation. Det skall också sägas, att vissa flockar ~~och/eller~~ och/eller par kom så gott som samtidigt, med c 200 - 500 m inbördes avstånd.

Gravand: dels 1 ensamt ex flygande söderut, dels flock 4 ex likaså.

Gräsand: knappast alls sedd med säkerhet flygande över vattnet. Däremot stod hanne och hona intill varandra på parapeten när vi lämnade platsen.

Storskarv: 1 + 1 ex flygande norrut, med ~~minst~~ minst en timmes mellanrum. 7

1980-04-01 forts.

tornfalk: 1 ex kom in ungefär från NV och fortsatte mot SO över staden
skrattmåsar: flera tiotal sedda m l m nära; de vistades ute över hamnbassängen, ofta tätt ihopa. Enstaka ex kom också över piren och tycktes avspana området efter mat. - På långt håll i S sågs ett par gånger stora flockar skrattmåsar lyfta bland hamnkranar och industribyggnader. De flesta skrattmåsar var i vårdräkt, åtskilliga hade dock ännu en vit pannfläck i det brunsvarta. Se ~~skrämm~~ även gråtrut.

fiskmåsar: bara helt få ex sedda, högst 3-4 inalles.

gråtrut: runt en enda båt ute på vattnet svärmade väl 100 gråtrutar varav en hög procent juv. Denna båt kom in i hamnen och befanns innehålla ett avsevärt antal sportfiskare. Gråtrutarna följde med ända in i hamnen. Rätt många skrattmåsar också runt båten, däremot inte en enda fiskmåsar. - Gråtrutar sågs också flyga över åt olika håll, ibland rätt högt, ensamma eller parvis.

havstrut: bara en enda ad sedd, den flög över hamnbassängen.

tärnor: ett par mycket remarkabla obsar, trots att fullt säker artbestämning inte kunde ske. Först kom en ensam fågel ~~flygande~~ flygande söderut genom sundet, på måttligt håll; jag tyckte alldeles tydligt att den hade grovt näbb och kort stjärt och bestämde den till kentsk tärna, särskilt som även huvudets hållning stämde med den arten. Motljus, men detta spelade föga roll - trodde jag, eftersom jag är ~~vetenskapligt~~ väl medveten om den kentska tärnans grova byggnad etc. - Sedan, när vi kl 1835 gick in från piren mot bilen, kom 2 tärnor alldeles över oss, de korsade piren med sydlig kurs, höjd högst 10 m, avstånd 20 resp 30-35 m (approximativt, men det var en ~~ren~~ ren korthållsobservation). Det hela gick fort, och jag hann inte se näbbfärgen ordentligt, men fåglarna var smäckra och långstjärtade och föreföll ljus silvergrå på undersidan. Det var solnedgång men ännu gott ljus, och man måste ~~förresten~~ förresten alltid vara väldigt försiktig med den där mer eller mindre utpräglade silvergrå tonen på undersidan. Men även om bestämningen inte blev klar, så är en sak i alla fall klar: det var fisk- eller silvertärna, och för bådas vidkommande är det ett ytterst tidigt datum.

Jag började naturligtvis tänka tillbaka på den först sedda tärnan och måste erkänna att jag nu inte vill sätta min själ i pant på att bestämningen till kentsk tärna var riktig. Underligt fall!

ringduva: enstaka överflygande vid ett apr tillfällen.

sädesärta: 2 ex lyfte lockande när vi stannade med bilen vid Hamnpaviljongen ytterst på parapeten. Det var årets första både för Mikael och mig.

S L U T

1980-04-04, Fredag, långfredagen.

For med Mikael Kristersson till Helsingborg igen för att studera ejdersträcket och för att Mikael skulle ~~filma~~ filma det. På uppvägen en blåhök ♀ c 7 km före Landskrona, längs ~~motorvägen~~ motorvägen. Mycket vackert väder; det hade visserligen mulnat en del strax innan Mikael hämtade mig i Lund, och ~~eftersom~~ eftersom han är en synnerligen hänsynsfull människa, tvekade han om han borde ta min tid i anspråk för resan, om nu vädret skulle bli så dåligt att han inte kunde filma. Men numera är jag ju pensionerad och rår min tid ~~själv~~ själv; och eftersom molntäcket var lätt och ljust och tenderade till att upplösas åtminstone delvis så ville jag gärna fara. Vi stack iväg från Lund kl 1650 närmare bestämt, och det var ~~en~~ en stor lycka att vi gjorde så, ty vi hade inte hunnit långt förrän molnen upplöstes i väster och vi fick ett fint aftonljus, precis ett sådant som Mikael vill ha till denna del av sin film.

Vi kom till piren i Helsingborg kl 1650 och var på plats med alla grejor redo kl 1700. Jag obsade noga hela tiden; dock är anteckningarna efter kl 1820 korta och ofullständiga. Fågel:

c 1702 10 knölsvanar kom rakt över piren mot N

c 1703 ~~2~~ 2 " till på samma sätt. Skrattnås, gråtrut, havstrut sedda men i regel ej antecknade

1708 c 100 ejdrar mot S, rätt långt ute

1710 3 + 4 + 4 knölsvanar kom över staden, faktiskt bara några meter över hus-taken, de höll inte rak kurs utan svängde inåt land och sågs ~~flyga~~ flyga nära Kärnan, solbelysta mot mörkt moln, med krokig kurs men dock i huvudsak mot NO. - Kort därpå kom ytterligare 2 knölsvanar, kurs mot norr.

1713 c 85 ejdrar mot S, också rätt långt ute.

1714 ytterl. 2 knölsvanar över piren mot N, flög knappast mer än 5 m högt över våra huvuden.

Väder: sol, måttlig vind omkring N, kyligt. Utmärkt sikt.

1720-1740 kom c 25 + 20 + 15 ejdrar mot S, delvis dock inte med rak kurs. Jag såg minst en flock flyga ungefär så:
Alltså först mot S, sedan vända mot N, sedan ånyo mot S (i själva verket krokigare än på skissen).
Alla ejderflockar hittills har kommit på c 20 - 40 m höjd, vilket beror på att de har medvind.

1742 kom 2 knölsvanar från S ett par hundra meter ut; de måste vika undan för båtar (här är ju en väldigt tät trafik tvärs över Sundet), men de fortsatte mot N ungefär enligt skiss:

En silltrut ad i perfekt dräkt kom sakta och lågt mot vinden, rakt över piren. Mycket elegant, och ett tidigt datum. Höjd 5 meter.

2 andra knölsvanar kom nu från S som de föregående, men inne över sydhamnen, och de fortsatte alldeles lågt över Färjestationen och vidare över hus och lagerbyggnader och bangård, faktiskt bara några meter över taket på dessa hus. De höll sig här många hundra meter. Först långt uppe i N, ungefär där viadukten börjar, svängde de sakta ut över havet och försvann mot N nära stranden.

flock 10 knipor över Sundet, flög mot S, steg och svängde mot NV eller N

1750 ännu en ejderflock, antal ex c 100, flög mot S

1805 4 knölsvanar mot N

1810-1825 2 stora ejderflockar (c 120 och 140 ex) och minst 6 smärre flockar på 15 - 45 ex/flock, alla mot S.

Enstaka kråkor kommer nu tvärs över Sundet mot Sverige. Har även setts tidigare; sågs också 1 april.

1822 6 knölsvanar kom mot N alldeles över piren. Starkt kvällsljus.

1827 4 " " " N på samma sätt.

c 1830-1845 ejdersträcket avsevärt svagare. Jag ser att somliga flockar nalkas rätt långt ute i NV, m l m nära Själlands kust, medan andra nalkas rätt nära svenska landet.

1845-1910 mycket starkt ejdersträck. Vid ett tillfälle 6 flockar mot S ~~efter~~ efter varandra; i enkelrad, avstånd mellan flockarna skattat till minst 500 - 800 m och högst 1500 m. Jag såg att alla flockarna flög

1980-04-04 forts.

mellan Ven och fastlandet (vilket såvitt jag sett förut är det absolut vanligaste beteendet; det stämmer också ~~med~~ med min uppfattning att ejdrarna av "psykiska" eller kanske snarare ekologiska skäl bör hålla sig längs svenska och ej danska kusten när de på våren reser söderut genom Öresund. De är ju på väg till häckplatser i Östersjön incl. Bottniska Viken och Finska Viken. De gör en omväg eftersom de söker undvika flykt över land. Däremot har de ingenting emot att flyga över havet på låg höjd. Deras "strävan", eller deras sträckriktning lagd ut till en på kartan rät linje mellan vinterkvarter och häckplats, går alltså mot O eller NO i stort sett. Då bör de också pressas mot svenska sidan, ~~mot~~ mot öster alltså, när de flyga genom Sundet på våren. Sedan är det en annan sak att ejdrarna, om de flyger högt uppe, blir mindre känsliga för den överflugna terrängens beskaffenhet och i sådana fall kan "skära" över land, även långa distanser). - Även efter dessa 6 flockar fortsatte sträcket, jag såg många flockar till, ~~innan~~ innan vi lämnade platsen kl 1910. Skattningsvis kom c 25 flockar med en medelstorlek på minst 75 ex/flock under tiden 1845-1910.

1900 2 strandskator kom från N och svängde tvärt in till den sandstrand som finns utanför en del av Parapeten. De fällde där.

1910 Vi for tillbaka till Lund i djup skymning. Mikael var högst belåten, han hade fått ~~upptagningar~~ upptagningar i alldeles rätt ljus, "just det ljuset Du ~~omnämner~~ omnämner i din dagbok ~~för~~ för 50 år sedan", sade han till mig. Han hade också fått fina bilder från piren med kvällsstämning, de passerande båtarna etc etc.

Tillägg:

- 1) när vi just var på väg från Lund kl c 1610, kom en flock på 15 svanar mot NO eller snarast ONO. Det var praktiskt taget säkra knölsvanar.
- 2) på uppvägen till Landskrona sågs, förutom den i inledningen nämnda blåhöken, även en mycket stor ringduveflock på ett grönt fält (rapsfält?); där var minst 800 ex. Vidare sågs på många ställen både kråka, råka, kaja och ringduva gå i vägkanten och plocka. Särskilt var det många kajor och råkor som gjorde så. Ringduvor gjorde så idag på flera ställen. Varken kråkfåglarna eller duvorna reagerade för bilar på kort håll; ofta kunde man passera med normal fart (70-90 km/tim) på c 2 meters avstånd utan att de flög upp. Man undrar vad de plockar på dessa ställen. Mikael framkastade möjligheten att det var saltkorn. Måne OK? - OBS att blåhöken var den enda rovfågel vi såg idag på färden.

1980-04-05, lördag, påskafton.

Lena och jag gjorde exkursion till Krankesjön, Vombsjön och Vombs ängar. Strålande väder, ovanligt klar luft, många plusgrader i skuggan, varmt i solen. För dagens disponering se nedan. Här först en artlista:

Art	Krankesjön	Vombs ä	Vombsjön	kommentar
skäggdopping	minst 51	-	5	ja
häger	bara c 3	-	1 på V sidan	
sädgås	högst 50	c 50	c 130 V "	ja
bläsgås	c 10	-	c 170 V "	+ c 75 på isen ja
grågås	c 4 par	-	-	
kanadagås	c 50 ex	-	3 + 3	ja
obest gäss	högst 25	-	högst 50	
knölsvan	2 + 1	-	1	
obest svan	-	-	minst 11 på isen, trol. sångsv.	
gravand	3	-	c 20 på iskant	
gräsand	c 350	-	c 400	ja
bläsand	-	-	minst 35	ja
kricka	6	-	trol. 2	
brunand	c 10	-	8	
vigg	c 15	-	12	
knipa	säkert 40-50	-	över 30	
obest änder	nog 150	-	ja	ja
storskrak	säkert 300	-	minst 75	
salskrak	minst 6	-	-	ja
fiskgjuse	1 + 1	-	1, tog stort byte	ja
sparvhök	1 med byte	-	-	ja
ormvråk	minst c 6	-	1	dans, men ej sträck
brun kärrhök	2	-	-	hanne, hona, dans 50
sothöna	minst 10	-	2 + 1	myg ja
strandskata	-	-	1 på isen	
vipa	några sedda	flera ex	flera ex	ja
rödbena	-	-	1 spelade V ysidan	
storspov	-	-	sedd och hörd, men bara 1-2 ex	
enkelbeckasin	-	-	tickade vid V sidan	
skrattnås	c 1000 på isen	-	fåtalig	
fiskmås	bara 2 ad 1 juv	-	-	
gråtrut	minst 15 (mest juv)	-	troligen sedd	
havstrut	1-2 ad, 1-2 juv	-	-	
ringduva	sedd i spelflykt	flock	Vombs södergård och Vombs norregd	
mindre hackspett	hörd vid stugan	-	-	
sånglärka	sjöng	sedd+hörd	sedd+hörd	
sädesärta	1 fällde på isen	-	-	
rödhake	1 ex på tomten	-	-	
koltrast	sedd; sjöng också	-	-	
talgoxe	sedd och hörd	-	-	
blåmes	" " "	-	-	
entita	hördes flitigt	-	-	
trädkrypare	1 på tomten, sedd och hörd	-	-	
sävspurv	1 sjöng utanför stugan i vassen	-	-	
bofink	flera sedda, sjöng också	-	-	ja
grönsiska	2 + 35 + 5	-	-	
hämpling	1 ex flög över	-	-	
stare	1 överflygande(!)	vassvift flock	Södergård, liten	ja
kaja	sedd	sedd	sedd	
råka	-	sedd	-	ja
kråka	minst 45 på isen	sedd	sedd	
corp	-	-	1 på isen bland kråkor.	

Ovanstående förteckning har tillkommit i hast omedelbart efter hemkomsten. För kommentarer samt upplysningar om dagens indelning och vissa andra obsar se nästa blad

ej renskrivet

1980-04-06, söndag, påskdagen.

På f.m., omkring kl. 1100-1200, var Lena och jag i Åkarp och gratulerade Ulle på hennes 65-årsdag. Mycket frolickig pratstund, även med Jan, Karin och Karl och flera barnbarn. Strålende vädret, utmärkt sikt, men cirro-cumulusmolnen var rätt utbredda, och cumulusbildningen var nästan obefintlig.

Efter besöket i Åkarp hade vi någon timmes jobb i villan; därefter körde Lena ut till stupan med mig. Jag avser att bo där över natten för första gången i år.

Kronherjans is hade gått upp mycket sedan igår: närmsta kanten till 75% öppet, "barnen" mest isfri i motsats till läget igår; och om västra trejcdelen av sjön var isfri igår, så var, eller blev under dagens lopp, västra hälften isfri idag.

Vi kom till stupan c. 1420. Lena för nästan genast tillbaks. Jag var i Tornet 1440-1520. Kortfattad artistisk uppgjort kl. 1740-1755.

skäggdopping c. 50 ex långt bort i V
häger 1 ex flygande, 1 ex på isen bortåt Almen.
sädgås 3+7 överflygande ej fler.
gräpås minst 3 par sedda i sjön

1980-09-06 forts.

härskaren minst 2 par överst i "ramen".

överb. svan 2+1 längt bort i V

grönd bara 2 saddr

grönd summa saddr nog 300, my. approx.

bländ flock 6 flygande ex saddr (200-5)

knicks c 30 saddr, kanske fler.

stjärtad ♂ ♀ närmsta bländaren

våg några par - " - - " -

knips allmän, mest i smärthar, E nog
50-75 ex, kanske fler

starkt my. allmän, summa nog 250-300 ex

salskrik minst 70 ♂ ♀ saddr

överb. änder: säker 100 längt i V,

kanske fler.

fiskgjuse 1 ex över V änden, flyg stor
fisk, flyg mot S

ornvick saddr ofta, men bara enstaka ex,

långt över sjön, högt uppe etc.

brun hävstång ♂ ♀ saddr, kanske mer

än 2 ex. ♂ dansade på vassinnig

högt

våra några ex (3) över sjön

frana kl 1430 just när vi samtalade

om frana och dess primärer, uppträdde

8 ex i högt mycket högt; de gled

mot NV kl 1435.

(37) ~~(3)~~

1990-03-06 forts.

skrämmis c 500 på isen och vadnet
mer hittills varade hädylats

pislemis några ad, 1 juv
prätme nog 15-18 ex, ad + juv, mest juv
hastant minst 5 ad och 2 m. l m.

opfullständigt utpiggade

vingduva: flock c 20 ex flög norrut
över sjön kl. c. 1530; desamben
enbake ex.

singlärka hört från stupan / Tornet.

sädesöla: kl. 1745 hördes en
ex på Tornet, sedan hördes på
stugbaket, sedan hört i deligen
blimes sedd

sångaren 2 ex i vassen, locktoner
hörd, men ingen sång idag

hopink helt fj ex sedd, trots flitiga

obor intet ströcke sedd. En fågel

vi fick 3 smefjlar (pinkar)

flyga my. högt över sjön mot N;
eljest intas när av ströcke av
smefjlar

kaja några par sedd

kräka minst 30-40 ex på isen,
ofta åbände kadaver ihop med
barnarna. —

1980-04-06 forts.

OBS: nigen svare, nigen sothone,
nästan intet strich.

På e.m. blev det praktiskt taget
helt molnfritt.

Jag var åter i Tornet 1800-1915.

Underbart vackert kväll, knäckallklart,
fint spetsmönstrade "makrillmoln" men
bort rne och lätta. Vinden drog ut helt.

En gång blev ändarna i V delen
uppskrända (av litet sportplan?);
där var flera hundra, däribland nog
75-100 kräkar, f.ö. präst, skäke
etc, men mycket obestända änder
(delvis p.g. av dåligt ljus), nog 200
obest. Vi så olika tillfällen rips

nu: 4 bränder (200 288) närmaste

klarvatten. Överflygande grönpink h,
gröniska 2, humpung h, och 4
praktiskt taget rika grönskar
med NO. Ropink yng, Valoxe
sedd. Sidesite 1, dito. Några
rika flög ↑. Svare flock 40-50
på telefonvärd, dessutom några få
ex kräntlerande tillsammans i björkstopp,
men riktigt mer av svare (se nedan).

(39) (35)

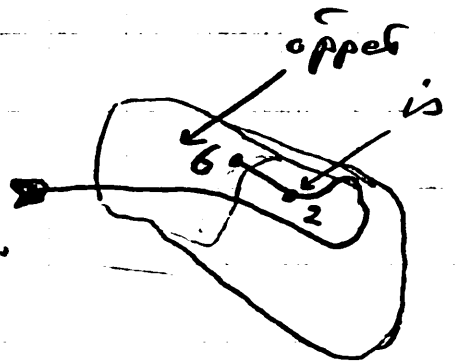
1980-04-06 forts.

Glidare rips glada 3 ggr. 1 cc med litet
bytte eller bomaterial i. De utsträckt
benen blev mobiliserat av 3 kraka över
filvårshopen, sedan reds i NV över
Rensiga och helt när över Jans braka
i afbrytning. Rörte på skredmätar,
fontar etc, även skakar och knipor
för ofta runt. Vissa frekventare där
dag till viden på, såsom följer.

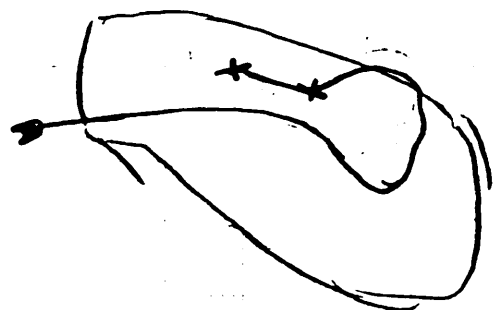
1808: 4 knölsvarer passera

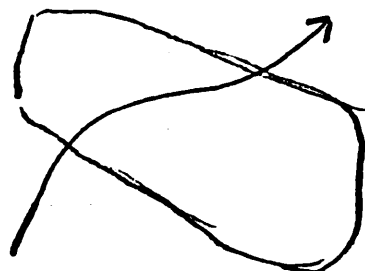
1816: 8 knölsvarer malhas,
sänka rip, se skiss,
fälla slutligen, 2 på
isen de 6 andra forts.
500-700 m och fällde
precis vid is kanten,
i riktning:

Egentligen följ de
nog mer i
(approx.)

1831: 15 svarer kom
högt. Jag tror
det var knölsvarer;

(40)

(6)

1980-04-06 forts.

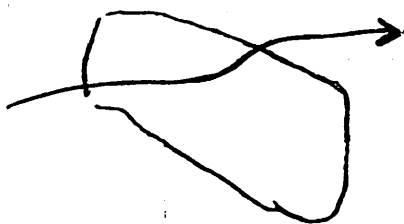
men Henrik Kylin som också var i
 Ternet men förde mest på sig själv.
 En kort stund därefter, fann jag att
 6 nya knötsomar fälts hos de is-
 nämnda 6 som lagt sig i ordet.
 Dessa 12 låg nu ordnade i 4 tydliga
 par (och resten kauska orörda par-
 vis).

Johnny Karlsson med fru och barnen
 Hanna och Martin samt frans för-
 äldrar (eller Johnnys pappa och
 frans mamma ??) kom upp i Ternet.

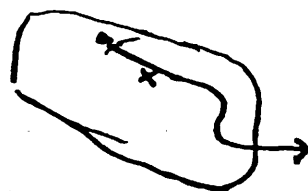
1855: efter långt letande fann jag
en ejderk på c 100 ex långt
 upp i N. fjärran i NO-ONO,
 högt.

Johnny och Henrik Kylin ser 2
strandshator fälla på isen.

1855 6 nya knötsomar
 passerade så:
 Alla är kvar.

1908 intressant: av de 12 knötsomar
 som legat vid iskanten i N (se
 ovan, och se skiss!);
 lyfte 10 ex.

(41)

(7)

1980-04-06 forts.

De flöga på en meters höjd alldeles
fritt de 2 som fälls på isen och
fortsätta ner mot Tarnet, mycket lågt
de sväva oöverbundenligt skiss. Fint
ringläte. ? Klockan 1910 ut lyfte
även de 2 sista av de 12,
passer också alldeles fritt de 2
på isen och ner oöverbundenligt. *)

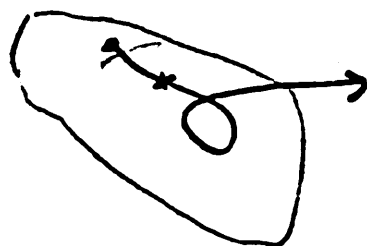
De 2 på isen stannade hela
tiden, trots att 6 av de bort-
dräpande anlände i flock med
dess 2 ! Villigt se nedan.

1915-1930 obsar från marken,
halvaxe, selt, kolbrast njung.

1930-1945 skrevs det avsnittande,
obsar ofullständiga; ett par små storflockar

1945-2015 obsar igen: nya storflockar,
kom med 5 eller 50, många
my. små (3-20 ek), några större
(100-400 ek), men på långt

*) de flög så:

(42)

1980-04-06 forts.

håll även en del större flocker
Tröjen sedd. Minst 45+12+70
mångdunn flög med N-NO över
sjön. En fågel ett jättesvartflopp
av skrämsel och tumb, jag tror
det var minst 2500 skrämsel.
6 blåspår kom rakt över med 6
1 enkelbekarm flög över sjön

kl 2005 när jag just fått mig kameran
sluta ett antalet stavar var
måttligt kom en formidabel stavar-
flock upp över sjö-kanten, manö-
vrerade länge, riktigt flög 15000
ex med V ändan och 4000-5000
var kvar.

Villåp: spec. omkring 1945-2000
många meter högt, och flera flocker
mer (?) och små andfjolflocker
(5-20 ex) på jättehög med
NO. Arbetet oklart även på
och kanske storsvårare kan ha in-
gått. Jättehög, stort arbete,

1980-04-06 forts.

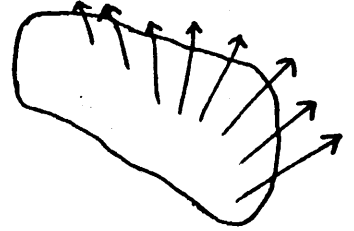
Större par korta rapporter från andra
observationer. Familjen Gierow meddelade:
• 130 kräkor och 3 shedänder i Pil-
åkrakärret, och en hel del granor (över
100 ex) satta i drap. - Johnny Karlsson
sade att 7 granflokar kommit över
Rerungeby (ungefär där) mellan
kl 1130 och 1400; ingen flock hade
haft över 30 ex. Vidare sade Johnny
att han sett mycket litet storp
hittills. Spår, 5/4, hade mätts c. 500 ex
flygt över Krambesjön och näsarb i
Pilåkrakärret.

1980-04-07, måndag, annandag påsk.

Jag bodde i stugan på natten. Upp tidigt. Temperatur kl 0500: minus 2,5 grader C. Det är klart och stilla. Koltrast sjunger.

0605 upp i tornet

0608 många tusen starar flyga ungefär som skissen visar, alltså m 1 m "solfjäderformigt" över sjön; det är helt givet att de just brutit upp, men de flög rätt glest och högt, och själva uppbrottsplatsen (=nattplatsen) ej sedd. - Jag granskade fågellivet i sjön och fann:

brunand över 10 ex, vigg några ex, stor-skrak många, totalantal sedda c 100, kanske mer, kanske mindre. Grågås, knölsvan sedda. Stor skrattnåskör. Kråka. Trut. Säv-sparv hörd. Bofink sjunger. Fasan hörd. Taltrast sjunger på avstånd. Gräsand bara någon enda sedd. Havstrut. Skäggdopping 1 ex. Knipor. 2 + 1 kajor kom förbi, de flög norrut. 1 gravand. Rüdake hörd, ringduva hörd. Järnsparv hörd (det fina lätet "som en liten silverklocka", däremot ej sång). Fiskmåsar ad sedd. Sädesärta. Enstaka småflockar stare kom med kurs ungefär mot S. En flock stare på c 20 ex flög också mot N, högt. Därtill "knirk" och rund-flygning (av stare, rimligen). 1 smådopping på närmsta klarvatten, lyfter, flyger högst 100 m, faller. 5 bläsgäss flög över mot OSO eller SO.

0624 ensam gråsiska flyger över mot NO. Brun kärrhök ♂ dansar och ropar sitt vårläte "wäi". Brun kärrhök ♀ flyger lågt. 5 krickor. En rad på 2 kanadagäss och 8 sädgäss flyger över ungefär mot N, med något krokig kurs.

0628 rördrom hörs 2 ggr på långt håll i V. Järnsparv sjunger. 2 par stare i björk vid tornet, härmar brun kärrhök etc. Ormvråk 1 ex i träd vid Ivans backe. 1 fiskgjuse. 1 häger. Mycket trut. 1 mindre hackspett hörs.

0635 solen syns, den är någon soldiameter uppe (över horisonten). Lätt horisontdis, annars slöjor men mest klart. Mycket stor och utpräglad halo-fläck vertikalt ovanför solen, den är röd närmast solen, gul i mitten och grön överst (=längst bort från solen). 1 större hackspett flyger ↓. Sånglärka sjunger. Säv-sparv sjunger.

grönt
gult
rött

5 obestämda gäss, men nästan säkert sädgäss, flyger ungefär mot NO.

0653 rall skriker. Ringduvor ses. 6 bläsänder faller. Entita hörd. i "tarmen" över 50 storskrakar samt enstaka trutar m m.

5 gäss, osäkra sädgäss, flyga mot V. Spridda starar. Salskrake ♂♂. Även de 2 svanarna i västra delen av sjön är knölsvan; ena ex gör en flyktsväng. 2 blåmesar jaga varandra.

○ SOL

0715 jag går ner från tornet. Talgoxe sedd.

0715-0800 jag vistas på ~~tomten~~ tomten. Storspov spelade på håll. Trädkrypare på tallen. 2 vipor över sjön. Storskrakar oroliga. Stararna, det är 2 par eller fler, var mycket "nällade" redan när jag vistades i tornet. 1 ex fällde då på tornets räcke trots att jag stod helt nära. Nu kl 0818 flyger en stare in i holken på norra tallen!

Vid oviss tidpunkt, men säkerligen på morgonen efter kl 0815, ~~gjorde~~ gjorde jag ny fågelräkning och såg: grågås 2 + 3 ex + flera till, knölsvan 2 par + 1 ensamt ex, gravand 5 ex, brunand 25 ex, storskrak 200 ex, salskrak 1 ♂ och 3 ♀, vidare kricka 30 ex och gräsand högst 15 ex.

- - - -

Kl 1440 var temperaturen +4° C.

På e m räknades: gräsand 75 ex, vigg 35 ex, bläsand 12 ex; storskrak ej räknad på nytt men jag såg att det var oro bland dem, de flög omkring i småflockar etc. Vidare: långt bort i västra delen av sjön många obestämda änder.

OBS: dagen för övrigt renskriven med bläck eller blyerts.

1980-04-07 forts.

Kl. c. 0845 - 1000 gick jag ner till
Silvökraskärret och åter. Rätt mycket
vatten i kärret, stora områden där
vattnet stod bland tätare tuvor. I den
biobogen trivdes kräckhornen tydligt, de
lag gles, delvis parvis men var
fjörstär ofta när att se. Men jag
fick i alla fall en riffa på antalet
eftersom jag oavsiktligt skände upp dem.
Arter på denna tur:

häger 1 eller 2 i kärret

sädpar några Violet överflygande

gräsand några Violet i kärret

kräcka säkert över 100, kanske 140
- 150 ex, i kärret.

shedand ♂♀ i kärret. Simändarna

lyfte när jag gick på avbänd
färd för att se på en skogssnäppa.

fiskgjuse 1 ex kom från Ö (3) mot
Kranherjan

ornvirk tre normalfärgade ex över
Silvökrashopen

glada 1 ex och två nära, iris' ben-
vite eller gråvite färg sågs fint.

brun karrhök sett över kärret, och en
dansade över Kranherjan SO.

1980-04-07 forts.

fasan en fupp på betesmarken
mellan Lilviken allé och Kånkerjån.
vipe flera på marken runt kårret,
fällde även ute i det våta.
skogsräppa 1 ex fällde i kårrets
V kant. Säg inte vi bombstrick
ut trots solken; jag gick därför
närmare, det var en skogsräppa
OK med svarta undervingar.

Lokade ut uppfloget.

storp 2 ex på marken ut
kåret, även spel.

enkelbeckasin 2 ex lyfte, därefter
hörde andra ex ricka.

skrämmis } överflygande, men vistades
grötut } ej ut kårret

rigdun överflygande

singlärka sjöng över betesmarkerna
ängspiplärka minst 2 ut kårthuset

sävspar lokade i kårret

hämpling flög över

topinka sedd och hört

stare fjätligt överflygande

kaja bl.c. flock c. 30 ex Lilviken
allé + betesmarken

krika minst 6-7 ex ut kårret.

(47)

~~4~~

1980-04-07 forts.

Efter återkomsten till stugan såg jag mest på verandan, dock med korta avbrott. Såg, förutom det som tidigare setts i sjön idag:

grågå flock 10 ex flygande över V delen av sjön

grålund mer i sjön än i morse

spårhöök 1 ex kretsade över sjön kl. 1110.

skärsmär flera 100

fiskare några, även juv

grönst nog 15-20

kanarv flera

större hejlspe hördes vid stugan

rödheja 1 ex i strandsnären

trädhöppare ideligen på Vanten, i Vallar och även på smala unge alar.

Vädret var vackert och soligt fram till c 1300, dock blev vinden betydligt sämre och solskenet minskades sakta.

Isen försvann med förvinande fart; den stora V vinden drev ihop resterna längs en linje utänför ryggarne utänför närmsta klarräcket (se nedan). Jag

(48)

~~5~~1980-04-07 forts.

gick upp i tornet 1340 för att se förloppet. Det kom nu ett par rätta häftiga vindstötar, det mulnade snabbt och blev grått, och Temp. kl. 1405 var bara $+6^{\circ}\text{C}$. (Jag tror det var $+8^{\circ}\text{C}$ klockan 1200).

Artlista se nästa blad

Tillägg: jag var uppe ett par ggr på näbben och lyssnade, sista gången var kl. 0420. Hörde skrämmär, gränd, gräfas och en gång trolikén släggdopping, men inte alla dessa arter varje gång. Näbben var i stort sett tyst. Klockan 0500, när koltrasten sjöng, var skrämmärkören rätt svag.

forts.

1980-04-07 forts.

Arter före kl. 1330

smeddopping 1
 skäggsdopping 1
 häger
 rödrom
 gråpär
 sadpär
 blåpär
 kanadapär
 knölsvan
 gravand
 gräsand
 kräcka
 blåsand
 shedand
 ripp
 brunand
 keri
 storskrake
 salskrake
 fiskgjuse
 glada
 ornerik
 sparrhök
 brun kårhök

hasan
 vårenall
 vipa
 skogsmäppa
 storspar
 enkelbeckarin
 skadmir
 fiskemär
 gråtrus
 härbär
 ringduva
 större hekspegel
 mindre hekspegel
 sånglärka
 ångpipelärka
 rödsörka
 jernspar
 koltrost
 falkrost
 rödhake
 entita
 blåmes
 falgaxe
 rödkrypare

sävspar
 bopink
 grönska
 hämpling
 starc
 kaja
 rika
 kräcka

kl 1331 stjärtnes

kl. 1342 svartnes

kl 1445 stjärtnes
 88

1980-04-10, torsdag.

Start från Zootis kl 1440 med Johnny. Han skulle hämta 12 starholkar i sin bostad i Revingeby och sätta upp dem på olika platser runt Kranke-sjön. Jag skulle se till stugan och vattna blommorna som står därinne; och gemensamt skulle vi se på fågel en stund från tornet vid stugan och naturligtvis även vid färden för att sätta upp holkarna - detta skedde mest i strandskogen vid sjöns N strand men även, sedan ~~innan~~ Johnny avlämnat mig i Revingeby, på andra ställen (Sjörtorp etc.). Det var en grå eftermiddag, kallare än vi trott. Men turen blev mycket intressant.

Jag såg till stugan; allt var i ordning där. Vattnade växterna. Under tiden var Johnny ett slag i tornet men gick ner på grund av kölden och tog en kort vandring i närheten, kom sedan tillbaka när jag äntrat tornet. Obsar från tornet ungefär 1540-1610, därefter obsar vid sjöns N sida nära avloppet (Ålabäck) och på andra ställen. Även obsar i Revingeby både vid ankomsten och när jag sedan väntade på bussen kl 1700-1720.

OBS att det var mulet och bara måttlig sikt när vi var i tornet; därefter lättade det, och omkring kl 1720 och senare klarnade det avsevärt och blev sol.

Fågel från tornet: skäggdopping flock c 9 ex vid Ö stranden några 100 m N om tornet. Häger 1 + 2 + nog minst 1 ex till. Ett ex ofredade fiskgjusen och flög därvid ett slag med utsträckt hals precis som hägrar brukar göra när de är skrämde av örn. Alla hägrar sedda flygande.

Grågås: i "tarmen" 2 ex, på närmsta klarvatten 2 ex + 1 ex till, därtill kanske någon sedd. Ej flera gäss! Obestämd svan 1 ex långt ute. Gravand 2 ex, tydligen hanne och hona, ~~innan~~ lyfte i kanten av närmsta klarvatten och flög mot N. Gräsand: på närmsta klarvatten bara hanne + hona och en ensam hanne, litet längre utenågra enstaka simmande ex, slutligen en flock på c 15 ex som lyfte rätt långt ute bakom en vassrugge. Kricka: först ingen alls, men efter en stund kom en flock på 28 ex från S och fällde på närmsta klarvatten. Brunand 1 hanne, ej fler sedda! Knipa: på närmsta klarvatten högst 15 ex rätt glest fördelade, både hanner och honor. Storskrak: på närmsta klarvatten, utanför kanalmynningen, en flock på 5 ex (2 hanner 3 honor); vidare i "tarmen" en flock som delvis var dold av vass, men den var bara liten, säkert inte mer än 12-15 ex. Salskrak: först ej sedd, men snart kom 1 hanne och 3 honor simmande in på närmsta klarvatten, my. fint. Obestämda änder: nästan ingenting alls! Jag tittade särskilt noga efter änder på långt håll, borta i V änden av sjön, utanför f d Almen, uppe vid nordsidan etc men såg knappast någon ~~endast~~ enda. Vid ett tillfälle 2 flygande som dock var praktiskt taget säkra gräsänder. Inte en enda på vattnet liggande flock, ej ens en ensam fågel, på klarvattnet eller på långt håll. Detta är anmärkningsvärt; man får ovillkorligen den uppfattningen att de stora flockarna av storskrak och de (för Krankesjön) stora gräsandflockarna, som fanns här vid påskhelgen, redan lämnat sjön, rimligen för att fortsätta norrut.

Fiskgjuse: 1 ex kom nära, ryttlade sedan på ett par ~~innan~~ tre ställen ute över sjön, högst 500 meter bort, störtad slutligen och kom upp med en stor och hög, hoptryckt fisk. Anfölls ilsket av en ungtrut och en eller två skratmåsar; alla tröttnade dock efter ett par 100 m, och gjusen släppte inte sin fisk utan fick upp farten och försvann mot S. - Innan gjusen slagit efter byte blev den "uppvaktad" av en ~~innan~~ häger (se ~~innan~~ ovan), denna följde gjusen nära ett slag men gjorde inget ordentligt anfall. Ormvråk: bara 1 normalfärgat ex flygande vid kanalen just när vi kom. Brun kärrhök: en synnerligen ljus och grann hanne sedd i SO hörnet ett par ggr. En annan hanne, inte alls lika väl utfärgad men med (i huvudsak) blågråaktig stjärt kom med bomaterial 2 ggr och gick ner med detta alldeles utanför stugan, i vassen bara några tiotal meter ut! Skrattmåsa: glest fördelad över området där de brukat häcka, en del i luften, en del på vattnet. Inte över 400 eller högst 450 ex sedda. De var relativt tystlåtna. Gråtrut 1 juv sedd, förföljde gjusen, se ovan. Havstrut 1 ad stod på vassbank nära skratmåsar. Ringduva enstaka sedda. Kråka bara några få ex sedda över sjön, vanligen ensamma flygande, något ex också sittande i busktopp.

F O R T S.

1980-04-10 forts.

Fågel sedd för övrigt vid Krankesjön, vid nordsidan om ej annat säges: fiskgjuse 1 ex flög från sjön norrut. Detta var c 30 minuter efter det att vi sett en gjuse ta fisk utanför ~~ett~~ tornet och därefter flyga söderut. Ormvrak: 2 normaltecknade ex lyfte från ängsmarken nära Lottagården. Ringduva några enstaka, samt något par lyftande ur strandskogen. Sånglärka 1 ex sjöng länge, ryttlande över samma plats, nära Ålabäcks avlopp. Taltrast 1 ex lyfte ur gräset när vi for ute i terrängen nära Lottagården. Sävsparv: högintressant iakttagelse på den torra ängsmarken med kort gräs alldeles nära Ålabäcks utlopp. Här lyfte en flock småfågel, först c 20-25 ex, Johnny och jag tyckte inte det såg ut som bofink ens på håll. Stopp, och kikarspaning på 4-5 ex som fällt i trädtopp: sävsparv allihopa, jag såga bara hanner!! Johnny sade då att han sett sådana flockar av sävsparv just på denna plats även tidigare år. Vi fortsatte jobbet (med att sätta upp en starholk), därvid lyfte minst 40 sävsparvar till från ängen, och sedan säkert 5 till, troligen flera. Summa c 70 ex; för mig en sällsynt syn, jag minns att jag för oerhört längesedan (före 1940 tror jag) såg en sådan stor och välsamlad sävsparvflock vid ~~ett~~ Rönneholms mosse, ~~ett~~ jag har också publicerat den uppgiften för mycket längesedan i Fauna och Flora. Sedan dess har jag inte sett en så stor och tydlig flock av denna art. Bofink och bergfink: flock lyfte från öppna marken nära där den s k "Prästavägen" tar av från stora vägen Harlösa - Silvåkra. Flocken innehöll approximativt 60-70 ex varav nog knappast mer än 8 eller högst 10 var bergfink. Jag såg tydligt att en stor del av bofinckarna var honor. Stare några få sedda, inga flockar.

Fågel sedd eller hörd i Revingeby och dess omgivningarna: storspov 1 ex spelade på avstånd. Skrattmåsa: förbiflygande, och en del stod på betesmark i närheten. Rödhake 1 ex vid Johnnys bostad. Talgöxe ~~ett~~ en, blåmes 2, svartmes 1 och entita 2 ex, alla dessa i en gran i kanten av Johnnys tomt, så småningom även i angränsande träd och buskar. Fyra mesarter i sex ex i samma träd, en underlig syn trots att alla arterna är allmänna. Johnny sade att han aldrig tidigare sett svartmes på sin tomt. Kaja c 12 ex på gräsmark i utkanten. Råka likaså c 10 ex där, dessutom tät flock på c 8-10 ex på liten gräsmatta inne i samhället. Johnny pekade ut 2 kolonier i Revingeby, den ena bestod av c 10-12 bon och låg mest i granar, några få bon även i björkar, den andra några hundra meter därifrån, storlek och andra data inte närmare diskuterade, men även den kolonin är liten. Kråka enstaka ex sedda vid Revingeby och på omgivande marker.

S L U T

1980-04-11--15.

Bilfärd med Johnny Karlsson och Gunnar Roos. Vi startade på fredags- eftermiddagen från Lund och for genaste vägen till Karlskrona. På kvällen var vi bjudna till Gunnar Strömberg, som nu sedan något år bor på Wachtmeistergatan 24 på Björkholmen i ett jättemysigt hus som han inrett, till stor del själv, tror jag. Han bjöd på en härlig supé och vi satt ett par timmar hemma hos honom och hans fru och samtalade och stortrivdes. Sedan blev det färd till ett pensionat i Lyckeby, där vi skulle bo. Nästa dag var det fågelstationskonferens. Jag var inte engagerad i den men deltog delvis. På kvällen höll jag föredrag över ämnet "Flyttning, utbredning och förekomsten av tillfälliga fågelarter". Kände mig inte särskilt i form, och har en känsla att det hela avlöpte hyggligt men inte särskilt bra. Behållningen av konferensen var god: ett par intressanta föredrag, och ett par klena. Men det skulle bli för långgrandigt att behandla den saken här. Så mycket alltså om lördagen den 12 april.

Söndagen 13 april tidig start med båt till Utklippan. Det allra härligaste väder: spegelblankt hav, strålande sol, sommartemperatur i solen ute på ön. Mycket väl organiserat med både resa och utspisning, och därtill ett utsökt fågelliv. Vi var på ön c 0745 - 1300. Sedan till pensionatet, tackade Gunnar och övriga kolleger, och for upp mot Kalmar men vek av ner till skarvkolonin på Svartö vid Halltorp. Synnerligen givande, jag räknade 448 ~~stora~~ sittande skarvar i kolonin, därtill kom de flygande exemplaren. Antalet synliga bon var minst 200-250, men trots att boträden (tallar) var delvis döende, kunde man absolut inte se alla bon från fastlandet, och jag skulle uppskatta antalet bon till över 300, kanske betydligt mera. - Vi gjorde också, före besöket vid Svartö, en sväng nerom Bergkvara. -

Fortsatte mot Kalmar men blev trötta och tog in på Vassmolösa gästgivargård. Nästa morgon, måndag 14 april, startade vi omkring ~~kl 0900~~ kl 0900 och for över Ölandsbron, stannade sedan på överenskommen plats norr därom för att invänta en bekant till Johnny, som skulle övertaga obsandet av ejdersträcket vid Stora Rör; det jobbet har på sista 14 dagarna skötts av Valde Holmgren som jobbar hos Johnny i Lund. Den väntade personen kom, vi körde till Stora Rör, träffade Valde, såg ett underbart ejdersträck (se nedan), och gjorde därefter en lång rundtur på Öland, nerom Mörbylånga och sedan färbi Möckelmossen och Frösslunda och i många krokar upp till norra udden, där Inga och Thomas och Astrid Ulfstrand gör fågelobsar med hjälp av en enkom för ändamålet ombyggd radar. Träffade dem, gjorde inga radarobsar på kvällen men åt en trevlig middag med dem på det pensionat i Nabbelund, där de bor. Vi hade fått rum på ett nytt och fint pensionat i Byxelkrok.

Nästa morgon upp i ottan, ut till radarn. Den behagade strejka för första gången, men saken avhjälpes med telefonsamtal till ett par ~~exp~~ experter, och sedan hade vi en högeligen intressant förmiddag med fint fågelliv och fascinerande sträckstudier med radar; apparaten är kopplad till kikare och försedd med ~~radar~~ dator som sköttes av Astrid. Fågellivet var mycket rikt, flera trevliga arter som man sällan ser på vårsträck. Framåt middagen tackade vi och tog farväl och for sedan ner mot söder utefter Ölands V kust, ett par mil på väldigt små och svåra vägar. Strålande väder, sol, svag vind, mycket fågel - men is kvar i havet, mestadels små block men ett par tre kilo meterlånga bälten av tätt liggande isblock, vi såg hur ett par ~~fiskebåtar~~ fiskebåtar förgäves försökte ta sig igenom; de måste vända och gå "utanom". Besökte Stora Rör på nytt och fortsatte sedan hem via Tingsryd - Vissefjärda - nära St Nyteboda (Johnnys hemmarker, flera fina platser, sjö med storlompar, etc) - vidare längs Immeln's ö sida och ner förbi Råbelöv och därifrån ~~stora~~ stora vägen till Lund. En helt underbar tur. Johnny är också ovanligt underhållande och lätt-sam, och Gunnar stortrivdes, fast han ofta är ganska tyst när han kommer utanför sina hemtrakter och i kontakt med nytt folk.

1980-
-04-15

1980-04-11--15 forts.

Härnadan en något närmare redogörelse för dessa otroligt sköna dagar.

Starten från Lund skedde kl 1740 på eftermiddagen fredag 11 april. Inga nämnvärda obsar förutom en glada som sågs kretsas nära Valje alldeles vid gränsen mot Blekinge. - Ankomst Karlskrona c 2030, hade ett par särdeles trivsamma timmar hemma hos Gunnar Strömberg men bröt upp rätt tidigt och sökte oss till ett pensionat i Lyckeby, där vi skulle övernatta.

Lördag 12 april upptogs av fågelstationsförhandlingar från kl 0900. Jag var delvis närvarande men delvis satt jag på mitt rum och förberedde mitt föredrag. Johnny var ordförande vid mötet, han skötte det mycket effektivt och trevligt. Kl c 1800 var förhandlingarna slut, och då bjöd Karlskrona stad - som fyller 300 år just i år - på middag på Rosenhills pensionat, just det ställe där vi bodde. Efter middagen visade Johnny en radarfilm om fågelflyttning; filmen tagen i det inre av Skåne men täckte hela landskapet och angränsande delar av Blekinge, Småland, Halland och Sjöland. Mycket bra. Därefter mitt föredrag. Jag hade valt ut 30 diabilder och skrivit ut 4 tabeller över vissa ~~världs~~ sällsynta och m l m tillfälliga arters förekomst i Sverige, deras invandring etc etc. Gunnar Strömberg hade enligt löfte skaffat en bra fysisk världskarta. Jag talade om begreppet flyttning och berörde även flyttning hos andra djur än fåglar. Diskuterade även utbredningsfrågor, de enskilda arternas anpassningsförmåga etc. och ej minst de tänkbara orsakerna till att antalet fynd av(s k) tillfälliga och sällsynta arter ökat så starkt på senaste decennierna. Skenbar eller verklig ökning? ~~Den~~ Den snabba biotopförstörelsen och dess följder behandlades rätt utförligt. Jag hade fått veta att en timme vore lagom tid för föredraget. Det började kl 2055 och slutade kl 2205; jag var inte i särskild form i början men kände mig bättre mot slutet, dock hade dagen varit lång för deltagarna, och jag hade av naturliga skäl fått starta sent. Därför nog lagom att sluta. Skönt att ha det över; jag tror verkligen inte att jag gjorde särskilt bra ifrån mig.

Söndag 13 april ingick med det härligaste väder. Från Karlskrona med båt 0600, till Utklippan c 0745, åter därifrån 1300, tillbaka i K-a c 1500. Gunnar Strömberg var med, berättade att vattentemp. bara var +4° C. Spegelblankt hav på utresan, kylig morgon men snart började solen värma. Vistelsen därute blev förvisso en succé för arrangörerna. Massor av fågel, både sträckare (främst av dessa ejder förstas) och rastare, de sistnämnda av många slag men rödhake dominerade. Även måsarna gav mycket av intresse, och för oss skåningar är det sannerligen inte / Vardagsmat att se både tobisgrissla och tordmule, för att inte tala om en flock på drygt 20 skärnsnäppor. Artlista se nedan.

Och den materiella välfägnaden var sannerligen höjd över allt beröm. Vi fick fruktsoppa och smörgåsar och sedan kaffe och utsökt tårta, ja, jag blev verkligen imponerad av den välvilja och omtanke som arrangörerna visade. - Återfärden i lika fint väder. Vid kajen i K-a tackade jag å allas vägnar, och tacket gick dels till K O K (d v s Karlskrona Ornitologiska Klubb) som var våra värdar, dels till K-a Sjövarnsförening som ställt upp med ett prima transportfartyg och säker navigering. (I efterhand ~~har~~ har jag kommit att tänka på att jag borde tackat även K-a stad för middagen och lyckönskat till jubileet; men mig veterligen var ingen repr. för staden närvarande på båturen. Landshövdingen, Camilla Odhnoff, hade meddelat att hon ev. avsåg att delata, men hon kom inte. Om hon kommit, och om hon därvid skulle velat snacka om massa om m l m likgiltiga ämnen, hade Gunnar Strömberg vidtagit förberedande åtgärder: han hade nämligen inviterat ett par personer som gärna talar med landshövdingar och/eller med andra höga och mäktiga personer. Tala om omsorgsfulla förberedelser!!

Vi hämtade våra grejor på pensionat Rosenhill och for vidare mot Kalmar men vek av ner till skarvkolonin på Svartö nära Halltorp. Se föregående sida och kommentarer härnadan. - Finfin kvällspromenad på strändängarna. Därefter vidare mot Kalmar men vi tog in för natten på Vassmolösa gästis. Bra ställe. Matsalen var visserligen stängd,

men vi fick komfortabla rum och öl och snaps och smörgåsar och kaffe för den som ville.

Måndag 14 april för vi ~~mar~~ vidare till Öland och stannade på en överenskommen mötesplats några km norrut från landfästet. Mötte herr Thomas Nilsson, som skulle bevaka ejdersträcket vid Stora Rör och där avlösa Valde Holmgren, som skött obsarna ~~några~~ dagar. Allt gick som det skulle. Vi träffade Valde och besåg ejdersträcket, som fortfarande var fint, om ock inte så gigantiskt som 6-7 april, då Valde inräknat ~~mar~~ c 86000 resp c 77000 ex. Man skötte obsarna enligt fastställt schema, jag tror det var kl 0700-1100 och 1300-1700; och han gav goda skäl för uppfattningen att det verkliga antalet sträckande den 6 april var omkring 130000 (etthundratrettiotusen) ejdrar. Se även nedan!

After 1½ timme vid Stora Rör for vi ner till Mörbylånga för att köpa vin (vi hade lovat att medbringa sådant till ~~den~~ kvällsmåltiden uppåt Böda; se nedan). Systemet i Mörbylånga var stängt men vi köpte mat, åt en måltid och obsade fågel vid stranden. Sedan köpte vi vin och for till Möckelmossen. Alvaret var bokstavligen talat fullt av vatten, det fanns pölar och dammar överallt, och mellan P-platsen och Möckelmossen rann en strid bäck, som man inte kunde korsa utan stövlar! Kort uppehåll här, därefter forts. till ett stort (kanske bara just nu stort) kärr vid Frösslunda. Där skulle enligt ryktet finnas hanne och hona av vitögd dykand (Aythya nyroca). Dessa var dock inte kvar, men fågellivet var prima; vi fann också lekande paddor och stora granna hästglar och en igel som var stor och mörkgrönaktig och rätt rikt mönstrad i gult. Den var misstänkt ~~en~~ lik Hirudo medicinalis!

Från Frösslunda for vi norrut, stannade flerstädes, bl a vid Pet-
gårde träsk, klev upp i fågeltornet och fröjdades åt den rika förekom-
sten av grågås m m. Sedan färd sista biten upp till norra udden nära
Byxelkrok, där Inga och Thomas och Astrid Ulfstrand bedriver sträck-
studier med den fina radarapparaten. Vi tog in på värdshuset Solö i
Byxelkrok och for sedan till det pensionat i Nabbelund, där de bor.
De bjöd på middag och jag på vin, och vi hade en animerad afton. Det
var helt tydligt att deras obsande gått bra, och jag konstaterade med
glädje att det var mycket uppåt. - Omkring kl 2230 for vi till vårt
~~nattnattkvarter~~ nattnattkvarter Solö, efter att ha stämt möte med observatörerna
nästa morgon kl 0630 vid radaranläggningen.

Tisdag 15 april: se härovan, sidan 52 i den definitiva pagineringen

Jag gjorde i regel inga noggranna anteckningar om fågellivet på ~~min~~ denna resa. En ~~min~~ artlista för dagarna 13-15 april följer dock ~~nedan~~ närmast härafter; där finns också ett par notiser från dagarna 11-12 april, visserligen oviktiga.

Ett tillägg skall göras till artlistan: gråsiska sågs och/eller hördes på Olands nordspets ~~den~~ 15 april. Därmed omfattar listan 102 bestämda arter.

Till sist, efter artlistan, följer en närmare redogörelse för ejdersträcket 14 april, eftersom det väckte mitt stora intresse och eftersom 2 missfärgade ex sågs däri. Jag har nämligen länge varit intresserad av missfärgningar, dels av deras orsaker, dels av deras verkliga ~~frekvens~~ frekvens, dels av vad man kan se av sådana saker vid fältstudier. Därmed kommer protokollet från dagarna 11-15 april 1980 ~~att~~ att omfatta ~~inalles~~ sex maskinskrivna sidor; de är inte extra väldisponerade, men jag skriver inte om dem nu.

Artlista för dagarna 11 - 15 april 1980

art	Utklip- pan 13	Fastlan- det 13	Öland 14	Öland 15	andra ställen, och/el. övrige kommentarer
storlom	ja		ja		ja, par i "Johnnys sjö"
obest.lom	ja	ja	ja	ja	
skäggdopping		ja	ja		ja, hemfärden i Småland
smådopping			ja		1 ex Frösslunda: Johnny
storskarv		ja			stora kolonin Svartö
häger		ja	ja	ja	bl a flera i skarvkol.
knölsvan	ja	ja	ja	ja	ja hemfärden
sångsvan				ja	4 sträck ex: Gunnar R
sädgås					flock c 35 Råbelöv
grågås					
vitkindad gås	ja	ja	ja	ja	1 med skarvar m m
kanadagås	ja	ja			även hemfärden Småland
gravand	ja	ja	ja	ja	
gräsand	ja	ja	ja	ja	ja, men fåtalig
bläsand		ja	ja	ja	
kricka		ja	ja	ja	
stjärtand			ja		1 hona Frösslunda
skedand				ja	hanne+hona N Uddens för
brunand		ja	ja		
vigg		ja	ja	ja	ja hemfärden, få ex
ejder	ja	ja	ja	ja	fint sträck 13, 14
praktejder				ja	1 hona vid radarpl.
alfågel	ja		ja	ja	
sjöorre	ja			ja	bara 1 flock 15 ex
svärta				ja	bara 2 ex
knipa	ja	ja	ja	ja	rätt my. V kusten Öl
storskrak	ja	ja	ja	ja	
småskrak	ja	ja	ja	ja	
glada					1 ex Blekingegränsen
brun kärrhök			ja		på uppresan 11 april
duvhök			ja	ja	Petgårde
sparvhök	ja 2			ja	Frösslunda enormt fint
ormvråk	ja 1	ja	ja	ja	
fjällvråk				ja 5	
fiskgjuse	ja 1	ja 1			
tornfalk					1 ex Valje uppfärden
fasan					bara något ex, men varit
vattenrall			ja		hörd Frösslunda, Johnny
sothöna			ja		Mörbylånga flock 35
trana			ja 4	ja 3	
strandskata	ja	ja	ja	ja	
st strandpip			ja	ja	bl a spel Frösslunda
vipa	ja	ja	ja	ja	ja hemfärden
skärnsnäppa	ja				Utklippan c 22 ex
dvärgbeckasin			ja		Frösslunda 1 ex, Johnny
enkelbeckasin			ja	ja	ja NV Blekinge etc
morkulla				ja 1	
rödspov			ja		1 Frösslunda
storspov			ja	ja	
rödbena	ja	ja	ja	ja	
skogssnäppa		ja 1		ja	ja vid lom-sjön
skrattnäs	ja	ja	ja	ja	ja
fiskmås	ja	ja	ja	ja	ja
gråtrut	ja 600	ja	ja	ja	ja
silltrut	ja 15-20			ja	
havstrut	ja 15	ja	ja	ja	ja
kentsk tärna				ja	några radarpl + S om

Artlista för dagarna 11 - 15 april 1980, forts.

art	Utklip- pan 13	Fastlan- det 13	Öland 14	Öland 15	andra ställen, och/el. övriga kommentarer
skräntärna				ja	2 i sällskap N Udd, fyr
tordmule	ja 2				
tobisgrissla	ja			ja	både vinter-o. sommardr.
ringduva	ja	ja	ja	ja	ja
akogsduva		ja	ja	ja	(hamn)
turkduva			ja		några ex Mörbylångan
större hackspett				ja	
sånglärka		ja	ja	ja	ja
ängspiplärka	ja	ja	ja	ja	
skärpiplärka	ja, spel			ja	
sädesärta	ja	ja	ja	ja	
sidensvans				ja	2 + 1 ex morgonan
gårdsmyg	ja flera			ja	
järnsparv	ja	ja	ja	ja	ja
rödhake	ja massor	ja	ja	ja	ja
stenskvätta	nej	ja	ja ofta	ja flera	
koltrast	ja	ja	ja	ja	ja
snöskata		ja		ja	ja
taltrast		ja	ja	ja	allmän Böda kväll 14
rödvinge		ja	ja	ja	också allm Böda " 14
dubbeltrast		ja	ja sedd	ja sedd	radarplatsen ngt ex
kungsfågel	ja flera				
entita					ja vid "lom-sjön"
talgoxe	ja några	ja	ja	ja	OBS fågl. Utklippan
blåmes		ja			
trädkrypare					ja hört vid "lom-sjön"
varfågel				ja	1 ex vid radarn morg.
nötskrika					några ex Linderöds- åsen på uppresan
skata		ja		ja	ja sedd
råka	ja				OBS några döda Utkl.
kråka	ja	ja	ja	ja	
kaja	ja	ja			ovisst Öland??
korp				ja	2 ex S Byxelkrok
stare	ja få	ja allm	ja	ja	
gråsparv					sedd men ej noga not
pilfink					" " " " "
bofink	ja få	ja	ja	ja	ja
bergfink	ja få		ja	ja	några ex Böda-omr.
grönfink			ja	ja få	
grönsiska				ja några	ex
hämpling			ja	ja	mångenstädes Öland
vinterhämpling			ja		flock c 30 ex Mörby- lång vid hamnen, skygga, flög norrut
domherre	ja hona			ja enstaka	
gulsparv		ja	ja	ja	ofta på Öland, även vid skarvkol. t allm
sävsparv				ja	hanne vid radarn

Se särskilt papper med uppgift om resväg samt kommentarer om vissa arter!

1980-04-14, måndag, *Tillägg om ejderflocken.*

Jag gjorde i regel inga noggranna anteckningar om fågellivet under vår resa till Blekinge och Öland. Bara en artlista med korta kommentarer; se denna.

Men måndagen 14 april, när vi stannat vid Stora Rör och tillsammans med dittillsvarande observatören beskådade ett finfint ejdersträck norrut genom sundet, kom ett par missfärgade ejdrar i sträcket. Valde har hela tiden granskat ejderflockarna noga, bl.a. för att finna eventuella praktejdrar, och han fann den första av de nedannämnda.

Klockan 0959 kom en flock på c 70 ex. De flög i enkelrad, och ungefär mitt i raden fanns en flavistisk fågel av följande utseende: färg blekt gulbrun, vingarna blekast, nästan brunvita. Valde sade att det var det första missfärgade exemplaret av c 200 000 (tvåhundra-tusen) passerande ejdrar.

Klockan 1120 kom ännu en missfärgad ejder i en flock på c 100 ex. Fågeln upptäcktes när flocken höll tätt ihop, inne bland både hannar och honor; men inom kort hade den glesnat och var mycket iögonen-~~fallande~~ fallande. Det var ~~en~~ partiell albinist: handpennor vita, huvud vitt, undersida mörk men ej svart. Armpennor + rygg + sidor + bröst spräckliga i mörkt på vit botten. Alltså till stora delar vit, men ingalunda helt och hållet.

Vi fick senare veta, att Inga och Thomas och Astrid hade sett den förstnämnda onormalt tecknade fågeln. Den hade passerat utanför deras obsplats i en flock ejdrar, tiden ej tagen, men omkring kl 1100, sade de.

Ingen av de missfärgade kunde jag bestämma till könet.

Underligt att Valde H skulle först ha 200 000 ejdrar utan att se en enda missfärgad, och sedan kom 2 stycken inom loppet av 1½ timme.

Ejderflockarna kom på växlande håll men i regel rätt nära, och i starkt solsken; och ~~den~~ belysningen är, enligt vad vi fick veta, god fram till omkring kl 1200 på dagen, därefter blir det snabbt motljus. Det var idag strålande väder, sol och svag vind, ~~men~~ men fortfarande fanns rester av drivis i Kalmar Sund.

1980-04-19, lördag.

Ett helt otroligt väder på morgonen kl c 0800: det var halv storm från NV med mycket täta snöbyar, i vissa byar trindsnö; byarna ofta kortvariga men mycket häftiga. När Lena och jag åt frukost, ringde jag fröken Väder som spådde hård NV med stormbyar, skurar av snö eller hagel samt temp. c +5° C.

Lena och jag for ut till stugan för att se till den och vattna blommorna. Vi startade ~~1200~~ 1205; väder oförändrat. Ankomst stugan 1233. Temp. utomhus vid ank. var +2° C, och inomhus var det +9° C. Halv storm eller storm, det dånade ovanligt starkt i de höga björkkronorna, ~~och~~ och ett par träd (men inte björk utan al) hade brutits. Krankesjöns vatten såg alldeles brunt ut, med ovanligt stora vågor för att vara på den sjön. Sikt god mellan byarna, men mycket dålig när det kom snö. Jag gick ej ens upp i tornet! Vi satt på verandan och drack kaffe och ~~smörgås~~ åt smörgås, och jag obsade förstås. Synnerligen magert utbyte:

obestämba svan 1 ex långt bort i V.

gräsand några få par flygande, samt 2-3 ensamma fåglar.

kricka dels ett par, dels en flock på c 6 ex.

bläsand: flock minst 12 ex, varibland minst 3 hanner ad, flög över sjön.

brunand: hane sedd.

brun kärrhök: ett ex gick plötsligt upp ur vassen mitt utanför verandan, just där jag förut sett en hane komma och fälla med bomaterial. Fågeln greps av vinden och hade uppenbara ~~svårigheter~~ svårigheter att komma i balans, men det gick bra, och den for iväg lågt över vassen. Senare en hona sedd på avstånd över sjön.

skrattnäs: några få tiotal kunde ses ute i sjön, stående på vassbankar, något enda ex också liggande på närmsta klarvatten. Därutöver intet; ingen enda skrattnäs var i luften, ingen trafik av fåglar med byggmaterial till eller från sjön.

gråtrut: minst 1 ad och 1 ej utfärgad över närmsta klarvatten. Höll sig ofta i hitre kanten, d v s kanten närmast stugan. Med dagens vind från NV borde där väl driva upp ett och annat ätbart.

havstrut: en grann juv och en med svart rygg men ej utfärgade vingöversidor sågs över sjön. Flög ofta ungefär som gråtrutarna, och den ~~äldre~~ äldre fågeln fällde på vassbank i kanten av närmsta klarvatten.

större hackspett 1 ex på rätt ~~grov~~ grov al alldeles nära huset; föreföll ovillig att flyga bort. Kanske blivande häckplats.

obestämd småfågel: 1 + 1 ex flög över, ena ex fällde i vassen och var troligen blåmes. Därutöver intet!! ~~ingen~~

kråka: 2 ex flög mycket lågt över vassen ett par ggr.

På utvägen intet sett utom en gråsparvflock i S Sandby. Vi for ut via Revingehed-Kvinnevad. På invägen, som togs S om sjön - förbi Stensoffa - Lilla Abusa - S Sandby, sågs ett fåtal ringduvor, några få vipor och starar över ~~markerna~~ markerna V om Stensoffa, och vidare västerut, där den stora ansamlingen av boskap höll till, fanns kajor parvis och några kråkor på marken invid korna samt en del råka på eller invid bona i en mindre koloni som ligger just där. Nära Lund sågs 1 fiskmåls ad på ett fält vid vägen.

Säkerligen ett av de magraste utbyten jag haft. Men vistelsen i och vid stugan varade bara en timme, vi startade hemfärden 1335. Och vädret frestade inte till långvariga studier. Jag hade dock intrycket att snöbyarna blev färre och glesare när vi for hem, och även senare på dagen förblev det något ljusare. Men kallt som ~~fasingen~~ fasingen, dubbelt märkbart efter den nyss tillämdalupna värmeperioden.

En art skall tilläggas: skata sedd ute i de stora buskarna i vassen i sjöns SO-hörn.

1980-04-23, onsdag.

Inga och jag for ut till stugan efter arbetets slut. Start från Zootis 1700, ankomst Revingeby 1720; där köpte vi litet mat som vi tog med oss till stugan. Åt på verandan 1750-1815. Jag var sedan i tornet 1830-1905, gick därefter kort runda, medan Inga pysslade i trädgården. Vi startade återfärden 1935, sedan jag gjort ett nytt men helt kortvarigt besök i tornet. Ankomst Lund 2005.

Det var en fin kväll med höga, vackra moln. Mest sol, om ock stundvis dämpad. Torrt och fint, och svag vind, temp c 10° C. Sikt mycket god. Jag obsade flitigt; det mesta, men inte allt, såg jag förstås från tornet. Jag hade inte tub med mig, bara kikare.

Arter:

- 1 skäggdopping 2 par (minst) och c 6-7 ensamma fåglar.
- 2 rördrom hördes ett par ggr, jag tyckte den var mycket lågmäld, men Inga, som inte var i tornet, tyckte den hördes starkt.
- 3 grågås först 1 ex flygande över sjön, sedan enstaka andra, slutligen 3 ex tillsammans på närmsta klarvatten.
- 4 knölsvan: i "tarmen" i svårt motljus 1 ex, på närmsta klarvatten 1 ex nära kanalutloppet och längre ute 2 ex som höll nära ihopa; då syntes det att storleksskillnaden mellan hanne och hona var betydande. Detta par ägnade sig åt älskog, och kopulation skedde. - Utanför närmsta klarvatten vidare 1 ex och slutligen på mycket stort avstånd uppåt avloppet 2 ex $\emptyset$ nära varandra.
- 5 gräsand: ej sedd från tornet!! Men senare flög hanne och hona i sällskap bort från sjön mot SO. Ej flera sedda!
- 6 kricka: 2 par rundflygande samt därtill en flock på c 6 ex på håll.
- 7 skedand: 1 hanne sedd i närmsta klarvatten
- 8 vigg: 2 hannar och 1 hona " " , dessutom kom 1 ensam hanne ditflygande
- 9 storskrak 1 ensam ex också i närmsta klarvatten. En kort stund innan vi for till Lund kom vidare en flock på c 11 storskrakar och fällde i samma område, nära den stora dubbelbusken utanför kanalmynningen. Här ligger storskrak gärna. De fällde ej nära det ensamma exemplaret
- obestämda änder: flock på 6 ex och annan flock på 4 ex samt kanske några få sedda dessutom. Brunand ingick nästan säkert här.
- 10 fiskgjuse: 1 ex sågs över V änden av sjön, kom troligen från S, flög runt, ryttlade, hölls ej i kikare oavbrutet men sågs efter rätt kort stund flyga söderut med byte. Högst sannolikt bara 1 ex, alltså.
- 11 glada: med c ½ timmes mellanrum kom 1 ex nära förbi tornet, strök längs stranden, sista gången flög fågeln ut över sjön. Mycket grann.
- 12 ormråk: 1 ex kretsade mellan Revingehed och Silvåkra vid ankomsten. Långt senare 1 ex på stor höjd kretsade över sjön.
- 13 brun kärrhök: hanne, bara måttligt utfärgad, gick ner i vassen rakt utanför stugan. Även hona sedd där. Säkert har de utsett häckplats här. Vidare 1 väl utfärgad hanne som satte högsta fart efter en kråka så att denna släppte ett föremål som den bar i näbben. Kärrhöken, som i sin tur anfölls av ett antal skrattmåsar, hängde mycket länge över vattnet där föremålet tappats men gick aldrig ner och tog det, även om den ett par ggr ryttlade med hängande ben bara ett par dm över vattnet. - Vidare på annan plats vid ett tillfälle 1 hanne och 2 honor samtidigt, det var i den stora ~~stora~~ vassrugge eller holme där skrattmåsar nas huvudstyrka häckat tidigare år. Även sågs på långt håll i N-NV en synnerligen väl utfärgad hanne flyga över sjön.
- 14 tornfalk ej sedd vid stugan, men på hemfärden sågs 1 fin hanne i trädtopp ~~halvvägs~~ halvvägs upp mot ~~Revingehed~~ Revingehed.
- 15 fasan: en höna gick förbi stugan, ute i vassens kant, där det var ungefär decimeterdjupt vatten!
- (OBS att ingen sothöna såg eller hördes!)
- 16 vipa: ett par tre enstaka ex flygande på avstånd över sjön
- 17 storspov: spel hört på avstånd. Därtill 2 spovar flygande mycket nära varandra mot NV över sjön, rimligen storspov, långt borta.

- 18 skrattnås: från tornet sågs högst 400 på vattnet och/eller på vassruggar och bankar i SO. De flesta strax utanför närmsta klarvatten. De var nästan tysta, och den vanliga, mäktiga kören av läten uteblev praktiskt taget helt. Jag såg särskilt att skrattnåsarna inte alls satt på det stora, "halvflytande" holme av vass och Typha m m, där ~~huvudmassan~~ huvudmassan hittills brukat häcka! Fåglarna satt istället tätt tillhopa på några helt små ruggar längre ute, men där rymdes inte många dussin. En del låg i vattnet. - Antalet ökade undan för undan, åtminstone från c 1840, jag såg t ex att en del ex kom från V, men när vi lämnade platsen var där nog ~~huvudmassan~~ föga mer än 500 skrattnåsar, och de var nästan helt tysta. Det ser ut som om Johnny skulle bli sannspådd, han sader redan sommaren -79 att ~~huvudmassan~~ häckningen på hittillsvarande plats i sjön måste upphöra eftersom häckningsholmarna blir alltmera upplösta och följaktligen allt mindre bärkraftiga, så att bona genomdränks av vatten eller rättare sjunker ner i vattnet / under ruvningen eller senast när/ ungarna är späda; därigenom går hela återväxten förlorad, något som ju bevisligen skedde 1978 och -79.
- 19 fiskmås: några exemplar, bara ad, sedda över sjön. Ett antal måsar, som låg my. långt ute på klarvattnet, torde också varit fiskmås.
- 20 gråtrut: minst 2 juv satt på vassbank och/eller flög över sjön. Ett tredje ex på håll var nästan säkert en gråtrut ad eller ~~sub-ad~~ sub-ad.
- 21 ringduva några förbiflygande
- 22 större hackspett: 1 ex hackade ut bohål i den kvarsittande torra / toppen av en grov al helt nära stugan. Översta biten av den torra toppen blåstes ner av stormen 19 april.
- 23 mindre hackspett: först hörd från tornet, senare 1 ex sett förbiflygande.
- 24 sädesärla sedd och hörd, även dess kvittrande och rätt formlösa sång hördes ett par ggr. Fanns nära stugan men ej inne på tomten eller på stugtaket.
- 25 blåmes: 1 ex flög förbi tornet
- 26 talgoxe sedd och hörd
- entita nästan säkert hörd
- 27 bofink först hörd, därefter sågs 1 hanne på Anderssons tomt
- 28 hämpling 1 ex förbiflygande
- 29 grönsiska: ej vid stugan, men vid affären i Revingeby satt hanne och hona i kal trädtopp; locklätet hördes ofta men ingen sång. Hannen var synnerligen grant färgad.
- 30 stare: några få par och / så småningom ett par flockar på c 10 ex i björktopparna vid tornet och stugan. Ansatser till sång, men knappast mera.
- 31 nötskrika 1 ex flög mot SV över ~~vassen~~ vassen, nära tornet.
- 32 kaja: bara 2 ex i sällskap förbiflygande
- 33 kråka: över sjön ensamma ex, ibland 2 ex i sällskap. Även satt 2 ex länge i hög busktopp i SO-hörnet.

- - - -

Jag tyckte att sång-aktiviteten var märkvärdigt låg i den fina vårvällen.

Igår, 22 april, fick jag höra av Sune Arlebo att flera lövsångare sjungit samma dag vid Stensoffastationen, och Sören Svensson hade samma dag haft flera sjungande trädpiplärkor vid Stensoffa eller i dess närhet.

1980-04-26, Lördag.

(61)

(1)

Tillrämnans med Lena och Anders gjorde sig en biltur, start 1315, återkomst 1750.

Stilla, fint, rött ljunt väder, i början besljöat sol, senare molnande. Dröjt, men inte flera km. Vi fick inte regn på oss, men på hemvägen från S Sandby till Lund syntes det att regn fallit, om ork ganska lågt.

Vi för Lund - S Sandby - Stenroffs -
- Silveråsa by - Vombs ängar - Vombs
by - ner till stora vägen - Veberöd -
- mot Skarup, men svängde in till
Humlaröds gård. Stopp för vandring
och kaffedrickning. Därefter ner till
Evertör, stopp vid kyrkan som dock
var låst. Efter vandring på kyrkogården
fortsatte vi till Kumlatofte by -
- bron över Kellingavälsån - Håborg
- Björke - öster om Vambrjån -
Övedskloster - upp till det höga om-
rådet mellan Öveds kyrka och
Öveds stenbrott; stopp här. Fin utsikt,
landskapet i mjuka pastellfärger,
Vambrjån som en blek silverströma,
forts. norr om Vambrjån (stopp
på ett par ställen) - Skarö
- Rerikeby - S Sandby - Lund.

Vi stannade ej närmare utöver
vad som var angivits, Arkhistan
ej lång, men rätt trevlig. Kommentarer
endast betr. vissa arter! Se nästa
sida.

1980-04-26 forts.
Artlista

1. häger: 1 överflygande Öveds kyrka
2. sädpär: mellan Kumlatofla och Ilesörp
 några flygande smifforber Σ 35-40
 ex, men vi stannade ej för när-
 mare studier.
3. omvirk 1 filvirk, normalfärgad, 1 vit
 humlaröd kretsande, mycket vit under-
 till men ej över, ej minsta
 antydning till vit på ryggen eller
 stjärten. - Senare såg par ex högt
 kretsande (ej i sällskap) samt
 ytterligare 1 + 1 normalfärgade ex
 vid Björka och Öved.
4. glada 1 kretsande V om humlaröds
 fjäls, 1 kretsande nära Björka-
 äns mynni i Vambjån
5. blåhök ♂ ad kom flygande
 österut mellan S Sandby och
 Hardsberga när vi var på hemväg.
6. fasan ♂ & ♀ nära Lilla Åhusa mellan
 S Sandby och Filvika
7. vira Vombs ägar helt fj, även sedd
 anordades t. ex Ilesörp
8. storpar 2 på odlat fält V om Vombs
 söderfäst även sedd Kumlatofla - ner
 till Klipavälsån etc
9. gråmål överflygande vid humlaröd, 1 ex juv.
10. skedmår flera tiotal på fält vid
 Ö. Torn. även anordades i några antal.
11. fickmår enst. ad. bland skedmåarna
 vid Ö. Torn.

1980-04-26 forts.

12. ringduva sett och hört flerbådes
13. sångläcka ofta sett, och ofta hört sjungande
14. sädesräla sett
15. ladusvala: på telefonvärd öster om Fransjö gård sågs 11 eller 12 ex;
16. hussvala 1 ex i ladusvalornas sällskap: ett mycket tidigt datum.
17. kaltrast sjöng vid Humlaröds fjälad, även sett och hört annorstädes.
18. kaltrast sjöng vid den fina utrichts-platsen mellan Övets kyrka och stenbroet (den plats där Lena och jag plockade c. 10 liter slenbär i höstas).
19. gulspann: flera ex, varav en mycket gram o, vid Humlaröds fjälad, ett par ex sjöng här. Även sjungande vid "slenbärsplatsen" m. fl. ställen
20. bopink sett flerbådes, men inga flockar; och ingen eller nästan ingen sång hört.
21. hämpling: flera ex Humlaröds fjälad, även sång. Överflygande ex sedda flera flr på färden vilket intresserade och glädde mig eftersom jag haft intrycket att hämplingen varit avsevärt reducerad i antal siste åren
22. Valpax sett Everslös kyrka.
23. starc sett flerbådes men i helt ringa antal. På Humlaröds fjälad

1980-04-26 forts.

visades en flock på 15-20 ex,
de höll ihop rätt gles, och jag
observerade att de ofta flög tyd-
ligt parvis.

24. bräda fanns; vid Humlaröds
fälad fanns

25. rika sedd

26. kaja sedd

Villäg

27. gravand: när vi stod vid "slän-
bärslokalen" flög 2 gravänder
♂ & ♀, länge omkring på håll
framför ett bokshogs bestånd. Det
såg högst underligt ut på håll:
2 vita fjälar, 9, 10 olika stora,
som för fram och åter i dyck,
med mörk bakgrund.

Plutigen: vid liden gård i om fanns
visade sig 6 vita dockjortar,
de kom fram ur en tätning och
lät se sig helt fritt. De 2 prämsta
var stora tjurar med ovanligt granna
horn. De övriga var hornlösa.

Färgen är egentligen grön eller
smutsig, och jag tycker nog betydligt
bättre om de normalfärgade, men det
var i alla fall riktigt att se de
vita så bra.

1980-04-27, söndag.

Ankom till skogen 1150 med Jaga.
Det var grått och dimigt men stilla; en
kort stund klarade det upp men mörk-
nade snart igen, och då blåste det
upp från öster, dock måttligt.

Efter en kort stund gick jag upp i
barnet och vistades där c. 1215-1250.

Peder Weibull + en engelsk kollega an-
lände till barnet 1240.

Fjöl på kl 1400:

sluggdopping några par + några ensamma, $\Sigma \leq 15$
höjer 1 ex flygande

rördom hörd svagt brrr efter ankomsten
gråfår 2 par närmsta klavvåden, troligen
flera.

sädpar : c 12+10 ex flög över mot N,
kacklande, just när vi kom fram.

vikelandad får : flock på 4 ex flög
mot N när sädparen, låg högt
sig, kastade i flykten mycket vift,
anslöt till sädparen.

knötsorn 1+1 ex närmsta klavvåden, där-
till 2 obsd. svarar långt bort : NV.

gräsand c 3-4 par + 2 ♂♂ sedda.

kräcka först brrr 2 eller 3 par sedda,
men en brnn karrhöhö & skrämd
upp en flock på c 22 ex, kort
därpå rips 6 till.

bläsand 4 ex långt ute, därav minst
2 ♂♂ ad

skedand ♂ & närmsta klavvåden. Ej flera.

1980-04-27 forts.

Obs
gömd sällsynt
i inlämnet

alfjæl: vid avspanning av rjån med Tub
såg jag 5 ex långt ute, som rörde
sig mycket livligt; och plötsligt lyfte
de och flog närmare. Fällde efter
c 500 - 700 meter. Det var alfjæl,
3 ♂♂ 2 ♀♀. Livliga och rörliga,
stjärben sneda eller raka brant uppgåt
på ♂♂. Mycket sällsynt art i
Kranherjön!!

Storbrake: 1 ensam närmsta klavstäm,
därtill 3+3 ex långt ute.

Overbänds änder: 6 + 4 + 2 + enstaka,
alla långt ute. Trotsigen fanns
brunans bland dem, men med vis-
het även andra arter.

Brun kärnhök ♂♀ fortfarande enga-
gerade i vassen. Rakt utanför
stugan, gick ned där, dock ej sam-
tida. Även på längre håll över
rjån sågs arten; 1 ♂ skredde exempel-
vis upp brichorna.

Dampfall 1 ryddade över ängen när P-
platsen när vi anlände.

Vipa 1 ex överflygande

Skredmår: stor (rätt) Vår på en per
mycket små vassbankar utanför den
store "holme" där huvudmassan fröns
brukat hicka. Därtill låg skredmårar
gläns i vassens, dock knappast alla på
närmsta klavstäm. Totala antalet
sedda skredmårar var 200 ex eller

1980-04-27 forts.

kanske högst 250. De var mycket lugna och praktiskt taget tysta; de och de hördes ett lite men allt ingen kör. Det är tydligt att de ej ännu håller på gamla häckplatsen; ja, det är kanske tveksamt om det blir någon häckning alls i sjön i år. - 2 ek i ören dräkt, utan hälla, sedda bland de örter. fickmår summa 4 juv och 1 ad sedda, 2 juv kög öbent. grönv: 1 ofullständigt utvecklad fjed, sedd flera ffr; Tvåten även 1 juv. havsb 1 ad + 1 juv kög över njön, återrägs ej. Särna: 1 ek, nästan säker fjek-Särna, kög över östra delen av sjön. nigduwa sedd. store hackpett hört. söderarla sedd och hört. järnsparv sjöng synnerligen livligt vid ankomsten men tystnade snart. blämes 2 sedda i vassen + buskarna där. sörsparv o' sedd i vassen, även hört. kräka några över njön, maximalt 4 ek samtidigt.

Detta skrivet kl 1410-1440.

forts

C

1980-04-27 forts.

(68) (4)

Kl 1448 satt jag på verandan och läste. Lyfte blicken och tittade ut över sjön. Då kom på mycket långt håll en liten andflock; den nalkades snabbt. Jag tyckte fåglarna såg ovanligt lätta ut i flykten. Upp med kikaren: det var de 5 alfåglaerna, 3 hannar och 2 honor!! De kom närmare med högsta fart. Inga arbetade i rabatten alldeles utanför dörren. Jag hann inte öppna ytterdörren men bankade på fönstret, ropade och pekade på fåglarna. Inga fick genast ögonen på dem - de var nu rätt nära och skulle inom några sekunder försvinna mot O eller OSO, dolda bakom de höga björkarna. Inga sade: "Jag ser dem, och jag hör dem också; de sjunger". Det var en underlig slump att jag skulle titta upp precis i rätt ögonblick.

Vi var kvar vid stugan fram till 1730. Vi åt på verandan strax före hemfärden. Jag ~~observerade~~ obsade en del på eftermiddagen. Det blev inga stora nyheter, men något blev det (som alltid):

Ormvråk sedd 2 gånger, olika ex, 1 rätt nära över sjön, det andra högt kretsande.

Glada: 1 ex kom mycket sakta över ängen alldeles bakom stugan, spanade och gled så småningom bort mot Silvåkra allé. En stund senare upprepades det på ungefär samma sätt.

Skrattmås: inga stora ~~ändringar~~ ändringar i antal och/eller beteende. Läten hördes ofta, men det var läten av enstaka exemplar, det blev aldrig någon antydning till kör från många ex på en gång. Vid ett tillfälle såg jag en icke utfärgad fågel (med svart ändband på stjärten, bland annat), den tog upp ett vassblad eller liknande ur vattnet, och då blev den - underligt nog - anfallen av ett annat ex ~~liknande~~ i nästan exakt samma dräkt: icke utfärgad, huvud åtminstone allra mest ljust, mörkt spetsband på stjärten)!

Talgoxe 2 ex i sälgbusken i vaseen närmast stranden.

Entita 2 ex i samma buske, och samtidigt med talgoxarna!

Skata sedd på ängen halvvägs upp emot Silvåkra by.

Råka flera tiotal nära Revingeby. I det ~~stora~~ samhället finns i år tre råkkolonier, varav 2 på vardera c 10-15 par enligt besked från Johnny; den tredje kolonin är större, skattat 35-40 par, och ligger i ~~den~~ utkanten emot civilförsvarets område.

69
omkring 1 april, lokal sannolikt stugan/tornet vid Krankesjön: "alfåglarna
iväg kl 1448, läte! Vidare sågs ormråk, glada, talgoxe, entita, skata.
Skrattmås: föga nytt, ingen konsert."

april 5 från Tenorgränd sågs överflygande lom på långt håll, vidare sågs där
morkulla samt 4 överflygande knölsvanar

april 29 jag for ner till Falsterbo för samtal med Mikael Kristerzon. Denna
e m och kväll såg jag ~~blott~~ blott: turkduva i Skanör, vidare järnsparv.
I Mikael's trädgård sågs nötväcka och trädkrypare. Grönsiska flög över
flera ggr, en gång 6 ex, f ö enstaka ex (åtminstone mest). Även råka
sedd i Falsterbo.

april 30 jag stannade över natten på fågelstationen. Fortsatta samtal med Mikael,
mest inomhus, men vi gick en runda och såg därvid: knölsvan, gravand,
gråsand, småskrak. Sparvhök 1 ex kl 1305. Fasan ♂. Rapphöna 1 ex lyfte
från sanddynen vid stranden nedanför fågelstationen, flög en bit, skrändes
ånyo upp från samma biotop; en mycket märklig observation. Vidare:
strandskata, skratmås, fiskmås, gråtrut, silltrut, ringduva, sädesörla,
järnsparv allmän. Lövsångare flera ex. Rödhake hörd, och vi erfor att
många ex hade märkts. Talgoxe, blåmes. Rödstjärt flera ggr. Bofink.
Hämpling flera ggr. Grönfink. Kråka. Skata vid fågelstationen.

C

(70)

1980-05-01, torsdag.

Bilexkursion med Lena och Anders samt Anders' flickvän, Suzanne Jacobsson. Start från Lund 1225, körde via S Sandby - Dalby - Genarp - Håckeberga - vägen mot Näsbyholm men vek österut - förbi Rydsgårds gods - Skårby - Krageholmssjöns S spets, ankomst dit 1330. Gick en timslång runda S om sjön, satte oss sedan på rastplatsen och intog vår matsäck. Körde hem via Bellinga (utsiktsplatsen) - Snogeholm - Ilstorpsgården - Ilstorps kyrkby - Björka - Övedskloster - Harlösa - Revingeby - S Sandby - Lund. Avresa Krageholmssjön c 1520, ankomst Lund 1650. Eftersom vädret var grått och tämligen kyligt, ehuru helt torrt, gjorde vi bara ett par kortvariga raster, utom den vid Krageholmssjön.

Det var föga fågel i luften, och fågelsången var mycket dämpad, på gränsen till obefintlig. Antal sedda arter inte högt, men några intressanta obsar blev det. Artlista:

- 1 skäggdopping i Krageholmssjön rätt många, låg oftast glest, 50-100 m mellan varje ex, eller mera; men några få par, där fåglarna höll tätt tillsammans, sågs också. Inalles c 15 ex sedda.
- 2 häger en gång 5 ex samtidigt över sjön, troligen uppskrämda på Ö stranden. Enstaka ex sedda på andra ställen (bara 1-2 ex).
- 3 grågås: över sjön flög först 1 ex, senare 5 ex i flock, steg högt, försvann norrut.
- 4 knölsvan 2 par i sjön, på långt håll.
- 5 gravand: hane och hona intill varandra i helt liten pöl på ängsmark nära Amalielunds gård.
- 6 gråsand: bara 2 hannar jagande 1 hona, högt över Krageholmssjön.
- 7 brunand: 4 ex flög mot S från Krageholmssjön, jag tror alla var hannar.
- 8 glada 1 flygande och 1 sittande ex nära Björkaåns utlopp i Vombsjön.
- 9 brun kärrhök 1 hane flög söderut mellan Snogeholmssjön och Ellestasjön.
- 10 ormvråk: på nervägen bara 1 normalfärgat ex S om Håckeberga. Därefter på långt håll SV om Krageholmssjön minst 3 ex i luften tillsammans, säkert ungefär normalfärgade ex även om inga detaljer kunde ses. På hemvägen 1 mycket vitt ex med väl avsatt vitt på stjärtroten kretsande och "dykande" nära Bellinga slott; undersidan var mycket ljus. Jag är nästan övertygad att det var en ormvråk, men stjärten hade så skarp kontrast mellan vit innerdel och mörk ytterdel att jag kanske måste reservera mig en aning. Å andra sidan tyckte jag mig tydligt se att vingarna var som på ormvråk och inte på fjällvråk. - Kort därefter sågs vid Ilstorpsgården en oerhört vit vråk sitta på öppet fält invid en liten damm. Stopp för noggrann obs: det var en utomordentligt vacker, extremt ljus börringevråk, nästan helvit så när som på mörka handpennor (och armpennor??), vilket syntes när den flög bort, nära och fint. Just när vi startat här, sade Anders att han tyckte sig se en död vråk eller annan rovfågel i vägkanten. Vi vände tillbaka, och så! det var en död ormvråk, som låg ett par meter från vägen ute på ett jordigt fält. Fågeln ruten, många ex av *Silpha rugosa* (*Thanatophilus rugosus*) inne i buken på djuret. Men den var fullt sammanhängande, även om den inte kunde tagas tillvara. Det intressanta var dräkten: mycket ljus undertill, om ock med en del fläckar så dock dominerande vit där. Ovansidan var av "halv" Börringetyp, mörk grundfärg men en del mer eller mindre tydligt synliga vita eller vitaktiga fläckar, just en sådan dräkt som är svår! Och därtill kom att stjärten hade rätt mycket vitt och, utanför det vita, påfallande mycket rödbrunt som vulpinus-vråkar brukar ha!! Jag tog några stjärtspennor för att få bevis för dräkten, när det nu tyvärr var helt omöjligt att ta fågeln tillvara i sin helhet. En mycket sällsynt kombination av färger! OBS att endast få ormvråkar sågs idag, men av dem som sågs nära var majoriteten ljusa ex.

- 11 fasan: sedd flerstädes, ensamma tuppar på minst 4 olika platser (Häckeberga, Rydsgård, Skårby etc). Vid Skårby även 1 hane med 2 honor. Vid gården mellan Skårby och ~~Kråka~~ Krageholmssjön (gården med ett stort bestånd av jätteumbellaten *Heracleum mantegazzianum*; namnet osäkert) promenerade en fasantupp över vägen mycket nära, den var stjärtlös absolut och samtidigt mycket mörk till färgen, ryggen var åtminstone huvudsakligen mörkgrön eller svartgrön. Den såg synnerligen egendomlig ut, ryggen var konvex och baktill brant nedåtsluttande - och därbakom ingenting!! Hela hållningen blev olika också, genom sin kutrygg erinrade den faktiskt om en pärlhona.
- 12 vipa sedd men mycket fåtaligt
- 13 skrattnås sedd men ej vid Krageholmssjön
- 14 fiskmås likaså
- 15 ringduva sedd och hörd i skogen, även sedd flerstädes på bilfärden
- 16 sånglärka mycket ofta sedd
- obestämd svala 2 ex flög över Björkaån vid landsvägsbron, men jag hann inte bestämma dem
- 17 trädpiplärka sjöng i skogen S om det stora fältet med ekarna S om Krageholmssjön. Min första för året, men jag har hört på Zootis att den kommit till Stensoffa och Vombs Fure för rätt många dagar sedan
- 18 ~~skata~~ sädesärta sedd flerstädes
- 19 koltrast sedd, och jag hörde ett ex sjunga vid Krageholmssjön
- 20 taltrast: ett ex hördes där, men ej flera, och jag såg den ej med säkerhet på hela dagen
- 21 entita sjöng vid rastplatsen vid Krageholmssjön
- 22 nötväcka hördes länge på samma plats
- 23 gulsparr: flera ex hördes sjunga S om sjön, när vi vandrade runt. Även sedd flera ggr. Nog hörde jag 5 olika hannar
- 24 bofink sedd och hörd, men i ringa antal
- 25 stare sedd flerstädes, ~~men~~ men inga flockar utan bara par eller enstaka ex
- 26 ~~skata~~ skata sedd
- 27 kaja sedd i rätt stort antal på fält, oftast i sällskap med råkor
- 28 råka " " " " " " " " , ofta tillsammans med kajor. Även ett par stora kolonier sedda.
- 29 ~~kråka~~ kråka ofta sedd, men bara enstaka ex eller 2-3 ex nära varandra.
- Vi kom förbi Vombsjön, som ovan angivits, men vi stannade inte och såg intet nämnvärt från bilen. Inga sädgäss på de favoriserade platserna vid Vikens gård ~~etc~~ etc. De sista gässen har väl antagligen rest nu. Observera också att inga änder sågs på Krageholmssjöns yta. Det är visserligen sant att det blåste något, men en stor del av sjön kunde dock överskådas från rastplatsen vid sydänden. Jag såg överhuvudtaget bara skäggdopping och knölsvan på vattnet.

1980-05-02, fredag.

Mycket vackert väder med sol, utmärkt sikt, och ganska riklig bildning av små och (högst) medelstora cumulusmoln på f.m. och middag. Jag var på Lottis 1110-1600, satte mest och renskriv min Falsbergsdagbok från hösten 1944. När jag en gång lyfte blickarna mot himlen, kom en glada över staden (Lottis) mot NV-N. Det var omkring kl. 1330.

Efter jobbet slut för Tage och jag till Stugan, start c 1720, ankomst Stugan 1750. Obs: sommarlid. Vinden, som varit måttlig, omkring NO, stillnade helt framåt kvällen. cumuli upplöstes och det blev molnfrött så när som på en del stora molustrimmar och horisontmoln i V. Alldeles utomordentlig sikt. Vid ankomsten till Stugan var temp. +9°C, nêjst drygt. Klockan 2100 var temp. +4°C.

Jag observerade en del från Stugan / Trädgården på e.m. och kvällen, var dessutom i Varvet kl. 2030-2050. Fåglar:

- 1 släggdopping några par och några på enstaka ex.
- 2 hejer 1 ocks flygande
- 3 gråkrå ofta ocks och hörd, maximalt tre par flygande samtidigt, men ofta enstaka par flygande eller simmande etc; även ett betande par på ången vid liden översvämning.
- 4 knätsvan 1 + 1 ex på olika ställen ijön.
- 5 grönsn : 5 + 9 flygande
6. grönsn : bara ett par flygande ex samt en simmande o närmaste klavviken!!
- 7 kricka : ett par ocks.

1980-05-02 forts.

8 Storskrake: 3 ex kom från V kl 2045, fällde
långt ute i sjön.

- ~~8~~ Översänd and: flock 5 ex långt ute.
Storskrakarna fällde nära dessa.

9 glada 1 ex som saknade en eller två
av de mellersta stjärtpennarna sågs
ett par ffr över sjön

10 brun härtök sett på avstånd över sjön.

Det par, som byggde i vassen alldeles
utomför stupan, sågs ej i kväll.

11 vipe: ett ex flög över sjön.

12 evhelbeckasin 1 ex flög runt över
sjön, spelade orör, ehuru på så
långt håll att spelet ej härdes.

13 skradmår: på liten vassbank norr om
närmsta klarvågen c. 110 ex tätt samlade,
och i värden och på små bankar där i
närheten ytterligare c 350 ex = Σ 460 ex.
Många flyglitna.

14 friskvår: minst 12 ex, ad och juv, flög
östant kl 2035. F.ö: ej sett.

15 gräns: några ex över sjön. De sam-
lades så småningom på närmsta klar-
vågen när vandra. Det blev 5 ex
älder osäker, men alla var inte ut-
färgade

16 havsörn 2 ex ad, tydligt olikstora,
kom till sjön från S kl 2040.

17. ringduva 2 + enstaka sedda.

18 ladusvika c 15 ex över sjön på
kvällen, total. flock. Se överb. svarar.

1980-05-02 forts.

- oberäknade svlar: mättes säs över rjön på höllen c. 80 svlar kanske fler; och av dessa kunde jag bestämma minst 15 till ledsvlar. Resten bestämd men nästan säkert var majoriteten ledsvlar, främst ett fjärdel / hus- och brädesvlar.

- 19 sädesrika sedd
- 20 jämspar rjön karbarrigt
- 21 lössängar 1 cc säs
- 22 kollvris 1 ♂ sedd
- 23 sävspar 1 eller 2 cc sedd
- 24 stare: Fler par vid huset och Tornet. 1 cc kröp in i höllen på norra vallen. Kvibiterande cc i björkarna vid Tornet. Inga flockar sedda, men när jag var i Tornet (och dessförinnan) säs stavar flyga parvis över 50 hörnet och över Tornet etc, ibland 4-5 par när de vandrade, men aldrig flera och alltid tydligt i par.
- 25 kråka några fjäcc över rjön; även på höllen sittande i busktoppar ute i rjön.

Klarvårnet, eller råttare sagt hela rjön, var alltså synnerligen fjällig på fjägel. Så var inte fallet 30 april och 1 maj, då Inga och Thomas och (1 maj) även Johnny Karlsson hade rått mycket ändrar m.m. på rjön. ~~var det bestämt att de skulle~~
Se tillägs på särskilt blad.

1980-05-02 forts.

Villägg: en strandshete flöj ropande mot SSO eller SO över sjön, nära Tornet, kl. 2045. Det blev art nr 26.

En rättelse skall göras: de tre figlar, som jag härnär anförts som storskorar, skall rätteligen vara småskor; se anteckningarna för följande dag.

1980-05-03, lördag.

Jag var uppe ett slag kl 0530. Kristallklart och lugnt, och härligaste morgonljus, men termometern visade minus 1° C, och det var rikligt med rimfrost i gräset närmast vattnet. På sjön syns några bränder, rippor, ett skedandrar, grjäss, släggdoppningar etc. Skadorna ses, men bara på en i luften; ~~det är inte tillräckligt~~ ingen anbydan till det vimmel som brukar råda över en häckningskoloni, och fortfarande var figlarna mycket tysta. Ingen kör som hör genom stängda fönster, om det varit förr om åren.

Jag lade mig och somnade igen. Därefter följde obsar före kl 0845, då jag och jag åt frukost på verandan. Även efter frukosten observerade jag rätt flitigt och var ~~uppe i Tornet c 0950-1010. Före kl 1100 sågs följande:~~
uppe i Tornet c 0950-1010. Före kl 1100 sågs följande:

1980-05-03 forts.

1

- 1 släggdopping 0. mänga
- 2 häger 1+1
- 3 grågåsar mänga, $\Sigma \geq 10$
- 4 södpär 1 ex som flög fint, landade i njan rät
nära en flock på 5-6 grågåsar
- 5 knötsvan: 2+2+2+1+1+1 sedda. Det var paron
i rygge i handen av närmsta klansvanen,
här låg ena fjela på 60, den andra
bredvid bröst.
- 6 grävand 1+1
- 7 grävand högst 4-5 ex sedda
- 8 kräcka flock i 8 ex därav även en ärbä 8
- 9 ärbä 1 8, först bland kräckan senare ensam
- 10 skedand 8 8
- 11 brannand några ex, knappt mer än 5-6, mest 88.
- 12 vipp minst 8 ex, stor. 4 88 4 88
- 13 knipa 4 ex fällda på närmsta klans-
vanen; det var mest säkerhet 2 88
och 2 ej helt utfjäderade 88.
Närmare analys av drökten kan lösa sig?
- 14 ~~smäskor~~ smäskor: 3 ex långt ut uppskrändes
av mörtbäb, fällda ängs; det var
2 88 1 8 av smäskor i fint
ljus. Praktiskt taget säkert var det
samma 3 ex som jag iår bestämde
till smäskor, när de fällda i njan
mycket nära den plats där drögen ex
låg. Jag tyckte iår att fjälarna
hade grova baksar (i mörtbäb mot
smäskorernas tunna), men fel hade jag.

1980-05-03 forts.

(77)

⑥

- 15 glada sett upprepat ggr, högt, lågt; en
pång alldeles högt över vattnet, avskedd
av brun karkhök; även alldeles när över
ången, fotograferad av en hel herd omi-
toloper som just kommit till P-platsen.
- 16 brun karkhök i deligen. Mitt utanför huset
♂ & ♀. ♂ följde utför, ♀ verkade avvärja
äggskinn. På när håll i SO-hörnet en
absolutiskt grann & adad, och på
långt håll i V ändan flera ek,
var av misstänke en ♂ till, utmärkt grann.
- 17 skräddmår: på området norr om närmste
klavstaket, på ett par små bankar, samt i
vattnet därintill summa c 250 ex; de flesta
lätt samlade på en bank. Flyktet på ex i
luften.
- 18 fiskmår var 1 juv sett
- 19 gråtrut 1 ex, ej utförat
- ? havstrut 1 ex, ej utförat, var nästan
säkert havstrut.
- 20 ringduva enskilt överflygande.
- 21 större hackspett: hackar ut bohål i saune
al som jag först angivit, men c 1 meter
längre ner. Det verkar som om stavar
stör den en hel del; kanske har de
rentav ockuperat det först gjorda bohålet.
- 22 mindre hackspett ofta hörd, och 1 ex
sigs flyga förbi Tornet
- 23 sådesärla ofta invid huset, även uppe
på Taket. Inga tror att den bygger
i Tak-kanten liksom tidigare år.
- 24 jämspar yngre korvning på marken,
därför ej sett eller hörd.

1980-05-03 forts.

25 Falgora 2 sedd.

26 blämes 2 sedd, de byts bygge i hället i den gröva alen i dungen framför Tornet.

27 Brickhyppar 2 ex på Tornen, den ene på grov björk, den andra i Tullen med starholken, på oväntade Tumme grenar och kvistar, delvis hängande under som en mes brukar göra.

28 sävsnar idag i vassen både ♂ och ♀, men dock samt om jag såg mer än 2 ex.

29 bofinck idag avsevärt abnormt; i omedelbar närhet av stupen fanns minst 2 ♂♂ och 2 ♀♀; ~~en del~~ ibland så ♂ & hett när andra; såg händelser ideligen, nästan säkert även av andra ♂♂ i närheten

30 stare: några ex i närheten. Holken på högra Tullen har ett star-par lagt beslag på; en fjöl kom ideligen med bomaterial; det var tydligen rötblad, som leges på fuktigt underlag och var svåra och ganska "slaka".

31 kräka enstaka ex sedd över njön dä och dä. även sittande i buskar långt ute. Brök förkom med brun kinnbök.

Inga körde offer frikostigt till Ueberöd för att köpa planter till brödpärden m.m. Under tiden kom Lisen ut. Efter en stund kom Inga tillbaka. Vi satt på verandan och pratade. Inga arbetade ~~med~~ också flitigt i brödpärden, Lisen satte sig att måla akwarell och gjorde en jättestor sak: utsikt över Konkesjön från verandan!

1980-05-03 forts.

Jag skrev dagbok. - Efter ett par timmar åt vi en läsk måltid på verandan. Hela tiden det härligaste vädret. Det blev en hel del höga störmoln och stundvis mattare solken, och skuggtemperaturen gick bara upp till 10°C, men vinden förblev obemärkt och vinden avtog så att sjön vid 15-tiden låg alldeles spegelblank. Då flög en del skattmeis mycket lågt över vattenet, tydligen på insiktspingst (se nedan); och ett par gånger sågs också skattmeisar, visserligen bara i ringa antal, kvittera mycket högt upp.

Ytterligare fjärlöbar m.m. kl. 1100 - 1530:

grågar: flock på 13 ex närmsta klavstven. Även i övrigt sett ofta

32 ormvirk 1 ex över sjön

33 bruskaner: flock 8-9 ex över sjön, nära nära. Innehöll 2♂ av mycket olika ålder, en vitkragsad, minst en mörk. Tydligen 2-3 ♀♀ i flocken. Tid: 1340.

34 havsbunt: minst 2 ad 2 juv sett

35 ladusvala 2 ex

36 svartrik flugsnappare 1 ♂ kom plötsligt till stamens holle. En stacc för ut och jipade bort den med stor häftighet, sågs sedan i inåtgången och "sag förnärmat ut".

37 stjärtnes: ensamt ex sett 2 ggr

38 räka 1 ex flög över sjön mot S.

(80)

~~89~~1980-05-03 forts.

Jag observerade svärmning av 2 arter
 djöbarer mellan huset och vassen;
 dels en gles svärm på max 200 ex,
 flera meter i diameter; dels en
 liten men tätare svärm. Den förnämnda
 bestod ~~av~~ av en stor art, nästan
 säkert en chironomid, den andra av en
 mycket mindre art, grupp oklar.
 Käftjävilar flög över, och humlor sågs
 ofta.

kl 1530 - 1545 tillkom:

- 39 vipe: 2 ex mot S-SO över sjön
 40 lössångare sjönp
 41 skata 1 ex flög över vassen i SO-hörnet.
 42 fiskbärne (eller möjligen silverbärne):
 1 ex uppträdde långt ute över sjön.

Lisen körde tillbaka till Lund omkring kl 1530. Hon hade lovat att hjälpa ett par bekanta, som skulle flytta till en annan lägenhet. Lisen är sannerligen inte rädd för arbete: hon är heltidsanställd av Malmö kommun som grävare vid arkeologiska undersökningar, men hon har tagit tjänstledigt på halvtid för att delta i en eftermiddagskurs i Lund i teckning och målning och skulptur. Därtill har hon varit hårt engagerad i anti-kärnkraftkampanjen och är politiskt aktiv, hårt vänsterinriktad. Slutligen är hon alltid beredd att hjälpa andra. Det var verkligen jätteroligt att få besök av henne idag i stugan!

Inga och jag for tillbaka med start c 1640. På vägen ("Prästavägen") upp till Revingeby sågs ett hämplingpar, och nära Revingeby en storspov. Vi stannade ö om Södra Sandby, i samhällets utkant, där det skall byggas nya villor. Stora grävningar har skett här, och jag ville undersöka både matjorden och den underliggande sanden. Man kunde ju göra trevliga fynd. Men därav blev intet. Sanden var fin och mjölig, vanligen blek, här och där rostfärgad, även låg ~~en del väl avsatta~~ klumpar av rostfärgad sand i den bleka sanden. Men inga fynd för övrigt, inte minsta lilla benrest.

I den sekund vi stannat vid dessa sandhögar, innan jag ännu hunnit lämna bilen, kom en underskön lärkfalk förbi mot NV, avstånd c 30-35 m, höjd bara ~~några~~ några meter, så att den bokstavligen strök över takåsen på de närliggande villorna. En helt jättefin observation, och min första för i år. Artlistan får alltså följande slut idag:

- 43 hämpling
 44 storspov
 45 lärkfalk.

Obs: anteckningarna för dagarna 13-15 maj 1980 sitter ej alltigenom i tidsföljd, och en del upprepningar finns också. I renskrivet skick omfattar de sidorna 81-86.

1980-05-13.

Inga och jag kom till stugan c 1740 (sommartid). Jag obsade till 1845; därefter, med avbrott ~~mm~~ dock, obsade jag vidare till 2035; och sedan från tornet 2035-2100, och slutligen från verandan fram till c 2210. Kylig kväll, temp var ~~15~~ +5°C kl 2100. Det blev spegelblankt. Arter:

1 skäggdopping minst 12 nära	23 gök hörd kortvarigt
2 häger 1 + 1 + 1 flygande	24 tornsvala: 1 ex mot NNO kl 2059
3 knölsvan 1 + 1	25 större hackspett 1 ex
- obestämd svan 2 + 2	26 ladusvala många
4 grågås: par med 5 dunungar,	27 backsvala många } <u>se även nedan</u>
dessutom hörd	28 hussvala några
5 gravand 1 ex	29 sädesärla: 2 ex
6 gräsand 6 hannar + 3 hannar	30 näktergal: varningsläte hört
+ 2 hannar + 1 ?hona	31 buskskvätta hanne sedd
7 skedand: flock 6 ex	32 koltrast hörd
- obestämd and: 4 + några	33 sävsångare hörd vid ankomsten
8 ejder: flock 35 mörka ex	34 rörsångare hörd
flög mot NO på jättehöjd	35 lövsångare tämligen allmän
kl 2050	36 svartvit flugsnappare: hanne sedd
9 glada sedd på avstånd	37 trädkrypore sedd jämte bo i
några ggr	trädhåll
10 brun kärrhök: 2 eller 3	38 skata 2 ex sedda
hannar sedda	39 kaja 1 ex
11 tornfalk: Inga såg 1 ex	40 kråka några ex
12 fasan hörd	41 nötskrika 1 ex
13 enkelbeckasin 1 ex	42 stare: ansamlades till sjöns
14 storspov hörd på håll	västra ände. Detta sågs kl
15 vipa: enstaka ex sedda	1940-2130 men kan ha börjat
16 brushane: 2 hannar	tidigare och slutat senare.
17 dvärgmåås: 6 ex	De kom i småflockar.
18 skratmåås: högst 225 ex,	43 bofink hanne sedd
och häckning sågs på	44 sävsparv sedd och hörd.
småholmar	
19 fiskmåås 1 ex	
20 svarttärna c 8 ex	
21 fisktärna 2	
22 ringduva hörd	

Därtill noterades vid sjön:

- totalantalet svalor av alla arterna gemensamt skattades till 500 - 600 ex. (vatten.)
- svalor sågs över sjön c kl 1900-2115, flög lågt över vass och
- 1 Nyctalus noctula flög förbi kl 2135, mycket nära; och kl 2150 sågs en mycket liten fladdermus, därefter flera ex.
- diptera, som liknade chironomider, svärmade rätt rikligt över vassen. Kanske även över vattnet, men detta kunde i så fall inte ses.

På utvägen sågs på plöjnad mellan Skatteberga och Revingeby dels 18 gravänder, dels också skratmåås + ringduva + kråkfågel.

FORTS!

Kajsa St. L. & Co

1980-05-13--15, *forts.*

Inga och jag for till stugan tisdag 13 maj efter arbetets slut; ankomst stugan omkring kl 1730 (OBS: sommartid!). Inga for till jobbet i Lund nästa morgon, men jag stannade i stugan och dess närhet hela dagen. Inga kom ut på kvällen igen. Torsdag 15 maj for vi in till Lund med ~~start~~ start 0735; Inga återvände genast österut för att inventera Fågelsångsdalen. Närmare uppgifter efter artlistan.

art	13	14	15	kommentarer
skäggdopping	12	32	ja	ja
häger	1+1+1	minst 4	ja	ja
grågås	par m 5 pulli	många	ja	ja
knölsvan	2	flera	7	ja
obest svan	2+2	-	-	de obest. var säk. knölsv
gravand	1	flera	1	ja
gräsand	c 11 hanner	ungefär lika		högst 1-2 honor sedda
skedand	flock 6	-	-	
kricka	-	hanne+hona	-	
årta	1 hanne	1 hanne	-	
bläsand	-	-	hanne+hona	
obest and	c 10	-	-	
vigg	-	-	4 varav 2 hanner	
brunand	-	-	4 varav 2 eller trol. 3 hanner	
ejder	flock 35	-	-	ja
knipa	-	3	-	långt ute; ingen ord. utfärgad
glada	sedd flera ggr	många ggr	-	ja
ormvråk	-	1 + 3 etc.	1	
brun kärrhök	flera	flera	ja	ja
mindre kärrhök	-	2 hanner!	-	ja
<u>lärkfalk</u>	-	1 + 2	-	ja
tornfalk	1 (Inga)	2	-	
fasan	hörd	-	-	
vipa	enstaka	enstaka	sedd	ja
storspov	hörd på avst.	spelar nära		ja
enkelbeckasin	1 flyg.	-	-	
brushane	2 hanner	-	-	
svartsnäppa	-	flock 7	-	ja
<u>dvärgmå</u>	minst 6	1	-	ja
skrattmå	c 225	c 300	ja	ja
fiskmå	1	några	-	ja
gråtrut	-	sedd	-	ja
havstrut	-	sedd	-	ja
<u>svarttärna</u>	c 8	c 6	2	ja
fisktärna	2	minst 4	ja	
<u>skrântärna</u>	-	1	1	ja
ringduva	hörd	sedd+hörd	ja	ja
skogsduva	--	1 förbiflyg.	-	
gök	hörd	många	-	ja
tornsvala	1	35	ja	ja
större hackspett	1	1	--	ja
sånglärka	-	-?	ja	ja
ladusvala	många	få	-	ja
backsvala	många	få	-	ja
hussvala	några	-	-	ja
träd trädpiplärka	sjung	sjung	sjung	ja
sädesärta	ja	ja	ja	ja
järnsparv	-	sjung	-	ja

F O R T S.

1980-05-13--15 forts.

art	13	14	15	kommentarer
vassångare	-	?	1 sjungande	ja
sävsångare	sjöng	sjöng	-	ja
rörsångare	sjöng	sjöng	-	ja
svarthätta	-	1 sjöng	-	
törnsångare	-	1 sjöng	1 sjöng	
lövsångare	allmän	allmän	flera	
svartvit flugsnapp	ja	ja	ja	hanne och hona
buskskvätta	1	1 sjöng	-	
stenskvätta	-	-	3-4 sedda på infärden, Revinge etc	
näktergal	hörd	1 sjöng	-	ja
koltrast	hörd	hörd sj	1 sedd	ja
stjärtmes	-	-	1	
talgoxe	-	2	-	
blåmes	-	2	-	
trädkryp	par + bo på tomten			ja
sävsparv	flera	flera	sedd	ja
bofink	hörd + sedd	dito	sedd	
grönfink	1	2	-	
grönsiska	-	hörd	-	ja
hämling	-	2 överflyg	-	
stare	bon + andra	ja	sedd	ja
nötskrika	1	2	1	
skata	2	2	2	ja
kaja	1	1	-	ja
råka	-	1 överflyg	-	
kråka	några	några	sedd	ja

Vidare sågs på kvällen 13 maj kl 2135 1 ex Nyctalus noctula förbiflygande och kl 2150 visade sig även en liten fladdermus; inom kort blev det flera sådana.

På utvägen 13 maj sågs på plöjnad N om vägen mellan Skatteberga och Revingeby ej mindre än 18 gravänder, de gick dels i m 1 m tydlig flock på c 10 ex, dels mera spritt. I deras sällskap skrattnås, ringduva och kråkfågel.

13 maj hela kvällen det härligaste väder, sol och fint, och utmärkt sikt, men kvällen blev kylig, bara +5 grader C kl 2100. Det blev spegelblankt på kvällen. Natten ordentlig frost, det var -2 grader C ungefär kl 0400 på morgonen 14 maj. Denna dag lika härlig som gårdagen, jag var i tornet c 0815 - 1115, därav väl den sista halvan av tiden i sällskap med Staffan Ulfstrand, som kom ut per cykel. Mycket trevliga obsar från tornet, men jag obsade både före 0815 och efter 1115, dock föga intensivt c 1300 - 1600, då jag ~~var ute~~ rensade bort gammalt metalltrådsnät ur häcken emot järnvägen; det var ett styvt jobb. Kvällen obsar på nytt. Kvällen varmare än gårdagskvällen. Natten till 15 maj inte frost, det var +4 grader kl 0200, och på morgonen intet spår av rimfrost i motsats mot föregående morgon. Vi gick upp 0610 denna morgon, eftersom Inga ~~erbjöd~~ erbjudit sig att köra mig in till Lund innan hon återvände för att inventera Fågel-sångsdalen. Mycket fin morgon.

Det skall ~~finnas~~ tilläggas, att det var god svärmning av diptera på kvällen 13 maj (en liten art lågt över vasstopparna, en mycket stor art i glesare flockar/svärmar högre uppe). Jämför svalornas aktivitet. På kvällen 14 maj nästan ingen aktivitet av diptera sedd. De som svärmade 13 maj var troligen chironomider, den stora arten ~~finnas~~ nästan säkert en sådan.

F O R T S.

1980-05-13--15 forts.

Kommentarer till de enskilda arterna måste bli kortfattade.

Skäggdopping: räkningen på morg. 14 maj i idealiskt ljus och på spegelblankt vatten nog ovanligt effektiv. ~~22~~ 22 ex av de 32 låg långt bort i V

Häger: 14 maj minst 4 ex sedda noga, alla var juv, ingen hade det granna svartvitt tecknade huvudet, även kråset var mattfärgat

Grågås 13 maj par m 5 ungar, mindre än krickor. 14 maj par m 6 ungar av ungefär samma ~~storlek~~ storlek. Därtill flock 10 ex anländande, och flera andra ex sedda och hörda. ~~Staffan~~ Staffan sade: "Kors, här är ju grågäss i varenda vassrugge", och det var nog mycket nära sant ifråga om SO-hörnet och omgivningen

Knölsvan: fågel på närmsta klarvatten + fågel på bo i vassrugge där i närheten. Dessutom några ex på håll, bäst sågs dey 15 maj morgonen då 1 ex föreföll gå till anfall mot 4 ex (2 par) som låg utanför närmsta klarvatten. Alla 5 uppe och flög, var granna ad. Det häckande paret på närhåll ej med däri. Troligen finns fler ex, t ex något par i V ändan av sjön

gravand flera ex sedda 14 maj, i regel parvis

gräsand 13 maj 6 hannar + 3 hannar + 2 hannar, därtill nästan säkert en hona sedd. Följ. dag ungefär samma, en gång sågs 2 hannar i flykten förfölja en hona

dykänder: obs att ej en vigg eller brunand sågs 13-14 maj trots noggrann passning

ejder: flock 35 mörka fåglar på jättehöjd mot NO kl 2050 (jag stod i ~~2035-2100~~ tornet 2035-2100). Jag var varsk på möjligheten att det kunde vara någon annan dykand, t ex sjöorre eller svärta, men det stämde inte alls med sjöorre (som är my. mindre, kort men spetsig baktill), och fast flocken kastade ett par ggr sågs intet spår av vitt på vingarna. Säkert ej svärta heller. Man undrar vad dessa mycket sena ejderflockar har för sig och hur de är sammansatta (av icke-häckande ex, förmodar jag)

glada ofta sedd, flera ex, ett som börjat rugga i vingarna var framme och tog något från vattenytan i NO sjön

brun kärrhök: minst 3 hannar sedda nära: den jättegranna i SO hörnet, den my mindre utfärgade som bygger (eller byggt) rakt utanför stugan, och en annan som inte heller är vidare väl utfärgad, som bor i vassen i norra begränsningen av närmsta klarvatten

mindre kärrhök: helt underbar syn! ~~Staffan~~ Staffan ropade plötsligt att 2 egendomliga fåglar nalkades från NV. Det befanns (för att nu för ~~korta~~ korta skildringen) att det var 3 fåglar, varav 2 gamla fina hannar av Circus pygargus och en tredje rovfågel på något längre håll; den var brun med ljusa teckningar och jag kunde inte klara den, och Staffan såg den inte. Troligen en brun kärrhök. Men de 2 pygargus-hannarna nalkades i solskenet, i tärnlik flykt, på låg höjd, och över sydosthörnet av sjön började den ena förfölja den andra i graciösa svängar. Båda var utfärgade, alla karaktärer sågs bra, men när de flög i fint ljus precis efter varandra ~~g~~ kunde man mycket lätt ~~se~~ att det jagade exemplaret var ~~alldeles~~ alldeles rent ljusgrått i grundfärgen på manteln, det ~~jagade~~ jagande var något mörkare och med en aning av brun ton på ~~manteln~~ manteln. Hade man bara sett ena exemplaret, likgiltigt vilketdera, skulle man absolut ansett det som en utfärgad hanne ad. Men litet olika i grundfärgen var de faktiskt. - När de började jaga varandra över vassen (kansk c 50 m högt), steg den grant ~~utfärgade~~ utfärgade bruna kärrhökhannen upp och attackerade dem. De fortsatte att förfölja varandra, ~~oftast~~ oftast myckety/ nära varandra, men sakta drog de sig mot S-SO och försvann bakom träden. Utomordentligt fin observation, arten är mycket sällsynt här. Staffan ansåg obsen som en av de finaste han haft av arten, och själv kan jag verkligen säga detsamma.

lärkfalk: först 1 ex på avstånd över Ivans backe, gjorde slingrande rörelser i luften, ryttlade också m 1 m tydligt, artbestämning ej hundra procentig, kan ha varit aftonfalk. Senare 2 ex i flyglekar över Silvåkraskogen, i utmärkt ~~ljus~~ ljus, var hanne och hona.

Forts.

1980-05-13--15 forts.

(85)

(Renskriften av kommentarerna avbröts sedan jag kommit fram t o m lärkfalken. När jag nu, den 22 april 1981, fortsätter renskriften, har naturligtvis många minnesbilder förbleknat, och kommentarerna blir oundvikligen korta och mindre noggranna. Det bästa jag kan göra är att renskriva kladden så som den står, med förtydliganden om erforderligt, dock utan att upprepa vad som redan renskrivits. GR 1981-04-22).

1980-05-13: inga anteckningar utöver vad som renskrivits.

1980-05-14: gråtrut ad, fiskmåås juv; 7 svartsnäppor över sjön, undersköna; efter en sväng satte de fart mot NO: näktergal sjöng på håll, 1 ormvråk kretsade, 2 hämplingar flög över mot N, grönsiska hörd, svarthätta sjöng. Jag trodde mig också höra en sjungande koltrast, men det visade sig att det var en stare som härmade. -

Staffan Ulfstrand var på besök denna förmiddag (se kommentar till mindre kärrhök). Han reste kl 1110. Då gick jag också ner från tornet. Obsarna fortsatte, dock med långa luckor, bl a blev det föga obsar 1230-1530, då jag jobbade med det gamla staketet i trädgården. Nedannämnda arter sågs mest efter 1530: änder intet nytt, tornfalk 2 kretsande, glada sedd, ormvråk 2 + 1 + 1 ex kl 1130. 1 brun kärrhök ♂ föga utfärgad och en dito ♂ jättefint utfärgad, den sistnämnda i SO delen av sjön, alltså nära. Storspov hörd spela, vipa 1 ex, gråtrut 1 ex, bristfälligt utfärgad, näbben hade svart fläck; dessutom troligen 1 ad sedd. Vidare sågs 1 havstrut juv. Och 1 ad skräntärna satt kl 1555-1615 på bank i närmsta klarvatten, men när havstruten flög bort, flyttade sig tärnan 10 m och intog havstrutens plats. Sedan återkom truten, då lyfte skräntärnan igen tillsammans med 3-4 skratmåsar; en av dessa anföll truten. Dvärgmåås 1 ad kl 1740. Svarttärna minst 6 ex, i realiteten säkert några till. Fisktärna. Skogsduva 1 förbiflygande ex. Gök. Tornsvala: kl 1600 sågs samtidigt över 30 ex över sjön! En del obestämnda svalor i motljuset. Trädpiplärka sjöng. Sädesärta, järnsparv, svartvit flugsnapp ♂, talgoxe 2, blåmes 2, träd-krypare, kaja sedd vid tornet, skata 2 ex ofta sedda, kråka vid stugan samt några ex ute i sjön i buskar. Sävspurv flera ex ♂♂. - På kvällen kom 1 + 1 nötskrikor förbi mot SV, och starar kom i flockar norrifrån mot sjöns V ända, se skiss som med nödvändighet är approximativ: Starflockarna var mest små, men nog blev det tusentals starar. - Svalor ikväll få. - Chironomider: en liten art flög lågt, en mycket stor art flög 5-15 m högt. Mycket fin dag. Obsar 1845-2145 mycket ofullständiga. Det var spegelblankt på kvällen.

1980-05-15: vid stugan 0600-0720, men obsar ej sammanhängande. Väder: härlig morgon, sol, en del moln, stilla, god sikt, temp + 3 °C. Det har ej varit frost i natt. - Jag var ej i tornet denna morgon. Arter: skäggdopping, häger flera ggr, ~~grågås~~ grågås sedd, bl a en kull som troligen innehöll 5 pulli. Knölsvan 1 + 2 + 2 ex ~~förutom~~ förutom de vanliga. Flög, attackerade, etc. Gravand 1, gräsand helt få, högst c 6. Bläsand ♂, vigg c 4 flygande, brunand 2 ♂♂ samt 2 flygande ex. Brunkärrhök. Storspov spel uppåt / Silvåkra by. Skratmåås få. Svarttärna 2 eller 3 ex. Skräntärna 1 ex på samma plats som igår. Ringduva, tornsvala. Sånglärka flera ex på "stora heden". Ladusvala, trädpiplärka, sädesärta. Vassångare sjöng nedanför huset. Rörsångare, sävsångare, lövsångare, törnsångare 1 sjöng, svarthätta 1 sjöng, svartvit flugsnapp ♂. Koltrast sjöng. Talgoxe. Stjärtmes 1 sedd. Träd-krypare, sävspurv, bofink, grönfink, stare, skata, kaja, kråka.

På inresan till Lund dessutom 1 ormvråk vid "Prästavägen" samt flera stenskvättor sedda, vid Revingeby etc.

S L U T

1980-05-14.

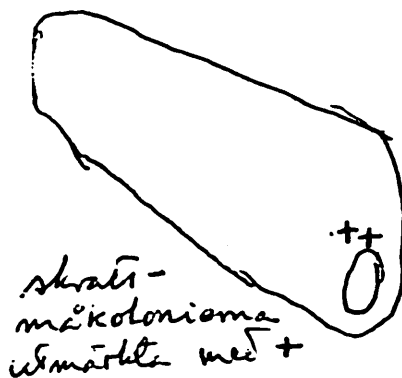
Iakttagelser vid stugan och tornet. Obsarna startade 0815. Inga närmare angivelse
i originalet angående obs-tider.

32 skäggdoppingar, varav 22 i väster. Häger 2 ex, ej ad, båda hade grått huvud. Skrattnås häckar (på) 1 + 2 små holmar strax norr om (+ enstaka + 10 till kom.) närmsta klarvatten, se skissen härnadan. Gräsand sedd. Grågås 1 + 1. Vid holmarna ses summa 200 - 250 skrattnåsar i vattnet, och på holmarna stod c 130 - 140 ex ytterligare. Konsert mycket dämpad. (OBS: dessa uppgifter av betydande intresse. Jämför häckningens fortsatta förlopp. GR vid renskrivningen 1981-04-24). Stare häckar i tornet. Trädpiplärka. Sävsångare. Bofink sjunger, lövsångare dito. Svartvit flugsnapp ♂, talgoxe, 1 kaja, några kråkor, 2 skator, 1 gravand, 1 glada, 1 svarttärna, 1 ungtrut, 1 ladusvala, 3 backsvalar, ~~knipa 2 ex // var // på // lag //~~ Stare sedd, gök, grönfink. En tredje häger sedd, ej ad. Knölsvan 1 ex på närmsta klarvatten, 1 ex på bo i kanten där, 1 ex i sjöns NO del, 2 ex i V.

Staffan Ulfstrand kom kl 0912.

1 större hackspett. 1 fisktärna, minst 4 svarttärnor. Järnsparv sjöng. Sävspurv, buskskvätta. Törnsångare sedd, även hörd sjunga. Vipa 1, storspov hörd, kricka ♂ simmande. 3 obestämda änder sedda, var nog knipa men ej klara. Årta 1 ♂, gräsand 2 ♂♂ förföljer 1 ♀. Fiskmåsar 1 ex, ej utfärgat. Ringduva sedd och hörd. Blåmes ett par sett, Brun kärrhök ♂ adad, mycket fint utfärgad, därtill en annan ♂, mindre väl utfärgad. Brushane 2. Årta 1 ♂ (på nytt). Sävsångare 1 ~~sjungande~~ sjungande, rörsångare också 1 sjungande. Brun kärrhök, fisktärna 2, tornsvala 1 + 3. Lärkfalk 2 ex; gök också 2 ex sedda. Ungtruten, som troligen är en havstrut, skrämmer upp skrattnåskoloniernas invånare, det är nog c 300 ex. Truten flyger sedan österut.

Långt borta över Ivans backe ses 1 lärkfalk. Gravand ♂♀ sedda. Grågås ♂♀ med 6 små pulli, de är till / kroppsstorleken mindre än krickor; denna kull ligger vid skrattnåskolonin.

~~Färdig: se närmast efter~~
~~1980-05-15.~~

1980-05-16, fredag.

Bilexkursion med Lena och hennes dotter Kristina och Kristinas fästman, Hans-Åke Levin. Start 1115, återkomst 1735. Mycket fint och varmt väder, mycket ~~my~~ lyckad tur, men luften inte lika klar som förut utan rätt disig, sikt 15-20 km men ej mer. Huvudvikt ej lagd på fågelobsar utan på att visa landskapet och besöka ett par trevliga ställen, ~~besöka~~ särskilt en nyutsprucken bokskog. Även besök i ett par trevliga lantaffärer och kuriosa-butiker.

Vi for Lund - S Sandby - Harlösa - Övedskloster - Öveds kyrka - upp till höga utsiktspunkten mellan kyrkan och Öveds stenbrott, S om Frualid. Här långvarigt stopp och förtäring av matsäck: kaffe, smörgås med lax och Schwarzwaldtårter, i ljuvlig sommarvärme. For sedan tillbaka via Öved ner till lilla affären vid Björka; där fanns mycket krams och en del kul grejor, men vi köpte ingenting utom litet frukt. For sedan via Björka - Ilstorp - Spjälla - Tågra till nedre änden av Pälсадalen, och gick härifrån ~~och~~ upp i dalen och upp i fin bokskog med sikt över öppet område. Lång och skön rast här. Sedan for vi ~~vidare~~ vidare genom Fyledalen till Eriksdal och därifrån till Assmåsa - mellan Snogeholmsjön och Ellestasjön - Bellinga lagård - Knickarp, här långvarigt stopp i affären "små ting", där det fanns en helt otrolig blandning av varor, mest ganska hemiska saker men en del trevliga trävaror etc, och en del rätt roliga skämtgrejor. Stannade länge här. For sedan till Blentarp - mot Slimminge - södra vägen till Stenberget - mot Veberöd men vek av mot Håckeberga - Genarp - Björnstorps affären med fina varor nära Björnstorps, ~~och~~ mellan slottet och samhället. Gick här länge och handlade en del. For så till Lund via Björnstorps stationssamhälle - stora vägar via Dalby - Lund.

Fågellista följer här. Förkortningar: ~~Ö~~ Ö = rastplatsen ovanför Öveds kyrka. P = rastplatsen i Pälсадalen och vandrigen där. Artlistan nog ej fullständig. Inga anteckningar om frekvens av olika arter utom på de nämnda två platserna.

- 1 häger 1 ex flög på jättehöjd mot S över P, och 1 ex sågs vid Assmåsa
- 2 grågås: flera ex + par + småflockar flygande när vi passerade Assmåsa: minst 2 + 1 + 2 + 2 + 4 + 3 + 2 + 8 ex sedda flygande, allt detta vid en genomfärd utan att stanna eller leta.
- 3 ormråk 1 krets Ö, 1 krets P, båda i parningsflykt m 1 m utpräglat
- 4 glada 1 på håll Ö, 1 nära Övedsklosters slott
- 5 fasan tupp sedd nära Skatteberga på utvägen, art hörd en gång där-
efter
- 6 vipa sedd flerstädes
- 7 skrattmåss sedd
- 8 ringduva sedd och hörd sparsamt
- 9 skogsduva 2 ex hördes, vid P resp längre mot Eriksdal
- 10 gök sedd Ö ett ex
- 11 spillkråka 1 ex lyfte helt nära mellan P och Eriksdal, fällde på
tallstam
- 12 sånglärka sedd och hörd flerstädes
- 13 ladusvala sedd många ställen men bara enstaka ex
- 14 trädpiplärka sjöng Ö och P
- 15 sädesärla sedd Ö
- 16 törnskata 1 finfin hane satt i snår helt nära Stenberget. Ny för-
(året.
- 17 järnsparv sjöng ivrigt ~~Ö~~ Ö och P, säkert mer än 1 ex på vardera
stället
- 18 svarthätta sjöng i antal Ö och P
- 19 trädgårdssångare 1 ex sjöng P, min första för året
- 20 törnsångare sjöng Ö, minst 2-3 ex
- 21 lövsångare sjöng allmänt Ö och P
- 22 gransångare sjöng mycket uthålligt vid P, jag tror det var 2 ex
- 23 kungsfågel tyckte jag mig tydligt höra sjunga vid P, i granbestånd
- 24 koltrast sjöng Ö och P, särskilt livligt P
- 25 gulspurv flera ex sjöng och sågs Ö, och minst 2 ex sjöng P. Över-
flygande ex sedda och/eller hörda flera ggr
- 26 bofink sjöng Ö och P och sågs där och annorstädes, men ej i stort
antal

(88)

5

1980-05-16 forts.

- 27 grönfink hörd Öved
- 28 hämpling flera ex överflygande Ö
- 29 gråsparv sedd
- 30 stare sedd i ringa antal Ö och P och flera andra ställen
- 31 nötskrika 1 ex flög över vägen nära Eriksdal
- 32 skata sedd
- 33 kaja sedd flerstädes, även i flockar på 8 - 10 ex
- 34 råka sedd i betydande antal på många ställen
- 35 kråka sedd på många platser, ofta efter vägarna etc. Vid P 3-4 ex mycket upprört skrikande, de kom inom synhåll och fällde i boktopp, och jag trodde de sett duvhök eller något annat farligt, men när de fällt i trädet på måttligt avstånd tystnade de fullständigt och försvann snart.

Vi obsade en hel del växter också, särskilt i Pälsadalen, där vitsipporna ännu stod vackra, fast de var på väg att blomma över. I dalsluttningarna var gulsippan riklig och i fin blomning. Även harsyra ett mycket vackert bestånd av gullpudra, m m. Finast var ~~emellertid~~ emellertid Primula farinosa nära ~~eriksdal~~ Eriksdal, i den mot söder exponerade sluttningen där grundvatten kommer fram och bildar en våt yta. ~~Primulan~~ Denna var djupt violett av Primulan, säkert måste där ~~finnats omkring 500 exemplar~~ ha blommat 500 exemplar.

På vägen som går upp i Pälsadalen, på nedersta biten närmast Fyledalen, var Cicindela campestris rätt riklig. Ett ex förrirrade sig in bland växter i kanten, så att jag tog det och med glädje beskådade och demonstrerade det. Det var jättegrant och naturligtvis i högsta grad stridslystet, försökte bita mig med sina långa taggiga käkar. Länge sedan sist.

1980-05-17, Lördag,

Vi ås sen frukost, omkring kl 1030, det var Lena och hennes dotter Kristina ■ med frubmannen ~~Hans-Erik~~ Hans-Erik Levin, och jag. Efter frukosten, som aväts utomhus i ren högsommarsvärme, hade jag en del att göra med korrespondens i skattefrågor etc. När det var avslutat tog Lena och jag en kopp kaffe och en smörgås, och sedan körde Lena med mig ut till stugan vid Kranssjön, ankomst dit kl 1445. Inga var där, vilket jag visste i förväg. Lena återvände senast till Lund. Jag satt på verandan och obrade en hel del men läste också, och vilade mig.

Staffan och Astrid kom på besök. De hade cyklat från S Sandby och var på strålende humör men jättebörstiga. Fick på begäran friskt vatten med fläderblomsaft. Korb stunds samtal, sedan for de vidare.

Alla obsar före kl 1930 var föga märkliga. I artfriteckningen härnadan bebyder h hörd, s = sedd, och sj = hörd sjungande. Jag var 'ej' uppe i tornet, och obsarna gäller alltså bara stugan + tornet + närmsta kvarvåsen samt i viss mån höglätsare på längre håll över sjön.

stuggdopping s, knölsvan h s, gråis 08 + 6 pulli simmande över närmsta bladvåsen; därtill andra ~~2~~ ee s+h; gråvand 1 s, gråvand 6 00 närmsta bladvåsen, därtill 300 följande 18 i flykten; ärta 3 00 landade på närmsta bladvåsen; glada 1+1 (minst) kretsande över sjön; ed ee, som ryggade i vingarna, tog

1980-05-17 forts.

upp något från väderstämman och blev sedan startat
mobbat av en fiskbåna; det andra ex. var ej
synbart i ruggning i vingarna. Ormurik 1 högt
kretsande. Brunn kertsök ♂ ad s, ♀ s,
ripe enstaka s, störrop hörd i hela, skadmir
bort sett i ringe andel över njön, att ingen
konserter hörd, men närmare efterforskning gjordes
g. ikväll; hordub 1 juv i njön rastade
längre på bank i närmaste klavviken.

fiskbåna = 2 s, ringdun s, gök h flera
ger, nåtblerzal njön kordubigt omkr. kl.
1530, såvvingare 1 ex rakt nedanför stugan,
oerhört aktiv njön outtröttligt och gjorde
höga sångflyktar precis i deligen. Lörvingare
sedd och hörd, försvingare nj, svarth
flugsnepp ♂ & sedd ofta, andagligen finns
här mer än ett par. Blåmes s, grö-
krypare s, krike s, stare s, bör i holken
på norr vallen; grönpink s, såvvingar
ideligen sedd i vassen.

Omkring kl 2000 (sommartid!), när jag
satt och läste på verandan, small det plöts-
ligt hårt på fröberrutan 1/2 meter från
mitt huvud. Jag hoppade upp; och Inga som
satt ute i trädgården, hörd också smällen.
Och där låg på rygg på marken en liten
fjöl med vingarna halvt utbredda. Jag trodde
den var död eller döende. Inga tog upp den,
det var en trädhoppare. Han höll den i
händerna försiktigt - och efter några
sekunder flög den iväg! Hoppes den
klarer sig; den var vi hemskt släckt ut.

(91)

(3)

1980-05-17 forts.att jag kände mig riktigt illa till mods.

Obsar senare på kvällen, incl. låg sound
(2045-2135) i Torneb, delvis i sällskap
med Björn Svensson. Nedanstående lista
behandlar bara nyheter.

Skogsdröpping rätts allmän, säkert sig för
10-13 par, antagligen fler. Häpar
3 ek vid närmaste klanstäm. Gräpar
2 kullar med resp 5 och 6 ungar,
store som kräcker (eller mindre).

Gräsand: 7 ♂♂ i flock, därtill 2+1

Pyrfande. Skrämsmår: c 70 ek på lilla
banken N om närmsta klanstäm. Där
utöver, på andra nyheter små bankar och
på vånen, högst 80-100 ek. Ett par
Viotal ek flög övertill kl 2120.

Gök fler hörd; 2 ♂♂ sips, jägade
varandra i väg. Tornsvale 1 ek. Ladusvale

och bricksvale blandat flock, först c.
100 ek inalles var nog 75 lada, senare
antagligen över 200 ek, okänt mest lada.
Både arterna sips och hördes nära över
Torneb, men ibland var flocken, eller
flockarna, långt ute över sjön.

Nattberget hörd nyheter kort, och på
avstånd. Sävsångare sedd och hörd
frakvit flugsnapp sjöng. Skata 1 ek
flög ut till brödropp i vassen.

Stare några flocker sedda, var en på
150 ek, alla andra på högst 30 ek.
Inga många flockar. En flock på
c 30 ek fälld i störtflykt i

1980-05-17 forts.

(92)

(4)

Den stora dubbelbruden utanför kanal-
mynningen. I de andra sips fälla, och Kyp-
viksmynningarna var ej enhetliga.

Det var en nästan molnfri kväll med
gott sight, och det blev spegelblankt
någon timme före solnedgången. Värmt:
kl. 2030 var det $+15^{\circ}\text{C}$, och kl.
2200 var det $11\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$.

Mycket stor svärmning av chironomider
på kvällen. I motsol sips låga och
röta små svärmer över vassen, men
i högt med Varnets Vagg och över eller
invid de höga trädens Vaggor stod
enormt svärmer, som en rök på flera
ställen. Många olika arter vilket
synes av olika kroppsstorlek, svärm-
storlek, svärmtäthet, rörelsemuster
etc. Björn Svensson jämförde med
händerna en art som svärmede vid
Varnet. Det var bevisligen en chiro-
nomid, sade han.

Den dag såg jag även ett par odo-
noter flyga över vassen utanför stupan.
Arts första. Art oblar, exemplaren var
ganska stora, och grovt byggda, men jag
~~de~~ tror knappast att de tillhörde släktet
Aeschna (Aeschna, AEschna, etc.).

Bopink sedd och hört på kvällen.

1980-05-18, söndag.

Jag bodde i stugan på natten. Inga steg upp kl 0600 (sommartid!) och for iväg tre kvart senare för att inventera Fågelsångsdalen. Själv steg jag upp 0700, lagade morgonkaffe, avnjöt detsamma plus tilltugg på verandan, och tillbragte sedan tiden fram till c 0940 på verandan, obsade rätt flitigt men läste också en del, och gick ett par korta rundor. Det var härligt, stilla sommarväder, hade aldrig varit kallare än c 7 grader C på natten, och på morgonen steg tempen snabbt. Relativt matt fågelsång och generellt rätt låg aktivitet, tyckte jag, och intrycket förstärktes när jag stod i tornet 0940-1030. Framåt 1130 kom Inga tillbaka, vi tog en fika, sedan fortsatte jag läsande och obsande från verandan, och en del utevistelse blev det också eftersom Anders Dahm med fru samt Ulla Holmberg kom och hälsade på. Kl 1400 körde Inga in till Lund med mig, återvände sedan ut till stugan.

Min artlista idag är knappast fullständig men innehåller det viktigaste: skäggdopping allmän på vattnet; ingen total räkning, men på närmsta klarvatten och närmast därutanför minst 15-17 ex synliga

häger: sedd flera ggr, en gång ett ex mycket högt mot NO eller NNO

grågås: kull med 6 ungar sedd, därtill flera ex i flock, rimligen icke-häckare

gravand: ♂♀ på liten tuva i närmsta klarvatten, därtill 1 ensamt ex, troligen ♂

gräsand: maximalt sågs en flock på 9 ♂♂, senare en flock på 7 ♂♂ 1 ♀; se nedan

årta: 3 ♂♂ sedda samtidigt, möjligen var totala antalet sedda ♂♂ högre än 3

kricka: 1 flygande ex sett

knölsvan: paret i närheten (♀ på bo, ♂ oftast på närmsta klarvatten) sågs, därtill svanpar långt borta i V; jag tror där finns 2 par. Förtjänar efterforskning.

glada: 2 sedda samtidigt på olika håll, varav det ena ruggade i gränsen mellan arm- och handpennor

ormvråk: ~~flera~~ ensamma ex, eller 2 i sällskap, sedda mycket högt vid ett par tillfällena. Alla normalfärgade; parningsflykt sedd m lm tydligt upprepade ggr

brun kärrhök mycket ofta sedd, men nästan bara ♂♂, och ingen dans-aktivitet

duvhök: 1 ex mycket högt kretsande nära en ormvråk, slutade med att glida österut i mycket lång glidflykt med några små vingrörelser, dessa var ~~mycket~~ kraftfulla, och denna karaktär i kombination med fågelns storlek gjorde att jag ansåg artbestämningen säker, trots den stora höjden.

fiskgjuse: klockan 1330 kom 1 ex och började kretsa över SO-hörnet, mycket praktfull i solen, vann höjd mycket snabbt, när den stigit till c 250 m gjorde den plötsligt en brant störflykt ner till under 100 m höjd, bromsade då upp.

vipa sedd, 1 ex lyfte från bank ute i sjön och attackerade en brun kärrhök ♂ särdeles intensivt

skrattnås: räknad från ~~flera~~ tornet. På liten, uppenbarligen ganska fast bank N om närmsta klarvatten stod c 70 ex, på andra, väldigt små bankar c 20 ex till, där till på vattnet c 50 ex, samt ett ringa antal flygande; summan blir säkert inte över 150-170 ex sedda

gråtrut: på morgonen 2 ad överflygande mot Ö, rätt högt, de var tydligt olikstora, flög precis intill varandra. Senare i sjön minst 1 icke utfärgad och 1 eller 2 som var utfärgade men med rester av ungdräkten

havstrut 1 ungfågel sedd

fisktärna bara 2 + 2 ex sedda. (Trots långvarigt letande sågs ej svarttärna eller dvärgmåsar)

Ringduva sedd, gök sedd och hörd många ggr, ladusvala sedd i ringa antal, talgoxe sedd och hörd, blåmes dito, trädskräpar dito, även levererande mat till boet där vi förmodar att en ruvande fågel befann sig; det verkar tydligt att den som råkade ut för olyckan igår har klarat sig OK. ~~flera~~ Buskskvätta hörd. Sävsångare 2 ex sjöng ute i vassen, det ex som håller till precis nedanför huset var i fullständigt otrolig form, sjöng vilt och gjorde ideliga sångflykter och utgjorde verkligen ett undantag från vad jag ovan sagt om låg aktivitet. Lövsångare ideligen sedd och ~~flera~~ ofta hörd, trädgårdssångare hörd sjunga rätt uthålligt, var ny för mig för i år. Törnsångare sedd och hörd sjunga, svartvit flugsnappare sedd hela tiden, ett par tycks etablera sig i holken på södra tallen, därtill ett annat par som kanske fastnar för holken i aldungen nedanför tornet. Bofink sedd och hörd, parningsförsök observerat, och ett bo anträffades i norra tallen, långt ute på en grov gren i en horisontell grenklyka, vi såg ♀ komma dit och lägga sig. Sävspurv ideligen sedd, ♂ och ♀, nu är det flera ex i vassen. Stare bor i holken på N tallen och i metalltuberna som ingår i tornkonstruktionen. Skata sedd, kaja dito, kråka några ex över sjön och i träden nära stugan etc.

Idag flera odonater sedda, bl a en stor art som habituellt såg ut precis som en Aeshna. Aurorafjäril vanlig, kålfjäril sedd, humlor verkar allmänna.

1980-05-19, måndag.

Efter vänlig uppmaning av Mikael KristerSSon for jag till Falsterbo på kvällen. Mikael mötte vid bussen. Vi gick på pizza-restauranten, där Mikael bjöd på en utmärkt pizza och en starköl. Restauranten ligger, inom parentes sagt, i det hus som precis vid f d järnvägsstationen, där Karin Månssons livsmedelsbutik var inhyrt på 40-talet. Vi brukade ofta handla mat där. Och naturligtvis döpte vi innehavarinna till Karin Månsdotter. - Jag bodde på fågelstationen på natten. Träffade ringmärkaren Lennart Karlsson, och just denna kväll kom också förre ringmärkaren, fågelobsaren och mästefotografen Bengt Bengtsson på besök med maka och liten son vid namn Sven. De har numera flyttat till en gård vid Dubberås nära Älghult, och Bengt sade sig trivas bra med sin nya tillvaro, "även om man längtar till Falsterbo ibland".

1980-05-20, tisdag.

Mötte Mikael på överenskommen plats i parken kl 0850. Han skulle filma en grupp små söta ungar, ungefär 6 års-åldern, som med två ledarinnor besökte parken för att lyssna efter fågel, se på växter, insekter, natur i allmänhet. Det var kyligt men blev lyckligtvis sol inom kort, och vi hade en högst trivsamt vandring. Jag skulle berätta om fågel och om sådant som i övrigt var värt att ta upp för dessa unga medborgare. Det var bra fågelsång: näktergal, järnsparv, lövsångare, grönsångare, årtångare, svarthätta, rödstjärt, svartvit flugsnapp. Överflygande ladusvala och tornsvala och naturligtvis stare. Taltrast sjöng. Skrattnås, fiskmås, gråtrut kom också över, och kråkor sågs. Inga märkligheter. En död näbbmus på stigen väckte stort intresse, och vi såg på några fågelfjädrar som medfördes (fiskmås handpenna, vipa stjärtpenna, gräsand vingspegelfjäder, större hackspett handpenna, en blek uggelfjäder av osäker art), och en an ledarinnorna hade tagit med några fjolårsbon av fågel från sin tomt i Skanör, bl a koltrast och ladusvala och ett bo som nästan säkert var av törnsångare. Dessa saker diskuterades vid matrast i hög stämning.

Klockan 1140 var exkursionen tillända. Vi tog farväl. Jag gick en lång runda längs S kusten i sol och frisk vind och oerhört starkt ljus. Fågel intet nytt, där emot fann jag att det låg nyckelpigor (enbart septempunctata) i driftranden där vågorna slog upp. En del låg också i det insköljande vattnet, dessa var döda (inte många sådana sedda), men i driftranden var majoriteten levande. Ingen stor massförekomst, bara 0 - 5 exemplar per längdmeter strand, i medeltal kanske 2 ex/m. Intressant vid denna årstiden. Troligen hade nyckelpigorna lockats till flykt under det varma vädret de föregående dagarna, drivits ut över havet, fallit ner och blev nu uppskölda. Man kan undra varifrån de kommit. (Häromdagen, på exkursionen till Pälсадalen, när det rådde stark värme och svag vind, observerade jag att mycket nyckelpigor var i farten när vi rastade i bokskogen och att de tog till vingarna mycket gärna).

Jag fann två enkronor och en tioöring i den torra sanden vid stranden/stranddynen! Även förut har jag funnit pengar här, nästan vid varje besök. Rimligen badgäster som tappar småmynt när de tar av sig eller när de sitter i sanden.

Jag återkom till fågelstationen kl 1300. Då flög några ladusvalor och några husvalor utanför huset. Tidigare bara ladusvalor sedda. Kanin sedd, idag bara 1 ex, igårkväll 3 ex.

Bofink skall tilläggas. Däremot hörde jag inte trädgårdssångare och inte härmsångare på hela dagen.

Efter städning av rummet och en stunds läsning (Arthur Koestler: The Ghost in the Machine, utmärkt fin sak) tog jag bussen tillbaka till Malmö 1445, ank Malmö 1559, ankomst Lund 1629.

H
drift

1980-05-24, pingstafton.

Bilexkursion med Lena T och Ragnhild Nannfeldt, start 1115, återkomst 1810. Mycket kyligt väder, mestadels grått, men kvällssol. Svag vind. Torrt. Vi for via S Sandby - Revingehed - Harlösa - norr om Vombsjön - Övedskloster - Björka - Ilstorp - Spjälla - Tågra - Pälssadalens nedre mynning. Gick en bit uppåt dalen, sedan in på marker öster därom, mestadels planterade med gran, som dock delvis vuxit my. dåligt och därför hyste rätt betydande, m 1 m öppna områden. Fågelliv ~~mycket~~ måttligt, insektliv föga rikt men vi gjorde ett fint fynd: Geotrupes vernalis! Se nedan. Vi fortsatte via Eriksdal (stopp för den våta lokalen i sluttningen, där Primula farinosa blommade vackert ännu) ~~mycket~~ Fyleverken - Röddinge - stora vägen - Fylan - Lyckås - Benestad - ner till P-platsen intill reservatet. Trots kyligt ~~mycket~~ väder hade vi här en lång och mycket trevlig rast med kaffe och lax-smörgås, och därefter en lång rundvandring i synnerligen intressant mark, både bra med växter och fågel. Vid vandringsringen kom vi delvis ut i mycket blöt ~~mark~~ på sluttningen med kalktuff, men det var verkligen oerhört roligt att ~~mycket~~ återse platsen, som jag nog knappast besökt sedan 30-talets geologiska exkursioner under ledning av Ernhold Hede. Vi startade härifrån först 1700 och for hem via "Svampakorset" - Sjöbo - förbi Gunnar Nordqvists villa, där vi stannade ett slag och jag berättade litet om Gunnar, som just gått bort. Han och jag hade varit bekanta i 48 år. - Vi fortsatte sedan hem via Harlösa - Hunneberga - Revingeby - S Sandby.

I nedanstående förteckning betyder B Benestad och P Pälssadalen med närmaste omgivningar, ~~mycket~~ h = hörd, s = sedd, sh = sedd och hörd, sj = sjöng.

Häger s överflygande B P, grågås 1 + 4 + 6 överflygande mot Ö vid P, först H, sedan s. Gräsand 1 hanne s flygande B, Sångsvan: mycket oväntad obs: 2 ex betade på betesmark med kort gräs och maskrosor c 1-2 km väster om Harlösa, söder om vägen mot Hunneberga. Syntes på långt ~~mycket~~ håll som två stora vita klumpar på ~~marken~~ vägen. Stopp för granskning. 2 sångsvanar, den ena tydligt större, båda ad, men båda hade en tydlig grå anstrykning på halsen och en visserligen ljus men mycket tydlig rostfärg på hjässan och pannan! Järnhaltigt vatten orsaken, antar jag. Det skall också nämnas att först den ena, sedan båda fåglarna lade sig och betade vidare!! Ormvråk sedd P och B, på senare lokalen åtskilliga ex samtidigt, m 1 m tydligt fördelade på 3 ~~mycket~~ par, därtill andra ex. Även på hemvägen sedd ett par ggr. 1 ex vid P kretsade med en helt löst hängande handpenna i ena vingen. Ett par ex m 1 m ljusa undertill men inga Börringevråkar. Glada 1 kretsade neråt Tågra vid P, och vid B hade vi glador över norra kanten av dalen nästan oavbrutet, ofta 3 ex nära varandra, ~~mycket~~ ibland slog 2 ex efter varandra i flykten. Ett slag var 2 ex mycket högt uppe, kretsande tillsammans, samtidigt som 3 ex flög lågt över dalkanten. Även sedd på hemvägen Ö om Harlösa. Brun kärrhök: oväntat kom 1 ex rätt högt mot söder eller sydost vid P, och på hemvägen sågs 1 hona över odlat fält vid Svansjö på Vombsjöns N sida. Fasan sedd ett par ggr. Vipa sedd flerstädes, bl a i dalen vid B, attackerade bl a en ~~mycket~~ glada mycket häftigt. ~~mycket~~ Skrattmåsar överflygande P och B och sedd i ringa antal flerstädes. Ringduva sedd flerstädes, och hörd. Gök sedd i Fyledalen, hörd vid P och B etc. Tornsvåla bara 2 överflygande vid P och 1 eller 2 vid B, men på hemvägen såg jag en tydlig ansamling vid Vombsjöns N strand, här räknade jag säkert 40 ex, fast jag inte kunde obsa hela tiden. Sånglärka sh ofta, ladusvala s på många platser men alltid i ringa antal, trädpiplärka s sj P och B, sädesärta h B, järnsparv sjöng i flera ex P och B, även sedd av mig på båda ställena. Rörsångare sjöng i vassfylld sänka vid B, och sävsångare hörde jag nästan säkert på samma plats. Kärnsångare: 1 ex sjöng vid B i sluttningen, satt i delvis hugget buskage, som ej var särskilt tätt. Ny för mig i år, men jag har hört berättas om mycket tidiga data, Bo Wolfgang Svensson säger sig ha hört 1 ex redan 13 maj.

F O R T S.

1980-05-24 forts.

Trädgårdssångare sj P och B, ärtsångare sj flerstädes P och B, även hörd annorstädes. Lövsångare sjöng P och B men fåtaligt, särskilt vid B. Grå flugsnapp 1 ex B, min första obs för i år. Svartvöt flugsnapp nästan säkert hörd sjunga vid P. Buskskvätta hanne s och sj vid B, mycket vackert, stenskvätta sedd från bilen ett par ggr, rödstjärt sj i skogen vid P, näktergal sjöng vid B, flera ex, men på nära håll bara 1 eller 2. Rödhake knäppte vid B, koltrast sj B, talgoxe ~~sees~~ s och sj P, gulsparv sj P på flera ställen och sågs och hördes även vid B. Bofink s och sj P och B, grönfink s och h vid B. Hämpling hörd överflygande vid B, dessutom hörd ytterligare ngn gång under dagen. Steglits mycket fint i sluttningen med avenbokar m m vid B, hörd och sedd, delvis helt nära, på några minuter såg jag säkerligen 3 par. Stare ofta sedd P och B och många andra ställen, flög med mat i regel. Nötskrika ~~sees~~ h vid ankomsten till P, skata sedd några ggr, kaja sedd allmänt, bl a vid B, råka också sedd allmänt på många ställen, kråka sedd flerstädes.

Insekter: en del sågs vid P. Uppe i den delvis dåligt vuxna, unga granskogen, där det fanns rätt mycket gräsklädd, öppen, torr mark fann vi först 2 Geotrupes stercorosus (=silvaticus), sedan ett underkönt, djupblått och ultramarinblått, blankt ex av G. vernalis; vi granskade det noga, och Lena fotograferade det, men jag insamlade det inte, det var roligare att låta det leva. I viss snedbelysning var djurets skutell starkt avstickande grön, nästan oljegrön, allt annat på översidan var djupblått (delvis med m l m tydliga violetta kanter t ex på halssköld etc). Längre sedan jag såg denna art. ~~sees~~ Vi gick sakta vidare och fann 6 stercorosus till och sedan ännu ett ex av vernal, betydligt större än det första. Sedan fann vi fler stercorosus men då var vi inne i skuggigare och våtare mark med ~~hott~~ tät och mörk ogallrad granplantering och därintill stora skuggande bokar över tjock lövmatta. Och på sådan mark finns säkert inte vernal.

Många rara växter såg vi idag. Ragnhild är utmärkt botanist och visar en enorm entusiasm inför varje fynd. Det skulle föra för långt att berätta om alla ~~fynd~~ växtfynd, men ett måste nämnas, och det var en maskros, en av millioner sedda!! Detta ex växte på en rätt väl ~~byggd~~ byggd skogsväg, som nu tydligen inte använts på flera år. Det var så litet att man knappast kunde tro att något sådant kunde existera, bladen var ~~sees~~ ett par cm långa, ~~sees~~ blomkorgen några mm tvärsöver, och hela byggnaden oändligt späd. Jag grävde upp exemplaret åt Ragnhild; då befanns det att roten som gick lodrätt ner ibland (mest) grovt grus visserligen var tunnare än en tändsticka, men den var lång. Ragnhild var synnerligen förtjust över exemplaret, hon skulle ta det med sig till botanisterna i Uppsala. Storleken rimligen en konsekvens av fattigdomen på näring, men, som sagt, det verkade faktiskt som ett mirakel att det kunde bli en blommande maskros i sådant miniatyrformat.

1980-05-26, annandag pingst.

(97)

Start från Lund 1055. Lena och Ragnhild och jag for ut till stugan vid Krankesjön. Vi beskådade blomsterprakten både utom- och inomhus; Inga har verkligen åstadkommit fina saker och har mer blommor än någonsin förr. Efter kort pratstund med Inga fortsatte Lena och Ragnhild, de ämnade sig vidare österut men var själva inte säkra på vad de helst ville se.

Jag stannade i stugan. Satt till stor del på verandan och arbetade på uppsatsen om *Apus affinis* men höll sjön under ~~flitig~~ flitig observation, var också uppe i tornet ett par omgångar, om ock kortvarigt. Det var mulet och mycket kyligt, knappt över 10° C på hela dagen, men sikten var god och vinden svag, och det ~~flöt~~ föll praktiskt taget intet regn (vilket är mycket beklagligt ur landets synpunkt, eftersom markerna är särdeles torra).

I nedanstående artlista ~~beskrivningarna~~ är h = hörd, s = sedd, sh = sedd och hörd, sj = hörd sjungande.

skäggdopping ~~flöt~~ rätt många sedda

häger ofta s, men bara spridda ex

grågås ♂ med (nästan säkert) 4 halvstora ungar; senare flock 6 ex fällande närmsta klarvatten. Orden "nästan säkert" gäller antalet ungar

knölsvan på närhåll 1 ex samt dess partner på boet, längre bort i V 2 ex till sångsvan inte sedd, men på kvällen c kl 2000 (sommartid!) mycket kraftig sångsvan-konsert från ~~svanarna~~ västra änden av sjön

gräsand: först max 5 ♂ i flock, på e m flock 12 ♂

vigg: ♂, senare 2 ♂ och troligen 2 ♀

brunand, först bara 1 ♂, på kvällen låg 5 ♂ på närmsta klarvatten

gravand ♂ på den lilla miniatyr-ön i närmsta klarvatten. Oftast bara ♂ där

brun kärrhök ideligen sedd, både ♂ som bor rakt nedanför stugan, och den mera ~~utfärgade~~ utfärgade ♂ norr därom, och den praktfulla ♂ längst nere i SO-hörnet, och flera ggr 2 ex samtidigt i luften långt bort i väster. Närmsta ♂ gör ofta små ansatser till spelflykt när den nalkas och faller vid bopplatsen, och den är ovanligt pigg på att ropa, låtet är ungefär det "wäi" som brukar höras när den är uppe ~~flöt~~ i dansflykt glada sedd flera ggr, även alldeles nära huset. Den blev anfallen av en kaja och avvek då hastigt bortåt Ivans backe. Kajan tröttnade snabbt

ormvråk inte sedd vid sjön idag, men på utvägen, när vi stannade precis vid vägskälet vid Stensoffa för att se på de fritt betande kreaturen, (där var säkert ett par hundra ex), såg jag en mycket flitigt ryttlande ormvråk på avstånd i S-SO. Den var ungefär normalfärgad

vipa fåtaligt överflygande

enkelbeckasin sedd en gång, 1 ex flög över sjön

drillsnäppa 1 ex på kvällen över närmaste klarvatten, tyst, flög lågt, var tydligen ställd på att fälla på "miniatyr-ön", men där var upptaget av skrattnås och trut spöv, nästan säkert storspöv: 2 ex flög västerut på kvällen

obestämd vadare, stor men tydligt mindre än storspöv: 1 ex i sällskap med spovarna. skrattnås: vid "miniatyr-ön" rastade oftast 10-20 ex, vanligen 15 ungefär. Några av

dessa var inte rent utfärgade på mantel och vingar men hade svart huvud. Vidare fanns förstas skrattnås vid kolonin på den rätt lilla banken N om närmsta klarvatten. Johnny hade enligt Inga räknat antalet häckande par och funnit c 160 par, de flesta på denna bank men några på helt små bankar på andra ställen i sjön

fiskmås flera icke utfärgade fåglar vid sjön, rastade ofta på nyssnämnda ställe ihop med skrattnåsar, trut m m. Bara 1 ad sedd över sjön idag

gråtrut: på f m 1 icke utfärgat ex, senare minst 3 dito

havstrut: på ~~flöt~~ f m ej sedd, men vid middagstiden kom 1 fågel som började få svarta fält på vingarna men dock i det stora hela bar den grovfläckiga ungdräkten. Senare kom ännu 1 ex, icke utfärgat. Ena eller båda stod gärna på "miniatyr-ön" men flög ofta runt över sjön. När de gick in för landning på ön, lyfte skrattnåsarna och ~~flöt~~ övriga fåglar, dock ej svanen förstas

fisktärna: några få ex sedda f m, mycket mindre sågs av dem på e m

svarttärna: 1 ex sågs flera timmar nästan varje gång jag tittade ut över sjön. Flög över närmsta klarvatten, gjorde mjuka kast ned mot vattenytan. Satte sig aldrig på lilla ön. Men en gång såg jag hur fågeln, sju gånger i följd, lade sig på vattnet och flöt som en simsnäppa, den lyfte varje gång efter få sekunder och lade sig igen efter bara ett eller två eller tre korta kast mot vattnet. Det hela gick alltså så snabbt över, men jag har aldrig sett något liknande förut, såvitt jag minns. På kvällen såg jag en gång 2 svarttärnor, men ~~flöt~~ aldrig mera.

~~skrattnåsar~~

skräntärna: 1 ex ~~sees~~ sågs en stor del av dagen, från det ögonblick vi kom ut. ~~sees~~
 Flög över närmsta klarvatten, eller satt på miniatyr-ön. En gång på e m steg den
 plötsligt högre uppåt, skruvade fint, och stack österut. Men efter en knapp timme
 var den tillbaka, förmodligen samma ex åtminstone.
 ringduva sedd överflygande, även parvis, i ringa antal
 gök sedd och hörd flera ggr
 kattuggla: Inga fann att 1 ex satt utanför den stora uggleholken som vi fick av Aimon
 Niklasson för ett par tre år sedan och som vi hängde upp i strandskogen nära
 kanalmynningen. ~~sees~~ På kvällen gick Inga och jag dit: ugglan satt kvar
 tornsvala: sedd ofta i ringa antal, men ett par ggr sågs flockar eller glesa svärmar
 på c 15-18 ex på avstånd över sjön
 liten hackspett 1 ex flög förbi stugan en gång
 sånglärka h sj
 ladusvala flög över sjön en stor del av dagen, även några ex i lä av de höga träden
 vid stugan när vi kom. Måttligt antal, inga nämnvärda ansamlingar
 hussvala: enstaka ex sedda över vassen och sjön 2 ggr på dagen, ej mer
 backsvala flög i antal över sjön nästan oavbrutet, antal säkert flera tiotal inom det
 område som kunde överskådas; ovisst hur det var på större avstånd. - På kvällen
 kl 2145 (sommartid!) såg jag från tornet en mycket tät flock backsvalor alldeles
 lågt över vassen i SO-hörnet. De flög mjukt framåt i långsträckt flock, säkert c
 100 ex. Denna mycket täta flockbildning ser man ej sällan hos backsvalor kort
 innan de skall fälla för natten. Flocken idag sågs bra mot vattnet men förlorades
 när den flög med vassen som bakgrund. Kan mycket väl ha fällt där ~~sees~~ i SO-hörnet.
 talgoxe sedd
 entita sedd
 trädkrypare sedd, letade föda på den tall där svartvita flugsnappen bor, då kom ♂ och
 körde bort den, men trädkryparen var tillbaka inom få sekunder oeg fortsatte upp-
 för stammen helt nära flugsnapparens holk
 snöskata: 1 ex fällde i björk nära stugan, satt lågt i trädet, lät höra underliga och
 osköna läten, snarast gnällande. Flög bort efter en minut
 näktergal: sjöng även mitt på dagen. På kvällen blev det en ovanligt kraftig konsert
 av näktergal, delvis väl p g av tidpunkten på dygnet, delvis kanske eftersom det
 blev en stunds kvällssol och vänligare väder. Inga sade också att hon och Johnny
 och andra besökare vid stugan tyckt att antalet näktergalar i år är större än
 vanligt
 svartvit flugsnapp: minst 2 par på tomten, kanske ett tredje i närheten. Närmare när
 jag undersökt saken. På kvällen när vi gick efter kattugglan granskade vi försik-
 tigt innehållet i några av Hans Källanders holkar i strandskogen och fann i 2
 holkar ruvande svartvita flug-honor och i en tredje holk 2 ägg av samma art; där
 var ingen fågel hemma. Ingen av de båda honorna ~~svartvita~~ gav sig iväg när vi
 lyfte på holk-locken! Flera ♂♂ sjöng i denna strandskog.
 gräshoppsångare 1 ex sjöng vid kanalmynningen omkring kl 20 (sommartid!) Satt nära.
 lövsångare sjöng då och då, men ej ivrigt
 trädgårdssångare sjöng i strandskogen, bara 1 ex hört
 svarthätta likaså bara 1 ex
 törnsångare sjöng nära stugan
 sävsångare sjöng ute i vassen, men bara 1 eller 2 ex nedanför stugan
 rörsångare " " " " , men troligen bara 2 ex hörda nedanför stugan
 sädesärta sedd ~~sees~~ vid fågeltornet men ej på vårt hustak idag
 sävsparv sedd ideligen, ♂ och ♀ matar ungar i bo nedanför stugan, i våta övergången
 mellan strand och vass, i ~~sees~~ tuvmärk. Inga har funnit boet. Båda fåglarna mata-
 de synnerligen flitigt. Även andra ex längre ute i vassen
 bofink sedd
 hämpling 2 ex lyfte ur trädtopp när vi gick efter kattugglan på kvällen
 stare: matning i full gång både i holken på norra tallen och i bona i fågeltornets
 metallkonstruktion. - På kvällen ett par tre små flockar sedda över sjön, bara
 10 + c 15 ex och kanske någon liten flock till
 nötskrika 1 ex på kvällen över vassen mot SV, helt lågt
 kaja sedd
 råka några överflygande
 kråka sedd över sjön ideligen, ofta 2-3 extillsammans.

1980-05-26 forts.

Det var intressant att se hur begärlig "miniatyr-ön" var som rastplats. Själva ön är väl knappt mer än 2 meter i längsta diameter, men norrut från ön är vattnet så ytterligt grunt att även en skrattnås och en skräntärna ~~kan~~ kan stå på botten. Jag gjorde inga ~~nya~~ noggranna anteckningar men noterade ungefär varje halvtimme från kl 12 till kl 15 vilka fåglar som stod på ön och intill densamma; även såg ~~gagga~~ jag på läget ett par tre ggr på kvällen. Det kunde se ut så här:

Första tillfället:	1	gråtrut,	c 15	skrattnåsar,	1	skräntärna,	någon	fisktärna
Andra	"	:	1	"	,	c 10	"	, 2 fiskmåsar, 1 skräntärna
Tredje	"	:	10	skrattnåsar,	1	skräntärna,	2	gravänder
Fjärde	"	:	2	ad och 4 pull	grågäss,	några	skrattnåsar	
Femte	"	:	1	knölsvan	ad			
Sjätte	"	:	1	havstrut,	2	gråtrutar,	c 12	skrattnåsar, 1 gravand
Sjunde	"	:	3	gråtrutar,	3	fiskmåsar,	c 10	skrattnåsar, 1 skräntärna

O.S.V. Jag såg också att de största arterna alltid etablerade sig på själva ön.

1980-05-27, tisdag.

Upp 0630, obsade en del från verandan och en kort stund, bara c 5 minuter från tornet. Det var grått men oväntat varmt, nära 9° C, och svag vind. Utöver en del av gårdagsarterna såg jag bara 1 årtad och hörde trädpiplärka sjunga. När vi for in till staden, ryttlade en normalfärgad ormråk mycket flitigt och stadigt norr om Krankesjön, över ängen nära Ålabäck, bara c 200 m norr o norra stranden. Måne samma ex som igår? Avstånd mellan obs-platserna approx 3-4 km.

Stare: det föreföll som om ett par ~~små~~ småflockar av (icke-häckande?) starar vistades vid stugan och tornet. 3 starar inspekterade närgången det trädhåll i alen ~~blåmesen~~ bor. (Jag såg en liten fågel fladdra ibland grenarna när stararna en av) hängde vid hålets mynning. - 2 skator också sedda på ängen upp mot byn.

Näktergal: sjöng synnerligen flitigt i natt; jag låg vaken mellan c 0230 och 0345 och näktergalen sjöng i ett kör. - Skräntärna ej sedd denna morgon, ej heller svarttärna för den delen. - Vi for från stugan 0737, till Lund 0803.

Diverse småtillägg rörande 25-26 maj; och 27 ~~maj~~ maj:

- 1) 25 maj, när jag inte var utom dörren i Lund, kom en tornfalk lågt över Tenorgränd
- 2) Inga berättade att skräntärnan vistats vid Krankesjön även 25 maj
- 3) " " " hon inte hört rördrom på mycket länge
- 4) OBS att jag varken ~~26~~ 26 eller 27 maj såg eller hörde sothöns i sjön, ej heller rörhöns för den delen, ej heller rall
- 5) Från mitt arbetsrum på Zootis såg jag på morgonen och f m 27 maj minst 25-30 tornsvalor, de svärmade med förkärlek över Psyket men kom ibland helt nära Zootis. OBS att jag bara kan se ån NV, N och NO från mitt fönster. Dagarna före pingst, alltså 22-23 maj, såg jag i Lund bara c 2 tornsvalor per dag.
- 6) Inga berättade att Johmy inventerat sjön per båt nyligen och bla funnit c 31 häckande par skäggdopping. Det svanbo som ~~syns~~ syns från tornet innehöll enligt Inga bara ett normalstort ägg men därtill ett par tre ägg som varit onormalt små. Jag såg att en svan låg kvar där 27 maj på morgonen.

C

(100)

1980-05-28.

Exkursion till Kullen; det var en avdelningsexkursion, understödd av Universitetet. Start från Zootis 0825, ankomst Kullens spets 0945. Enda rovfågel på uppvägen var en bivråk nära Landskrona.

Kullens spets: Per Brinck gav exposé över området, dess skötsel etc. 3 + 2 + 2 bivråkar kretsade lågt. Näktergal sjöng. 1 gulärta sedd, ärtsångare, gråsparv, ladsvala, flera backsvalar högt uppe, 1 sånglärka; järnsparv sågs och hördes även sjunga. 8 tornsvalar in från V.

Stare allmän. Ejder och gråtrut sedda, men fåtaliga.

Vi gick sedan till Josefinelust. Ringduva, grönsångare, rödstjärt, bofink, rödstjärt omigen, trädgårdssångare, näktergal, svarthätta.

Ransvik: ärtsångare, svartvit flugsnapp. Diskussion av skogen av vinterek. Trädgårdssångare. Härmsångare sjöng. *Stellaria holostea*, *Allium ursinum*.

Kullagården: hussvalor. Nötväcka hörd. Därefter lunch 1130-1300, och sedan blev det genomgång inomhus av forskningspolitik m m, flera viktiga frågor av allmänt intresse, och på intet sätt begränsade till Kullaberg. Sakligt bra, men det tog en väldigt lång tid.

1980-05-30, fredag.

Jag lämnade badstaden på Tenorgränd kl 1125. Klada
ej hunnit många steg ut på gatan, förrän 2 torn-
svalar kom över, och de förenade sig i luften,
den ene på den andra, brist gles framåt, rätt
snabbt, under my. måttlig höjd för lust, med
vingarna starkt upprättstående. Uppslutningsvis
hängde i höge högst 30-40-50 meters flyg-
sträcker, vilket skulle innebära ett par sekunders
förening. Skilde sig sedan och steg snabbt
upprätt med hastiga vingslag; låtet händes
orker, men jag hörde ingen ornlig klang-
färg. Parning var det utan tvivel, fast
jag inte kunde se hur bakkrapparna
hölls i relation till varandra. Höjd över
marken < 10 meter, inte mera. Mycket
intressant observation, jag har bara sett det
ett fåtal gånger.

Ankomst Loois 1150. Norr om Ekologihuset,
över Psyket + gamla väntornet, ofta även
när Ekologihuset, flög mycket tornsvalar,
jag räknade < 45-50 men ej mer.

Förföljde ofta varandra två och två, i vild
~~fast~~ fart och med brant dykning, åtföljd
av lika ~~brant~~ brant stigning. Men ingen
parning i luften eller försök därtill. Det var
rätt ljumt, mulet, dirigt, nästan vindstilla.
Kl. 1630 gick jag från Loois, ordnade
mina tillhörigheter på Tenorgränd; och kl
1710 kom Inge och hämtade mig. Vi for till
stugan men stannade i S sandby och köpte
mat. Över samhället flög husovsar (fi)
och tornsvalar (nära) samt 2+1 Dyrkduvor.

Vi kom till stugan 1758. Höll jurt
på att bära in grejorna, då jag plötsligt

1980-05-30 forts.

(102)

hörde en stor ~~prut~~ prutgås - kör. Och min sjät,
där kom en härlig flock prutgås på c 300 ex
med kurs ungefär ONO, högt c 300-350 m.

Flocken kom som vanligt norr om vår stup,

jag skulle ha ungefär så:

(heldragen pil). Men

eftersom tre bröjare flocken

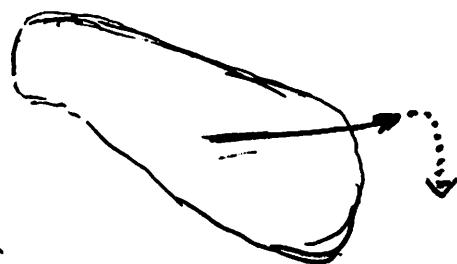
"kantra", den väntade

och svängde först mot

söder, förvarum lade den först

och var omöjlig att få syn på igen;

ätslag absolut inte sin ursprungliga kurs
med debsauma. (prickad linje).

Jag var på Tomten och/eller på verandan
kl 1800-1900. Såg och/eller hörde:

nåtkergal 1, lövsångare 1, svartvit flugsnopp
♂, såvsångare 1, rörsångare 1, liten hack-

sparv förlifygande, skuggdopping 10+,

grågås ♂ och 6 ungar stora som skugg-

doppingar, nästan närmsta klavstaden

länstaden 1, skadsmär på ex, stjärtmes

minst 2 ex sedda och hörd, havstorn 1 ex

1 utpöjare, brun kottörk ♂, glada 1,

gök ofta s+h, ringduva förlifygande,

svartarna 1 ex över vatten, gravad

2 ♂♂ 1 ♀ i sällskap, vika enstaka

stora ideligen vid holke och andra bö-

platser, sådesäla s, bopink s+1,

såvsångare ideligen s+h, kräka, gråand

1 eller 2 ♂♂.

Upp i Tornet 1945 efter middagen.

Tisshjuse 1, gråand 3 ♂♂, såvsångare 1,

1 skadsmär slop efter gjusen. Laddsvale
enstaka ex, kräka enstaka ex ute i

1980-05-30 forts.

buskarna i sjön. 1 fiskemär, ej utpöjat,
~~slög~~ flög efter gjusen rätts länge men
 väjade aldrig så utan höll sig hela
 tiden 5-10 meter över och/eller
 bakom gjusen. Gripas ♂ & ♀ och 5 ungar,
 stora ungefr som släggdoppingar, på när-
 maste klavstaden. Bron leddhök ♂ adad
 i 50-kanten. Häger ofta sett men bara
 enstaka ex på olika håll, så smärningom
 dock 4 sedda samtidigt. Tornfalk 1 ♂
 vid P-platsen, fyllde på telefonbolpe,
 flög snart bort. 2 fiskemär var i ad
 och 1 icke utpöjat flög mot Ö. Koltrast
 skriker. 1 lärkfalk med vingar som
 knivar passerar Tornet mycket nära, med
 kurs mot SV.

Knölsvan, det är uppenbart ♀ som lämnat
 boet och simmar nära ruggen där boet
 ligger. ♂ ligger 300-400 m bort.

Grödpärdsräjare sjunger. Grävänder ses
 på olika ~~ställen~~ ställen 6+2+1 ex,
alla är ♂♂.

Lugnt i skoldomskolan på lilla banken
 i norr, några tiotal ex ligger där.

Väder kl 2000: molnigt, då och då moln
 bli fläckar, solen ses korta ögonblick som
 skarpt avgränsad skiva. Mer mycket stora
 solfläckar ses. Lugnt och fukt och rött
 ljus. Då och då en svag vind-til;
 därefter V änden av sjön syns bara
 svagt och "mjölkligt".

1980-05-30 forts.

(104)

Kl 2004: storpar spelar på håll, fler ppr.
Nåbbergal nj, skuggdopping skorrar, gök
gel på avstånd. Grönd ♂ & flygande,
svinger över närmsta klavstäm.
Vigg ♂ & simmande.

2010: 2 Torsvlar mot NV. -

På miniatyr - ön står nu 3 skad-
mätar och 1 svärme. Tidigare har det
stått c 10-15 skadsmätar, sommaris
även den vildiga, icke utfärgade kaus-
truben, och knölsvan ♂. Härmsöpar
nj. Svärmen snart på vingarna över
närmsta klavstäm och ner mot kanal-
mynnan.

2013: Flock 12 grönd ♂♂ samt
shedand ♂ & flyger mot ONO-PO.
1 brunand ♂ flyger över njön, högt.
Några gröndar ♂♂ är kvar i njön. -
Tids samlet i NV delen av närmsta
klavstäm ligger 12 skuggdoppingar.
1 fiskbäms nyttar över "Tarmen".
Här ligger 5 grönd ♂♂. Nåbbergal
varmer. Gök gel, flyger ofta förbi orke.
Fiskbäms flyger spikrakt iväg uppför
mot ONO. Nu 4 hägrar samtidigt.
Antalet skuggdoppingar nära varandra är
nu = 19 ex. de ligger delvis i par.

2022: 2 brunand ♂♂ på strand.

5 hägrar samtidigt men ej i sällskap.
Bruna härrökpar i SD-köras för
upp för fiskgjuse, härrök & slår efter
gjusen, men rullerna blir ombytta
gjusen slår fler ppr efter härrök &.

1980-05-30 forts.

3 brunad 88 fjälle. Fiskgjusen ansluts
av 2 skadsmålar. Ringdun flyger över.
Rörvingar sj, ~~2~~ larsvingar sj, svartvämman
kom hela tiden men bare ett ex.

2030 17 stavar med V-VSV över njön.

Bopick sj, sådsvingar sj, rörvingar sj,
sångare sj. 1 kriska flyger över
närmsta klevstam. Ringdun h, gök h,
Helt få skadsmålar uppe över vassen
(2-5 ex). Laduvale + bukuvale s.

2035 Rörvingar sj. 1 liten helesvart

flyger förbi Tornet med NO. Uipa s.

2036 jag var från Tornet.

Duga uppträde obser 2040-2120.

2120-2140: över njön samlas svalar,
det blir minst 250-300 ex, det är
säkert 80-90 % bukuvale, resten
laduvale. En stor del av flocken kom
när ett par ffr, ~~men~~ riffer approx.
men det kan ha varit mer svalar. Nå
skymning, och mycket fint och stilla,
men direkt bättnar över njön.

2140: plötsligt hör stark sångsvan-
konstert och 2 sångsvanar flyger från
50 hömet ut över njön. De har säkert
inte lyft i 50-hömet.

2205: gräshoppsvingare sjunger nära.
Duga har gått en rund lapp jännsjen
och haft en sjungande börsvingar.

Därtill hade hon haft en enorm svärm-
ning av en mycket storvuxen chironomid.

1980-05-30 forts.

Den svärnade vi att det var en mätligt
brus i luften. Svärmarna hade stannat över
jämviskuben, och orolig i stort antal
hade tagit sig av överflödet.
Mycket intressant: det är inte så ofta
man finner sådant tydligt utnyttjande
av en över-rik näringskälla.

2210: alldeles stilla, mjukt sol, temp.
drygt $+13^{\circ}\text{C}$. Ljuslila kväll, balsam-
popplarna doftade starkt. Tänk så
skön tillvaro kunnat vara, ~~för~~ om
människorna varit annorlunda.

Villgäp: en kollega som var i Varneby omkr.
ut. 2100 (jag känner honom men har
glömt namnet) berättade att fiskgjusen
tagit en fisk och försvunnit söderut.
Hälv sig jag idag gjusen för flera
misslyckade fångstförsök. -

Mycket insikter flög på kullen i
skalbaggar, brichopterer, diptera. För
första gången i år stickmyggor rörde
mycket, och även flugor inombes i
rätt stort antal.

1980-05-31, Lördag.

Jag vaknade 0340. Nättergal sjöng mycket vackert alldeles utanför sovan. Jag tillade ut: Det var rätt frisk vind, mulet av låga moln, och regnigt. Temperatur en aning under $+10^{\circ}\text{C}$. Jag gick ut på verandan men öppnade inte ytterdörren. Nättergalen sjöng oavbrutet, gick hördes på avstånd, och gräshoppsångare sjöng flitigt och nära, den hördes vissa moment mycket tydligt och slop igenom åtminstone delvis även när nättergalen sjöng. Jag lade mig snart igen men kunde inte sova. Nättergalen fortsatte nästan precis kl. 0400 och började ej igen så länge jag var vaknen. Förtrötte flugsnuppen började njunga kl. 0416. - Jag somnade en stund senare, vaknade åter c 0600, gick upp och såg på väder. Det regnade inte längre men var mulet och blött, och temperaturen var precis oförändrad, strax under $+10^{\circ}\text{C}$. Låg sedan och läste Koestler: The Ghost in the Machine, gäströf fängslande både till innehåll och språk. - Inga nämnvärda fågel-observationer från frän c 0935 då Inga och jag åt frukost på verandan. Väder oförändrat sedan kl. 0600, temp fortfarande strax under $+10^{\circ}\text{C}$. Från frukostbordet rips glada brun kårhök, 1 fiskgjuse; flock 5 vippor varv 4 δ ; 3 länolsvarar på olika håll i träd varv 2 δ i hot-ställning, även 2 ex förföljande varandra en gång. På "miniatyr-ön" och i närheten därinbille stod c 12 skedsmisar och 1 icke utpöjgat havstrib. En stund senare stod där nägot fjöre skedsmisar men istället 2 gravänder. Havstriben kvar. Kort därefter

1980-05-31 forts.

(108)

2

S

stod där en icke utförd fiskeri bland skrämmisarna. Ännu ett par minuter senare kom 2 havsbrutar ad, väldigt pjävar, de flög över njön, men i ex satte sig snart på ön, de lyfte några skrämmisar. Efter en stund kom även den andra havsbrutaren ad dit, de var den icke utförda bruten försvunnen, grävningarna ~~låg~~ likaså.

O. s. v. -

Kl 1015 kom en prubprisk flock på 200 ex, se nedan. Först därefter kom c. 20 grävare från S och fällde i njön, jag tror att samtliga var ♂♂ (högst 1 ♀). Kort därefter 6 grävare till alla ♂♂. 1 brunad ♂ sedd. Beträffande övriga arter se samlingslista härnadan.

Kl. 1029 kom en flock på 140 prubprisk se nedan. Jag fortsatte passningen till kl 1210 och (mindre noggrant) även därefter och fick som belöning en tredje prubprisk flock kl 1101, denna gång på 110 ex, se nedan.

Senare: jag observerade rätt mycket men ej oavbrutet. Kl 1320 kom en gräparfamilj på ♂ ♀ och 6 pulli simmande norrifrån till "mini-abyr-ön". Kl 1322 kom en familj bestående av ♂ ♀ och 4 pulli på alldeles samma sätt. Kl. 1327 simmade alla sakta ifrån ön, kurs vidare söderut över närmsta blavstenen.

Kl 1445 var det +11° C, det har kallat mycket långsamt i flera timmar, det är fortfarande mulet, men sikten är god.

1980-05-31 forts.

(109)

g

Intet regn sedan i natto.

Jag gick en runda längs järnvägen och till
godsets bålbara på S stranden. Såg och/
eller hörde nätkerpal, kärrsångare i grändungen,
härmsångare, gräjä, lövsångare, törnsångare,
brödfärdssångare, sävsångare, "hålbäst fläz"
och sjungande och redde, hålbäst dito dito,
sädesårta: en utflugnen unge "utan stjärn"
framför mig på marken, kunde ej flyga
längre än 2 meter; ena föräldern
formligen skrock framför mig i sina för-
sök att locka mig bort.

Vid båtplatsen sävsångare, På hela
det synliga området / rigg ♂, summa
4 skäggsdoppingar samt uppe i NV
delen av sjön / svan och / havstrut!

OBS fattigdomen på fjägel!

Vidare ett 10-tal törnsvalar. Kl. 1530
kom 1 livräk med kurs mot N.

Nu ble fläckar på himlen. 35 skrä-
måsar högt kretsande. Järnsparv sjönp.
Vid f.d. Silvikers station 1 tornfalk
♂. Håmping, bopink, falgare, svart-
vit flugsnapp. Ruggande glada! kajor,
stavar, törnsvalar högt. 1 icke ut-
färpat skrädmär, den hade svart
huvud men också svart stjärnband
och "orena" färger på vingarna.

Svart hättla sjönp. Kråka. Härmsångare.
1 liten falk ryddade högt uppe,
ett oklar. - Grönpink, 2 hägrar,
nätkerpal, sånglärka. 1 tornfalk
röder om Silvikers by. En oberband

1980-05-31 forts.

kräbande ruffpel, (troligen en vith?)
 slämpling, viga. 2 kråkor efter en
 orrmålk. Buskshvätta, pitpink.

Dipterer av släktet Bibio svärmar.
 Flera icke utfärpade strådsmeisar
 sedda. Skata, tornfalk 3 hägrar i
 Lilvåkerärrbet. Huvsväla, rika,
 ringduva.

Stor spar varnar vid Lilvåkerärr by.
 Trädpiplärka sjunger nära stupan.
 Kl. 1650 återkom jag till stupan.
 Det var nu klarnande väder, delvis
 sol, svag vind, och temperaturen
 i haloskugga vid huset var $+14^{\circ}\text{C}$.

Fortsättning direkt nästa sida.

1980-05-31 forts.

(111)

5

Vi åt middag på verandan 1800 - 1850: kyckling med färsk potatis och härliga sallader, och rött vin (Reiter som heissen Stein). Och till dessert sötmelon, den lillas röda honungsmelon på svenska.

Åt 1852 kom 4 knötsvarar österifrån, fälldes på närmsta klanström. Jag lyckades nog se att 2 av dem inte är riktigt rent vita. En skadsmis började plötsligt slå i rivt mot en av de icke utfärgade ~~svarna~~ svarna. De två reagerade snabbt genom att kasta sig framåt och slå ut vingarna så att de pistade upp vatten. ~~Att~~ Den tog, eller försökte ta, fjuga vingslap där den låg. Detta upprepades flera ggr. Underslup; jag brukar aldrig se att svarna reagerar när skadsmisar står mot dem.

1854: Den knötsvarn ♂ som brukar hålla till här, ligger c. 300-400 m längre ut, utanför närmsta klanström. Den observerar nykomlingarna och spårar upp vingarna. I motgång blir det ett väldigt genomlysande rött "segel". -

2 gräjsar åt med 6 pulli, något mindre än skaggsdoppingar, kommer nu simmande norrifrån mot "miniabyr-ön". Där står c. 25 skadsmisar. Strax efter gräjskullen kommer 2 andra gräjsar utan ungar. Den stora familjen går upp på lilla ön. Knötsvarn ♂ kommer nu simmande på väg mot nykomlingarna. Den simmar med kurs ~~mycket~~ nästan rakt mot ön. ~~eftersom den ligger ungefär där den~~

1980 - 05 - 31 forts.

(112)

§

~~Utdrag~~. Våder, utblyande "skärm" omger
svanen. Gräfsen bröjer vana, och hela
familjen ~~de~~ simmar iväg mot N, på
sin kombi kurs. Det 2 barnlösa
gräfsen lyfte inom kort och flög bort
mot S. Svanen passerar nära men visar
inga tecken på aggression mot gräfsen.
När knötsvanen är ungefär 100 meter
borta, eller något mera, lyfter alla de
4 nykomna svanarna. Nu syns det tydligt
att 2 är en aning grönnare i dräkten.
De 4 faller ungefär 1500 m längre
mot V hitanom Almen-Tornet
(= Stensoffa-Tornet). De simma där
en del på olika håll.

1925 lyfter de och förtrinner mot V,
lägt över Stensoffa-området.

Rätt lusbijt att följa förloppet. x)

Andra observationer på kvällen:

kl 1922 flög 1 sparrhök förbi mot SV,
mycket nära. En hel del tornsvanar över
sjöns östra strand var 25 ex sett.
Brun hövstare i deligen sett, mest de 2
närmsta ♂♂, även 1 ♀. Den ♀, som
har 60 rakt nedanför stugan, ses mycket
libet. ♂ vid det boet är den minst ut-
färgade, den är mycket livlig, ropar ofta
och gör några eleganta kast (erinnande
om spelflykt) när den faller vid boet.

x) jag var i Tornet 1855 - 1920.

Säg därvid c 18 grävänder, alla
♂♂, i "Tornet".

1980-05-31 forts.

(113)

7

Jag får ut en svär c 2020. Det är nu
härligt vider, sol, fin vind, molnfrid,
surr vind. Mycket skarpt ljus och
jättesvårt att leta efter annalkande
prutpårfloror i molnlyset. Rätt behaglig
temperatur, om och avsevärt lägre än
i gårkväll och det blir snabbt kyligare.

Jag letar flitigt efter prutpårfloror
och tror att de skall komma högt i
det fina videret och den (mycket) sura
vinden som snarast ligger omkring vider.
Men det blir annorlunda.

Kl 2052 passerar en flock på minst
75 ee mycket högt och strax bakom

Truss backe, det var knappt att jag
såg hela flocken, vi högt flög den.

Kl. 2055 kom ytstelligare 80 prutpår
på alldeles samma sätt !! Övrigt.

Både flockarna med god fart ungefär
med 0, kanske ONO. Duga och jag
går en rund upp till stora heden.

Nu c 50 tomorlar över östra stranden,
koncentrerade till en svärm; därtill en
del andra tomorlar på hell. I det
färdiga sandstraget och på stora heden
minst 4 gökar på marken, flög
bort korta vitar när de blev skrämde.

Lebade efter bon att smuggla in
ägg i ?! - ~~alla~~ åtskilliga svar-
flockor kom mot V, ungefär med
kurs mitt på sjöns S sida. Men
alla flockor mycket små, 8-15 ee
per flock. I strandskata kommer över sjön mot

1980-05-31 forts.

(114)

#

50, i stort ropande. Grävänder 3 ex flygande i sällskap. I rödbena hör många ggr i storopar spelar mycket i stort och låg-variant, "repetande" spelet flera ggr i löpande följd. Fasan hördes.

Kl 2135 gick solen ner, rött och grått.

Kl 2157, när vi sitter på verandan, är det +8°C. Dupa får syn på en flock över sjön. Vi ut, det är exakt 15 par par, högt från 25-30 meter de nalkas över norra delen av sjön men flyger synnerligen krångligt i invecklade turer, flera öglor och skarpa svängar.

Stiger dock något efterhand och när de nått 75 meters höjd reser de bort mot Ö. Varför detta beteende??

Gröshoppingarna sjunger nu. En del svlar över sjön på håll, inom kort blir det en mycket tät flock på 400 ex, nästan säkert är det allra mest larksvlar men jag ser också par ladsvlar. De far fram och tillbaka ~~2200-2205~~ 2200-2205,

består sig de mer till ordning och flyger långsamt den långt ut över sjön. Förstärka men kl 2208

~~2208~~ visar sig en mycket stor svlflock, det är 1200 ex, jag tror den innehåller en hel del lads-
svlar men ej säkert. Är ej fullt lika tät som föreg. flock. Kl. 2212
stötter flocken nedåt och förstärker.

1980-05-31 forts

Den faller säkert i vatten. - Nu flyger 2 fladdermöss av medelstorlek alldeles inre kusch, och på större höjd, frist över vatten, flyger frist 1 sedan 2 sedan 3 Nyctalus noctula. Flyger högt och väldigt snabbt, kan var ibland ner till 2-3 meters höjd över vatten.

Kl. 2229 flyger en havsuggla frist jag skriver dagbok, dessa fem sista sidor. Nattberget sjunger.

Kl 2324 starka sängsvulsten på avbänd. Temp. nu +7°C.

Vi såg på planeten Venus i kikare och Tub. Visade fås som månen, impetir vi i sällan så det vi tydligt.

Detta var kl. c. 2200.

Lördag 5 april 1980: på morgonen flög en lom österut över staden, rätt högt, art kunde jag inte bestämma. Förtjänar kanske att nämnas, eftersom lommar tydligen ses mycket sällan över Lund, trots närvaron av många aktiva fältornitologer. Kort därefter, fortfarande på morgonen, flög en morkulla helt lågt över villorna och trädgårdarna. Sent på e m, men före solnedgången, kom 4 knölsvanar med östlig kurs, höjd högst 50 meter. Alla dessa obsar gjordes från Tenorgränd 8, vid Östra Torn.

Obs: april :→

<u>Söndag 18 maj</u>	såg jag 1 tornsvala på samma plats. Första obsen i <u>Lund</u> i år.
<u>Måndag 19 maj</u>	" " 1 " över Zootis
<u>Tisdag 20 maj</u>	" " några få tornsvalor över Falsterbo, högst 3 i sällskap
<u>Onsdag 21 maj</u>	" " maximalt 10 tornsvalor samtidigt över Zootis; det var nu molnigt och mycket kyligt, men torrväder. Fåglarna formerad ett par ggr flockar, dock knappast mer än 5 ex tillsammans, och jagade varandra.

På sista veckan har ärtsångare sjungit regelbundet i Lund, vid Tenorgränd, men hörd även annorstädes i staden. Detta skrivet 21 maj.

Tisdag 5 maj på förmiddagen hörde jag min första svarthätta för året, den sjöng i Östra Torns by.

1980-06-01, söndag.

117

Inga morgonobsar. Frukost på verandan med start 0930, det var då bara 9° C, mestadels mulet av höga eller medelhöga moln, och rätt frisk vind omkring NV. God sikt, och intet regn. Efter frukosten stannade jag kvar på verandan till 1015 och var sedan i tornet till 1040. Artlista för hela morgonen:

Skäggdopping rätt många, häger bl a 1 ex stående i "tarmen", grågåås ♂ och 4 stora ungar likaledes i "tarmen", knölsvan dels fågeln på boet i lilla vassruggen (det bo som Johnny undersökt och som innehåller ett normalstort och ~~stort~~ minst ett dvärgägg), dels den tillhörande ♂ som låg intill; därtill annat ex några 100 m därifrån, sannolikt har denna fågel en partner på bo m l m nära bryggan ~~stort~~ nedanför Saltkråkan, enligt Inga). På långt håll i V ytterligare 1 svan sedd. Gravand 3 flygande ex sedda. Gräsand flock 9 flygande ♂♂ sedda, därtill ytterligare 2 ♂♂. Vigg 3 ♂♂ nära skrattnåsarernas koloni på lilla banken N om närmsta klarvatten. Brunand 5 ♂♂ sedda i kanten på närmsta klarvatten. Brun kärrhök sedd flera ggr, inga närmare närmare obsar idag. Ormvråk 1 ex ~~flög~~ flög över sjön, blev attackerad av 1 vipa. Glada sedd flera ggr. Vipa sedd över sjön. Skrattnås sedd i normalt antal, något tiotal rastade på "miniatyr-ön", och ovannämnda koloni ~~flög~~ torde hyst några tiotal ex, men antalet svårare att ange nu när vegetationen kommer upp. Gråtrut 1 ad över sjön, senare kom 4 icke utfärgade trutar i sällskap flygande mot O, det var nästan säkert gråtrut alltihop, och ännu något senare kretsade 2 ad ihop med ~~flög~~ skrattnåsar över sjön. På morgonen stod också ett par unga trutar på "miniatyr-ön", men ovisst om det var havs- eller gråtrut. Tornsvala tämligen riklig i luften, men inga ansamlingar. Mindre hackspett ~~flög~~ flög förbi verandan en gång. Sädesärla sedd vid stugan, den har bo under taket, något som jag redan tidigare sett. Den matar ungar. Trädpiplärka 1 ex sjöng på närhåll, men med ringa intensitet. Lövsångare sjöng, törn-sångare sjöng, trädgårdssångare sjöng, men konsert mycket sparsam och delvis svår att höra i vinden. Rörsångare hörd en gång, kortvarigt. Svartvit flugsnapp sedd och hörd, men lät höra sig föga. Koltrast ♂ flög förbi. Sävparv sedd, bofink sedd och hörd. Stare matar flitigt. Skata 1 ex över närmsta vass, kaja sedd, ~~flög~~ kråka sedd i ringa antal över sjön.

Som synes ett magert utbyte. Vinden var så pass frisk att det var omöjligt att kritiskt granska fåglar på långt håll, d v s approximativt över 700 - 1000 m.

Vi ~~flög~~ hoppades på någon prutgåsflock, men därav blev intet.

Tillägg: ~~flög~~ från verandan såg vi en gök komma och fälla ~~flög~~ c 4 meter högt i en al på nära håll. När göken skulle landa (de sista 3-4 metrarna, kanske), flög den med en egendomlig, fladdrande flykt och livligt vibrerande vingar. Göken förföljdes av en liten fågel, högst sannolikt en lövsångare. Den satte sig c 1 meter ovanför göken i trädet och darrade också med vingarna ett slag. Göken sågs inte tydligt när den satt. När den till sist flög bort, förföljdes den av småfågeln med oerhörd frenesi och på ytterst nära håll, bara någon decimeter efter gökstjärten! Vi blev inte klara över signifikansen av iakttagelsen.

Klockan 1120 körde vi in till Zootis. Det klarnade nu alltmera, redan vid avfärden hade temp. stigit till 13° C, och nu blev det klart solsken och snabbt ~~klarnande~~ krympande moln.

1980-06-05, Torsdag

St Ofr Fälsbetröskommitté sammanträdde hos Gunmar Roos i Skanör kl c. 1440. Johnny gav oss lift från Lund; det var Sören Svensson och Ulf Lundvall och jag. Diskussion om höstens märkningsprogram och kostnaderna för det. Ekonomin tycktes gå väl ihop i dessa stycken. Även en förtig diskussion om publiceringsverksamheten, särskilt gällande återgivning ringmärkta fåglar. Vi var klara c. 1715. Då gick jag och Tor en buss till Malmö och därifrån tog till Lund. De övriga gick på Skanörs Gästis och åt karpit med svampsaar, och därefter hade de styrelsemöte. Det var ett trevligt sammanträde. Mycket varmt. Duga fåglar utöver de allra mest triviala.

Jag kom hem till Tenorgränd omkring kl 2000. Lena var hemma, men omkr. 2315 for hon till stationen f.v. b. Uppsala, där hennes flicka, Kristina, nästa dag skall avlämna examen som Textillärarinna, och dessutom skall en god vän till Lena vid namn Ingrid Björkman promoveras till fil dr i litteraturhistoria.

1980-06-06, Fredag

Mycket varm dag, såkert uppe 26-27°C på e.m. i Lund. - Över 2000 på f.m. högst 10-12 Torrvelor. - Jag stannade på 2000 till c. 1630, gick hem, packade kläder och litet mat m m, och c. 1740 kom Duga och hämtade mig. Vi for ut till stupan. Vid Skatteberga en glada mycket satta glidande över shops-

1980-06-06 forts.

brynet. Antennst skapan 1820. Mycket varmt, nästan spegelblankt, blev snart alldeles blankt. Molnfrösa så när som på mörka stråk vid horisonen i SV-NV. På närmsta klanviken låg knötsvan ♂ & ♀ med 4 små ungar. Det var högst glädjande men något oväntat eftersom Johnny sagt att boet innehöll 5 ägg varav bara ett normalbort, därtill 3 betydligt mindre och ett mycket mindre.

På "miniatur-ön" såg 2 grönlar ad, ett fåtal skrävmisar, 2-3 fiskbärnor i 3 utsökta skrävbärnor samt 2 gravänder.

Rätt livlig omsättning inom kort kom ännu i en skrävbärna flygande över vrid de 3 andra lyfte; alla 4 beträde och steg över närmsta klanviken, delvis tillräddas med 1 grönlar. Alla skrävbärnorna försums snart men var tillräkta kl c 1855.

i Alla 4 de på samma plats.

Hägrar flög över, ett ex fyllde ett slag på lilla ön, vrid alla andra fjärr flög bort. Jag såg en hägrar flyga över de yttre ruffarna mot NV från närmsta klanviken. Här flög 6-7 fiskbärnor, men när hägern kom, blev det 12 eller 13 stycken som avtracherade den istället. Hägern kaxade i probest, Bunn körhök 2 redde. Ytterligare 1 eller 2 knötsvaner långt ute. Liten plastbit med Johnny och lilla Hanna ombord nalkades ute på ön skrävande bl.a. upp 6 gravänder och 9+3 gravänder. Även fiskbärnorna uppe, och ett

(120)

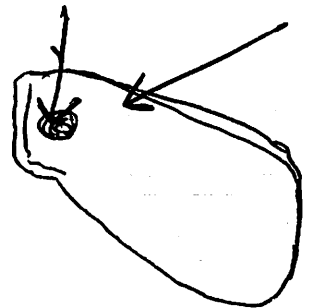
S

1980-06-06 forts.

fåtal skrämmisar. Knappt ett ljud hördes från skrämmisarna.

Om en stund kom Johnny och Hanna. De hade lagt till vid kanalmyrningen. Vi bjöd på kaffe och kakor. ~~fläder~~ flädersaft till lille Hanna. Johnny hade funnit tre bon av fiskbarna på angiven plats och sett 6 par, ~~totalt~~ 13 fjlar. eller skrämmisar: ungar i en del bon men övergivna bon och en död unge hade han också sett. Omkring kl 2100 reste Johnny och Hanna.

För övrigt sågs och/eller hördes före 2130: skägghopp, häger minst 5 ex, Tornfalk 1 ex, vipe flark 13 ex mot V över sjön, därtill enstaka ex bl.a. ett som attackerade en brun härbök. 'ringduva; sådesårta matar ungar under taket; såvsångare i sjö, rörsångare ett par tre ex sjö, bröfjäderångare, sjö, hämsångare sjö i närheten av vi kom; svartvit kungsnepp; såvspar, bopink, stora matar, mycket stora ungar i kolleken på tallen vid stupan. Dessutom kom åtskilliga skarflorke ungefär från N eller/och NO till Kanholms V ände; jag såg att de stötkade ned där. Antal ex 10-100 per flock, ofta 20-50. ¶

Göte mycket ofta hört och sett, även ♀ hört flera ggr. Näbbargal började sjunga.

Forts.

1980-06-06 forts.

Det blev en synnerligen varm kväll, lugn och lugn, men mycket stickmyggor var i farten, och mängder av chironomider hade kläckts och sågs bl.a. på slagsväggen. Svärmning av djften över vassen förkom men tycktes inte vara extra stark.

Kl 2150, när jag gick ut, kom en Trovåg upp man och sade att han hört ett par korta ströfer av gräshopp-eller vasssångare, Trov. den sistnämnda. Vi lyssnade ett slag men hörde bara sv- och vasssångare och näbbberget. Kl 2200 kom dock en Locustbelle, bara kortvarigt, men i upprepades ett par ggr. Jag trodde först att det var vasssångare och sade så till pojken och även till Dage, när jag kom inombes. Men jag hade fel. Framåt kl 2230 började den sjunga utbälligt och rätts nära och, åtminstone vissa i minuter, utan att bli överröstad av andra arter, och nu hördes det tydligt att det var gräshoppssångare, med "ringlocke-tonen", och över huvudtaget högt uppe i Diskanten. Dage hade också haft den sjungande flerskvällen i sitt på sista viden. Han hade även haft en i annan gräshoppssångare sjungande på andra sidan huset alltså upp mot Lilviken by, och den hörde han förresten i kväll också.

Redan omkring kl 2040-2100 hade jag sett flera stärfkor på c 20-100 ek komma på långt håll, ungefär från N eller NO, och falla i rikt V ände. Nu 2150-2215, kom rätt många stärfkor på samma sätt, och de var

1980-06-06 forts.

förvånande stora, innehåll oftast 75-300 cc, någon gång mera; och de kom på 100-150 m höjd; enstaka flocker dock mycket lägre. OBS att det var helt omöjligt att bevaka ~~starka~~ dessa flocker noggrant, de kom oftast på så långt håll att de bara syntes som ~~svaga~~ svaga, rörliga dimpletter mot himlens horisontdunster. Ganska stora mängder storr måste ha kommit på detta sätt; det är väl ~~en~~ tämligen anmärkningsvärt att det sker just nu, innan årets ungar lämnat bonan.

Vid stugan hela dagen. Hårligt sommarvader.
Fågelfrön 1730:

- hussvaka 1 ee och
bäcksvaka flera över sjön
Gröndipflar härdes sjunga
sändesätta ^{en} endz päp
matar
mycket flitigt
sövsingar seld och lind
vörsingar dte

- (30) hämsångare hört sjunga
Gråfjordsångare hört men
kortsiktigt
lösningar sett och hört
därtill ringflygande.
svartvit flugmygga sett
idelligen
koltrast ♂ flytflygande
Galaxe sett med mät
blånes matar
sångare sett idelligen
bopink sett och hört
stare matar flitigt
(40) skata 1 sett mörparen
kaja 1 sett — " —
(42) kräka ofta sett över
inön

Kommentarer för oss
är så följande blad.

Tilläg för arbet m m
sedda på villan re
orken följande blad.

1980-06-07 forts.

Efter kl 1730 tillkom följande arter:

skedans ♀ med 10 oväntat stora ungar.

mindre hackspett förlikande

brödkrypare 1 ex i brödgården

näktergal sjöng på kvällen

(47) gräshoppsångare dito

Kommentarer om avslutade arter:

knölaren på kvällen kom helt oväntat att ~~vara~~ vara med 5 ungar simmande på närmsta bladvassan. Tidigare har sett kullen med 4 ungar samtidigt med 2 ad + 2 ad + 1 ad + 1 ad. Underligt.

grävand: på "miniatur-ön" stod ibland 2 ibland 4 ibland 6 exemplar.

fiskmås: det inte utförade ex. jagade skrämtarna i vris, när denna kom förbi med fisk i näbb. Men fårtan släppte inte bytet. Efter en snabb vändning hann fårtan fälla med bytet på "miniatur-ön", och då gav fiskmåsen upp förföljandet.

grätvår: på "miniatur-ön" vistades den inte utförad fjärl i intressant drick. Den hade ryggen och fot, en del av vingarnas översta lysgrö som ad, men vingarnas yttre delar hade mycket var av mörkdräkten. Dessutom var den i ruggning i halspennorna. Näbben var (rött) blekt gul med mycket skarpt

avslutade med spets:

Och benen var irgrö, snarast med svagt grömalig anstrykning; jag kunde knappast se någon anstrykning till köttfärg. Detta ex. vistades ofta på "miniatur-ön" och arbetade länge med att hugga upp en rätt stor dörr al, men jag såg aldrig att detta lyckades.

skrämtarna: 2 ex hela dagen från till 1730. Prickfulla ad. Mest på "miniatur-ön". Ett ex ibland på fisk, fick i fisk flera fgr, satte sig precis intill det andra ex men jag såg inte att fisken överlämnades, ej heller att det blev stridigheter om saken. Se även fiskmåsen.

näktergal började med sina djupa varningsövar (eller lockövar ??) kl 2222 började sjunga 2224 och fortsatte sedan flitigt.

gräshoppsångaren såg icke alldeles nedanför stupen i vrisen. Den sjöng 2225 men kan ha börjat tidigare; sjöng sedan mycket flitigt. Jag härde var ett ex.

Väder: hela dagen fint och varmt, delvis ökad molnighet men mest sol. Delvis nästan stilla, f.d. svagt vind.

Forts.

1980-06-07 forts.

I dag på förmiddagen, när Inge ännu var kvar, kom en ung flicka till oss; ~~med en~~ hon medförde en död och ringmärkt lövsångare, och hon ville veta vad man skulle göra med den. Vi förklarade saken för henne och bad vänligen om namn och adress, så att besked om märkplats etc. kunde nå henne. Hon kom från Saltkråkan, och här är hennes namn och adress: Viirika Dennerup, Abusa skola, 24017 Södra Sandby.

Och fjärlas ringnummer: 9774751

ZOOL. MUSEUM DENMARK

(nio, sju, sju, fyra, sju, fem, etc)

Inge tog med fjärlan till Lund för förvaring i frys. Den var i bänkligen sliten dräkt och hade mycket lite gröngult i dräkten.

I dag såg jag flera Odonater flyga, däri bland ärets första ex. av den mättat guldgörna Calopteryx, som fladdar när den flyger. Den lär enligt Ulf Norling numera ha bytt släktnamn. Jag tog en del diptera till Hugo Andersson och, på Inges uppmaning, en serie av den nu allmänna plecopteran. Per Brinck har betitlat den detta. Släktet lär vara Leuctra men arten kanske Dichotylus. -

Mycket chironomider på växarna och i gräset, och en del i luften men ingen stor närmare sedd, mycket skalbaggar, bl.a. Cantharis spp. På hvilken fler ex av jättestor Trichoptera: Phryganea? ~~Phryganea~~

1980-06-07 forts.

Obs - Siderne idag var: en kort stund omkring kl 0740, sedan mycket flitigt från stupan 0930-1110, och från Tornet 1110-1135, därefter åter från stupan/Tornet 1135-1320.

Därefter med luckor till 1730. Senare på e.m. och kvällen föga obsar, dock flitigt c 1900-1945 och 2210-2250. Alla angivelser här gäller sommartid,

1980-06-08, onsdag. OBS: alla tider gäller sommartid!

Bodde i stugan. Upp 0230, det var rätt mörkt, stilla, disigt. Såg föga, men näktergal, rörsångare och gräshoppsångare sjöng, av sistnämnda art bara 1 ex men alldeles nedanför stugan.

Sedan upp 0330 igen. Nu rätt ljus, temp. +10° C. Gök, svartvit flugsnapp, gräshoppsångare, näktergal, fasan och ~~flora~~ rörsångare hördes och inom kort även bofink. Ett par tiotal skrattnåsar över vassen på insektsfångst. Jag satte mig vid en kopp kaffe på verandan. 1 häger. Rätt oväntat blev det 0356 uppbrott av en ovanligt samlad, stor starflock från sjöns V ände; flocken reste mot N eller snarare NNO-NO; den höll sig samlad så länge kunde se den, och den steg relativt brant, var säkert 150-200 m uppe när den ej längre kunde följas eftersom den skymdes av träd. Antal ex i flocken ~~minst~~ minst 5000.

0410 härmsångare, rörsångare, gräshoppsångare, näktergal, blåmes höras sjunga. Alldeles stilla. Brun kärrhök hanne ~~sedd~~ ad sedd, men inge kärrhök sedd nära nedanför stugan. Gravand hörd. 2 kråkor över sjön

0418 flock c 35 starar kommer förbistugan mot NO, lågt över vassen, me några ex ~~flora~~ (c 10 stycken) flyger litet högre, troligen från natt plats i SO hörnet. 1 skrattnås, ruggande, ej utfärgad på stjärten som har svart ändband. Gräshoppsångare sjunger, gök hörs. Skäggdopping sedd. Knölsvan hanne och hona med 5 pulli på närmsta klar vatten, och grågås hanne och hona med 3 pulli darsammastädes, gåsungarna är ej så stora som gräsänder. På miniatyr-ön ses gårdagens gråtrut med svart näbbspets, därtill 5 skrattnåsar ad.

0430 starar hörs i holken men ingen matning ännu; så ej heller hos sädesärta och svartvit flugsnapp. Gräshoppsångaren sj, sävsparv sedd, fisktärnorna likaså.

0436 bofink sjunger

0440 brun kärrhök hanne rakt nedanför stugan, flyger upp, flyger snabbt och lågt mot S. Sävsångare sedd i sångflykt. 1 kaja sedd, ringduva hörd, gök gal. 1 backsvala.

0445 staren ut (ur holken)

0447 staren åter med mat, ungar alltså kvar. Sädesärta sedd. Flera starar ad på gräset på tomten.

Obsar fortsatte men anteckningar ej noggranna. Bara följande artlista:

skäggdopping	<u>skrântärna:</u>	sävsparv
häger	först 2, sedan	bofink
grågås	3, tog fisk	stare: matar
knölsvan: obs 5	<u>svarttärna</u> på	ivrigt
pulli, ej 4	flora e m 10 ex	kaja 1
gravand hanne+hona	ringduva	kråka några
gräsand c 8 hannar	gök hanne+hona	- - - -
och 1 hona. Rugg-	hussvala 1 ex	insekter
ning börjar	backsvala några	
brunand hanne	trädpiplärka	
brun kärrhök	sädesärta orolig	
glada	sävsångare sedd	
fasan hörd	rörsångare	
vipa fåtalig	härmsångare out-	
rödbena 1 ex hört	tröttligt	
på kvällen	sjungande!	
skrattnås 50-100	svartvit flug-	
ex sedda	snapp	
gråtrut samma som	blåmes	
igår + 1 ex till	trädkrypare	
fisktärna c 12 ex		

Därtill korta kvällsobsar renskrivna för hand, se nästa sida.

1980-06-08 forts.

På kvällen c. 2030-2140 gick jag
en runda uppom Ivarns bäcke (där de
illa underhållna små stuparna nu har
rivits), vidare över en del av stora
heden och tillbaka via Saltkråkan.
Sånglärkar njög flitigt över heden och
vid återkomsten njög även gräshopp-
sångaren mycket uthålligt. Den höll
på ännu efter kl 2300, när jag
lade mig.

1980-06-09, måndag.

Jag bodde kvar i stugan. Upp 0515
ordnade och städade i rummen. Drack morgon-
kaffe på verandan. Stodade 0625 till fots
upp mot Rerijched, gick på järnvägen.
Det var en varm och härlig morgon. Fågel-
obsar från stugan gav intet utöver det
vanliga. Inga skrämtimor på "miniabyr-
ön" eller vid rjön f.ö. På uppvägen på
en plats 2 alldeles nyutflugna sidescålar
med oroliga föräldrar. När Kvinnest
en kamin, den första jag sett på flera
veckor. Arten är enligt min uppfattning
mycket långt nere i antal.

Gick till busshållplatsen i lugn takt
men utan ~~stopp~~ nämnvärda pauser, bara
lekarspaning ett par ggr helt kortvarigt.
OBS: a) sidescålor, som var under takt
på stugan, har varit mycket oroliga på
sista dygnet, men ungarna är inte ute,
jag hörde dem i boet i Järlevill.

b) störarna i holken på norra
Tallen mödade ungarna där ännu idag på
morgonen. Ungarna har hängt ut genom
mynnigen i flera dagar och sett alldeles
fullväxta ut, men de har inte flugit
ut. När jag kommit förbi, har de dragit
sin in i holken (bara en unge sett
att fången) - Idag på e.m., när
Inga kom till stugan, hade dessa
störarna flugit ut.

1980-06-12,torsdp.

Såg henne på Tenorgränd på f.m. och
renskrev uppsatsen om Agus affinis. Efter
överenskommelse med Inga beslöts att jag
skulle fara ut till stupan; så skedde också
omkring kl 15, då jag fick skjuts med
Lena. Jag ville gärna få en utblick över
jön före 15 juni.

Det var en del åska på f.m. i Lund,
och ett måttligt regn på utrygen. Kylvikt,
bara c. 14°C vid stupan; men regnet
upphörde, och det blev tydligt bättre
vikt, även om molntäcket förblev m.
l.m. obrytet. Jag var i Tornet 1540-
1605, och observerade sedan delvis från
verandan. Inga kom ut c. 1915 efter
att ha inventerat Fågelsängsdalen.
Vi åt middag, såg sedan rätt länge på
verandan. Kl 2150-2205 var jag
även i Tornet (sommertid, som allt nu,
om ej annat sägs. - Fågel:

1. skuggdopping åtskilliga scdd, även par,
men inga ungar.
2. häger 1+1+1 ex scdd. De ex fyllde på
"miniatyr-ön", där skrämmisar och
många änder köp upp, dock fyllde de bara
5-15 meter bort.
3. grågåsar: från Tornet sågs ♂ + 3 ungar
i "Barmen". Ungarna var svårre än
grävänder, 2 vidare låg intill, vid
då. Kort efteråt sågs ♂ + 4 ungar,
nejot mindre än grävänder, de var norr-
ifrån på väg in mot närmaste klarräven.

1980-06-12 forts.

Kanske hade de brutit upp på grund av att en minke simmade rätt när förbi. Se nedan. Senare sågs grigäss på närmsta klavstven ♂ + 4 ungar och ♂ + 3 ungar högst sannolikt dessa samma kullar.

4. Knölsvan: på rön på yttre ställen 2 + 1 + 1 ad. Därtill skymtade i vassar 1 + 1 ex till. Detta från Tornet. Mycket senare 2 ad på närmsta klavstven utan ungar, allen. Inge hade vi sent som i morse sett ♂ + 4 pulli på närmsta klavstven.

5. grönsand: från Tornet 2 ex på miniatyrön. Senare 4 ex där, och ännu senare 6 ex där. Troligen 3 par. På bollen inga kvar där.

6. grönsand: från Tornet på miniatyrön 13 ex, varav troligen 11 ♂. Därtill på andra ställen ett fåtal ex bl.a. 2 ♂ i "Tårnen". - Kl. 2158 sågs från Tornet hur 6 ♂ kom från Ö och fälldes nära skotsmör kolonin. Endast en flygande se sådd vid andra tillfällen.

7. viff: från Tornet sågs 12 ♂ de stod på miniatyrön eller låg i vassarna därtill. Dessutom ♂ + 2 rätt när på vassarna.

OBS: Det var god rikt men inte tillräckligt lugnt, och inte heller vi hade ljus så man kunde analysera vassfjäl på långt håll. Allen nästan intet sågs utöver det ovan-nämnda.

1980-06-12 forts.

8. amerik 1 ex lyfte vid Joms backe när vi körde ut.
9. brun härtök ideligen sedd, dels det par som rimligen var 60 alldeles nedanför stupan, dels det par som var i 50-timmet och var ♂ är alldeles utrotet grann. ♂ i parat närmast flög till boplatsen en gång under rop "wäi" och med mycket tydliga angydjningar till parningsflykt, ehuru på låg höjd, och kortvarigt.
10. fasan hört en gång
11. vipe sedd 2-3 ex
12. storspar hört på håll
13. skratsmås : approx. 100 sedda inalles. På miniatyr - ön sedd 10 ex vid första framkomsten, senare i regel färre.
14. fiskmås 1 ad på sapte ö på e.m.
15. fiskbärna : som vanligt flera ex ute vid hickplatsen, jag såg en gång 14 ex på vingarna samtidigt.
16. ringduva 1 förhållande
17. gök hördes mycket ofta, mest ♂. Även sedd.
18. bonsvale bara 1 + 1 ex sedd.
19. backsvale några över rjön på kvällen.
20. sidesvale på Gomben oroliga, men bara ad rop, trots lebande.
21. rörvingare sjöng rids ofta.
22. larsvingare hört.
23. nålbjergal hördes kortvarigt några ggr på e.m. och kvällen

1980-06-12 forts.

24. koltkast ♂ flög förbi

25. sävsnar ofta sedt

26. stare 1 ex ad kom med mat när
jag stod i tornet och blev oerhört
uppsrött; hade ~~uppsrött~~ ungar kvar
i en av metallcylindrarna, ungarna
hördes därinne. Fler ex ad sågs ej
vid tornet, och inbet ex var kvar
vid kotten på vallen.

På kullen eds per flocker (40 ex +
? < 100) på närhäll förbi stugan
med 50-tornet, men nopparna
obser gjordes ej.

27. krike några få ex, delvis i stark
och symmetrisk ruggning i ryggarne,
sågs fluga förbi.

minke 1 ex från tornet kl 1600
simmade flera 100 m utanför närmsta
klevsten; skrämsmer cirklade däröver,
siktat 40-50 ex, enstaka slog över
den, ibland bara eds per decimeter
över den huvud. Flera fiskbävar
och/eller mycket aggressiva. Minken för-
svann i vassrugg vids när skrämsmer-
koloni kunde sedan ej följas längre.
Karaktäristisk hållning när den
simmade.

1980-06-13, fredag.

Bodde i sängen på natten. Upp 0610, observerade en del från verandan och var i tornet 0645-0705. Även senare, fram till 0730, en del observer från verandan och tornten. Det var grått men torrt, Temp. kl. 0615 var 10°C. Svag vind, mycket god sikt. Längst i öster var en klar rand vid horisonten. Fågel:

1. sluggdopping några på stranden, högst 10 sedd.
Inga ungar.
2. kärr 1 flygande på avstånd
3. gråspar kall med 3 ungar sedd vid norra änden av närmsta klarräddes
4. knölsvan: ute på klarräddes på olika ställen 2 + 1 + 1 ad, alla utan ungar. Därtill på två ställen varar synliga inne i vassruffar; omöjligt att veta om de hade ungar. (De stod eller simmade; låg inte på botten). På närmsta klarräddes en ensam ♂ ad, men plötsligt fick den sällskap av ♀ och en liten dununge, dock såg jag att ♀ hade stminsbaner, någon unge på ryggen. De simmade ner till "barmen"; här kom 2 ungar ner från ♀:s rygg! Men ytterligare någon unge kan ha funnits kvar på ryggen, även om detta verkade osannolikt.
5. ~~svan~~ gråsvan: summa 1 ♂ sedd, den stod på en vassruff och hade börjat ryppa på bröstet.
6. kricka 1 ex flygande
7. ryff: ♂ & ♀ på rikt när håll
8. gråsvan: först ingen sedd, senare kom 2 ex till "miniäbyr-ön".

1980-06-13 forts.

OBS: när jag kl 0610 granskade "miniabyr-
ön" stod där c. 30 skrämsmår men ej
en enda and. Senare kom 2 gravänder dit,
men varken grävand eller ripp visades där
på morgnen.

9. Brun kerrhöök sedd i deligen, dels ♂ & ♀ i
sydosthörn, dels ♂ som var nedanför
stugan. Denna ♂ jagade över betes-
marken, när vi kl 0740 körde från
stugan. Den kom inom 20 meter
från bilen utan att reagera, men misste
— om och mobilvilligt — rika undan när den
~~vi~~ ville korsa vägen alldeles framför bilen
10. Glada 1 ex med bytte ute över sjön;
den jagades länge av en icke utförad
grävmb, som dock gav upp efter några
hundre meter. Gladan stegpte inte bytte.
11. Vipa enstaka ex sedd över sjön
12. Skrämsmår: Några vöral i luften, högst.
På morgnen 0610-0615 (och kanske
längre) satt c 30 ex på "miniabyr-ön",
senare bara c 5-10 ex där.
13. Grävmb 1 ex i ungdoms över sjön. Den
mobade gladan, se ovan.
14. Fiskbärre: i regel flera ex i luften
ute över den lilla kolonin nära
stora busken. Även på närmare håll,
bl.a. i "Varmen" ryttande över
vattnet efter bytte.
15. Skogsduva 1 ex flög över sjön
16. Tornsvale spridd ex över sjön, ibland
nära på samtidigt.

1980-06-13 forts.

17. gök mycket märkligt hela morgonen, rögs och hördes i en kör, 1 nästan oavbrutet, 2 de och de, ofta 2 ex i luften nära varandra. 2 ex ~~blev~~ rökade i sådan affekt, att den got åttadubbel: "kock och och och och och och och" och detta upprepades ett par ggr.
18. ~~En~~ brävsula: enstaka ex sedda över vattnet.
19. sädesula: på obryan. Duga utflugna ungar sedda, men det blev föga tid att leta.
20. sångläska gjög på avbänd
21. halgox hördes på bänken
22. rörtingare gjög
23. sävsångare 1 ex rögs utanför obryan, men såg ej hört idag.
24. nåtkerpal gjög på långt håll
25. svartvit flugsnopp 4 på bänken. Hållmigen i holken på södra vallen synes ha misslyckats; jag såg ingen aktivitet där idag, ej heller i går.
26. bofink gjög
27. grönfink 2 ex i triden vid Tornet
28. stare: 1 ad kom med mig till b i övre metallcylindern i Tornet. Blev oerhört upprörd över min närvaro.
29. kaja 1 ex fjärflygande
30. Räka 2 ex döt, vid ryggande i vingarna.
31. Krika: några få sedda. -
Vi för till Lund 0740-0801.

1980-06-15: skrântärna på f m.

-06-16: busväder under dagen. Kattugglan i holken på kvällen.

-06-17: 1 skrântärna fiskar kl 1030. 2 gravänder på ön. 1 blåsand δ i närmaste klaret. - Fisktärnorna i rörelse över häckplatsen. - Jag sitter ute kl 1350-1500. 1350: ett grågåspar med minst 2 ungar, troligen flera, går upp på ön. Skedandkulien har hållit till vid ön hela f.m. - 2 svartvita flugsnappare ?? matar ivrigt hela dagen. Även ~~en~~ δ . - Rörsångare, lövsångare, bofink, näktergal, türnsångare och en ärtsångare vid dasset sjunger ivrigt. Även trädgårdssångare hörd sjunga. Kl 1400: sträckande storspov hörs. Glutt hörs över sjön. Större hackspetten flög förbi. Sadesärorna matar. På e m flög ungarna ut. Kl 1415: sävparv sjunger. En machaufjäril i trädgården. Ett tiotal skrattmåsar på ön. Svanparet med 4 ungar simmar ut på närmaste klaret. Ett svanpar utan ungar utanför vassarna. 2 skogsduvor mot SO. En del tornsvalor ~~flög~~ jagar högt över sjön, det är c 20 - 30 ex. 1 gök flyger förbi över vassen. - Senare på e m: 1 glada över sjön. Även brun kärrhök δ där samtidigt med gladan. Svanfamiljen med de 4 ungarna sågs igen vid 2130-tiden.

-06-19: kl 2030 ses 33 ~~storspov~~ storspovar på Vombs ängar. Vid Hjälmared, Vombsjön: NV hörn, ses c 40 skäggdoppingar. Sjön har lågvatten. (Obsen gäller det område, som ligger i själva NV hörnet innanför sandreveln. Denna del av sjön får ofta på sommaren ett sammanhängande täcke av Polygonum amphibium). 1 svarttärna också sedd där.

-06-20: det har regnat praktiskt taget hela natten. Nu häftiga skurar omväxlande med korta upplärnanden. Temp +13° C. - Kl 0800 - 0815: sommargylling flöjt i trädgården. Ser ett ex flyga mot N i motljus, kunde ej se färgen.

Kl 1000: 1 gammal skrântärna fiskar i närmaste klaret. Hon får en fisk, liten, blänkande, och anfaller genast av en skrattmå, som förföljer henne fram och tillbaka över klaret. Till slut tappar skrântärnan fisken. En "ny" skrattmå uppenbarar sig då och går ner till vattenytan och fångar upp fisken. Då kommer ytterligare 2 skrattmåsar och attackerar den som har fisken; denna tappar till slut bytet, och de två sistkomna lägger sig nu på vattnet och slåss en stund om fisken, som till slut försvinner ner i magen på den ena av dem. - Talgoxarna matar utflugna ungar i stora syrenbusken. Svartvita flugsnappare matar fortfarande i båda holkarna. Den unge bruna kärrhök δ jagar över vassen. Näktergal sjunger hela tiden, liksom bofink och sävparv. Gök gal, och gökhona bubblar. En rörsångare sjöng en stund uppe i en björk i tanternas trädgård. Slut kl 1100.

Kl 1350: Fisktärnorna uppe och far runt över häckplatsen. Nu har det ljusnat betydligt och är uppehållsväder. 2 svanar utanför vassarna, och en ensam svan i innerklaret. ~~Den~~ Den unga bruna kärrhök δ seglar runt över boplatsen ett tag men slår inte ner (detta gäller det par som uppenbart byggde bo rakt nedanför stugan, ute i vassen. De vistades där länge, men det är nu tydligt att inte blev någon avkomma i ~~den~~ boet, åtminstone ingen avkomma som fick leva länge).

Kl 1410: 2 vipor flyger omkring ~~ett~~ ett tag över vassarna. Solen kommer fram. 2 bruna kärrhökar över vassarna vid Almtornet. 1 skäggdopping med stor unge.

I tornet kl 1615-1700. Svanparet med 4 ungar i sydöstra viken. 3 bruna kärrhökar ses: en ? med mycket vitt på vingarna, en ? nästan utan ljust på vingarna, samt den unge δ . - 9 krickor, 3 gravänder. Mycket få skrattmåsar; något tiotal kördes upp från kolonin av en kärrhök. 1 glada lågt över fisktärn-ön anfalls våldsamt av tärnorna. 1 fiskgjuse tog stor fisk och steg sedan under 15 minuter, tills den var som en svala i kikaren. Då styrde den mot söder. När den var som högst kunde den inte ses med blotta ögat. - 1 häger och 2 gräsänder. Något tiotal skäggdoppingar. - På kvällen en flock om 12 storspovar mot V från Vombs ängar. - I Silvåkrakärret en vit stork, som stod uppflugen på några stora grenar (av ett omkullfallet och dött träd. Inga visade mig senare ~~den~~ exakta platsen). Kattugglan som vanligt i ~~den~~ holken. -

1980-06-21: f.m.: en glada .iskade upp något som liknade en död måsunge eller dylikt från vattnet vid skrattnåskolonin. -

På kvällen slog en brun kärrhök ♀ ner i tärnkolonin och ställde till stor kalabalik. Tärnorna störtade mot den under 10 minuter innan den gav sig iväg med något i klorna (tärnunge?). Gräshoppsångare och näktergal sjöng för fullt kl 2330. OBS alla tider är sommartid.

-06-22: kl 1045: svanparet i inre klaret har legat där c 1 timme, och jag har tittat noga på dem med jämna mellanrum. Kan bara se 3 ungar. Tror knappast att den fjärde gömmer sig på ryggen av någon av föräldrafågeln. - Ärt-sångare, näktergal, bofink och järnsparv sjunger. - 2 svanar utanför vassarna, vidare 2 ex längst bort i V ändan och 1 ex i norr. En glada över sjön. 2 hägrar. Bruna kärrhök ♀ in S om kanalen.

Kl 1105: 4 viggas, varav 3 ♂♂ och 1 ♀, vid ön. 1 gravand + 1 häger på ön, även 1 skrattnås. Har bara sett någon enstaka skrattnås passera över sjön. Sävsparvparet i gröna busken i vassen. Ett tiotal av fisktärnorna uppe och far runt över kolonin.

Kl 1115: ett grågåspar med 2 stora ungar passerar mellan ett par ruggar.

1445: 8 viggas vid ön och en gråtrut på ön.

1730: 1 skräntärna fiskar över närmaste klaret. 1 riskgjuse fiskar också utanför kanalen. 3 skrattnåsar jagar skräntärnan.

1745: 1 brun kärrhök ♀ passerar över fisktärnekolonin och anfaller häftigt av 10 tärnor. Kärrhöken ger sig iväg mot N. - Gjusen fiskar i närmaste klaret. - Skräntärnan passerar då och då. - 13 tofsvipor på hög höjd mot SE. - 1 glada kretsar på hög höjd över sjön. 3 gräsänder passerar, mot S delen av sjön.

1805: rörsångare, sävspurv, bofink, näktergal sjunger, och gök gal. Svartvita flugsnappare har matat hela dagen. Glutt hörs. Lövsångare sjunger.

1825: järnsparv sjunger.

1900: gjusen fiskar fortfarande. En kärrsångare i busken i SV hörnet av trädgården, sjunger. Rödbena hörs över sjön. Koltrast, näktergal, bofink, rörsångare, sävspurv sjunger. Storspov hörs.

1915: starflockar börjar samlas mot SV hörnet, en del på något 100-tal exemplar, andra flockar är smärre. (Inga sade nästa dag att starna samlats mot SO-hörnet, alltså det som är nära tornet).

1925: grågåsparet med 2 ungar på närmaste klaret. Svanfamiljen med 3 ungar på närmaste klaret.

1930: går in. Kallt nu, endast 12° C. - 3 gräsänder på närmaste klaret.

S L U T

1980-06-22, söndag.

(139)

~~(138)~~

Lena och jag gjorde mycket lyckad bilrunda till nedanstående lokaler. Det var fint väder, stilla, och slöjig sol. Givande dag för fågel och alldeles utmärkt trevlig för insekter, som vi studerade när vi länge rastade på toppen av en hög backe med grov bokskog, även ett antal stora fallna stammar; det var nära Lemmeströ, öster om den allmänna vägen från vilken vi brukar observera fågellivet här, och strax norr om den likaledes allmänna väg som går ner mot ~~Näsbyholm~~ Näsbyholm.

Förkortningar:

Ydd = Yddingen

Fjfsj = Fjällfotasjön

N Börr = Norra Börringesjön (=Klosterviken)

Häck = Häckebergasjön + omgivningar

B = Bokskogsbacken som nämndes härovan

skäggdopping FjFsj hanne + hona + 2 pull. N Börr 1 ad. Häck 1 ad med 1 pull i sällskap samt 1 ensam ad
häger Fjfsj 1 ad. Häck 1 ad + ännu 1 ad
knölsvan Fjfsj 1 ad
gräsand N Börr c 15 ex sedda
vigg i Fjfsj 2 osäkra ex, och i N Börr 2 säkra
bivrak 1 sedd Häck, och 1 ex kom över B
ormvråk Fjfsj 1 osäker. Häck: här sågs 1 ex med mörk strupe och mörk framhals, vidare 1 börringevrak, 2 normaltecknade ex samt ytterligare något ex
glada ~~Ydd~~ Ydd 1 ex, Fjfsj 1 ex, N Börr 2 ex, Häck 1 ex, Backen också 1 ex!
brun kärrhök Ydd hanne och hona, N Börr hanne, och vid Svaneholms-sjön hanne och hona
lärkfalk 1 ex nära förbi B

fasan hörd vid B, även något ex sett på hemvägen
sothöna N Börr flera ex, däribland en stor juv
vipa sedd i ringa antal på olika platser, därtill flock på 12 ex som flög mot SO nära Rockarp
skrattnås Ydd tämligen många sedda (troligen på fält där höskörd pågick; anteckning ej helt klar). Dessutom en ensam ad vid Häck, samt på andra platser ett fåtal ex sedda
svarttärna 1 ex över N Börr
småtärna 2 ex över N Börr! Mycket sällan att se i inlandet
ringduva några sedda på rundturen
turkduva 1 ex flög över vägen nära Hyby
gök hörd vid N Börr, B, Svaneholm och på andra platser
tornsvala ofta sedd, vanligen i få ex, men vid Rockarp 25 - 30 ex
sånglärka ofta sedd, en flygg juv sågs bl a vid Billebjer
ladusvala sedd vid Fjfsj etc
hussvala påfallande allmän vid N Börr (männe riklig häckning på ekonomibyggnaderna vid Börringekloster??). Även sedd annorstädes.

backsvala enstaka ex N Börr; ej sedd annorstädes
trädpiplärka sjöng vid B
sädesärla mycket ofta sedd; flerstädes såg vi hur utflugna ungar matades av föräldrarna på vägen.

järnsparv sjöng B
rörsångare hörd sjunga, ~~lokaler ej antecknade~~ se nedan.
trädgårdssångare var bl a allmän vid B, sjöng här i ett kör. Även hörd på andra platser
svarthätta hörd bl a vid Häck
ärtsångare hördes sjunga B
törnsångare sedd och hörd vid Börringe, och hörd vid B
svartvit flugsnappare sågs och sjöng vid B
stenskvätta sedd flerstädes

FORTS

1980-06-22 forts.

(140)

(140)
näktergal hördes sjunga på håll vid B
taltrast sjöng Häck och B
koltrast sedd några ggr
talgoxe med utflugen kull. sedd Häck
blåmes sedd B etc
nötväcka sedd Häck
sävspurv sjöng vid Fjfsj och vid Svaneholm
gulspurv sjöng B
bofink sedd och/eller hörd Häck, B etc
grönfink hörd B
hämling sedd och hörd på 5 - 6 ställen under dagen
gråspurv ofta sedd
stare sedd i mycket ringa antal. OBS!
skata sedd vid Börringe, Häck etc
kaja sedd i måttligt antal
råka allmän, sedd bl a vid Hardeberga och på hemvägen vid Genarp
och på många andra ställen. Både ad och juv sågs. Ad i ruggning
såg jag också
kråka sedd i måttligt antal.

Av insekter noterades bl a:

Dorcus parallelopius hona
Sinodendron cylindricum hannar
Pyrochroa coccinea c 10 ex sedda, däribland hane och hona in copula.
En skalbagge erinrande om Opilo kröp ut ur en insektgång, var väl
ute efter byte där.
En liten skalbagge med starkt kammade antenner allmän i torra stam-
mar, i gångar som mynnade tätt intill varandra. Sågs även in
copula. Mycket allmän. (Jag slog upp artens namn vid hemkomsten
men har flömt det nu. GR vid renskrivningen 1982-01-23).
Många trevliga arter diptera, steklar, skalbaggar etc sedda. Allt
detta utbyte vid B, en härlig lokal.

Mina anteckningar från dagen är någorlunda noggranna, men för
ovanlighetens skull glömde jag att notera resvägen. De angivna loka-
lerna visar dock ungefärliga vägen.

Tillägg: ytterligare en kortfattad originalanteckning anträffad
1982-01-23. Där står följande, utöver några uppgifter
som redan meddelats: sädesärla sedd vid Yddingens norra
del. Trädgårdssångare, törnsångare och rörsångare sjöng
vid Fjällfotassjön. (Platsen var som vanligt vid SV delen,
där vägen från Holmeja ner mot stora vägen Malmö-Ystad
går intill sjön).

1980-06-23, måndag.

Jag var på Lottis c. kl. 1015-1445, men ej mycket på arbetsrummet eftersom där pågår målningens arbeten. Gick bl. a. till museet och skaffade mig ett par dussin rör med siggspår för insektsfångst samt ett par burkar med sprit. Träffade Sävland där; han var vänlig och hjälpsam och glad över att Gösta von Illhöltenfels var borta på semester på Bornholm. Gösta är uppenbart lika omöjlig, oduglig, ~~och~~ otrevlig och orealistisk som han alltid varit. Museet var förresten helt plöjt och nästan som på Sävland. Träffade Berit, som satt ensam på fyrb. avd.:s expedition, och dessutom träffade jag Ronny Larsson, som är en mycket bra och redig person. Vi hade ett intressant samtal om läget på fyrb. avd. och om dispositionen av de lokaler som ~~är~~ hittills använts av Charpentier och hans inskriptionspatologiska grupp. Den har kostat staden mycket pengar men inte blivit någon god investering.

Jag återkom till Tenogränd 8 c. kl. 1515. Lena ~~och~~ hade erbjudit sig att höra mig ut till stugan vid Kranberjon. Vi för dit ut i behagligt, delvis soligt väder, ankomst 1630. Satt en stund på verandan, men Lena hörde snart hem. Jag satt kvar och tittade ut över sjön. Omkring kl. 1800 kom Inga. Vi åt till med färsk potatis samt fruktsallad med glace-bakelser. Inga hade haft

1980-06-23 forts.

semester veckan före midsommar och vistats i stugan nästan hela tiden. Han hade vilat upp sig ordentligt och verkade vara i alldeles oräntligt god form. Han hade också fått anmärkningar om fåglarna i Kranssjön och sett och hört flera trevliga saker.

På kvällen gick Inga en runda, och jag stod i tornet ungefär en halvtimme. Inga kom hem, andfädd, och sade: "Hoppla opp i bilen och följ ~~me~~ med, så ska du få se nånting." Vi for iväg till Lilviken alldeles skumade där och gick ner så att vi fick utsikt över kärret med angränsande våtängar — och där gick FÅGELN och plockade i den frodiga grönskan. Det var en stork!

Det skall sägas att den hållit till här några dagar och observerats av flera personer, men Inga hade inte sett någon stork i Sverige sedan (ungefär) 1953, och för mig var det också mycket länge sedan. —

Fågelarter sedda efter ankomsten till stugan:

- 1 skäggdopping några ex; knappast mer än 7-8 ex sedda trots vindstilla och god sikt.
En ad med en halvornen unge sedd, f. i. c. bar ad ensamma eller (m. l. m. tydligt) parvis, utan ungar.
- 2 häger: vid Lilvikenkärret 2 ex, vid Njån minst 1+1+1 sedda
- 3 grjvar på närmsta klavviken 0 & med 2 stora ungar. Senare sägs, utanför vassen, dels 0 & med 2 stora ungar (förmodligen samma kull) dels alldeles bredvid denna

1980-06-23 forts.

- en kull på 84 med 3 stora ungar.
Daga fler ex sedda.
- 4 knölsorn på vårt håll 84 med 3 ungar,
stora ungar som gravänder. Långt ute
på väderet låg därtill 2+1+1 knöl-
sörner och längs i V ytterligare
många övers, som.
- 5 gräsant: 1+2+2+3+4 ex sedda nästan
säkert enbart 88. Rimmande. 1 ex flygan-
de. Senare flock minst 10 ex, troligen
ej samma som förut. Alla rimmande.
- 6 skedant: flock 11 88, de flesta
mycket starkt ruggande. 1 ex hade en
"sjaskip" och fläckig prachtdrätt, de
övriga ~~hade~~ hade inte alltför mycket
hår av prachtdräkten. Nästan säkert
var alla 88. De låg på väderet
men gick gärna upp på "miniatyr-ön".
- 7 skrämsör: på e.m. några ex flygande
överjön, flög mot S-SV, kanske
bara på passage. På kvällen från
början ingen skrämsör sett! Den
lilla kolonin i N präpöll helt
övergiven
- 8 fisktråna: kolonin långt ute gick på
e.m. besök av en brun levertök ♀
som fyllde där och satte länge trots
att 9-10 bärmar anföll den med
starkt raseri. - Fisktrånar nästan oav-
brutet inom synhåll attackerade över-
flygande ~~kärnhökar~~ kärnhökar med
stor bravur.
- 9 storspar hörd flera ggr på kvällen.

1980-06-23 forts.

- 10 svartsnäppa : 4 utsökte svarta ad stod på "miniatyr - ön", delvis intill skedänder, när jag kom ut till stupen. Både snäpporna och ändarna lyfte efter en stund för överflygande om härrök & snäpporna återtog (liksom ändarna) kort därefter men något senare var snäpporna frösamma.
- 11 rips : 3 ex på nor 50 över sjön
- 12 ringduva sedd
- 13 gök sedd och hört ideligen. Flera gr rips 2 ex flyga färdigt efter varandra. Både dr och ff hördes.
- 14 näbbpel njög mycket bra och uthålligt när stupen, hela e.m.; var lyft en god stund omkring kl. 2100-2200 men njög sedan på nytt. - Anas ex hördes på håll.
- 15 svartvit flugsnaps hela viden inom synhåll det förefaller som om ungar na ännu inte flugit ut.
- 16 rörsångare hördes ofta från vassen men knappast mer än 2 ex ofta bara 1 ex.
- 17 hämsångare njög i flera omgångar
- 18 koltrost sedd
- 19 baldare sedd; vid ankomsten ristades minst 6-7 ex vid huset, frösamma snart, men det hördes och synes att det var en nybflugan kall.
- 20 blåmes sedd
- 21 sävpar sedd och hört i vassen

1980-06-23 forts.

- 22 Tornfalk 1 ♂ ryddade mellan skogen
och Jans backe när vi kom ut. Senare
1 cc ryddande över ången där skogen
gick.
- 23 Ladasvula från Tornes först bara
1+1 cc höfb, men plötsligt, kl. c.
2140 (sommartid!) samlades c.
110-120 inib kistornade ladasvular
rätt nära över vatten, strax borta.
- 24 Ladasvula några få över sjön på kvällen
- 25 Tornsvula fåtalig över sjön. Kl.
2131 kom en mycket gles svärm
på 14 cc förbi Tornes mot SV,
flög snabbt och lågt. (Sommartid!)
- 26 Glad 1 cc sigs över sjön
- 27 Stare: Trots mycket ofullständiga observationer
såg jag dels en liten flock komma från
norr mot sjöns V ände, dels
(senare) en flock på c 200 som
kom alldeles lågt och nära och an-
tagligen fyllde i skogen allé,
dels en flock på c 2000 cc som
flög mot NV upp emot sjöns V
ände, dels (ännu senare, när vi
obrade skogen) en flock på minst
4000 cc som också flög ungefär som
den föregående.
- 28 Stork se ovan
- 29 Krike sådd.

Väder på kvällen: halvklart, spegel-
blankt, bra sikt, rätt varmt. Behagligt
väder trots mycket mygg. Molnen upplöses, och
det blev nästan molnfrött omkring kl. 2230.

1980-06-24, Värmdö.

Jag var uppe 0305: nätkerpel och rörsångare sjöng. Klar nat, det blev kyligt redan i går kväll (omkring 10°C sade Inga, kl. 2330).

Morgonen utmärktes fin, sol och klart. Vid frukosten såg vi svankullen på närmsta klansörens där var idag bara två ungar, (fast mycket liten chans finnes att ♀ bar en unge på ryggen, i så fall i cirka 1/2 timme i sträck).

Inga för in till staden 0737. Jag kvar. Trädpiplärka sjöng, nätkerpel rörsångare gick härdes flera par, svart- och flugsnapp såg i deligen, sidensvarta incl. utflugna ungar dito. Sångaren d' uppe på gräsmattan och plockade rått ~~lång~~ låg stund.

Strax på morgonen började det blåsa upp, och moln steg upp i S, men vidare väderet ville vidare. En härrensångare började sjunga nära kl. 0815 och höll på länge. Bann korthok & skrämda upp flock 7 kråkar, senare sågs en flock på 5 brunänder och 1 vigg flyga runt; gräsand såg fåtaligt. Svankullen osynlig, jag undrar mycket om den unge gått till spillo.
(ännu)

I fint solsken kom en flock på 9 krushaner, varav 7 ♂♂ med olikfärgade kroppar och 2 ♀♀ över sjön, försvann. Ropink sjöng. Gök ofta sett, bl. a en härligt repelröd ♀, som hopplikt ♀ i färgen.

1980-06-24 frto.

På "miniatyr-ön" på morgnen sås
8 skattningar ad, de flög bort. Senare
kom gravens ♂ & det.

*

Tornet kl 1250-1330 i fint och soligt
väder, vind nu ej stark. Rätt riktigt med medel-
stora cumuli. Temp. +17°C.

Knölsvan: på närmsta klara ♀ + 2 ungar.
Flera 100 m ut låg 1 ♂, den inbör hot-aktivt
ett par ffr utan att andra svaner fanns i när-
heten. Efter en rund svannade den in till ♀
med ungar. Absolut länge. Bara 2 ungar.

Övriga svaner låg förb 2+1+1+1, inte
åtskilda. Ett ex låg i NV förblev en-
samt, de övriga stöb i hop parvis vi ad
det 'blev 2+2+1 (förutom parat med
ungar).

Grävling 3+3 ♂♂, därlill ny fj ex.
3 ex lyfte, fällde. F.ö. ej sedda flypande.

Brunn 6 ex, nästan riktigt var alla
♂♂ ad, [långt ute i rikt].

1 dera sällskap 1 rigg ♂ och 4 steg-
doppingar. F.ö. av stegdoppingar amma
förh 4 ad, några spridda ad samt
1 ad med 1 halvstor unge. Möjligen
fanns i närheten en amma ad med
en lika stor unge, men detta är
osannolikt.

Brunn kärnhök: ♀ i "norra part" ofta
synlig. Kl 1320 kom ♂ med litet
lyte karbadet det till ♀ som tog det
högst eleganta och sedan fällde fenast

1980-06-24 forts.

med bytbe i vssen. På den platsen inbes
bo. - Gamla granna ej sett, och av
parat nedanför stugan inbes spår.

Ormurik sett, glada sett, bl. a 1 cc
krabsande med byte längt i NNV.

Skaddmår bara 1 + 2 cc sett över flypande;
ej ett liv att se i lilla kolonin
N om närmsta klavstaden.

Kärroingare njög.

2 pilpinker leam ner helt ormbab,
fjälld nästan osynliga i alar men
flyttade sig äntligen så att de syns
friskt. Ormbab här. Satt i brist-
koppar, bytte plats ett par ggr.

Jag gjorde en relativt lång rundvandring på kvällen. Dessutom gjordes
iakttagelser från stugan av Inga, Göran Högstedt, Staffan och Astrid
Ulfstrand (och någon okänd besökare). Även jag själv deltog i obsandet
fr o m kl 2055, då jag återkom från vandringen. Alla dessa iakt-
tagelser är renskrivna på maskin.

↓
ej funna. Salinas.

1980-06-25, onsdag.

Inga och jag for från stugan 0735, men dessförinnan obaade jag en del från verandan och var i tornet 0720-0730. Fin morgon; kl 0615 var det nästan molnfritt och klar sol; någon halvtimme senare drog det upp moln, och en kort stund var det nästan helt grått men före 0730 skingrades molnen, och vi for till Lund i soligt väder. Rätt svalt, kl 0615 var det 10° C, kl 0730 var det 13° C.

Fågel:

skäggdopping flera sedda, grågås 1 sedd simmande, ~~knölsvan~~ knölsvan ♂ och 2 pulli på närmsta klarvatten, f 8 ute i sjön 2 + 2 + 1 sedda. För väl tjugonde gången kontrollerade jag att dessa var utan ungar. Gräsand inga stora flockar, långt därifrån, men likväl ~~knölsvan~~, liksom igårkväll, något ökat antal gentemot förut; på vattnet syntes 2 + 4 + 4 + spridda ex, därtill kom ~~knölsvan~~ en flock på 6 och ytterligare några ex, summa sedda blev c 25 ex. Brunand flock c 6 sågs, vigg dels en flock på håll (c 6-7 ex), dels 3 ♂ som sågs senare och därför kan ha utgjort del i den nyssnämnda flocken. ~~knölsvan~~ Knipa helt oväntat sedd från tornet: 2 ♀♀ låg intill varandra på närmsta klarvatten! Brun kärrhök ♀ med mycket ljust på ovansidan sedd. Även på långt håll i V sågs något ex, uppenbart en ♂. Däremot sågs varken igår eller idag den mycket grant utfärgade ♂ som varit regelbunden i SO-härnets vass utanför kanalmynningen. Ingen aktivitet ~~knölsvan~~ alls på platsen i vassen utanför stugan. Tornfalk 1 kretsade över Ivans backe. Skrattnås 2 ex ad satt en stund på "miniatyr-ön", och något enstaka ex sågs flyga förbi. En som kom rätt högt mot SO var ad i ruggning, en tydlig lucka eller ett "urtag" syntes i båda vingarna på gränsen mellan arm- och handpennor. Inte en mås att se vid kolonin N om närmsta klarvatten eller på övriga ställen där häckning påbörjats. Svarttärna 1 fin ad flög lågt över närmsta klarvatten när jag var i tornet. Fisktärna sedd över sjön men bara något enstaka ex. Ringduva sedd förbiflygande. Gök gol flera ggr. När vi åt frukost, kom med kort mellanrum först 2 gökar förbi, sedan 2 till, alla från N eller NO, mycket snabbt och lågt, inne bland träden. Arten är överhuvudtaget allmän här, åtminstone de flesta somrar. Tornsvala glest fördelad, flög ofta rätt högt i det lugna och fina vädret, antal kanske ett par tre tiotal sedda. Sånglärka över heden etc vid avfärden, sjöng. Trädpiplärka sjöng på morgonen. Sädessårla sedd; här finns flera ex, rimligen den kull som kläckts på stugan, under taket, och som flugit ut för en tid sedan. Rörsångare 1 ex sjöng flitigt, även sedd ute i vassen. Härmsångare (= gulsångare) hörd. Trädgårdssångare hörd, törnsångare dito. Lövsångare också hörd. Stenskvätta 1 ad och 1 juv sågs på "stora heden", precis där ~~knölsvan~~ den s k Prästavägen tar av från stora vägen mot Harlösa. Näktergal sjöng, helt nära och stundvis ivrigt. Talgoxe sedd. Stare sedd i ringa antal, men likväl av intresse. Dels under frukosten 1 ad som fällde på den holk där en starkull vuxit upp i år (liksom tidigare år), d v s på norra tallen vid huset. Inga hade sett den på samma plats flera ggr under den gångna veckan. Dels kom, när jag stod i tornet, c 15 + 6 ex förbi på måttlig höjd ungefär mot SV. Antagligen flyttning, som ju nu bör ha kommit igång. Jämför gårdagen. Kråka sedd över sjön, men bara ensamma ex.

På inresan intet märkligt. Över Lund vid ankomsten 0759 mycket tornsvalor vid Zootis och omgivningar. Stilla, delvis grått men "hög luft." Säkert 35-40 ex sedda. Bara helt kortvariga obsar.

1980-06-27. Anteckningar gjorda av Inga. Obs-plats stugan och tornet vid Krankesjön.

- 1720 1 skräntärna fiskar. 8 gräsänder på klaret, c 10 änder på och invid ön, de är svåra att se, men minst 2 skedänder. - Trädgårdssångare, lövsångare, bofink, trädpiplärka.
- 2110 Thomas i tornet. Svan + 2 ungar. Grågås + 4 ungar,
- 2130 dessutom 1 ensam grågås utanför kanalen. Ungefär 25 gräsänder, c 20 skägg-
~~öpp~~ doppingar varav 13 i flock, 2 viggas, 5 brunänder och 1 kricka.
Thomas ner på grund av regn.
- 2140 (Den) unge bruna kärrhök ♂ flyger förbi mot S; efter en kort stund kommer den tillbaka mot NE.

1980-06-29, söndag.

Jag hade huvudvärk från morgonen fram till e.m., men det bitade sig när Lena och jag körde ut till stugan. Vi hade kommit överens med Inga att fara dit, och Lisen och Peter hade meddelat sin avsikt att resa dit redan omkring kl. 12.

Lena och jag startade c 1700, hämtade min tub på Ekologihuset och kom till stugan c kl 1750, just när Inga, Lisen och Peter hade avslutat sin middag. Det blev en mycket lyckad träff. Lena hade tagit med sig en del godsaker, och Inga gjorde på kaffe med kakor. Vi satte på verandan mest, ty det var särdeles obehagligt värme, många regnströkar och bara 15°C, framåt kvällen ännu kyligare.

Lisen var i alla bästa form, och det var en stor glädje att träffa henne igen. Peter var charmig och trevlig, Inga glad och pigg, Lena var och vänlig, och min huvudvärk var borta och humöret glatt. Det blev verkligen en lyckad träff. Vi samtalade väl c. en timme, sedan körde Lisen och Peter till Lund och kort därefter även Lena. Inga sade efteråt att hon var särskilt glad att att ~~vi hade träffats~~ ~~vi hade träffats~~ (Lena synbarligen) i sällskapet, och det gladdede verkligen mig också. -

Fågel: på utloppet intas märklj. En orrmork mellan Krimeröd och Filviken var enda rovfågeln. - Från stugan gjordes följande sammanhängande observation före kl c 1915, men senare observerade jag flitigt från verandan

1980-06-29 forts.

och var även i Vornet 2030-2105.

Skuggdopping inte många sedd. 1 ad med 1 stor unge sedd nära N änden på närmsta klavvåren, liksom för en vecka sedan. Dessutom 1 ad med 2 små eller mycket små ungar i vårens vid stora dubbelbruket, utöver kanalnyrningen.

Häger 1 ex

Gräjs 2 ad med 2 mycket stora ungar, nästan fullvuxna i kroppen men med kortare hals än ad. Därintill 2 ad med 3 ~~stora~~ lihalades, nästan vuxna ungar. Ej samtidigt men på annat ställe sågs 2 ad med 3 ungar som var betydligt mindre, alltså absolut tre olika kullar sedd.

Knölsvan ♂ & ♀ 2 ungar på närmsta klavvåren. Längst ute lög 2 + 2 + 1 ad; det är tydligt att dessa 2 + 2 utgör två par; de har inga ungar och jag vet inte om de ens försökt att heka.

Gräsand: mycket glest rips enstaka ex, ibland 2 tillrammans, på ett ställe 5 ex tillrammans, alla simmande. Dessutom 6 ex i flock flygande, det var nästan säkert ♂♂ (liksom de alla första sedda ex f.ö.). Flocken var i sommartrik. Enstaka ex kan ha varit årsmåsar, nu utövande. Totalantal sedd nog ej över 20 ex!

Blåsand 1 ♂ mycket mörk och med synnerligen iögonfallande vitt ringfält sågs föröarsam på "miniatyr-ön", senare simmande ihop med gräsanddrakar.

1980-06-29 forts.

(OBS: ej en enda dykare sett!)

brun hövlinge minst 3 ek sett m. l. m.

när: 1 ♂ ad (fröjden den mycket väl ut-
prägade i SO-hörnet), annan ♂, och
en ♀. På avstånd i V änden sågs
andra ek.

storspar: 1 ek (1845) flög fram på 7 ek
mot S eller SV längs botten.

(OBS: icke en mår eller härva sett!!)

gök sett och hört även 4 ♀ hördes en per ppr.
större hackspett 1 prattfull gjur fyllde på
gräset i trädgården bara en per meter
från verandan. Hela hundets övervikt var
ändå fram till näbbroten.

tomsva sett ofta men i ringa antal.
backsva några ek över sjön (även sett
i ringa antal vid det stora sandstruket
vid Krimevåg).

rörbjörnar hört en slag, men inget av alls
när jag var i Tonerb.

lörbjörnar hört

svarthåriga kuggsnappare: rekordkullen på 8
ungar, som märktes av Göran Högsbom för
någon vecka sedan, är nu (sedan minst
en per dygn) utflugna, och flera ungar
sågs bli matade helt in på huset.

nattfågeln började sjunga kl 2205 men
sjung inte på länge när lika i övrigt som
förra veckan.

bräckspår sett i trädgården, på södra vallen
sävspar sett och hört; minst 2 ek hördes
från Tonerb. En ♂ flög in i trädgården

1980-06-29 forts.

och sågs vid ett tillfälle sitta på telefon-
brädet vid järnvägen.

Bopink hörd och sedd

stare sågs komma i flockar norrifrån och
samlas till 50 höns. Alla flockar
kom alldeles lågt över vassen. Jag
gjorde inga napparna räkningar, men det
var helt uppenbart att många fåglar ee
kom dit, sannolikt blev det ett fem-
siffrigt tal helst som jag rapporterade
att flockar även kom ~~från~~ ungefär
från S eller SO och sedan flockar
kan man inte se från stupen, och bara
delvis från Tornet.

Vidare såg jag att storflockar också
samlades till gräs i änd. Flera
flockar på 100-300 ee sågs komma
dit, mest från söder (ungefär).

Omöjligt att veta om de sedan, kanske
när det blivit rätt ordentligt mörkt,
flyttar sig till annan, definitivt vassplats.
Men säkert är att ansamling, om ork i
måttligt antal, ~~de~~ stred även till
Krusberjans i änd.

kriks sedd i ringe antal.

1980-06-30, måndag.

Kl 0600 var jag uppe helt klart och tittade ut över sjön. Det var regn och bara drygt 9°C; och sikten var starkt nedsatt av regnet. Jag såg summa en fågel, men det var en skärvarna som flög över närmsta klarrästen.

Därefter inga observationer förrän 0700. Vid det hade betraktat sig mycket, det var fortfarande ostadigt, men delvis sol, och god sikt. Inga fler till Lund 0720. Jag observerade från verandan till c 0910 med korta avbrott, därefter en stunds paus. Därefter i tornet 0940-1005, därefter var jag mest på verandan, ~~2~~ observerade skandris men läste orkoi. Före 1200 sågs följande: skäggdopping bl.a. Lat 4 rätts omi ingar norr om närmsta klarrästen.

höjer 1 sedd nära, var ej utförad, men visst om det var en årsunge

svan (knölsvan) sedd, men parat med de 2 ungarna inte sett

grönsant mycket få; när man observerade från verandan eller tornet, sågs ofta inte en enda

fågel på klarrästerna. Från tornet kanske 4-10 fåglar på vatten, främst somarna (som var högst 5 synliga tillfälle)

skedant flock 3 ex nästan säkert 00

bläsant kl 1150 kom en flock på 7 ex rakt 3 00 ad. Trotsen från NV, cirklade runt på 10-50 m högt rätt länge men sågs inte fälla

grönsant kl = 0955 upptäcktes en flock på 15 ex över sjön, därav var 5 00 10 & 4, och med absolut säkerhet ingen årsung fågel. Flög runt men

1980-06-30 forts.

fälldes inte utan försvar m l m mot V.
fiskgjuse 1 ex helt nära kl 0730;
 kretsade, ryddade hade ovanligt skarp
 förflymrast på stjärten, var bas var vit
 (visserligen med smala tvärband), men
 alla pinnarna var ~~är~~ mycket mörkare i
 yttre hälften eller kanske tredjedelen,
 så att stjärten i rötken föreföll
 ha vit bas, eller vidare sagt, hade
vit bas ~~är~~ alldeles ovanligt tydligt
 avsett mot den mörke spetsen. Aldrig
sett detta tillnärmelsevis så tydligt
på fiskgjuse.

En par Gimmur senare sågs från Vembo
 en fiskgjuse, liksom den vid, den vistades
 mycket länge över SO hörnet och kom så nära
 att jag fotograferade den trots en för
 ändamålet helt olämplig kamera. Den
 ryddade många ggr, delvis högt, men stop
 aldrig i rötter. Detta ex hade nästan
ingen kontrastteckning på stjärten. Sågs
 kretsas många ggr i rötken, alltså
 annars ex,
glada 1 ex över rjön kl 0710, ruffande
 i både vingarna.

brun kätthök 1 ex över den övergripa boplatsen
 nedanför stupen; och vid norra boplatsen
 sågs både ♂ och ♀.

ornarök 1 normalfärgat ex över ången
 uppenbarligen bryn.

vipe se nedan

rödbena högt på morgnen c kl 0730, och
 kl 1130 flög 2 ex över rjön.

(157)

5

③

1980-06-30 forts.

shogsnippe 1 ex sigs komma från N, fyller
när kanalmynningen, fortsatte ~~efter~~ efter
c 45 minuter.

skottmår } se nedan
fiskmår

fiskbåre 1 ex över rån

skopsdwa 2 ex förhållande

ringsdwa okänt 2 ex förhållande

gök hördes några ggr på morgonen, och sigs
då och senare många ggr. Vid en till-
fälle köp 3 ex samtidigt förbi skutan.
Vid tre tillfällen före kl 12 sigs
en mycket kraftigt rödbrun ♀ flyga
förbi (regelrätt i bompålfärda; med svarta
tvärbalk) ~~hela~~ (hela fjädrarna).

tomsva se nedan

större backsva förhållande

backsva fåtaligt sett över rån

rödsvaka ungfjöl på tomten

röringare sett 2 ex samtidigt

lövringare hört

sorkvit kuggnapper på morgonen matades

ringsmärta ungar av ♂ och ♀ på tomten,
ofta invid huset. En per timme senare

var en icke ringsmärta kull helt nära
huset och blev okänt matad. Ellerst
2 icke märta ungar sigs.

halgoxe sett

blåmes sett

brödluggare sett

kolbröst förhållande 2 ggr, ♂.

sävspar ofta sett

1980-06-30 forts.

lopin sett och hört, men sjög bara en
eller två pgr på morparen
stare : se nedan.

Vädret var hela tiden labilt, mest molnigt,
och milt, rät byig vind från SO (unge-
fär), och hela f.m. avgjort kyligt,
kl. 1200 bara 13°C. Allen något
närmare regn blev det inte. Och en
rät anmärkningsvärd rörelse på fjärr före-
kom påbörjat:

stare : många flocker pgr mot S före
kl. 0900. flocker små (≤ 30 ex)
och rät gläsa, men rörelserna var tydliga.
Högt 10-50 m.

vipe : flera gläsa flocker rät pgr
mot S ännu kl. 1140 en flock.
Oftast 10-20 ex/flock, högt c.
100 m.

skadma och pitme uteri : flera gläsa
flockar mot S; delvis rät högt eller
högt. När jag rät i området kom c.
20 blandade + c 15 rita till,
kretade snabbt under de grå molnen
rät, gläsa bort. Senare ett par rita ex,
uteri blandade skad + pitk, mot S
över rät. Juga juu ; bland pitk-
mäarna visserligen en icke utpgr,
men vipe endå årsunge.

OBSERVERA att denna 4 arber rita ty
att rät, åbrindone mycket närmare ~~stare~~
sydlig kurs än sydöstlig.

1980-06-30 forts.

Varnsva sett ofta på morgon och f.m., mest i ringa antal och utan tydlig flygnäring, men från c 0940 sågs många ex mycket högt uppe (över de kretsande mörarna) och det är åtminstone möjligt att de höll en kurs ungefär mot S.

OBSÄR EFTER KL. 1200:
(viktigare resp. för dagen nya arter)

gräpar ♂ + 2 stora ungar, knölsvan ♂ + de 2 ungarna på närmsta klanviken, gräsand ett par flygande flökar på resp. 7 och 8 ex; fjällgädda 1 ex sett även på e.m., skärfläcka flock 13 ex rundflyg, över sjön kl 1935 (se nedan). rödbena hörd en gång även på e.m., skärstarna 1 ex nära håll över sjön kl. 1202. gräslub 1 ad föllde i sjön omkr. kl. 14, Varnsva även på middagen och e.m. sett, förhoppningsvis nästan rötter mot S. sånglärka njög över betesmarken, hussvare några ex lågt över vassen omkr kl 1300 rödsjöpare njög lågt på e.m., svartkalle hördes njunga ett par ggr på e.m., svartvit flugsnopp: både ringmärkta och icke ringmärkta ungar notades på botten på e.m.; entita hördes på e.m., stare sågs på e.m. från omkring kl 1800 drö över mot S i snälla flockar på 50-300 ex/flock, strandshata skall tilläggas, 1 ex flög rojande mot SO omkr kl 1230. skate 1 sett över vassen. storsparv hördes kl 2315, uppenbart fler ex.

Forts.

1980-06-30 forts.

Väder efter 1200: det såg ut att bli regn, det molnade och var fortfarande kyligt. Men inget regn kom; efter ett par tre timmar blåste det upp en del från Ö (ungefär), luften blev ~~friskare~~ friskare, och det föreföll som om en ny luftmassa var på väg in. Eftermiddagen medförde en avsevärd förbättring, det blev en hel del sol och överhuvudtaget "vackrare väder" även om temperaturen fortfarande höll sig bara runt $+15^{\circ}\text{C}$. På kvällen blev det övervägande klart och fint.

Jag var inte i form på middagen och e.m.; hade stundvis huvudvärk och sov ett slag. Sade mest på verandan. Blev bättre efter kl. 18. - Omkring kl 2100 kom Göran Högstedt, fick kaffe och den sista "negerbollen". Kl 2205 kom Johnny, fick även kaffe samt ett löfte att vi i framtiden alltid skulle ha negerbollar hemma. Vackligt samtal till kl 2310, de reste iväg.

Tillägg om fjälllivet: floken på 13 stjär-
keisar uppträdde av daga, flög ut över sjön, malhades, svängde bort, flög runt på 5-20 m höjd men föll ej utan gick slutligen mot V-VNV-NV-VNV, stöp mycket starkt och förvarm på stor höjd bort över stenoffe. Mycket sällsynt här, och rekordstor flok.

Stare: eventuell ansamling till 50 händer ej studerat i kväll. Men omkring 2220 på kvällen såg jag från verandan en flok på flera tusen ce flyga över V änden av sjön, förvarm stark, föllade obiverklaktigt. - Rörslangare sjöng på kvällen kl 2300 2 ce.
Görhild hörd vid kändsmann. nr 10

1980-06-30 forts.

Villåpp: järnsparv hordes njuvna ett par
ppr på dagen, och på kvällen flög
gransar o. t. över sjön mot SO,
vipe 2 ex. på e.m.

Idag såg jag på vårt verandafräste en
flyga, mycket lik en vanlig husflyga,
som hade ett litet föremål på ena bök-
benen. En närmare granskning visade att
det var en pseudoscorpion, som med ena
klon knipit sig fast !!! Flygan var
pigg men jag såg ett par ppr att den
försökte släpa bort djuret genom att
gripa med annat ben. Detta misslyckades
emellertid. Jag sop både flyga och pseudo-
scorpion i sopris. Underligt fall.

1980-07-01, Värmdö.

Upp 0645, hade varit mycket tungt. Det var en molnig morgon, men spegelblankt, och fint väder Temp. +12°C. Molnbäcke härigen högt liggande, delvis ljus.

Fasan hördes. Vridgästssångare sjöng eluon rikt kortvarigt. Knötsvankullen låg på närmaste klavviken. 1+1 häger flög över sjön. Grön-
ans sedd i några ee. Flack & shedänder
vid "miniatur-ön", lyfte efter kort
stund, flög bort, kom snart tillbaka. ~~Det~~
Dessa & ee i rikt olika drötar, ett ee
hade mycket av ♂:s prutdräkt. Savspår
sedd i vassen bl.a. meen unge som flög från
till ♀ och liggde mot. Lärk. Puggsnappare
sedd unge flög mot rutan men blande sig.
Röfpink sjöng. Gök sågs ofta, hördes ett par
ggr både ♂ och ♀; en fång flög 3+1 ee
alldeles nära fjärr, och stannade därefter kom
den röda ♀. Vornvaka sedd i ringa antal.
Rörtingare sedd ofta i vassen och angränsande
buskar.

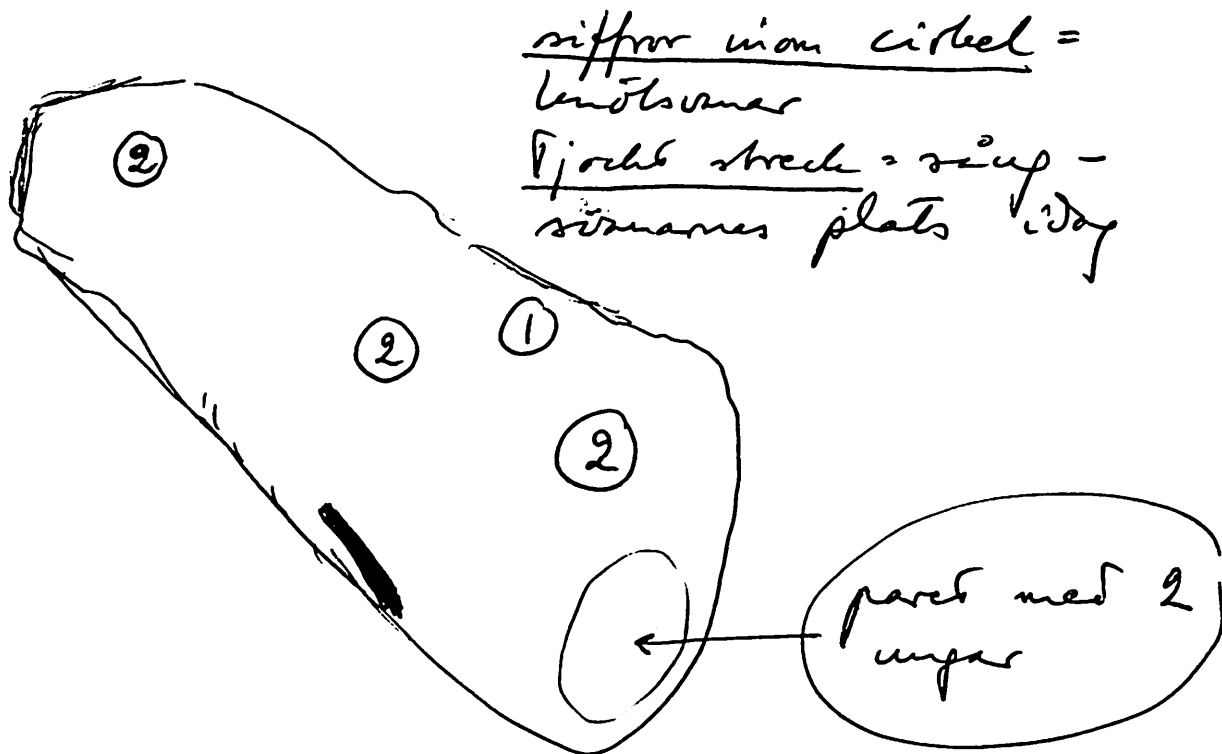
0834: jag gick ut för att observera från Tornet. Nu
hördes på en fång: ringduva, gök, sånglärka, rörtingare,
lösångare, röfpink, grönpink.

Tornet 0835-0915 i stilla, fint väder, men
~~inte~~ inte solskin. Skäggsdopping påtaligt sedd.
på rimligt håll bara 6-7 ee. På långt håll
i sjöns NO del, stannade utomför vassen 2 ad
med 4 rikt små ungar. Häger sedd ofta,
en fång 4 samtidigt, sebart var totala an-
talet större. 1 ad sedd, mycket sebart ut-
fjärrad. Knötsvan: fruktan parat med 2 ungar
som vistades på närmaste klavviken, sågs

1980-07-01 forts.

knötsomar ~~se~~ i om skissen visar, alltså 2+2+2+1 ex utöver parat med ungar.

Sångsvan: 2 ad lag på angiven plats på skissen, simmade sakta längs vasskanten och försvann slutligen precis vid Silvikas bäckläpa. Intressant. Ses sällan från denna del av sjön trots att det enligt uppgift vistas en par i varje år i stora dammen vid Fredrikslund och/eller i sjöns V ände.

grågås: par med 3 stora ungar på närmaste klarvatten, enstaka andra ex sedda.

gråand: på närmaste klare Σ 12-16 ex synliga, på andra ställen, inte synliga, lag 2+2+1+1 + helt enstaka därtill, ofta lag ensamma ex fler 100 m från närmaste grannar. Underligt med denna glösa fördelning. En följd av bristen på vöring? (= bristen på undervassvegetation)?
skedand flock f ex vid miniatyr-ön.

1980-07-01 forts.

vigg flock 5 ex där i närheten 1 ex var
♂ i nästan ren profilrikt, de vita sidorna
hade ett par små mörka fläckar, bara synliga
i Tub. fjädrarna hade lång top. De andra 4
var obrevslaktiga ♂♂ i mer framträdande
ruggning, kroppsidor vita, starkt mörkfläckiga.

Bom bevisade ♂ kom med lyfte från ö,
störade ner, men ingen f visade sig, ~~♂~~
♂ föllde i vassen 150 m från Tröja boplatsen,
lyfte snab. - ♂ f i vatten, nästan
säkert lyfte - överdämning.

fjäderbåre 1 ad redd

skräddmår 1+1 ad redd, ej flock

havsörn 1 ad flög österut

ringduva redd och hört

fök dito, tomar fjätligt redd

krävsör libere, sidesör ≡ 2 juv redd,

röring redd och hört sjunga lösing hört,

kalkrost ♂ flög fjärlt, röring redd och
hört, stare några fj ex redd + flock 40

ex överflygande, skata hörs länge i
närheten, kanja 1 ex flög fjärlt,

kräks 1 starkt ruggande ex redd.

→ derbänd smitgel se nedan.

När jag såg att skow ner ormbående,
såg jag plötsligt, kl. 0955, de 2 ring-
sörarna på närmsta blavstran, de simmade
in mot vassen och kom så nära att de ej
~~för~~ kunde ses. Jag upp i Tomet, fann
dem de 2 simmande utanför kanalmynningen!
(efter kort stund). Knölsrankullen ej att
se! Sångsörarna simmade alldeles intill var-
andra med såka halsar och sig mycket vaksamma, ~~och~~
is rent av aggressiva ut.

1980-07-01 forts.

Tornisångare och kråkfjärter njöt vid järn-
vägspåret.

kl 0850, när jag stod i boken, kom 4 små fåglar
flygande på c 10 m höjd från N, fyllde helt
kort i allöpp utanför boken men fortsatte
nåra, och åtminstone 1 ex fyllde i Salix-
buskarna vid kanalmynningen. Låta svaga och
gav ingen vägledning, utseendet tyvärr föga
klart, fåglarna var små och snabba i rörel-
sorna; och för mig verkade de alldeles tydligt
främlingar, men arten visar jag inte uttala
mig om.

Resten av dagen renskriven på maskin

1980-07-01 forts.

166

5

Obsarna under dagens första hälft renskrivna för hand och kopierade som vanligt.

Från omkring kl 1030 satt jag på verandan, obsade en del men skrev också ut, för hand, de dittills gjorda iakttagelserna. Före kl 1200 sågs resp. hördes följande: strandskata hördes flyga över, 1 brushane hanne med ljus, snarast vit krage flög över sjön, 1 skräntärna flög över närmsta klarvatten, och 1 talgoxe hördes. 2 fiskgjusar sågs, inte samtidigt, men det var 2 ex varav 1 ej var synbart i ruggning men det andra hade fällt minst 2 av de mellersta stjärtpennorna och föreföll vara en aning ojämn även i vingarna. Dessutom såg jag till min belåtenhet ånyo svankullen, en ad med båda ungarna, på närmsta klarvatten.

Kl 1206 startade jag från stugan till ~~stugan~~ fots mot Harlösa. Det var inte molnfritt men fint och lagom varmt. Mina anteckningar från ~~vandringen~~ vandringen utgör en fullständig artlista med vissa kommentarer. Den återges här i något redigerat skick. Jag gick till Harlösa, tog där reda på när bussen gick till Lund, det var först 1430, så jag fick c 1½ timme på mig. Köpte tidning, läste den, gick delvis genom ängsmar och över järnvägsbron ner till Revingehed (vid Kvinnevad), gick sedan på landsvägen genom Revingehed till den västligaste busshållplatsen, kom dit 1425 efter långsam vandring, tog så bussen till Lund.

Artlista: trädpiplärka sjöng, buskskvätta, tornfalk vid Ivans backe ryttlande, det var en hanne med blågrå stjärt, stenskvätta, trädlärka sjöng utmärkt fint V om järnvägen och c 1 km N Saltkråkan, och på motsatt sida om järnvägen sjöng en fältpiplärka. På håll över heden flög en mycket stor starflock lågt förbi, sågs bara delvis, men säkert var det 1000 ex. Däribland ett flavistiskt, kropp gulgrå, rätt ljus, vingar ljusare utåt, så att handpennorna tedde sig nästan vita eller smutsvita. Detaljer kunde jag inte se, men fågeln stack av mycket starkt i flocken. Tornsvala, backsvala, härmsångare sjöng, taltrast sjöng, trädpiplärka omigen, pilfink på ett par olika ställen, ormvråk 2 ex sedda, båda ungefärlig normalfärgade, grönfink sedd och hörd, bofink, hämpling ett par ggr sedd och hörd nära Harlösa. Ännu 1 tornfalk före Harlösa, ryttlade Ö om sandtaget vid Kvinnevad. Stenskvätta och buskskvätta sedda flera ggr, många ex, eftersom båda arterna hade nyutflugna ungar. Ärtsångare och törnsångare sjöng, grönfink omigen, sånglärka var allmän längs vandringsvägen.

Jag kom till Harlösa kl 1300. Väder: rätt svalt, lugnt, övervägande mulet, men lugnt, skönt att gå i.

Efter ~~min~~ uppehåll i Harlösa vandrade jag till Revingehed, alltså till att börja med samma väg som jag kommit. Ringduva sedd, hussvala, ladusvala, en fasanhöna skrämde upp ur högt tätt gräs, och bredvid den lyfte minst 6 ungar, de var inte vidare stora, kanske som skogsduvor i kroppen, men de flög bra. Detta var vid reningsdammen som ~~ligger~~ ligger vid järnvägsspåret N om ån. Här i tjock örtvegetation och på staket fanns sävspurv och på väg och grusmark och vattenkant sädesärlor flera ex. Starar också här och annorstädes. Buskskvätta omigen. I Revingeheds samhälle nära landsvägen skrämde jag upp en gröngöling i mycket tät vegetation under skuggiga ungträd. Tornsvala sågs, trädgårdsångare sjöng, gök gol (hörd även förut på vandringen), trädpiplärka sedd och hörd omigen, kråka sedd, och när jag väntade på bussen ropade en nötväcka och flög strax DÄREFTER FÖRBI.

Vid ett par tillfällen såg jag den trevliga scarabaeiden Phyllopertha horticola, och i en utslagen nyponros satt ett par in copula.

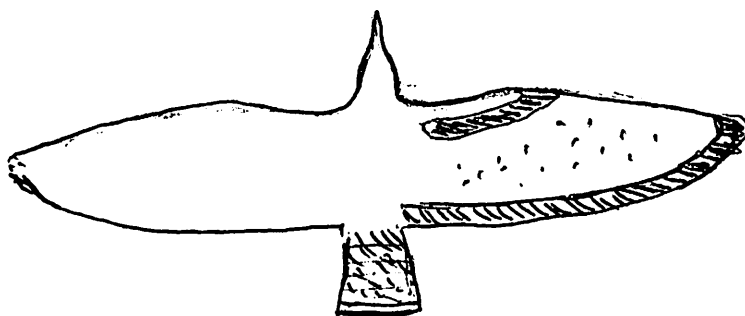
Från bussen sågs en brun kärrhök hanne ad, fint utfärgad, den flög mycket lågt över de öppna gräsmarkerna och ett sädesfält S om vägen, x) kanske 1½ km V om byn. Tornsvala, ladusvala, skata, vipa sedda nu. x)

Jag kom till Lund kl 1510, tog en stadsbuss till Östra Torn och gick de sista 400 metrarna till Tenorgränd 8. Därvid en högst intressant

x) tillägg: vid Revingehed även skratmåsar ad överflygande, strandskata hörd, ringduva, sånglärka allmän, ladusvala och hussvala m sedda nära Harlösa resp. över samhället. Härmsångare på 2 ställen stugan-Harlösa. Hämpling flock 10 ex. Lövsång. Flera. Svartvit flug få ex idag. Pilfink flerstädes. Skata kaja nära kråka. -

1980-07-01 forts.

(c 4) ~~Ännu~~ var unga och resten gamla, huvudena var alldeles olika, näbbarna på de unga var mycket kortare och naturligtvis utan ljust vid basen etc. Detta har jag känt till i 40 år och ofta sett i fält på somrarna. Och dessa fåglar var visserligen uppmärksamma men släppte mig på c 40 m håll. När jag kom för nära, lyfte flera stycken, och då sågs, trots rätt besvärligt motljus, att en av ungfåglarna var missfärgad sålunda: Samtliga arm- och handpennor brett spetsade med ljusgrått eller mellargrått, jag skulle skatta att de yttersta 3-4 centimetrarna hade denna färg. Vidare var övre vingtäckarna delvis av samma ljusa färg, men de korta övre täckarna var normalfärgade åtminstone delvis, och vingarnas framkant var ~~normal~~ helt normalfärgad. ~~Den~~ Vingarnas översida för övrigt var också normalfärgad, men med små och glesa ljusa fläckar. Stjärten var ljusgrå eller mellangrå eller m 1 m "duvgrå", varje stjärtpenna dock mörk i spetsen, och jag tror att pennorna hade otydliga ~~svaga~~ mörkare tvärband. Undersidan var normalfärgad, nästan säkert utan ljusa fläckar. Fågeln lyfte nära mig, flög bort i motsol, svängde över öppet fält, flög bort mot motorvägen men skrämdes av trafiken och kom tillbaka, nu delvis i mycket bra ljus. Till slut, sedan den gjort ansatser att fälla på öppen mark, ~~stannade~~ begav den sig åter västerut och kunde ej följas längre. Jag såg den i ett par omgångar mycket bra. Det var en förunderligt vacker fågel, med elegant teckning. Se skissen. På mitt kladdpapper skrev jag bland annat att de ljusa partierna var "pudergrå - vita", och det är sant att ~~den~~ de kunde te sig nästan vita i visst ljus, men färgen var säkert bäst att beteckna som ljusgrå. Icke ett spår av brunt eller brungrått eller "buff" i färgen, utan en ren och vacker grå ton; man kunde, särskilt när man såg stjärten färg, få intrycket att den överdragits med ett jämnt lager vitt mjöl på mörk botten.

U Jag vet inte om ryggen hade ljusa fläckar. Jag kan inte heller ~~ange~~ ange färgen på stjärtbasen/övergumpen. Huvud och hals var normalfärgade. OBS att stjärten's spets var mörk (markerats med ljust på figuren, alltså). Stjärten's färg f ö var åtminstone ungefär av samma ljusgrå ton som det breda bandet på vingen (och det främre bandet på vingen). Teckningen var alldeles symmetrisk, fast bara hälften ifylld härövan. Fläckarna på vingarnas översida f ö var små, och deras markering härövan visar bara hur de tedde sig men ger inte deras exakta placering.

Tillägg till morgonen vid stugan: fasan hörd.

S L U T

1980-07-06, söndag.

Lena och jag åkte ut till stugan, ankomst dit 1155. På utvägen sågs tornsvalor i rätt stort antal, dock inga tydliga ansamlingar, snarare glest med fåglar på hela sträckan. Även ladusvalor flerstädes, ehuru i ringa antal, vanligen 1-2 ex vid gårdarna.

Väder: det var molnigt, men delvis ljus himmel; lugnt, behagligt och stilla, temp vid stugan +16° C. Mygg aktiva, även andra diptera svärmade i glesa formationer vid tornet etc.

Kl 1200-1215 var jag i tornet, kl 1210 kom ett ~~mm~~ lätt regn som dock slutade efter 7-8 minuter. Därefter satt vi på verandan, lagade kaffe, tittade ut över sjön, gick runt på tomten och i närheten, etc. och sedan jag diskat gick jag ånyo upp i tornet c 1345-1400. Avresa 1415. Vi lade en hälsning till Inga, Nanna och Knut, som i dessa dagar bor i stugan, men nu var de ute på rundtur.

Fågel vid första besöket i tornet: skäggdopping 1 + 2 + 2 + 1 ad samt 1 ad med 1 rätt liten unge, på håll enstaka ad därtill. Häger 1 ex flygande. Vid "miniatyr-ön" stod 1 brunand hanne och 3 skedänder de lyfte och fällde långt ute. Ingen gräsand sedd nu! Knölsvan 1 ad nära, samt 2 + 2 + 1 långt ute. Brun kärrhök ingen över sjön, men 1 ex upptäcktes högt kretsande över Ivans backe. Ingen mås sedd förrän 1213, då summa en fiskmås flög norrut rätt högt; alltså ingen enda mås som höll till vid ~~mm~~ sjön. 1 obestämd tärna flög mycket långt ute, färg och beteende stämde dåligt både med fisktärna juv och svarttärna men fågeln såg faktiskt ut som en ungfågel i flygbilden, med relativt korta och rundade vingar för att vara en tärna. Gök gol kortvarigt en gång. Rörsångare sjöng i närheten, tråkigt och oinspirerat småpratande. Även sedd flera ggr. Sävsparv 1 ex sjöng flitigt. Kråka sedd, men bara c 1 + 2 ex. Helhetsintryck: ~~mm~~ fattigt, mycket fattigt.

Från verandan sågs nästan intet nytt. En gräsand hona flög förbi! Från tomten: lövsångare sjöng men bara några få ggr, härmsångare sjöng ett slag, bofink sjöng, delvis 2 ex efter varandra. Flock 9 grågäss kom från VNV, upptäcktes på synnerligen långt håll, kom nära, såg faktiskt nästan vita ut framifrån, när de hade mörkgrå molnbank som bakgrund, de fällde i sjön. Efter ungefär 40 minuter lyfte de, alla 9, och fortsatte mot OSO eller SO. Entita 1 ex i tallen vid stugan. Ärtsångare sjöng, törnsångare sjöng, löv- och rörsångare och sävsparv likaså. 2 sävsparvhannar satt ute i vassen och sjöng, en hona därtill. Tornsvalor över sjön, först helt få, sedan c 10-12 ex. En flock på exakt 10 skedänder kom från V (?), flög runt, fällde nästan säkert ute i sjön. 6 gräsänder lyfte från den rugge där skrott måsarnas huvudstyrka bodde förr om åren. Orsak säkert en liten gummi-båt med 2 personer som sakta färdades utanför ruggarna.

Från tornet andra omgången: 1 glada kretsande över sjön, 1 brun kärrhök hona över vassen N om närmsta klarvatten, hördes pipa några ggr, men ingen ungfågel sedd. En ung pojke i tornet sade att han sett 2 kärrhökar där. Långt ute låg dels 10 ändrar i flock, det var nästan säkert de 10 skedänderna, dels 9 ändrar där i närheten, de var obestämda bara. På närmsta klarvattnet en skäggdopping ad med 2 ungar, små som smådoppingar; därtill 3 skäggdoppingar ad intill varandra. 3 vipor flög över sjön mot NV. Knölsvan ~~mm~~ 1 ad med sina 2 ungar nu sedd nära

Hemresan startade 1415. Vi for södra vägen, stannade i allén för att se efter storken. Detta misslyckades, men över kärret sågs 3 enkelbeckasiner fara runt, de fällde brant. 1 ormvråk flög bort från kärret, mötte 2 kråkor som började skräna på långt håll, de vände och mobbade vråken länge.

Diverse småtillägg: häger sedd ett par tre ggr, därav 1 ad och 1 icke utfärgad. Svartfågel sedd på 2-3 ställen på utvägen, stora flockar på skördade gräsvallar. Tornfalk 1 ex på tråd vid Tvedöra-korset. Kaja flerstädes, råka sedd, storflockar på 25 - 150 ex sågs några stycken, därtill enstaka ex flerstädes i vägkanterna etc (lär ofta vara angripna av halsparasit, kanske acanthocephal, och dö därav Dessa ensamma ex allra mest juv). sånglärka ~~mm~~ ofta sedd. sädesärla också. Pilfink i Silvåkra allé ~~mm~~.

Tillägg: koltrast sedd i Silvåkra allé.

~~SLUT~~

1980-07-06 forts.

Helhetsintrycket av dagens obsar var: mycket mager fauna i sjön. Antalet änder, både arter och individer, är faktiskt oerhört lågt, även om det är sant att änderna vid den här tiden dels för ungar, dels ruggar, och därför döljer sig effektivt. Jag vet att man aldrig ser allt som finns i sjön, men jag vidhåller ändå att individantalet är ytterst lågt. Johnnys förklaring, att detta beror på bristen på undervattensvegetation tror jag också gärna på, men varför är denna vegetation så dålig??

Även övervattensvegetationen i sjön är betänkelig, kanske inte allti- genom, men bladvassen har blivit allt lägre med åren, och i år är den uppskattningsvis $\frac{1}{2}$ - 1 m kortare än fjolårets och därtill börjar den redan att gulna på många stora områden, bl a nedanför tornet.

De första somrarna vid stugan såg man inte närmsta klarvatten från stugans veranda, helt enkelt därför att vassen var för hög. Men förra året blev den aldrig så hög att den skymde (utom närmaste biten av klarvattnet, ~~som~~ förstås), och innevarande år tycks vassen bli extremt låg, låt vara att vegetationsperioden ännu inte är slut.

En noggrann undersökning av sjön, i första hand vattenkvaliteten och vegetationen, vore av stort intresse. Det vore också viktigt att få fram resultat snabbt, även om de måste bli preliminära. Jag vet att det pågår samtal om detta mellan Johnny Karlsson och Anders Larsson, och jag har varit med själv ett par gånger; men hur fortsättningen blir vet jag inte. Johnny säger att länsstyrelsen kan bevilja medel för en undersökning, och han har frågat om jag vill ställa äldre fågeluppgifter, ur mina dagböcker, till förfogande, något som jag naturligtvis svarat ja till.

Vi är inte främmande för tanken att växtligheten kan lida brist på något väsentligt grundämne, kanske någon av de nödvändiga metallerna, t ex zink, men detta är ännu bara spekulationer.

OBS: beträffande flocken på 9 grågäss skall sägas, att alla hade grann färg på näbben (m l m klart gulröd); därför var ~~ingen av fåglarna~~ säkerligen ingen av ~~fåglarna~~ av årets skörd.

Alla anteckningar och observationer härnadan gjorda av Inga och/eller Thomas.

1980-07-04. Krankesjön från stugan/tornet.

- (170)
- 1800 knölsvankullen med de 2 ungarna på klaret. En grågåskull med 2 stora ungar.
 1815 1 sommargylling nere vid "tanternas" stugor. Lockade fram den till björkarna vid dasset! Den svarade livligt när jag härmade den. Flög sedan upp till Silv-åkra kyrkogård. - Skedand med en unge. Rörsångare och trädgårdssångare sjunger.
 1830 Unga bruna kärrhök ♂ jagar på ången bakom stugan. Ett tiotal gräsänder i klaret.

1980-07-05.

På förmiddagen fiskar en skräntärna i klaret. - Knölsvanarna har fortfarande 2 ungar. Grågässen med 2 ungar sedda vid flera tillfällen. 6 brunanddrakar i klaret. Gamla bruna kärrhök ♂ förbi mot SE-hörnet. Unga ♂ och 2 olika ♀♀ sedda vid flera tillfällen under dagen.

Gökarna har farit fram och tillbaka under livligt galande och bubblande. Den "röda" göken sedd vid ett par tillfällen.

Trädgårdssångare, lövsångare, sävsångare, sävsparv, svarthätta, bofink, järnsparv och näktergal har sjungit under dagen.

På kvällen mellan 2100 och 2215 promenad / Saltkråkan - Hilding Nilssons - heden - hem. Såg 2 jättefina flockar av fiskmåsar på hög höjd flyga mot V. Den ena på c 50 ex i fin plogform, den andra på c 150 ex i något oordnat band. Åter vid stugan c 1015 (=2215). Gräshoppsångaren sjöng på ången bakom "tanternas" stugor.

1980-07-06--10.

Mycket stare samlas varje kväll. Rörsångare, trädgårdssångare, näktergal, gök, taltrast och sävsparv sjunger morgon och kväll fortfarande. Båda svanungarna sedda dagligen. På söndagen hade Elisabeth Nordborg sett en enfärgat brunsvart kärrhök utanför tornet. Förmodligen en ungfågel.

1980-07-11. Anteckningar gjorda av Thomas. Se även fotnot X)

Kl 2000-2200. Stensoffa - Lilla tornet (d v s tornet nära "Almen" i sjöns V ände). 5000 - 10000 starar i björkar/viden nedanför tallbacken. Ett par skäggdopping med en unge. Ett par knölsvan, men ej ungar. 1 häger, 1 drillsnäppa, 2 fisktärnor.

1980-07-12. Anteckningar gjorda av Thomas.

Krankesjön f.m. 2 grågås ad, knölsvanpar med 2 ungar, sommargylling: flöjt + fräs.

Kvällen: 3 - 4 fisktärnor, jagande fiskgjuse vid vindstilla: sågs i c 10 minuter, flög omkring på 15-30 m höjd, ryttlade mycket kort då och då, 6 - 10 vingslag, 1 - 2 sekunder. OBS vindstilla! Efter ungefär 4 dykningar bärgades stor fisk kl 2145, gjusen flög iväg lågt över vattnet mot NO. Skäggdopping m 2 ungar. Brun kärrhök ♀.

Sångare kring stugan: trädgårdssångare, lövsångare, törnsångare, svarthätta, rörsångare, härmsångare, sävsparv. Sent på kvällen sjunger en sävsångare,.

Följande obsar gjorda vid Landskrona på eller vid utfyllnaden. Vadare: roskar 2 ex, drillsnäppa c 8, kärrsnäppa 30 - 40, rödbena 15 - 20, grönbena 6, skogssnäppa 20 stycken, obs ovanligt många!, vidare gluttsnäppa 5 - 10, svartsnäppa 1, större ~~svartsnäppa~~ strandpipare 3 par, strandskata 4, tofsvipa 1, gravänder 6 par med ungar, sålunda: 4 + 3 + 4 + 27 + 7 + 11 = summa 56 ungar; ejder 1 par med 3 ungar, småskrak 4 ex, gräsand 10 - 20, storskarv 3, knölsvan 92 ex,. Noterade att (ett) gravandpar jagar havstrut frenetiskt. - Många häckande par gulärta, sävsparv, sånglärka; och flockar av ängsbiplärka.

X/ OBS: 1 ungstare ljusare, sand-rostfärgad, avviker klart från alla övriga; tusentals granskade, både IR (Inga) och TA (Thomas) fann omedelbart den avvikande staren. (Var det) avvikande vanlig stare eller rosenstare?

Alla anteckningar och observationer härnadan gjorda av Inga och/eller Thomas.

1980-07-13.

Krankesjön vid stugan/tornet. På f m 1 sommargylling i björkarna och alarna nedanför "tanternas" stugor. Vistades där i ett par timmar. Flöjtade ivrigt och fräste och jamade. - Svanparet med de 2 ungarna i klaret hela f m och fortfarande kl 1530. - Den röda gökhanan kom och slog i tallen utanför fönstret. Något senare också 1 gök ♂. 2 grågäss kom in från N och slog i klaret. En brun kärrhök ♀ flög förbi flera ggr. Den jagar också vid ett tillfälle på ängen bakom stugan. 1 skräntärna ses fiska flera gånger under dagen i klaret.

1980-07-16.

Kl 2000: en brun ~~skräntärna~~ kärrhök juv flyger pipande omkring och tigger mat av en starkt ruggande gammal fågel, troligen ♀, utanför Anderssons hus.

Kl 2130: 2 fisktärnor flyger omkring över / klaret. - En stor mängd svalor på hög höjd, mest ladu. 16 fiskmåsar mot S. 45 - 50 skratmåsar i tät flock cirklade runt ett tag och försvann sedan bakom Ivans backe. 2 hornuggleungar sitter och piper nedanför "tanternas" hela kvällen. De hördes även igårkväll 15 juli.

1980-07-19.

Fiskgjuse fiskar i klaret hela f m.

1980-07-20.

Kl 2000 och en halvtimme framåt, ungefär, fiskar en fiskgjuse utanför stugan. Fick så småningom en fisk och försvann mot S. - 7 skogssnäppor flög omkring över sjön under livligt ropande. Rörsångare sjunger. En hel del ladusvalor över sjön. Svanparet med de två ungarna i klaret.

1980-07-22, Vardag.

Inga berättade att hon på morgonen vid stugan sett bl.a. följande:

svanparet med sina 2 ungar, fiskeande
fiskgjuse, 4 unga bruna kärvhökar där
"norra paret" hållit till, dvs i vassen
intill norra änden av närmsta klavstsen.
Detta var en glädjande god återblick, även
om ~~man~~ naturligtvis inte kan bevisa att
alla fyra ungarna kläckts där. Vidare
hade hon haft en förblyfande sommar-
gylling vid stugan.

Denne dag kl 1830 kom Lisen till
Venorgränd 8. Hon satte inne i villan ett
slag och pratade med Lena och mig, och
med Lenas dotter Kristina; ~~och~~ det
var första gången som Lisen och Kristina
träffades. Det var mycket trevligt. Sedan
följde jag med Lisen ut till stugan,
där Inga bjöd på god middag: en mustig
kötsgröta och sedan sweet-melon med
röda vinbär. Lisen hade namnsdag idag,
hon är nämligen döpt även till
Magdalena. Lisen var i allra bästa
form. Hon har fullt upp att göra med
grävningarna i Allalmör utkant (vid
fosse) och med bearbetning av fynden;
och råts snart efter middagen återvända
hon till Lund. - Se tillägg sist !!

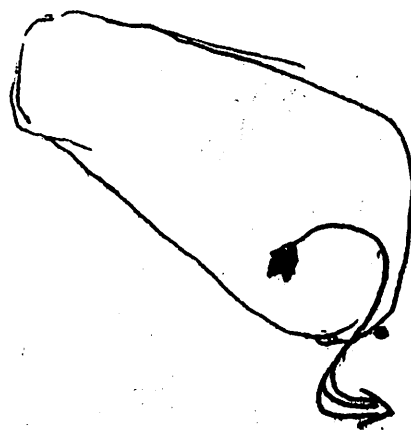
Kl 2155 (obs: sommarid!) gick jag
upp i tornet. Det var en klar, råkylig
kväll. Vinden, som varit frisk till här, hade
på sista timmen blivit avsevärt.

1980-07-22 forts.

Jag fann c 90 svalor i råtts Tåb flock och råtts högs uppe (150 m) över sjön; det var nästan säkert backsvalar och domar av flockformation och beteende. Vidare 2+2 högar flygande. Grönsant hört. Minst c 10+2 skotsmässor, troligen inkluderande någon fjölmär, kom från Ö och fortsatte över sjön stannade ej. Minst 3 rörsångare sjöng ivrigt. Skäpar hört. 4 gräsar i flock råtts längt ute, ålder omöjlig att avgöra. 2 knölsvanar också längt ute. Skäggsdopping hört på längt håll men ej red! Längt ute även 1+1 oberörande änder.

Vassen växer eländigt i år. Trots att det nu är skymning, ser jag att det närmaste vassfältets färg domineras av fjölårsvassen (som var ovanligt lågvuxen!). - 1 ladusvala anade, men sågs ej. 1 grönsant på närmaste klare. 1 skäggsdopping ad + 2 stora ungar också där, ungarna är ungefär så stora som kräkor. Vänd. längt ute ses 2 gräsänder. Ännu 1 skäggsdopping, men ej fler. 1 rörsångare mal ivrigt hela tiden.

Kl 2207: 8 gräsänder lyfter, de flyger enligt skriv, kommer mycket nära tornet. När de passerat tornet syns det mycket tydligt att de flyger parvis, ordnade 2+2+2+2. Signifikant? Det var helt omöjligt att se några fjärrer på fåglarna.

1980-07-22 forts.

Kl 2209 njung gröshoppssångare!

Kl 2212 kommer 11 änder, nästan säkert gröänder, från OSO, de flyger över hela njön på ca 30 m höjd; sänker sig något, fäller kanske i V ändan men ej dessfrämman.

2 rörsångare vevar på för fullt.

Kl 2214: 2 hägrar lyfter i SO-hornet, flyger ungefär mot NO fjärr. Vornet mycket nära, skriker gällt; det ena ex. med oroligt tenn och gäll ton, de fortsätta mot NO-N; en (red)c. häger svarar utifrån njön men ses ej.

2215: 2 små änder kommer med vassinnig fart från OSO-SO, passerar på kanske 75-100 m höll S om Vornet, flyger lågt, sänker sig mot njön, vinnandes av vingarna hördes långa, ramligen krächor. Enorm hastighet. Gröshoppssångaren njunger på höll

N eller NO om Vornet. Tiggande släggdopping-ungar hörs. Knölsörparet med sina 2 ungar simmar fram på närmsta blare ~~med~~ söderifrån med rak kurs mot "miniälsörön" (men denna är nu p.g. av det myckna regnet nästan helt osynlig; där står bara ett par höga tuvor av vegetation).

2220: 4 gröänder från SO. - 1 häger lyfter ute i njön, flyger mot NO; 2 andra svarar ~~hög~~ högljudda uppe i N-NO.

2222: hornuggle - unge hörd. 1 nästan

säker stare flyger precis över Vornet mot SV, ses länge, rörelsemönstret föreföll

~~174~~

(175)

1980-07-22 forts.

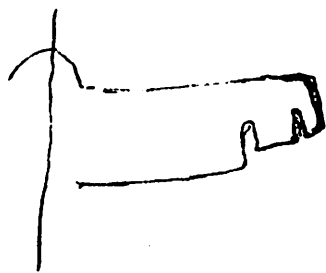
precis som störe. Hornuggleunge hör.

2225 jag får ner.

2235 uggle flyger emot
kvällshimlen, flygbild mycket
underlig, se skiss. Både

vingarna likadant i underligt
mogeningsstadium! Flygbild,

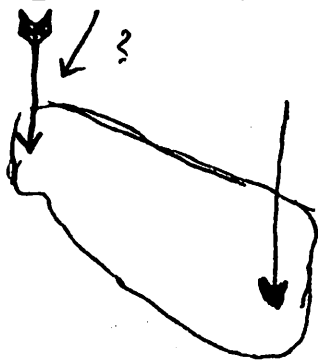
trots ~~det~~ det oändliga utseendet på
vingarnas, erinrade avgjort mest om
katsuggla.

Temperatur kl 2300: $+11^{\circ}\text{C}$. Klart
och fint.

Kl. 2306: 1 häger flyger ↑ mot aftonhimlen;
hornuggle-unge (-ungfjöl) piper precis i
närheten, sitter ev. på husbaket. Håller
på länge; jag somnar vid ljudet.

Villapp: en del osammanhängande obsar
även kl c 1900-2140. Det var frisk vind
anbring NV sol, mycket starkt molnig över
sjön. Knölsvarar sedda. Från kl c 2020
kom mycket störe ungefär
norrifrån, både till sjöns V
ända, där jag såg dem falla
och till sjöns SO hörn där
jag förmodar att de fällde.
Det var många tusen ex trots
högt opullsbändiga obsar. Se skiss →

1 fjellbjörne sedd (men silverbjörne är ves-
seligt tänkbar). Brun kårhöle ärsup i ce-
set nära. -

(men kanske visst om de stannade.)

Juga såg minst 30 skoldmöss komma till sjön på kvällen.

SLUT 1980-07-22.

1980-07-23, onsdag.

Badde i stugan. Hårtidig morgon. Inga och jag åt frukost 0710-0730; sedan för Inga till skolan. Jag var. ~~officer~~ olyckligt osammanhängande obsar 0700-0900, därefter oavbrutna obsar från tornet 0910-1010. Här följer artlista för Viden före 1010, uppdelad enligt ovan. Vissa arter kommenteras efter artlistan

Art	före 0900	0910-1010	ytvär. komm.
skäggsdopping	sedd	Σ in inalles 5 ad 3 pull	ja
svartskär	4 ad fädd	8 rundflög, fädd	ja
höger	sedd	1 ad + 1 ad	ja
knölsvan	sedd	1 ad 2 pull + 1 ad + 2 ad + 2 ad + 1 ad	ja
gröjfar	—	4 simmande, 8 flygande	ja
grönsand	≤ 5 sedd	< 4 + 1 + 1 + enst. sedd	ja
ornvirk	—	1 möt krets. Sörvikarsjön	
brun härtösk	8 ad + ^{on} ärsung m. fl.	flera	ja
fiskgjuse	1	0910-0925 delvis 2 samtidigt, 10g ej byte	ja
hornfalk	2 flög fädd		ja
långpipare	—	1 ad mot V 0945	
vipa	14 mot VNV	2 mot V-NV	
spovsmäppa	—	1 ad	ja
övers vadar	—	1	ja
skrämmär	—	1 ad över sjön (!) en kort stund	

(177)

②

1980-07-23 forts.

Art	före 0900	0910-1010	yttre l. lemn.
ringsnär	-	hårt kurrar. och 2+1+1 flög över mot SV	
komvula	5-7 ex samtidigt	helt fj (Σ 5-6) överflyg; offerarb noll.	
grön göling	hårt flera ggr	-	
större hackspett	1 juv på tornen; på 5 fallen.	hårt	
backsvala	-	fåtaligt över sjön, ofta noll, max. 3-4 samtidigt	
hussvula	-	först 1 senare 2 slutl. 3 ex över tornet + omgivn.	
lärsvula	sedd	fåtaligt över sjön, offerarb noll, max. 3 samtidigt	
siderika	-	hårt	
brödpip-lärka	sedd + hårt	-	
järnspar	-	sjung livligt men kortvarigt	
nålbjörp	-	den djupa tonen hårt flera ggr	
koltrost	1 flög förbi	-	
såvsångare	-	1 ex sjung livligt och länge 0910-0935 och efter 0955	
rörångare	sedd + hårt	1 ex sjung under 0940	
brödpip-sångare	sedd + hårt	1 ex sjung, tid kortvarigt	
blåmes	-	flera maffflar flög förbi	
kräka	-	2+1 över sjön, 1 föllde i buske och i varren	
bofink	-	1 flög förbi tornet	
hämpling	-	2 ex i sällskap flög mot N förbi tornet	
såvspar	sedd	-	

(178) ~~178~~

1980-07-23 forts.

Kommentarer till observationerna före 1010:

släppdopping: på närmsta klavsteden 2 ad + 1 ad / pull + 1 ad; näst längre ut 1 ad och 1 eller 2 pull; allt detta ej samtidigt, men dock oöverskådligt olika ex; näst ex till näst näst, eller på klavsteden utsläpp närmsta klav, på som klavsteden ej reds. Allt på fink vid, svag vind, men lätts dis, vilket gjorde att obs - betingelserna i andra änden på sjön ej var särskilt goda.

storskan: kl 0812 kom 4 storskan ad från S kolsvarta, men näbb och snudet vid näbbens bas lyfte iakttagare. Under sidan djupvatt på alla 4. Flöj runt över sjön i många kretsar, riktiga rj, fyllde i NO. En viss aktivitet av lätta flygplan kom senare i färd och kunde ha skrivits ut för dem, även om flyget ej påverkade alla fåglar på samma sätt.

kl 0932 kom från S gråpås ungefär från S och närm skumder senare 8 storskan från NO, de började rundflyga över sjön, varvid

(179)

④

1980-07-23 forts.

skarovarna kom ml m rakt över gässen,
de förre flög på ≈ 100 m de senare
på $\approx 30-40$ m höjd. Gässen hejblade
och flög bort, och skarovarna flög akro-
biskt mot $\emptyset$ efter c:a per svängar.
Underligt att samtidigt se $\emptyset$ gräpar
och $\emptyset$ storskarvar över sjön. Bland
skarovarna var 2 med γ is undernida,
men ordentligt γ is bara medålt,
sistorna bruna. Intressant.

höjer: 1 ad stod på precis samma ställe
vid "Varmen" hela tiden 0910 -
- 1010, stod där vid min ankomst, stod
där när jag gick ner, reagerade ej syn-
bart för det ofta överflygande långa
flygplanets SE-FFU.

knötsvan: de 2 pull åtföljdes nu av 1 ad.
Andra föräldern (förmodar γ is) på vassbank,
~~de~~ delvis synlig. Uppre i N delen
av sjön 2 ad + 2 ad + 1 ad, i bland
tydligt uppdelade på det sättet, i bland
m l m tydligt, liggande glesst utan
tydlig inbördes ordning.

1980-07-23 forts.

gråfår: kl 0912 4 svimmade utanför närmsta
klamrösen, nästan säkert 2 ad 2 juv, 1 y
2 av dem var betydligt mindre och mättare i
fingerna, - för flocken på P ex se storkan.

gråvand ydvent på; 4 ex låg mycket nära
i sällskap på närmsta klare, de "kalvdröck"
med åndan i vädret. Annars enballe. Bara
något enda ex setts flygande

brun korthök: morgonen 1 ♀ ad, 1 yngre ♀
(men ej årsung), 1 årsung fjel.

Senare dels 1 ♀ ad, dels i V 2 års-
unga fjelar samtidigt, dels kl 0955
vid N åndan av nedre klare 4 års-
unga, lyfte inom loppet av 15 sekunder
och drog runt över ossen nära stranden
Iuga sig 4 juv där i går eller förrgår;
uppenbart är det en kull. Iuga andra
ex hade åbningsbete kommit dit ex
efter 0910.

fislagjare: kl 0910 1 ex, efter kl
0915 2 ex samtidigt, ofta nära stranden
men repande ej, över SÖ delen hela tiden,
hop ej byte, gjorde ej heller något
försök som jag sig; Kög var samtidigt
mot SÖ.

1980-07-23 forts

Gomplex: de 2 som flög frukt skapan var
i sällskap och nästan säker juv.

sparsnappa: 2 vdrar 0925 över njön,
nalkades, skilde sig åt, ena ek kom D.
när, var prattfull sparsnappa ad
med varmörstrum u.s från framhalsen till
~~en~~ en god bit ner på underidan, men
baken ljusare, åtn. delvis ± vit.

Vydligt vingbunt, mycket tydlig vit
avgränsning utan möte i midten;

nyffen var mörkere än vingarnas överide,
men detalj i möter ej möjligt att se.
Den andra vdraren var mindre och
sig ljusare ut, kom aldrig nära,
blev ej klar; ~~de~~ fjärrna slöt sig
samma på nytt när de frösom
mot SO-SO bakom fjärrarna.

överbund vdrare se sparsnappa.

Därför (dvs efter 1010) dels Ingbots-
skrivning, dels sabla vdring i närheten.

Lag före 1145: balgare ad + flera juv på
Tomten, lävsångare flera, fiskbarna 1 ek nära
över njön, fiskbarn 2 ad från 0 kl 1140.
Ornare, fröföling, blåmesar, fridpölingar etc. ohr.

1980-07-23 forts.

182

75

182 Tiden 1245-1530 rundvandring och bärplockning i strålande sommarväder. Därefter läsning, och föga obsar före 1930. Även senare på kvällen gjorde jag obsar som ofta ~~avbröts~~ avbröts. Gick en promenad till Silvåkra gods' båtlega på kvällen och stod där 2155-2225. Korta noter-
ringar:

- 2156 svalor (som dittills setts över sjön) försvann
- 2201 1 häger kommer från NO
- 2204 1 gräsand flyger österut. Skäggdopping sedd och/eller hörd
- 2211 3 gräsänder och 4 skedänder sedda
- 2212 1 häger flyger österut. Rörsångare sjunger. Flera hägrar höras. Skräckläte ~~av~~ av taltrast hörs. Mycket litet aktivitet.

Konstaterade arter, säkerligen på kvällen men ej bara på kvälls-
promenaden: svartmes, härmsångare, gulsparv, sävsparv inne i
strandskogen, stare, gräsand, fiskgjuse, ormmvråk, lövsångare,
hämpling 2 + 2 ex, ringduva, fasan-~~h~~-höna, skata.

Inga gick ~~av~~ också en runda på kvällen och hörde hornuggla.
Hon hörde också överflygande gräsänder.

S L U T

1980-07-24, Söndag.

Jip var uppe helt kort kl 0615: strålende morgon, men låga dimmor över sjön. Iuga fågel-obsar. Temp. var bara $+8^{\circ}\text{C}$. Spegelblankt.

Under tiden $\approx 0730-0800$ frukost och obsar från verandan: rörsångare sjöng i brädgården (vilket sker ofta här) bräderypare hörd och sedd, halgaxe och lopink liksom. Dimman över sjön försvann, ljuslj morgonsol, alldeles stilla.

Närmsta klare: 1 häger, 1 brunand (ej i praktiskt) ≈ 8 gräsänder, knölsvan, slaggdopping; 4-5 skrämsar ad och 1 fiskmår ad överflygande resp nuddflygande över sjön. Längre ute 1 fiskbarna ad och nära den samma 2 svartåmror, det var juv eller ~~mindre~~ (kanske viltare) ad som kommit lämp i sin rapping, de var mycket ljusa under till, mörkare över, gjorde ideliga mjuka kast ner till vattenytan.

En jämsvar lät höra sin fina ringande ton ("silverklockan", det sällsamma flykt-lätket) just när jip skulle upp i tornet.

Tornet 0800-0910 i härligaste vider.
Skrämsar och fiskmår i litet antal över sjön (< 10 i alls), 1 rörsångare sjöng i norr, 1 härsångare hörs ett slag oleri, 1 eller 2 rörsångare är ofta i sjö. Gräsant näpp, slaggdopping dito, 1 häger ad, 1 häger ej ad (men ej med säkerhet ärsup?), de 2 knölsvanarna med sina 2 ungar simmar en god bit utanför närmsta klare; (detta har jip sett på rista djuparna). Gulspann flög över. Slaggdopping på närmsta ~~klare~~ klare:

1980-07-24 forts.

idag bara 2 ad sedda där. Utanför närmaste klare sedd sålunda. 1 ad + 1 pull; 1 ad + 2 pull, 1 ad + 1 pull, 1 ad + 1 pull, alla på olika ställen, alla ungar stora men ej fullvuxna; dessutom ungefär lika stora. I andra ändan på sjön stod i solskenet i en vasskant 3 högrar precis intill varandra, där i närheten ännu 1 höger som stod med hängande och halvt utbredda vingar. - Nätbärgal varade. - Förutom ovan nämnda svankull bara 2 knölsvanor ad sedda. På närmaste klare 6 + 1 grötänder, längre ute 2 ex, därtill nägot enbake sedd simmande samt en pigg 3 flygande ex. Större hackborets flyger förbi. Inga skriker. Trädpiplärkes låter höras sitt flytt-läte (det dämpade prät med tjockt i som i Närkesmål, kan även höras prät).

0815 nu efter ett par minuter, hör samma trädpiplärkeläte om igen. Nätbärgal hört på nytt, både det djupa låtet och knarrandet. Tornsvävar sjunger ett par korta strofer. Pilpink flyger förbi, 1 ex. Trädpiplärkes sjunger även rätt kortvarigt. Lövsångare sedd.

0825: hittills inga svalar, inga domsvalar, inga rufjalar, inga gräpors! Blåmes juv flyger förbi. Rödhake knipper flera ffr.

0830 i "Varmen" som hittills ej hört någon synlig fjärl, ligger nu i skuggdopping ad och i gräsvand. Nu syns 2 ad + 2 ad knölsvanor färdigom kullen. - På närmaste klare nu en flock 8 grötänder, därtill en eller ett par

1980-07-24 forts.

ensamma ex; Dessutom ses nu den ensamma brunanden där. Vridkrypare hörd. - 1 "Varmen" nu 1 häger ad. 1 närmsta klara 1 häger i söder, nära kanalmynningen, och 1 häger längre i ~~■~~ norr, Dessutom de 4 exx längre i V i sjön, summa 7 synliga ex.

Hämpling flyger över. -

Väder: fantastiskt sommarväder, klar; spegelblank sjö, molnfrött. Storre hackspett hörd flera ggr; mygpfilar finns i närheten, är kläckta mycket nära stranden, men jag vet ej exakt var. - 2 vörstängare sjunger i vassen. Spridda ensamma gräsänder på olika håll, men helt få synliga, oftast bara 1-2, ibland ett par till, detta utöver de 5+8+2 som ses eller nyss setts. Sädessiror hörd. Vörstängare sjunger åtskilliga ggr i snabb vänligen följd. 1 årsring skrämmar ses över sjön.

0840: på den plats, där jag för en stund sedan såg 1 ad och 2 pull skuggdoppingar, ser jag nu 1 ad med 3 pull. 1 backsvale över sjön, dagens första svala. Entite hörd. 2 viggas ligger på håll utanför sydsidans vass, den ene ser ut som en ♂ i klar prackdräkt, även tofsen syns, den andra är inte ut utan ljusbrun (ungefär) på kroppssidorna och ser ut som ♀, men en tydlig tofs ses. Valgaxe hörs många ggr. Ringduva hörs i norr.

0845: skatar hörs helt nära. 3 hämplingar flyger över. Utanför Lilvickas gods' bärtegen

1980-07-24 forts.

ser jag 2 ad släggdoppningar med 1 pull, och
 på närmare håll 1 ad med 1 pull. Samtidigt
 är vid dessa kullar [Vidjare] [inte] observerade
 idag. - 1 såvopar flyger bort från sjön
 mot NO-O, det är Japens första. - 2 back-
 svarar uppbäckta av en slump på stor höjd.
 - Ulyckes längd i N ses minst 40 meter
 flyga västerut, det är nästan säkert skrä-
 mar, åtminstone hundmassan. Lövsägare ses
 flera pgr, åtminstone en par ex är mycket
 starkt gulgröna, andra är uppenbart ad.
 Ensam vja flyger österut. - 1 ladasvare
 juv passerar nära Tornet. Kort därpå ses
 4 ladasvarar och 1+1 Tornsvlar

~~0902~~ 0902: ett svärbsvänt låte hörs:

"Tjiiir" eller "Tjijir" rakt ljus klangfyllt.
 Det kommer från ~~den~~ den ena av 2
 tärnor ad, som flyger nästan rakt över Tornet
 mot V. Fisk- eller silvertärne säkert,
 men låtet hade en för mig främmande klang.
 - Längd bort i V, högt uppe, svärmar minst
 7-8 Tornsvlar i gles flock. 2 svarar
 (altså Japens första) flyger norrut, det
 ena ex har ojämna vingar; väl i
 ruggning, fågen såg ut som ad. 1 kråka
 flyger över sjön, Rödhalas hörd på nytt,
 flera pgr. Ropink hörs.

0905: 2 strandkattor rojer i väg, de
 kommer mycket nära varandra med full
 fart mot O-OSO. kommer l. högt men
 i utmärkt ljus, näblarna är högröda
 ändå ut i spegeln, klar ad.

1980-07-24 forts.

5 skrämmisar flyger vidströmt. Nätkerpsel
hörd igen. 1 brun kärthök hörs, syns, den
flyger helt lågt precis över huvudet på en
höger som står i en orrhund. Högern
reser huvudet uppåt, men kärthöken faller
precis invid högern, blir osynlig när den
fälls, men högern står kvar visar ingen
synbar irritation eller aggression. Stämp-
ling flyger över. Ringduva 1 ek lilavär.

0910 ner från tornet. 1 pitpuk sett och hörd.

0935 jag tittar ut: en fiskgjure
berörsar över närmaste klare vatten, hjässan
lyser ut. Den får ett par rindor, ryttlar,
försätter faller i vattnets snett (men
rätt brett) från lågt höjd, dotjs de av
vatten, är osynlig flera sekunder men
beämmer upp med en stor fisk
som bäres ungefär horisontellt.

i bida fötterna. Släpper ett
slag med "bakre" foten så att fisken
hänger mycket brett med stjärten nedåt,
tar nytt tag, allt medan den flyger
långt med 'S-SV, släpper på
nytt med ena foten försvinner bakom
buskar, ses på nytt nu ~~håller~~ håller den
fisken med bida fötterna. -

~~70~~ 0938-1025 ringa obsar. Daglots-
skrivning. Kl 1025 flyger en glada,
smått och med lång smal stjärta,
satta med S över syn.

1025-1145 försatt daglots skrivning (ven-
skrivning) på verandan; obsar bara då och då.

1980-07-24 forts.

Jag var på nytt i Borneo 1155-1217. Föga nytt.
 1 kussala, några Borneolar och brensalar. Nu syns
 2+2+1 ad knötsvarer förutom kullen som f.n.
 finns på närmsta klarsten. När jag kom upp i
 Borneo sågs summa 1+1 grävänder, både
 utanför närmsta klara olika ställen på
 frist västen, både Kalodök, Senare sim-
 made det fram 6 ex på klaren, utanför
 kanalmynningen, där det är delvis en matta
 av gula neklersor. - Riktigt med smi-
 pärl i buskar och träd mest lövsångare
 och mesar (Falgaacé). - Kl 1215 kom
 en brun kärthök ♀ från SO-hörnet satte
 och låg lygande längs njös Ö sida,
 över vassen och ~~an~~passande på den plats
 vid den ensamma döda busken där ett
 brunt kärthörspar håller till (och röker
 rökare) i år. Ingen annan kärthök
 kom tillsynes, varken juv eller ad,
 när ♀ flög förbi.

Viden 1217-1400 läsning och osammanhängande
 obsar från verandan. Därefter, fram till 1530,
 mest utevistelse nära stugan, jag gick omkring och
 tittade på växter och djur. Nu hade jag tur
 med rippel, såg först 1 omvirk krets på stov

1980-07-24 forts.

höjd, en stund senare kom en lärkfalk från
 Ö ut över sjön, steg högt, dog uppenbart
 en stor insekt (troligen en Aeshna-slände),
 steg ytterligare, dog eller försökte få en par
 insekter till förvarum bortåt Almen. Längre
 redan jag såg den här. Större efteråt kom 1
komplett stad och tröjde rytt över ången
 mellan stugan och byn. Därefter kom 1
 brun kätthök 7 ad, mycket ljusare än den
 härnär nämnda, och flög normalt över vassen,
 lågt; en juv gick upp. Större därpå flög
 samma 7 mycket lågt över vassarna norr om
~~den~~ belandskanten, därvid flög utspjälade många
 hundr meters sträcka 1-2 meter högre
 än 7 och några få meter framför henne,
 hela tiden. Oklar i detalj, men ~~det var~~
 (mycket tydligt) betecknande var, de flög i
 många kretsar, hela tiden mest nästan oför-
 ändrad inbördes placering. - Längre i V sågs
 minst 2 andra bruna kätthökar juv, dock ej
 alldeles samtidigt med de övriga 2. - Glad
 ångs redt över sjön, 1 ex täml. lågt, åt följd
 av brun kätthök juv, 1 ex högt kretsande.
 Lena kom enligt överenskommen tid c
 1520. Vi gick utanför huset ett slag.
 Därvid sågs minst 2 kompletta i 30 m.

(190) ~~190~~

1980-07-24 forts.

backe; och brun kähröle sigs ängs. Även gladan kretsade på råtta hyggshjälts håll
bortåt Almen, och uppe i NV såg jag
3 kretsande svrfjalar på jättschall, Vrolygen
bruna kährölar. - Vornarbor sigs nu mycket
ofta, vanligen på stor höst, ibland på
jättschall, gleso fördelade, max. kanske
10-15 ex samtidigt, men dylika hördare
är ju lätta att förbise och jag letade
inte systematiskt. Övriga fåglar: intet nytt,
inte stor aktivitet och ingen enda för dagen
ny art.

Lena och jag drack kaffe på verandan,
gick sedan en sväng runt huset och ner
till kanalen. Mycket frodig vegetation,
och en del insekt-aktivitet, ej mindre
Aeshna-sländor, dock i mycket måttligt
antal. Flugor och mygg mycket i farten;
de har väl måst "ligga lågt" den sista
tiden med regn och hårda vindar.

Inga, som idag har arbetat på Benssoff,
kom kl. 1645. En bums samtal i solskens,
om djur och växter och blommor och böcker.

Kl 1720 skulle Lena och jag just fara
till Lund, då uppenbarade sig över sjön
en stor och mycket gles flock meisar, alltså

(191)

⑨

1980-07-24 forts.

merst skrämmar. De kom från S oordnat, vanligen 10-50 m mellan varje fjel, delvis mer; och de flög på olika höjd. Det föreföll som om de flog höjflygande insekter. Fäst kunde SV-60 ex, men det var inte slut, och snart var c 300-350 ex synliga över sjön och Lilvåkershögen, delvis i svär motljus. Snart var de flesta borta igen, några sågs, delvis över Torne, det var skrämmar ad. När Lena och jag kom iväg kl 1720, befanns det adt väl 150 ex (skrämmar ad, i rätt ringe antal även juv) flög om vandra höjd 10-150 m, över "stora heden", ~~der~~ där sandmarken öster om vigen Lilvåker by - Karlösa. En del även rätts nära över oss. De flog uppenbart flygande insekter.

Vi for hem via Lilvåker by - söder om sjön - Tvedörz - S Sandby. Stör mängd kajor på marken vid inhägnaden för grisar ~~der~~ mellan Lilla Åbura och S Sandby. Saker 75-100 ex, kanske fler.

Lund: när vi åt, kom kl 1845 stora glesa skarr med mot väder. - Tornvålar gleso spridda, men rätt många, över vilka karteren

192 ~~10~~

1980-07-24 forts.

vid Tenorgränd; detta sips c. kl 1900.
Förbfarande det härligaste sommarvädret.
Ett par bre nypde det på dörren, det
var Anders som kört från Stockholm till
Skölderviken (Havsgården) med sin farbror
och som nu var på väg ~~att~~ till sin
flickvän Suzanne i Malmö. Anders
stannade en stund, han är alltid
mycket vänlig och trevlig och välgörande
att möta. Hans syster Kristine kom
för ett par dagar sedan och skall stanna
åtminstone en vecka till.

1980-07-31, torsdag.

For från Lund 0905 i sällskap med Lena och hennes dotter Kristina; ankom till stugan 0936 efter att ha färdats via S Sandby - Tvedöra - Silvåkra allé. Jag visade platsen; Kristina hade aldrig varit där förut. Inom kort for Lena och Kristina vidare till Skälderviken, Skepparkroken. ~~Men~~ jag stannade kvar vid stugan. Härligt sommarväder. Först 1, sedan 2 fiskande gjusar rätt länge, den ene my. nära men sågs ej ta byte. 1 ladusvala juv flög länge över ena gjusen, följde den, slog även 2-3 ggr efter den brant uppifrån men kom nog aldrig närmare än 1,5 - 2 meter. Gjusen ryttlade obesvärat.

0955 upp i tornet. Härligt, varmt, fint. På närmsta klarvatten 1 knölsvan ad med sina 2 ungar, som nu är stora. 2 + några delvis dolda grågäss, 1 gräsand, 1 + 1 skäggdopping. Längre ute 1 + 2 knölsvanar ad, c 3-4 skrattmåsar, 1 kretsande brun kärrhök hanne ad. 1 flygande häger och 1 fiskmå ad också sedda.

OBS: gula näckrosor tjockt i området från kanalmynningen och 100 m norrut från stora dubbelbusken, i långsmalt band ungefär enligt skissen här:

Vita näckrosor finns i 2 bestånd i "tarmen".

My. ont om fågel i sjön, men småfågel fanns

rikligt i träden: talgoxe s h, lövsångare flera, sävsparv s, pilfink flög förbi, rörsångare s h, 1 obestämd ?Emberiza flög söderut, träd-krypare h, mindre hackspett först h, sedan flög den förbi mot N. (s=sedd, h=hörd). Några få ladusvalor, 1 + 1 tornsvalor.

1015: sjöns yta faktiskt tom så när som på 1 obestämd svan längst i V, 1 + 2 knölsvanar långt ute, 1 gräsand och 1 skäggdopping närmare, samt 4-5 grågäss stående på eller invid "miniatur-ön".

1016 kommer en storskarv; den har en vit fläck lateralt vid stjärtbasen, alltså praktdräkt. Den flyger högt, kurs se skiss, gör ett par ansatser att fälla men ändrar riktning och fortsätter åot V.

Svanen med ungar blir synlig igen. 1 skäggdopping med en högst halvvuxen unge syns. 1 häger ad långt ute i vassen. 2 kråkor i buskar därintill flyga snart bort mot O eller NO. 1 bofink flyger förbi.

1023 7 gräsänder flyger mot mig, landar i närmsta klarvatten. 1 fiskmå ad kretsar högt. Sedan händer ingenting på en lång stund.

1035 1 grönfink flyger mot N eller snarare NO. 1 självständig ung skäggdopping ses, den ~~är~~ är praktiskt taget fullvuxen men med längsstrimor kvar på bakhuvud och hals, den ligger på närmsta klarvatten. 1 backsvala över sjön. Utflugna mes-ungar tigger. Rörsångare sjunger.

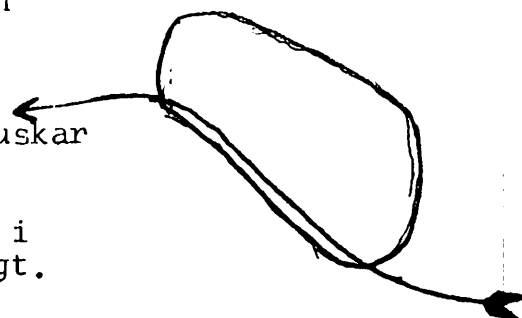
1041 1 ormvråk rätt högt uppe, mot ~~NO~~ NO-NNO. Några ladusvalor på håll. Hägern ad har flyttat sig till "tarmen". Ungefär 12 ladusvalor flyger glest österut, kvittrar. Nu är det två nästan fullvuxna doppingungar på närmsta klarvatten, därutanför 2 ad på håll. Svankullen och 7 + 1 gräsänder ses också där. 1 ad och 1 pull skäggdopping långt ute.

1055 fiskgjuse från Ö, flyger över närmsta klare och angränsande delar av sjön fram till 1109, ryttlar, gör ett slag ner till vattnet, missar, flyger mot S, slår i ~~vattnet~~ vattnet igen, kommer upp ~~med~~ med en medelstor fisk kl 1111, flyger så österut. 1 brun kärrhök juv ses kretsas. Sävsparv. 1 skrattmå. 3 hägrar ses nu, alla är ad. 1 gräsand lyfter. 4 grågäss ses, därav är 2 ad och 2 vuxna juv.

1115 ner från tornet

1117 en tornfalk kom förbi täml. högt mot SV, livligt svängande; jag trodde först att det var en stenfalk eftersom rörelsen inte stämde bra med tornfalk. Men en rödmantlad tornfalk var det, den ~~gick~~ sänkte sig och fortsatte mot SV.

Därefter strö-obsar till 1330. Jag såg 1 häger juv, 1 skarv lågt, 1 havstrut juv kom och fällde, ånyo kom 1 skarv lågt, den rundflyger, det är en juv, den faller på närmsta klarvatten. - Mycket talgoxe och lövsångare. Aeshna-sländor. Hallonplockning.

1980-07-31 forts.

(194)

Det blir molnigare 1215-1300. Vind måttlig, sydostlig, temp. +25° C. Solsken fortsätter, och kl 1300 och senare blir det delvis klarare igen.

1335 har skarven ~~ställt~~ ställt sig på miniatyr-ön, nära intill svan-kullen på 2 ad och 2 ungar, som nu är mycket stora.

1400 skarven uppe, flyger runt, 1415 ses skarven ånyo först lågt, sedan - 1420 - högt uppe, säkert 300-350 m, den flyger mot Ö, men ovisst om detta blev definitiv riktning. Lustigt att se.

För övrigt osammanhängande obsar från verandan och i omgivningarna fram till ~~1600~~ 1630. Mycket litet sett trots härligt väder. 1 vadare flög runt, osäker brushane. 1 kricka flygande(!), några gräsänder på vattnet, 1 brun kärrhök långt borta i V, ålder oklar; senare 1 årsung fågel rel. nära; obs den sparsamma förekomsten av brun kärrhök. Sades-ärla. 1 svarthätta hanne varnade när jag plockade hallon.

Måsar ytterst få: av fiskmås 1 ad + 1 ej utfärgad + ännu 1 ej utfärgad. Först kl 1910 kom c 23 - 25 skrattmåsar över sjön, därav många årsungar.

Väder: stilla, halvmolnigt, varmt. Skönt! Men mycket liten aktivitet på fågel hela e m såvitt jag såg.

Fiskgjuse flög länge över sjön c 1700-1715. För övrigt sågs efter 1700: häger ofta, knölsvanparet med 2 ungar, grågås. Och c 1945-2015 låg faktiskt c 30 gräsänder på närmsta klare! Brunand 4 flygande ex, vigg 2 flygande ex. Vadare 2 + 13 överflygande, flocken på 13 var tro-
gluttsnäppor, stora och långbenta, de flög mot S 1935. Skrattmåsar flera tiotal, därav mycket årsungar, fiskmås några ex varav 2-3 årsungar, en (sannolik) fisktärna över sjön 2005. Vidare tornsvala, ringduva, hussvala hörd, backsvala en flock på c 75 ex samt enligt nedan kl 2000

Ladusvala först få, sedan flera, framåt 2015 nog 200-300 ex, där-
till med dem tämligen mycket backsvala. Summa svalor nog 500 ex, ev. fler, de far fram och åter, försvinner, kommer tillbaka etc.

Stare ej sedd. 1 trädpiplärka flög över, sadesärla få, rörsångare, svartvit flugsnapp 1, talgoxe många, lövsångare, blåmes 1, skata 1, hämpling flög över, sävsparv sedd. Detta skrivet slut 2055, sommartid.

2056 skrattmåsar till sjön från S, 14 ex

2105 stort hirr av svalor, mest ladu, summa summarum nog 500-800 sedda

2105-2115 flock 5000 starar kommer från N som en kula eller en oval flock, detta sker över V delen av sjön, flocken är uppe och "pulserar", ~~kommer~~ kommer sedan mot östra delen av sjön.

En roddbåt ror norrut på sjön i den stilla fina kvällen, den skrämmer upp 3 grågäss och 2 gräsänder (!!).

2130 temp är 17½ grader C

2201 en uggle, troligen kattuggla, flyger förbi stugan.

2210 skogssnäppa hörs.

S L U T

195

Notiser från juli 1980:

Ett par stenskvättor häckade på tomten på Tenorgränd. Boet låg i hållighet bakom en planka som täcker kanten av växthuset. Plankan hade ett lagom ingångshål. Häckning ej noga studerad, men den lyckades bra, och minst 3 juv lämnade boet och blev fullt flygfärdiga.

Omkring 5 juli såg jag 4 skator helt inpå huset och grannhusen. En av skatorna bar en stenskvätteunge (eller rättare: ungfågel) i näbben. Jag såg bytets stjärtteckning mycket tydligt. Skatan satte sig på Eksands hustak och plockade bytet. Jag i min tur plockade upp bevis för arten i form av stjärtpennor och för fågelns ålder i form av dunliknande kropps fjädrar som brunaktigt grå anstrykning. Alla dessa fjädrar blåste ner på gräsmattan. (Däremot fick jag förstås inte bevis för att stenskvättan togs frisk och levande, även om detta förefaller praktiskt taget säkert).

Sedan såg jag aldrig med säkerhet mer än 2 ungfåglar, men 2 sådana var kvar länge och sågs flera ggr efter 16 juli.

På kvällen 24 juli sågs bara 1 ungfågel, den satt på taket till grannvillan.

196

1980-07-30. Observationer gjorda av Inga.

På kvällen fiskade 3 skräntärnor i närmaste klaret. Även 1 fiskgjuse sågs.

1980-07-31. Obsar också gjorda av Inga.

På morgonen en fiskande gjuse; och 4 hägrar stod på "lilla ön".

(197)

1980-08-01.

Jag var i tornet 0545-0615. OBS: sommartid. Väder: alldeles stilla, mörkt tjockt molntäcke, måttlig sikt på grund av dis; ytterst svagt regn. Temp. +15° C, steg till +16° C kl 0615. Arter:

skäggdopping: mycket approximativt 15 ex inalles. Många var juv/pull.
Tiggeri förekom.

häger: en gång ~~sees~~ sågs 6 ex samtidigt; uppenbart fanns flera
knölsvan: hanne och hona och 2 ungar ute på klarvattnet på sjön; där-
till 2 ad + 2 andra ad uppe i norra delen av sjön

gräsand: summa 15 på närmsta klare, därtill över 10 ex sedda på andra
ställen i sjön. OBS fördelningen: relativt många just
i närmsta klare.

kricka 1 flygande ex

drillsnäppa 2

obestämd storsnäppa: flock på 13 ex länge och lågt rundflygande; de
var tysta, och jag lyckades inte klara av dem säkert

fisktärna 1 ad

skrattnås 1 ad (!)

fiskmås: 3 juv flög mot OSO

ringduva hörd på långt håll

tornsvala hördes svagt; efter letande fann jag 3 ex mycket högt uppe

ladusvala incl en del obestämda svalor: först sågs 30-50 ex, senare
sågs uppe i norr c 300 ex, denna svärm glesnade allmän

sädesärta några få flög bort från sjön

koltrast 1 ex

lövsångare hörd

rörsångare: 1 ex sjöng, senare sjöng kanske ett annat ex

näktergal varnade några ggr

talgoxe sedd

entita hörd

hämpling flög över, högt

skata hörd

råka hörd

kråka hörd.

Inga andra arter konstaterade. OBS att inga rovfåglar sågs, ej heller sådana arter som exempelvis bofink eller sävsparv.

F O R T S

1980-08-01, forts.

Jag följde med Inga till Lund och arbetade på Ekologihuset från 0805 till 1600. Det var mulet och svag vind och varmt och, åtminstone på morgonen och förmiddagen, intet regn. Tornsvalorna var alldeles ovanligt aktiva. Jag såg på dem genom mitt fönster, som vetter åt N; det gäller alltså fåglar som flög mellan Ekologihuset och gamla vattentornet och bortemot gamla Zootis samt över psyk-kliniken. Obsarna gjordes mellan 0810 och c 1100 ~~mm~~ och var rätt flitiga men långtifrån sammanhängande.

Tornsvalorna flög oavbrutet inom angivet område (och uppenbart även utanför detsamma, men där var de osynliga för mig). Ibland var 20-40 inom synhåll, ehuru sällan under 30 ex. Ofta mycket över 40, jag kunde flera ggr räkna 70 samtidigt, ibland 80-90 och vid ett par tillfällen allra minst 100, sannolikt 110. De flög ibland för sig själva (ehuru ofta m 1 m nära varandra), ibland satte ett ex efter ett annat, hann m 1 m tydligt ikapp det, båda dök brant för att sedan stiga ännu brantare, ofta tills farten blivit nästan noll, och sedan separerade de åtminstone ofta. Men vad jag särskilt ~~mm~~ fäste mig vid var de välsamlade flockarna som med hög fart susade runt, särskilt gärna över träderna vid Sölvegatan, precis över trädkronorna, mycket ofta också så lågt att de försvann bakom trädkronorna, bakom psyket etc. Flockarna innehöll oftast 15-30 individer, ibland c 40. Nästan alltid fanns det tornsvalor i närheten, som inte var med i flockarna. Då och då - och det var många gånger inalles - bildade fåglarna extra stora flockar på upp till 50-70 ex; därvid kunde det samtidigt finnas en annan flock alldeles i närheten på kanske 15-25 ex. Dessa stora flockar for som vanligt ikring i vild fart. Men jag lade särskilt märke till att de också betedde sig annorlunda: de steg, hastigheten minskade mycket tydligt, inom kort var flocken nästan stationär, eller, bättre ~~mm~~ uttryckt, den höll sig inom ett mycket begränsat område, uppskattningsvis bara ett par tre tiotal meter i diameter, och därinom flög fåglarna liksom "på låg växel", de stannade upp nästan fullständigt, flocken blev m 1 m klotformad, glesast i periferin - och så löstes den hastigt upp, och fåglarna flög åt olika håll. Naturligtvis har jag sett sådant beteende många ggr förr, men sällan så tydligt och så långvarigt och utfört av så stora flockar. Beteendet erinrade i allra högsta grad om Apus affinis' sällskapsflygningar över Pretorias centrum 1954-56: då blev flockarna, som ofta var på 40-75 ex, liksom extatiska, djuren höll sig alldeles tätt ihopa men kom just ingen ~~mm~~ vart utan stannade upp och lät höra en mäktig kör av läten. (Ofta kunde mer än en sådan flock ses samtidigt.) Och så, ett tu tre, splittrades flocken, och fåglarna for åt olika håll eller kanske delvis åt ungefär samma håll men då med olika hastighet, så att avstånden mellan individerna snabbt ökades.

Beträffande dagens övningar av tornsvalor: jag undrar om de just fått sina ungar flygga. Det synes tveksamt, särskilt som juni och en del av juli varit regniga och kyliga, varför ungarnas vistelse i boet i år kan väntas vara (bli) lång.

1980-08-02, ~~måndag~~ lördag.

Vid Tenorgränd 8 har, som jag tidigare antecknat, ~~mm~~ ett stenskvättepar häckat. Boet låg bakom ett urtag i en bräda, som satts upp utanpå växthusets tak-kant. Ungarna blev flygga men jag såg aldrig hur många. Däremot såg jag en gång hur en skata fällt på grannvillans tak med en ung stenskvätta ~~mm~~ i näbben (jag tog fjädrar, både stjärt-pennor, som visade arten, och kroppsdu, som visade åldern). Därefter har jag flera ggr sett en eller ibland två ungfåglar precis vid huset och/eller trädgården och/eller på gatan utanför. Men idag såg jag tre ungfåglar i sällskap, de lyfte ~~mm~~ samtidigt och satte sig allihopa på taket till en grannvilla (Oxelius'), en plats som både ungfåglarna och deras föräldrar ofta använt tidigare. Föräldrarna gjorde det nästan regelbundet när de kom till boet med mat.

1980-08-10.

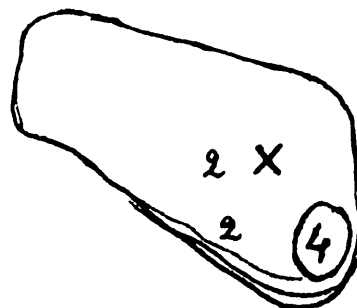
199

Ankom till stugan 1350 i finfint sommarväder, sol, cumuli, lagom varmt, fin sikt; vind SV, alltför frisk för att man skulle kunna begagna tuben. På utvägen, (N om Ivans backe) ungefär 500-1000 m, 1 brun kärrhök hanne ad.

Jag gick upp i tornet vid ankomsten. ~~Obsar~~ I nedanstående redogörelse betyder NK närmaste klarvatten. Obsar: knölsvan: 2 ad och 2 stora ungar NK.

2 ad + 2 andra ad längre ute enligt skiss:

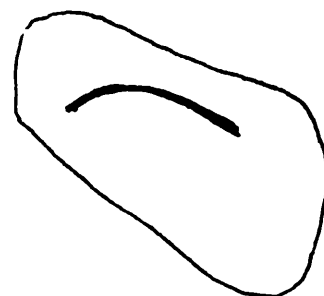
gräsand: 4 ex + enstaka. En andflock bestående av 2 bläsänder, 2 skedänder och 4 obestämda änder (för vilka: se nedan). sothöna 1 ex NK!! skäggdopping 2 ad NK. fiskmås 2 ad och 1 juv på miniatyr-ön, dock kanske ej alldeles säkra(?) . Skrattmås 1 ex!! fisktärna 1 ad.

Häger: vid buske ute i vassrugge vid X på skissen 4 ex, varav 2 ad och 1 juv alldeles intill varandra, därtill 1 ex av osäker ålder. Ringduva. Ett par måsar långt ute. Kort därefter sågs 3 skrattmåsar i NO hörnet av sjön och 1 skrattmås flygande mot SV närmare. Samtidigt stod 2 ad och 1 juv skrattmåsar på "miniatyr-ön". Bofink överflygande. Starflock på c 100 ex på ängen (bakom huset). Luften tom för övrigt. Ett par svalor sågs vid ankomsten.

1425: 6 skedänder på NK; det var de 2 ovannämnda + de 4 som då förblev obestämda. 1 skäggdopping juv. 1 dito ad med en nästan vuxen unge. 1 häger flyger över SO-hörnet av sjön. De nyssnämnda hägrarna kvar. 1 fiskmås ad flyger mot VSV. Sjöns yta tom. Utöver de ovannämnda svanarna ses ~~en~~ en svan my. långt bort ~~i~~ i V.

Vinden mycket frisk. Vågorna på sjön bryter i ett smalt bälte långt ute på fria vattnet, mycket ungefärligt ligger detta bälte som anges på skissen ~~här~~ här. 1 brun kärrhök juv kretsar över vassen på S sidan. 1 hussvala sedd.

1435 ner från tornet, men jag fortsätter obsarna från verandan.

1440 1 fiskgjuse ryttlar länge, nära och i fint ljus. Enstaka skratt- och fiskmåsar ses. Långt bort i ~~väster~~ väster ses 2 rovfåglar jaga varandra, det är troligen kärrhökar. 6 storspövar passera nära gjusen, de svänga men fortsätta västerut, alldeles tysta. Jag obsar oavbrutet från verandan.

1502 och senare: 2 bruna kärrhökar, hannar ad + 1 ungfågel kretsar i väster, delvis i sällskap. 1 gluttonäppa och 1 liten vadare, kanske grönbena, flyga i sällskap över sjön, svänga.

1519 1 ormråk rätt högt kretsande

1522 1 tämligen ljus bivråk ad, den ruggar enligt skisser. Vingspetsen har fem spretande pennor. 2 fisktärnor ad. Spridda fisk- och skrattmåsar ses över sjön, de rör sig m 1 m tydligt mot V.

1530 vi startar från stugan för en rundtur via Vombs ängar.

akta lokaler
ot osäkra,
trol. vid
bsjöns V sida.

1 brun kärrhök + 2 dito juv. 1 tornsvala. 1 sädesärta juv, litet stare, mycket litet småfågel, ladusvala, hussvala, back-svala, relativt my. hussvala, litet ladu. Hämplingflock. Kaniner på ängen t v. 1 ryttlande tornfalk. Duvor. skäggdopping 1 ad och 2 pull. Gräsand 6 ex, grågås 1 ex, sävsparvar, skäggdopping, tärna, 1 havstrut med gråspräcklig mantel, 1 skedand, kråkor.

F O R T S

1980-08-10 forts.

Vid Vombsjöns NV hörn (Hjälmaröd) sågs: havstrut 5 ad 3 juv, gråstrut 3 ad 1 juv, skrattmåsar c 200 ex, gulärla 1 ex. Sjöns extrema NV hörn, där Polygonum amphibium bildar en sammanhängande matta, mycket vacker och rosenfärgad och tät, hyste bara sädesärla + 1 gulärla + 1 drillsnäppa, dessutom dock mycket skrattmåsar. / Helt få änder.

Vid Öved ladusvala och ringduva samt mycket hussvalor. Klockan nu 1615. I häcken upp mot slån-platsen småfågel, däröver hussvalor samt 1 fiskgjuse. Vi plockade slånbär. 1 börringevråk sågs, den hade vingarnas undersidor synnerligen fjällvråks-liktecknade och stjärtens rot ovanligt skarpt avsatt vit, men översidan hade vita små vingtäckare och samma vita färg tvärs över framryggen, så att där bildades ~~ett vitt~~ ett vitt ~~band~~ "tvärband", som fallet ofta är på extremljusa ormvråkar. Och ormvråk var ~~det~~ det.

Vidare sågs många hussvalor, många ladusvalor, många gulsparrar, samt grönfink och ringduva. 1 tistelfjäril!! 1 glada passerade mot S eller SSV, och 5 tranor kom mot NV.

(Härruppe på höga obs-platsen vid Fruallid sågs:) mycket svalor, de flög glest men förekom över stora områden och på växlande höjd. Säkertligen såg jag över 200 ex.

Skott smäller flera ggr, troligen är det väl naturvård modell Arne Schmitz. Ovanligt mycket gulsparr sågs, och pilfink hördes många ggr.

Vi for hem via Öveds stenkross - mot V - mot Björka - Björka by - norra Vombvägen genom Vombs fure - ånyo över Vombs ängar - Silvåkra - Sandby - Lund, ankomst dit 1740. Vi såg 1 fiskgjuse över Vombs fure och / kort därefter 1 fiskgjuse med fisk i klorna flygande mot ~~söder~~ söder vid Bysjön vid Vombs by/Vombs Södergård. 1 skogsduva Vombs ängar.

Mellan Tvedöra och Lilla Abusa 1 glada. Skata sedd. Svalor. Och på hemvägen mycket måsar flygande västerut, inalles c 150 - 200 ex, och det var både skrattmåsar ~~och~~ och fiskmåsar och både ad och juv.

S L U T

Alla anteckningar och observationer härnadan gjorda av Inga och/eller Thomas.

1980-08-02.

Krankesjön vid stugan/tornet. Denna kväll sågs ett par stora starflockar, en på c 3000 och en något mindre. Massor av svalor, mest ladu, . 1 svartsnäppa, 1 grönben, storspov, 1 vipa. -

Järnsparv, entita~~f~~, talgoxe, bofink, rörsångare, sävsparv.

Sävsparv sjöng ivrigt natten mellan 2 och 3 aug. I Silvåkra by kattuggla, här nere vid stugan hornuggleungar.

1980-08-03.

På morgonen sjöng lövsångare, lite trevande.

Kl 1000 fiskgjuse över klaret. Kl 1215 kom 2 skräntärnor på ~~hög~~ hög höjd från Vombsjön och gick ner över närmaste klaret, där de stannade och fiskade. Ovanligt "pratsamma" av sig. Hördes på långt håll över Ivans backe, när de kom. Tydligt en ungfågel som följde en gammal och pep hela tiden.

En brun kärrhök, stakt ruggande ♂, skall tilläggas på morgonen.

Ett tiotal gräsänder i klaret. Flera hägrar står i ruggarna eller far fram och åter.

På kvällen 57 gräsänder i ~~regn~~ regn, varav c 35 flög upp mot Silvåkra och resten låg kvar i klaret.

1980-08-04.

Ungefär 30 gräsänder i klaret. 2 hägrar i ruggarna.

1980-08-05.

Sommargylling nere på morgonen.

1980-08-07.

En ung brun kärrhök sågs från Prästavägen på morgonen över NE hörnet av sjön. På e m 1 gammal brun kärrhök ♂ jämte en ungfågel över ängen bakom huset.

Härifrån är anteckningarna gjorda av Thomas.

På kvällen kl 1900-2030 (sommartid!) var Inga och Thomas vid Björkesåkrasjön. Där såg de: grågås minst 150 ex observerades, och totalantalet skattades till c 200 ex! Kanadagås 3, gräsand minst 250 sedda, skattat totalantal c 300. Sothöna c 20, kricka c 8, årta 1. Knölsvan ~~1~~ 1 ad med 5 ungar, därtill 1 annan ad. Grönben 10 - 20 ex, enkelbeckasin minst 2. Skräntärna 1, fisktärna minst 7. Brun kärrhök ♂ ad + ♀ ad + 5 ungfåglar sedda samtidigt. Ormvråk 1, lärkfalk 1, sparvhök 1. Tämmligen många starar, minst 1000 och därtill spridda småflockar.

1980-08-08.

Thomas såg 3 lärkfalkar som på kvällen gick ned bakom ruggarna ute i sjön. Vi kunde inte hitta dem igen. Ganska mörkt.

1980-08-11.

1115 9 grågäss på lilla ön och samtidigt 7 grågäss ute på klaret. Av de 7 är 2 tydligt större än de övriga = de större är föräldrafåglarna. Dessutom 7 gräsänder och 2 skäggdoppingar

1130 kullen på 7 grågäss flög upp mot Vombsjön.

1430 de 9 grågässen är kvar. 1 skräntärna över klaret. Har hörts tidigare under dagen. 1 havstrut högt över sjön. 1 glutt går ner vid kanalen. 1 fisktärna över klaret, och 3 skratmåsar på vattnet.

1800 2 storspovar mot SV

1830 5 fiskgjusar fiskar över sjön, en flyger bort mot E, 3 är kvar över E delen och 2 över V delen av sjön. 3 fisktärnor. 5 grågäss lyfte och flög SE. 1 bivrak över ängen.

c 2000 12 storspovar mot V. Glutt hörd. 1 sävsparv ♂ flög mot fönstret men klarade sig efter viss behandling. Massor av svalor, mest ladu. Endast ladu hörda. Flera tusen svalor!

2100-2130 ~~vandring~~ vandring Saltkråkan - heden och åter till ~~stugan~~ stugan. 69 gräsänder flög från sjön mot ESE, uppdelade i smärre flockar, varav den största var på 12 ex, eller också enstaka.

2130 14 grågäss från ESE, de landar i sjön. - 1 kattuggla flyger förbi mot N.

Alla anteckningar och observationer härneden gjorda av Inga och/eller Thomas.

1980-08-12.

Kranksjön vid stugan/tornet. Kl 1015 7 ~~grågäss~~ grågäss på ön och 6 gräsänder i klaret

1980-08-13.

- 1015 ett 20-tal gräsänder synliga på Öppet vatten. En fiskgjuse lyckas få byte efter c 10 minuter och försvinner mot NE.
- 1040 en lärkfalk förbi mot N över närmaste "vassen" (OBS citationstecknen: vassen är mycket klen och lågväxt. GR). - Flera lövsångare sjunger lite stapplande. Ungfåglar? Av småfågel f ö: entita, nakna tergal, blåmes, nötväcka, bofink, rörsångare.
- 1120 19 grågäss kom från NE och slog i klaret
- 1215 grågässen ligger kvar kring ön.
- 1345 16 gräsänder + de 19 grågässen. 3 skäggdoppingar varav 1 ungfågel.
- 1430 en flock om c 20 tofsvipor lågt mot S.
- 1500 ett 30-tal skrattmåsar högt över sjön, cirklar runt.
- 1545 2 gluttar mot SV.
- 1700 i tornet. Knölsvanparet med de 2 ungarna ses. 38 gräsänder + 2 skedänder. 2 gamla och 2 unga skäggdoppingar. 2 sothöns. En stor måsflock på vattnet i V ändan av sjön. Minst 150 ex. För långt bort för att jag skall kunna avgöra arten. De måsar som rör sig i närheten är emellertid skrattmåsar. 2 hägrar.
- 1730 ner från tornet.
- 1745 2 gluttar högt från N mot S över sjön.
- 1750 1 glutt till, samma väg. 2 gluttar tillbaka och slår på ön.
- 1815 den stora flocken skrattmåsar nu uppe och flyger över sjön. ~~tycks~~ Tycks jaga några flygande insekter.
- Jag (Inga) har förgäves spanat efter fiskgjusar sedan 1700.
- 1855 en del svalor jagar lågt över vassarna, men ganska glest.
- 1945 en lärkfalk över sjön, försvinner över Silvåkraskogen. Ännu ganska få svalor.
- 2035 solen går ner och jag flyttar in. Ingen gjuse har syns till på hela e m eller kvällen. Nu gott om svalor, både lågt över vattnet och på hög höjd. 52 änder på klaret, varav 8 krickor. En flock på c 70 obestämbara måsar hög höjd över V ändan av sjön, de drar iväg mot SV. ~~4~~ 4 hägrar på stor höjd in från V. Går ner vid båtplatsen nedanför Silvåkra gods.
- 30 måsar på samma höjd och med samma riktning som föregående flock.

1980-08-14.

- 1230 4 bruna kärrhökar leker högt över V ändan av sjön. Ett ex är ♂ ad. En ung brun kärrhök vid kanalmynningen. En gråtrut flyger omkring över sjön. 15 gräsänder och 2 skäggdoppingar i närmaste klaret. En hel del måsar på vattnet i V ändan. Glutt hörs över sjön.
- 1250 2 unga bruna kärrhökar kretsar på mycket hög höjd mitt över sjön.
- 1315 svanparet med de 2 ungarna i närmaste klaret, och 3 knölsvanor längre ut i sjön
- 1330 10 grågäss kom lågt över huset och lade sig i närmaste klaret.
- 1400 en underbar flock på 60 tofsvipor högt över sjön svängde av mot NE.
- 1530 13 + 6 grågäss lämnar sjön och flyger mot Vombsjön.
- 1900 i tornet. En stor flock ~~103~~ måsfågel i V ändan. Räkade 103 änder, varav de flesta i en stor flock utanför yttersta vassarna, för långt ut för artbestämning. Ett 10-tal doppingar. 5 knölsvanor.

1980-08-15. Anteckningar gjorda av Thomas.

- 1900 1 fiskgjuse fick stor fisk och flög iväg mot S.
- kl 1900-2100: 2 gluttsnäppor, 1 brun kärrhök ungfågel över ängen. 1 lärkfalk över Silvåkrakärret, den var stor, troligen ♀.
- 2100-2115 mot SE (flög) 117 gräsänder + 2 krickor, alla dessa änder i spridda flockar. 3 enkelbeckasiner.
- 2120 19 grågäss kommer från SE och ~~landar~~ landar i sjön.

1980-08-20.

Lena och jag ankom stugan 1835. Väder: uppklärnande efter mycket regn, svalt; vinden, som varit mycket frisk, är nu m 1 m måttlig. Solen står mest bakom moln; luft klar, belysning tämligen god. Men vinden friskar igen.

Vid ankomsten 1 fiskgjuse mot Ö, ^{en} tornfalk över ängen. Vi pysslar ~~med~~ litet grann i stugan, går sedan ut på björnbärsplockning 1855-1940. Därvid gulärta hörd flera gånger. OBS: sommartid.

1950 ~~med~~ 1 brun kärrhök juv kretsar på håll. Flera hundra gulärter ses över vassen, rätt nära. Något tjog spridda änder ses, det är gräs- and och obestämda änder. 2 + 1 svanar långt ute. 1 häger sedd och hörd.

1950 jag upp i tornet. Knölsvanparet med 2 juv ligger i "tarmen". 1 skäggdopping med en icke vuxen unge på närmsta klare

2005 nu syns, förutom nyssnämnda svanpar med ungar, 3 + 2 svanar långt ute. Gulärleflock kommer lågt enligt skiss: 1 osäker backsvala sedd. 2 skrattmåsar långt ute, 2 fiskmåsar juv likaså. I nordost 1 tornsvala och c 20 obest. svalor. Svalor komma ~~med~~ nära, det är c 20 ladusvalor, samt 2 tornsvalor

2008 2 lärkfalkar upptäckas (långt ute tämligen) över sjön, höjd c 150 m; den ene flyger mot S, den andre har byte, sänker sig ~~med~~ sakta sakta men nästan lodrätt med bytet till 5-8 m höjd, flyger sedan sakta mot S. Tungt byte? Gulärleflock sedd. Inga småfåglar attackerade falkarna

2015 mycket långt ~~med~~ i NV ligger en del mås, även flyger där mås; det är nog några tiotal. De som kan bestämmas är fiskmås, mest juv, men annat finns där också. Hittills en ensam stare sedd men inga flockar. Häger: flera ex sedda

2017 c 12 ladusvalor från Ö, mot vinden. Väder: det är en kylig kväll, mest molnig men nu ~~torr~~; och sikten är god. Måsar ute över sjön, de är långt bort, ~~med~~ faller delvis, nog 40-50 ex. Allra mest är det fiskmås, och därav mest juv. Flock 5 skäggdoppingar tämligen långt ute. På närmaste klarvatten 20 + 4 + några gräsänder, därtill kommer spridda ex framsimmande, ex som förut varit osynliga i vegetationen. Några tiotal svalor lågt över vattnet; men det är omöjligt att se sådant på långt håll i väster på grund av blåsten, som nu är avgjort frisk

2030 jag ner från tornet.

S L U T

Stugan 1980-08-22, Fredag.

Ankomst 1840 med Lena. Plorade Gjörnar till c 1940, davis nästan ingen fjgel sedd. Gulstörv flög över, härdes också men bara strö-~~er~~ eller små sällskap. Kl. 1940-2015 sågs vi på verandan och pratade och tittade ut. Änder, mest gräsänder, i ökat antal, jag skattade att jag såg c 130-150 på närmaste klavorden. Skedans och kräcka även sedda där, Långgre uter inga änder utom en flock på c 11 blåänder som flög en runda. Lön, stäggdopping, häger, brun bärrhök enligt nedan. En enda svarflök på c 200-250 ex. Vår samlad, flög lijt över rjön ungefär vid 5, ejes ingen enda svare sedd. Se nedan.

Kl 2015-2045 i Torner. Mulet, mörkt, men god sol och inte regn; eftermiddagen har delvis haft sol efter flera dagars regn och brusvader. Vind i kall frisk, kylig, i vissa byar hård vind, omkring V. Dubbelant ~~blåst~~ stund i Torner p.p. av det stora antalet änder.

Här samlad artlista: stäggdopping, häger, knötsom gräsand, kräcka, blåand, skedand, brun bärrhök, lärkfalk sothöna, 2+5+2+3 småvadar (Vot. brashane, karmugga, gluts, därtill med visshet andra arter), skredmår, fiskmåls, fiskbåta, ? svartarna, ringduva, backsvala, ober. svala, gulärta, buskskvitta, svare. Det ringa antalet småfjglar beror säkerligen på att jag gjorde föga obsar utomhus före kl. 2015. Se närmare nedan.

Temp. kl. 2100: +13° C. kl. 2230 +11° C. Mycket starkt regn 2110-2210 med korta avbrott. Åska i väster, fina blixtar men nog en par km. bort.

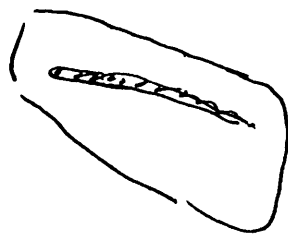
1980-08-22 forts.

(205)

2

Närmare kommentar
följer här; övergången
från trög. rida "abrupt"
men inte saknas.

skägghopping några, höjer fler, säkert 6-7-8 ex,
jag ser 2 ad / juv + ett par av oberb. äldre.
knötsam: parat med 2 juv samt minst 2 + 1 ad,
grönsak: mer än vanligt på närmsta klara; först
där bara c 100-120 redde, men från botten
minst 250, kanske 300; några ny. små flockar
flög obent redan c 2015 och tidigare, men
hundmassan (c 150 + c 100?) flög bort med
50 och 0 till 2041 resp 2044, därefter
sågs bara få ex. Blått flock c 10 flyg i
V, där 2 ad (minst). Vissa bara
c 8 redde, skedand få. Vissa karrick ad +
2 andra, 1 rot. juv. lättsjäl 2, sothöna 1,
skotsmås råk ny ches ute över
sjön ent. skiss, antagligen 100
ex eller fler, men mycket svårt
att se och räkna i blisben.

Fiskmås, några juv; kanske var den mycket
vanligare. Bushskvätta ny ex lyfte i sjö-
kanalen ut P-platsen. Övriga arter få-
taliga, svartmåsen var uppenbart råk
bestånd (1 ex); fisklämna nog 5 ex eller
flera, silver kan ha funnits där bland.
Sen i märkningen vada flock(??) på 12-15
ex högt med S-SSV. Allmänintryck: a) ant-
ligen mera grönsäcker; b) råk hög aktivitet på fjäls
ej minst på vada. - SLUT

1980-08-23, Lördag.

Jag sov däligt på natten, trots att jag tröttes alldeles utmärkt med att vara där igen. Upp 0530 (sommartid!). Det var helt grått, molnbäcke uppenbart lågt liggande, men markiskt rött bra. Temp. $+13^{\circ}\text{C}$, och vinden hade avtagit mycket starkt, så att obsar av fågel på vånen på längre håll kunde göras mycket bättre än i förskott. Före 0600 obsar från verandan: på närmaste belavsten svanparet med sina 2 ungar, nu i det närmaste utvuxna; därtill ett fåtal änder (gröänder), några skäggsoppungar med vuxna ungar, ett par tre hägrar sedda, och 3 eller 4 grågäss stod en kort stund på "miniatyrön" (som nu bär rött hög vegetation, men den och det mycket grunda vånet därintill är alldeles tydligt bästa rastplatsen för många fåglar.). När de tre kom c 20 skedsmisar över vassen och klarvånen, de fortsatte ungefär mot VNV, och på håll över sjön syntes flera, således Σ 50-60 skedsmisar; och några fiskmisar juv. En rhogssnäppa flög förbi, 2 fisktränor ad och minst 2 gir sågs, och 2 storshannar flög lågt över sjön, svängde, seglade kortvarigt, omvålande med vingslag, försam i NV. - Jag lagade kaffe och

1980-08-23 forts.

avnjöt det på verandan; obsar kl c 0600-0625 därför osannlikande, och gav föga nytta. Kl 0625-0652 upp i tornet.

Utbyte rätt frekvent:

skägghopping flera med ena ugar; även långt ute på vatten 2 skägghoppingar var 1 ad 1 juv; f.ö. knappast alla några fjärlar ute på vatten; bara ett par tre sommar.

häger flera sedda, 1 ad + 1 ad + 1 juv + ett par tre därtill (grågäsen ej kvar)

knöteran: familjen som van, därtill minst 2 + 1 ad längre bort.

grågåsa: bara några vidol sedda, därav enbåda flygande ex. Därtill flock 7, se ^(medan) ~~se~~

kricka: flygande flock på 7 ex för runt; efter ett par var hade även en skedand anslutit sig.

skedand: i en simmande flock grötänder på 7 ex uppträdde 1 skedand. Nästan säkert var det detta ex som kort därefter anslöt till den överflygande krickflocken (se ovan).

blåvand: 2 ex, uppen o' ad, fälld på närmsta bladvass men lyfte efter 1/2 minut och för ~~för~~ förbi tornet och bort, visst varb. Kom ny. nära.

1980-08-23 forts.

~~3~~

208

sothöna 1 ex setts!

glada förb hörd långvarigt; en sekund senare
sigs och hördes 2 ex, kom från N-NO.

större näppa 1 ex hördes länge

oberst. vadar: flock 6 ex flög mot V
över sjön alldeles lågt. Rätt stora,
var antagl. större näppar, kanske glada.

skärstare: spridd ex över sjön, summa ≥ 10 .

fiskare: ett par tre juv sedda

fisktärna (rimligen; men silvertärna delvis
bänkbär): minst 2 ad och 2 eller 3 juv
sedda. Ej möjligt att 1-2 juv var
silvertärnor (se 0624:)

oberständ fjärl: 1 ex, helmörk, spetsvingad,
med snabb och mycket lätt flykt, storlek
som en större näppa eller tärna, flög lågt
fritt. Observerades alltför kortvarig, men
över vassen, avstånd ≤ 100 m.) Det kan ha
 varit något mycket fint, snarast vadare-
swala, vilket jag ögonblickligen kom att
 tänka på. Jag rusade upp i tornet och
 var där 0625-0652 men återsåg
 den ej. —

större hackspets: 1 ex hördes länge upprätt
i vass backe.

1980-08-23 forts.

Grödpipilätska 1 ex förli mot SV

Lövsångare sedd

svarthvit flugsnapp hörd

sävspar 2 ex sedda flygande

hopink hörd

stare: högst överraskande kom kl 0650

(obs: sommartid!) en jättelik massa

stare ungefär så:

Väst, oregelbunden

massa, kanske 2000-

-3000 ex, enligt den

tjocka pilen; glesare

prödelade ex kom enligt de andra pilarna,

nog 1000 ex till. Verklade precis som om

de lyft från nadskorvlar och höll på

att spridas som det de brukar se.

Det verkar ganska sannolikt att nadskor-

vlarna legat i sjöns V ände.

sommargylling: 1 gul ♂ flög väst förli

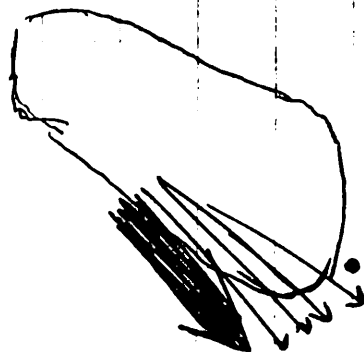
förbi mot SV, fällde nog i alarna.

Kom helt nära, nägot under bomhöjd.

skata 1 sedd

bricka 1 + 1 sedda flygande, därtill hörd

Forts

1980-08-23 forts.

Ovanstående anteckningar skrev jag på verandan kl 0730-0810. Därvid endast kortvariga observationer, som dock visade att aktiviteten inom ~~fågellivet~~ fågelvärlden var betydande. Jag såg:

10 + 1 + 6 enkelbeckarner rundflygande och fällande ute i vår nya "miniåker-ön";

3 ovanstående små vidare i full fart över sjön helt lajt, och vidare en flock på 8 fåglar, troligen stora vidare, som flög högt mot S-SV.

3 bruna karrhökar, var 1 ♂ ad, började kretsa i V kl 0755

1 ? ovanrik flög förbi

2 lärkfåglar flög mot S över sjön

1 fiskare åt

1 havsbomb, ej utpörsad, kretsade över sjön

flock = 28 ånder, samolikt dykande (vipp?) lajt över sjön, försvann;

havske flög de senare mot V, fly

jag såg = 15 + några ovanstående

ånder försvann mot V-NV kl 0805.

Tämnar och flera skotskärar och röd myckel småfågel också sedda.

1980-08-23 forts.

Jag gick upp i Tornet igen 0825, ner 0847.
Mulet, grått, något regnetänk, +13° C; svag
vind. Såg (utöver det redan nämnda):

fiskgjuse 1 ryddade när, ramlade hundstupa
i vädret in till nickrostbeständet (gula);
där låg 2 sothöns som ej var minst
notis, ej heller när gjusen, efter att ha
missat, steg upp och började rydda prak-
tiskt lagat rakt omkring dem.

brun kättök 1 ♂ ad + 1 ungar ♂ ad + 1 ♀,
alla när.

beriberi flock 18 ex flygande

svartsvärne 1 juv sedd flera fgr

fisklämsa (+ ev. silver) flera ex ad + juv
kom från Ö.

sothöns 2 se ovan

gök 1 juv över vassen, flög när, vit i
nacken; kort därefter 1 amman dito som
föllde i buske.

Gomph 1 ex över ången, ryddade, nästan
bergsräker juv.

Gomvale 1, flock 40 stavar

laduvale 2, järnspar hörd ("klockan")

tachsvale 2

Obs: inga ärtor!

unkelbecharin 6 + 4 uppe och flög runt.

(212)

⑦

1980-08-23 forts.

Kl 0900 - 0945 var jag ute och plöjde
björnbär. Vissa stora snår nästan utan fruktsä-
ning, andra har svag, några har hygglig frukt-
sättning. Men ännu har bara få bär mogna.

Jag fick $\frac{1}{2}$ liter ungefär. Såg 1+1 ornvika,
1 svart hälla med rödbrun hälla, hörde röd-
hake, såg och hörde blämes, brödjuplärke,
lärvingare, svartvit puggsnapp etc. Såg några
små gräsandflorke komma österifrån till
Krankerjön, liksom kom en flock på
7-8 stora vadar samt 3+6 fåglar
varav de 6 var nästan bergsöstra
silverfåglar, mycket liten och fin näbb.
Under mulet ^{nästan} lugnt, ett fåtal
regnbank. Gjuse över sjön, 1 biörk
dito, bruna kottböcker och kanske andra
rovfåglar på långt håll.

0950 (från verandan). Sikt klar,
många fåglar över sjön, 6 gräsvår
samt ~~2 gräsvår~~ 2 blåvänder och ≈ 50
grävänder på närmsta klare. - Det mörk-
nar starkt i V, små ljusa moln-
strasar framför den mycket mörka "väggen",
det börjar blinka, det blåser upp
starkt, blir öregn! Åskan kommer
rätt nära. Jag sitter på verandan och äter

1980-08-23 forts.

björnbär med grädd. Flera gränsöflor
komma från 0-50 och fälla i närmsta
blarvatten mitt i öregnet. Temperatur kl.
1030 är 12°C.

1032 stark blick, några sekunder senare
en mycket stark åskknall, som ett skott;
alla ändarna i närmsta blare lyfter

Det blir minst 250 ex, varav jag bara
hinner se gräsänder och några kräkor.
Även högar lyfte, men inte svan och
inte grägäss. Änder och högar faller
igen efter att ha flugit 200-300 m
söderut. Öregn hela tiden.

Åskan och regnet fortsatte. Öregn,
störtregn. Jag lade mig på sängen
och läste, somnade efter en stund, var
c 1115-1225, gick upp. Då var det fort-
farande åska, och regnet fortgick med
ett par mycket korta uppehåll till kl
1440; det öste ner. Åskan ofta
stark, ibland 4-6 sekunder mellan
blick och knall. Regnet hindrade
sikten över sjön, jag såg bara lite
gräsänder, svanfamiljen, några släpp-
doppingar och några fånör på (resp.
över) närmsta blarvatten.

1980-08-23 forts.

Kl 1440 ljusnade det mycket, blev rätt
fint, vindstilla. Inte mycket nytt att se.
Men min sjät, kl c 1520 blev det
mörkt och öregn på nytt, höll på till
1545.

Observationer gjorda senare denna dag är
reuskrivna på maskin; se nästa sida.

1980-08-23 forts.

(215)

Kl 1559-1610 obsade jag från verandan; Äntligen uppehåll, spegelblankt, my. god sikt, temp + 13° C, mulet men delvis mycket ljus himmel.

Kl 1610-1650 var jag i tornet. Jag såg:

(215) skäggdopping flera ex, häger flera ex, knölsvan familj + 2 ad + 2 ad, gräsand my. få, skedand 6, brunand 4 ♂. Några gräsänder kom från Ö högt, fällde; det var 2 + 2 ex. Fiskgjuse 1, bivråd 3 ad steg upp 1637, reste iväg ~~fram~~ mot SV efter långt kretsande, sothöna 1 ex, rall skrak, gluttsnäppa hördes länge, fisktärna flera ex, det var 4 + c 5 ex, skrattnås 1 ex flög högt mot S, inga andra måsar. Backsvala 30 ex, ladusvala få ex, trädpiplärka 6 ex på telefontråd, gulärla hörd, rörsångare lät höra svag sång. Lövsångare massor, svarthätta ♀ En röd sångare med tämligen lång stjärt och vit undersida, jag blev inte säker på arten. Svartvit flugsnappare. Järnsparv lät höra "långa tonen". Entita 1 ex. ♀ Blåmes några juv, talgoxe 1 juv, kråka.

OBS: Mycket småfågel upp i träd och busktoppar efter ~~regnet~~ ösregnet.

OBS: Vass urusel, låg och ej blommande, utom i en bård längs öppna vattnet på en del ställen. Även vid sjöns södra strand i SO hörnet urusel, delvis starkt gulnande, och mycket lågvuxen.

1655 det mulnar igen; en stor regn- eller åskby går NV om sjön.

1705 regn nalkas, och c 1710-1730 blev det regn; därefter ljusare. 1 tornfalk sedd, och över sjöns SO hörn samtidigt 3 fiskgjusar. 1 bivråd flög mot SV.

1750 1 skräntärna ad flög mot V över sjön kl 1750

På kvällen mycket litet änder på närmsta klarvatten etc; sannolikt sökte sig änderna till översvämmade fält som måste funnits i trakten efter dagens häftiga och långvariga regn.

2050 , när det var djup skymning, sågs en liten andflock på 12-14 ex resa bort från sjön.

Tillägg:

a) i regnet, före kl 1555, såg jag 2 sädesärlor sitta på telefontråd i egendomligt stel, snett uppåtriktad hållning, ungefär som på skissen här:

b) bivrådkarna klockan 1637 kretsade och gled bort ungefär enligt denna skiss:

1980-08-24.

Mycket knapphändiga anteckningar. Jag såg stjärtand, bläsand, skedand, kricka, grågås, svan, grönbena, skrattnås, fiskmås, trutar, tärnor, en flock på 8 obestämda vadare. Vidare 2 knipor samt bivråd, ormvråd och 4 sparvhökar. Änder ~~mycket~~ fåtaliga, vilket sågs eftersom de skrämdes upp av båtar på sjön. Hussvala sedd.

Tornsvala sedd, likaså ~~mycket~~ fiskgjuse. Bivråd på nytt.

Från tornet: änder ~~mycket~~ fåtaliga; en flock på 21 grågäss. Vidare 3 lärkfalkar, några bivrådkar, några ormvråkar, även (några) obestämda vråkar. Brun kärrhök ♀ och brun kärrhök juv sedda, vidare 2 tranor. Backsvala sedd. Flock 8 tärnor kom från Ö.

Tornfalk, sparvhök och trädpiplärka också sedda.

Staffan och Astrid Ulfstrand kom på besök.

Intet ~~angivet~~ om obstider eller antal, utöver ovanstående. "Få änder" finns angivet ett par ggr.

1980-08-24.

forts.

216

✓

216 Bodde i stugan på natten. 0700-0900 föga obsar, 0920-0940 i tornet, 0940-1105 ute, plockade björnbär, 1105-1130 samtal med Staffan och Astrid Ulfstrand, 1130-1215 ~~stämman~~ mest inomhus, matpaus; 1215-1425 kvar vid stugan, osammanhängande obsar, därefter rundtur med Lena enligt nedan. Fågelutbyte se artlister härnedan.

Inga kom 1225, hade haft jättefin tur

Lena kom 1330.

Här följer först en lista över vad jag såg (eller atm. antecknade) före 1425; ~~stämman~~ efter den listan följer en redogörelse för rundturen, och sist kommer en komplett artlista för hela dagen. Vissa upprepningar alltså.

Artlista uppgjord strax före 1225: gräsand, bläsand, stjärtand 1, kricka, skedand, vigg 1 hona eller honfärgad,, knipa hanne och hona, fiskgjuse, ormvråk 1 ljust ex, brun kärrhök hona, trana 2 ex mot S omkring kl 1200, enkelbeckasin, grönbena, obestämd vidare. Vid middagstid, i varje fall före 1220, kom plötsligt 125 - 150 måsar från S, de svärmade omkring men fällde sedan på sjön. Det var mest skrattnås, men även litet fiskmås juv och kanske någon ad. Kl 1220 stod 1 skrattnås och 6 fisk/silvertärnor på "miniatyr-ön". Trädpiplärka också sedd eller hörd.

Tiden c 1230-1425 antecknades följande; ~~stämman~~ det mesta sågs från verandan: ormvråk flera ggr, obestämd vråk men sannolikt bivråk, brun kärrhök hona, brun kärrhök juv, fiskgjuse sedd nästan hela tiden över sjön, ibland 2 ex samtidigt. Litet ladusvala och backsvala. Änder ej mycket nytt, men en gång kom c 30-35 gräsänder och fällde i utkanten av närmsta klarvatten nära "miniatyr-ön"; när de fällt (och delvis dolt sig i vegetationen) förblev 11 ex synliga.

Vi avnjöt kaffe på verandan. Därefter, kl 1425, startade Lena och jag en rundtur, for först till Öveds höga punkt (=Frualid, högsta området mellan kyrkan och Öveds stenbrott). Här var det ~~stämman~~ solsken, men en regnby passerade i söder. Brarovfågelliv: 1 + 1 + 1 fiskgjusar, summa 10 ormvråkar varav 1 ljus, och summa 3 glador! I häcken som ~~stämman~~ löper längs markvägen upp mot de högsta partierna fanns massor av grön fink och bofink. Över oss mycket rikligt med svalor, säkerligen såg jag 500 inalles, de flög mest på oerhörd höjd, osynliga för blotta ögat. Alla tre arterna sedda och hörda, men ~~stämman~~ hussvala var nog allmännast. Ringduva sedd.

Det var mycket aktivitet på rovfågel och svalor från vår ankomst 1505 till c 1520. Regnby gick långt i söder över Romeleåsen, sedan lättade det på nytt, men inte en rovfågel och knappt en svala att se då! Sädesärla, gulärta och gulsparv sågs, och en koltrast hanne flög förbi. Därefter hände följande:

1545 3 tranor flyger söderut, väster om oss

1546 fiskgjusen som fällt brant i norr kommer upp igen och drar mot SV förbi oss, nära

1558 kretsande bivråk

1600 1 gjuse upp över kanten i norr, den börjar kretsa. Det är en juv Den kommer nära, skyggar för oss ~~stämman~~ men fortsätter mot SV.

~~stämman~~ Det är solsken. Trädpiplärka, gulsparv, hämpling, bofink och järnsparv ses och/eller hörs överflygande, och mycket gulärta.

1615 1 osäker fiskgjuse mot S långt borta i väster. Småfåglarna flyga över med kurs V och SV. Enstaka ringduvor ses.

Det är sol och grant, omväxlande himmel med cumuli och regnby långt nere i SSV-SV. Kronhjortspår ses. Nu ses enstaka hussvalor och ladusvalor rundflygande på låg höjd

1626 1 fiskgjuse passerar mot SV.

Därefter ej flera anteckningar av denna typ, men en komplett artlista ges på nästa sida.

1980-08-24 forts.

(217)

I nedanstående artlista finnas följande förkortningar:

Kr = sedd vid Krankesjön incl. obsar från stugan och tornet

Öv = sedd vid Övedskloster och/eller Frualid. Många uppgifter i artlistan finns ej angivna i tidigare anteckningar; andra är upprepningar från föregående sidor

skäggdopping Kr några ex
häger Kr minst 6
grågås Kr 21 ex
knölsvan KR
gravand Kr 6
gräsand Kr och Vombsjön
kricka Kr
bläsand Kr
stjärtand 1 Kr
skedand några ex Kr
brunand några ex Kr
vigg 1 hona el. honfärgad Kr
knipa 2 Kr
fiskgjuse Kr 2, Öv 6-7 ex
bivråk högst 12-14 inalles idag
ormvråk minst 15-20 inalles
glada Öv 3
sparvhök 4 Kr
tornfalk 1 Kr
lärkfalk 3 Kr
brun kärrhök 2 Kr
vipa sträckande flock sedd;
 även sedd vid Östra Torn
 vid Lund
grönbena Kr
enkelbeckasin Kr
obestämda vadare 8 + 2 Kr
skrattnås
fiskmå
silltrut: osäker observation
gråtrut
fisktärna
silvertärna: osäker observation
svarttärna 1 Kr
ringduva
tornsvala 4
ladusvala
hussvala: observera den talrika
 förekomsten Öv (Frualid)
 på stor höjd!
backsvala
trädpiplärka
sädesärta
gulärta Öv allmän
lövsångare
rörsångare Kr
svartvit flugsnapp Kr
koltrast
talgoxe
blåmes
trädkrypare
gulsparv Öv allmän

bofink Öv allmän
grönfink Öv allmän
hämling Öv
stare
kråka
korp 1 över Vombs Fure
trana 2 + 2 + 3 sedda

Hemvägen från Frualid togs
via Vombsjöns Ö sida och
därefter på den s k Södra
Vombvägen genom Vombs Fure.

1980-08-29, fredag.

På Zootis c 1045 - 1545, gick sedan hem, åt
relativt tidig middag med Lena; därefter körde
vi ut till stugan. Handlade mat i S Sandby,
besökte där Inga, som orkar - vilket vi visste
framt - var på väg till stugan efter jobbet.
Slutet, delvis fint duggregn, men inte kallt.
Frisch på utvägen: minst 900 - 1000
meters, uppenbart mest skeddmer, på nyplöjt
fält vid Hardsberga. Små mårflorhar på
andra ställen. Vid Krimevad / kretsande
brun karrhök juv. Ankom stugan 1740.
Inga, Lena och jag hade kort pratstund,
sedan för Lena till Lund, Inga planterade
lökar som hon fått av grannfamiljen
(John Andersson från Ystad) och jag
gick ut att plocka björnbär. Mild
och stilla kväll, mulen, siket bara några
km. Jag gick och plockade björnbär c.
1805 - 1905, gick c 1 1/2 liter / men
mina vanliga skörderbällen hade uppen-
bart plockats nyss, röt noga; och björn-
bärsrunden är mycket under medelmåttan
i år). - Vid återkomsten satte jag
~~ett par timmar~~ mig på verandan
med Inga och åt en lite måltid.
Inga för till Lund, stannade 1950.

1980-08-29 forts.

Fågel före kl. 2000 x)

1. skuggdopping några sedda i njän NK
2. häger 2 sedda nära NK andra på håll.
3. lindorm ♂ & ♀ 2 juv NK
4. grönand högst 15 sedda NK
5. kricka " 15 sedda NK
6. blåand 2 ek på NK, därefter
1 flygande omt där
7. stjärtand 1 ensam kom flygande
från 0 kl 1855, fyllde NK.
8. tornfalk minst 1 ek i synen mellan
stugan och Liljekr. by
9. ornvirk 1 + 1 ek sedda flygande där.
10. grönbens hörd en fågel
11. skrämmis ett par tre tiotal längt
ute över njän, alldeles lågt.
12. flock / vitvackla först 2 + 1 + enst.
över njän, senare flock på minst
15 ek långt ute, lågt, nära
skrämmisarna
13. större hackspett hörd flera ggr när stugan
14. grönjätting 1 sedd vid f.d. Nicolinus hus.

x) Förklaring: NK = närmsta blandsten

1980-08-29 forts.

15. Bräpplätkor vid allmän när jag plöjde björnar.
16. pulite därvid ofta hört överflygande men ej sett. ~~1920~~ kl. 1920-1945, när jag satt på verandan, sågs den ofta över sjöns ror och NK, och en gång c. 1930 ~~1920~~ blev det stor or, och vil 400 ex var uppe och flög. Totala antalet kan ha varit mycket större.
17. sådesäcke några sett på telefontbriden nära stugan.
18. lövsångare flera sett, sås ofta på telefontbriden, liksom bl.a. bräpplätkor och grå flugsnappare.
19. grå flugsnappare alldeles oväntat allmän. hört och sett vid ankomsten, därefter 4 ex samtidigt på SV på telefontbriden, därefter sett i stort antal på telefontbriden, på staket, och flygande ut från trädgrenar etc. på insiktningst. Mycket allmän faktiskt, och mycket långsödan jag såg den i ett stort antal.
20. talgaxe sett.
21. bräpplätkor hört.

1980-08-29 forts.

22. Steglits ~~från~~ ^{sedd} och hört överfly-
gande flera ggr, sedan sågs sig 1 juv
(i ungdom!) på telefonrör, 1 ad-
färd därvid, och ungpipeln bröjde
ligger i rikt, ~~under~~ ^{slående} med vings-
arna och hela tiden med liggeriläten
(som var lätta att bestämma till arten).
Den gamla pipeln matade ungpipeln.
Samtidigt kom ännu 1 cc, 1 rot. juv,
men alla tre flög strax bort. Trev-
ligt att se.

23. Vreke 1+1 cc sedda över njön,
g. fler.

24. OBS att jag inte såg en enda star-
flock över njön, däremot sågs c. 75
stavar på telefonrör uppåt lito-
åker by när vi kom till stugan.
OBS också att inga orlar sågs.

Ovanstående är skrivet kl 2110-2140,
utan kladd. - Under min vistelse i
Gornet kl. 2000-2100 skrev jag
däremot kladd; denna renskrivs här-
nedan.

1980-08-29 forts.

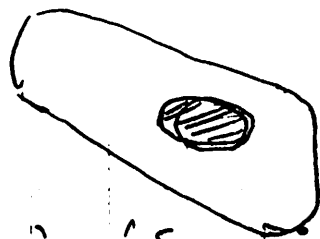
kl 2000 (sommertid!) gick jag upp i
torneb. Kvällen mest mulet, men ett par korta upp-
klarnanden, och kl 1950-1955 starkt klarnande,
det blev på få minuter klart utom i NO.
Dirigt, men sjön syntes bra eller nämligen bra
även i V. -

Förkortning: NK = närmsta klarnanden.

Fågel: Häger NK ett par ex; svanullen ♂ + 2 juv, flera kräckflockar, grönbena hörd flera
gg, gulärta hörd (jfr ovan); 45+8 kräkor,
många få grävänder; ett par tre skäggsdoppingar,
allt NK. - Storspar hörd svagt. -

Längre ute på klarnandet, dock i Ö halvan
av sjön (ungefär enligt skiss)

längd $\geq$ 550 ånder, mest
grävänder, delvis dock oberäknade.

Den största andflock jag såg i sjön
på naglet längd. Det var egentligen inte
en tydlig flock utan flera oskarpt avgränsade
sällskap. Längre mot V låg i 20 meter
på vatten, sannolikt skrämmar. - Rörrepare
varier. - I "Varmen" inga ånder synliga,
där står bara 1 häger. Rödhaie knäpper.
Rörrepare hörs; en okänd större fågel låter
höra "kock kock kö", helt oklar men
kan ha varit något av La sumphör.

1980-08-29, forts.

2014: 55 oberbämda svalar komma högt från SO, de första svalarna jag ser över sjön idag. Strax därpå kom 50 cc till på samma sätt.

(OBS: svalar kan finnas över V delen av sjön, osynliga i direkt). - Lyftande knipa hörd. Nu > 60 knickor synliga på NK.

2020: rall skriker; grönbena hör igen flera ggr. Nu nästan molupit, så när som på låg molubank i NV - N. - Rall skriker starkt på nytt. Särskilt hörd.

2022: 8 grigjör från SO, fälla i NK, störta därtill precis som tidigare brukar göras.

2024: rall skriker upprepade ggr; grövand hör flera ggr, 6 knickor flyger.

2028 ff: ny räkning av ändarna på blannäbb vid den yttre ryggen. Det blir 530 grövänder incl. oberbämda (som är flera vidlat, men nästan säkert grövand, med 2 närb undantag); Därtill en Vab flock på 35 cc av annan art, kaushe blövand. - På NK är lågt opirändat. Jag letar svalar etc. förgäves. Kolbrast hör flera ggr. 1 knipa ses och hör lyfta. Rödhaube hörd. Grönbena hörd.

2035: nu pratbukt baper molupit. Småfågla hör, art osäker "skvande" låte (men är ingen skvätta!). - På NK ses nu c

1980-08-29 forts.

30-40 grävänder, de höras ideligen. Krika nu 90 ex synliga NK. Krika hör. - Alldeles stille!

2038: ett skott smäller i V, nog 1 km bort.

Ungefär 100-150 krickor och c 300-400 grävänder lyfter, flyger bort mot SO, en del kommer nära. En del grävänder i NK och en del grävänder som låg i östra halvan av den stora flocken på klavvånen lyfter ej; grägärs och svanar lyfter ej heller. Det blir c. 200 grävänder kvar ute på yttre klavvånen.

Enkelbeckasin hör, vovgen flera ex.

2041 nytt skott; på närmare håll. Alla återstående änder lyfter, reser mot SO ungefär, svanar och gås lyfter ej; ej heller skagg-dopping fristår. - Rödhasa knäpper.

2044: gås hör i O-SO. De som ligger i sjön (NK) svarar. - 16 grägärs kommer från Ö, startar, faller i NK när de som redan ligger där. Grönben hör många ggr. Nu många änder synliga på vånen, varken på NK eller lämpre ute. Enkelbeckasin hör flera ggr. Värtbitare börjar spela 2047.

2 skott hör mycket långt i V-NV, svagt, har ingen effekt på djurlivet i sjön.

2049: 2 grävänder flyger rakt högt med rak kurs mot SV; landar ej i sjön.

1980-08-29 forts.

Eukelbecharin hör nära, säkert flera ek. -
Det är molnigt men något duggigt. Alldeles
vindstilla. Skön temperatur. - Gässen och
svankullen ses i NK; 1 häger roper på
långt håll

2056: 1 häger skriker nära.

2100: jag ner från Tornet.

*

2130: temp. är nu bara 10°C (mindre
än jag trodde. - Jag har varit varanda-
lampan (ygare!) för att locka insekter,
men mycket få kommer

2150: jag släcker ygelampan.

Villläpp: antalet hägrar i sjön antag-
ligen bortåt 10 ek; alla obsade ek ej
anmärkade.

1980-08-30, Lördag.

Uppre kortvarigt kl 0215; då var det drivande moln framför månen, och temp. var bara $+8^{\circ}\text{C}$.
 Därefter uppre 0445; då var det alldeles grått och fortfarande mycket mörkt. Från 0540 såg jag på verandan, då var det surst regn, $+10^{\circ}\text{C}$, ~~helt~~ helt mulet, och mirerabel sikt, bara c. 500 m. Av fågel intet utom svankullen på närmsta klavstam. Senare knäppde rödhake.
 Kl 0625 - 0637 lyfte gulärkor ur vassen, delvis ⁱⁿ ~~ut~~ utanför stugan; dödsalsiffror kan ej ges, men det var uppenbart hundratals. Jag tog mitt morgenkaffe på verandan, men då syntes mycket litet fågel: 2 skator såg de brödlitars jag kastade ut på gräsmattan och vögade sig efter lång breskan ner på gräset, men jag tror inte de tog brödet (det var hårt bröd). 1 mågduva fällde alldeles utanför och vögade kantzor ljudligt, och 1 grämfågel fällde på gräsmattan men inte för att ~~ta~~ ta bröd utan för att plocka i marken (efter iuscher?). Inte en enda and sedd förrän 0655 då en flock på 6 gräsänder flög över sjön. Entite, högar och så per små flygande krick-flockar ses.

1980-08-30 forts.

0720 upp i Tornet. Det lättnar snabbt, himmel
mycket ljusare, med ble mette fläckar. Rör-
sångare lockar, brödfjäder hör, oklar smipjäl
lockar länge i alarne; låte erinrade sig starkt
om ~~lata~~ "kerrr" från en Tärna att jag
länge trodde det måste vara en ridan, men
det kom bevisligen från den Tärna aldringen
alldeles nedanför ~~lata~~ Tornet. Fjäl aldrig
sedd med säkerhet. Ute på njön 2-3 skugg-
doppningar, svankullen, helt på gränsen,
några kråkor. - Liket nu (0725) väl
3 km. Ropink hör. Ett par små flygande
krickfloror men fyller och blir samlade.

OBS: vassen miserabel, gles, mycket låg,
fläckvis redan gulnad, prostiskt ljust g
blommande, dock med undantag för allra
yttersta kanten med klarradnet, här är
den mycket högre, tätare, mörkare grön,
blommande; kontrasterar starkt med det övriga
vassfältet. - 0729 det börjar regna. 15 var-
lor, det är back + lada, flyger över mot Ö.
Ett par små gräsandfloror, c 6 + 8 + 2 ex,
komma, fylla delvis öppet på närmsta klar-
vatten. 3-4-5 sämnor (fisk/silver) ses,
1 rel. när är juv, trot. fiskbåna, de är
långt ute i regndäcket.

1980-08-30 forts.

0735 jag får ner från Tornes. Det regnar.
Sätter mig på stranden men håller ej oav-
x) bruten vakt. x) 0755 (efter påbörjat taget
oavbruten vakt) kommer 8 enhelbeckariner
på låg högt utsträckt syn över stugan mot
SO-OSO. 0757 för 12 enhelbeckariner
lägt och snabbt över vassen! 1 skeddmar
gav också där. 0759 1 fiskgjuse ryttar
långt bort över V delen av syn, i regnvidet.
Vinden är mycket svag.

0804 i öregrund kommer en fjöl flygande lågt
över syn/vassen mot NO. Ses mycket bra,
liknade både gök och liten falk och
kanske också näbbhöva, storlek verkar
som en liten gök men kunde ej lika
"platt" och vingfäring mycket djupare
och kraftigare. Jag rusade ut och råkade
den på nytt när den passerat bråkam
aldungen och påsatte mot NO, men
obsen blev kortvarig, och arten blev
(den riste) jag inte klar över. Tror inte
på gök. Vakt nu oavbruten.

0811 för på minst 26-28 enhelbecka-
riner flyger lågt över närmsta klippsten!!

x) Observationerna blev påbörjade oavbrutna 0735-
-08 ; bara avbröt för att skriva ner dessa obsar.

1980-08-30 pts.

0815 Per 7 enkelbeckoner var!

2+2 gränder fyller. Kort därefter fyller
7 änder (blår ??) längre ute. Jag har, ända
från vistelsen i Vornes, sett i stort sett alla änder
parvis eller i små flockar antänder till sjön,
men det är väl friskt om platsväxling, ev.
som följd av att de blev uppskrämda av skotten
i går kväll. Alltså ~~en~~ ~~tro~~ trohopen ej nyantänder
flyddare.

'0823 5 anhelbberiner sänger over
vassen. Det blir kersfjib regn, igen,
efter kort paws.

0829 7 kräcker Pyper (bort?) med SO, och
strax därpå finner jag av en slung Sienhel-
beckasiner Pyperade vid 75 m uppe, med
i öregnet.

0834 becharinflock på minst 15 ex ses
kartongigt och på avstånd i regnet.

OP36 minst 70 kräkor uppe och flyger,
även några blåsänd. En del reser bort (3),
men det blir betydligt mer kräkor och
gräsländor än förut synliga på närmsta blåsänd.
Någon eller några blåsänder också. En enhet -
beckarin flyger förbi.

0846 3 gräsänder och 1 stjärband uppe och flyger.
1 zörspar ses i vassen.

1980-08-30 forts.

0850 flock 20 kråkor rundflyger, och därefter en del gräsänder och 3 stjärtsänder. 1 fiskmåre ad uter över sjön i hårt regn, som dock saknar av efter ett par minuter

~~0852~~ 0853 11 enhelbeckariner uppe och flyger, höjd $\approx$ 50 m.

0855 1 brun kårtek, Tot 7, i varje fall ej älsung fjel, över isen. 6 enhelbeckariner rundflyger, några änder (prä) oroliga;

1 nästan säker fiskmåre juv råk när. Kort därefter flock 4 enhelbeckariner; det är tydligt att flocker dela sig och slå sig samman på nytt, men det är inte möjligt att veta hur stort totala individantalet är här

idag. - 1 ekorre rusar upp i södra Tällden ^(ligger in i holken, men den är för trång, fortsätter.)

0900 djupa nubb, dith, blött, men nu bara svagt regn; svag vind; Temp knappt 12°C.

3 enhelbeckariner flyger firk. Svankullen, alla 4, simmar råk snabbt norrut på närmaste klavstäm. Gräsandflock i närheten (20 ex) sträcker hals men lyfter ej. 2 släggdoppingar på vatten flyttar sig ej. Nytt regn börjar. En fiskgjuse kommer utifrån sjön, ryttar på 20-30 m höjd, ramlar slutligen pladask i vatten helt när de 20 gräsänderna, men dessa reagera ej alls, inte ens när gjusen efter miss

1980-08-30 forts.

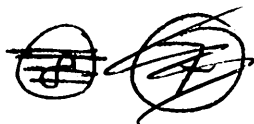
lyfter och passerar precis över dem. 2 grå
flugsnappare i buskarna. - Gjusen ses flera
ggr fram till 0915 men får inte byta.

0916 en skata kommer, fyller i S vallen,
tittas sig väldigt nog omkring, till slut ner
på gräset, var en stor hård brödbit (som
nog mjuknats något av regnet) och per
sig kräcks undan. Gjusen ses igen tre
enkelbeckor flyga runt och komma flera ggr
alldeles förbi gjusen. 3 bräcksvolar flyga förbi.

Efter någon paus nytt öregn. 1 fiskemär
ad och 1 skottmärke juv ses över närmsta
belevningen, 1 säma juv (fiskbåne Torr jip)
ses där också ett slag, 1 bräcksvola flyger
över. 15 kräcker flyga i öregn. 6 svolar
förbi, åtmin. delvis laddsvale. 6 kräcker uppe.

0935 ~~obsarna avbrytas~~, gjusen ryttlar
i öregn, byter plats ett par ggr,
stötter slutligen i vädret alldeles intill
en gråsandflock som ej reagerar synbart;
gjusen kommer upp med liten fisk!

0940 obsarna avbrytas eller, riktare sagt,
blir osammanhängande. - Kl 1000 stor oro på
gråsand (≤ 100) och kräcker (≥ 75), och 2 hägrar
lyfte också. Omkr. kl 1020 ny oro på ånder
(men färre ex); därtill beckor: 3, 10, 4, 1 ex.

1980-08-30 forts.

Kl 1030-1330 satt jag på verandan, läste, ordnade viddningsklipp etc. Det var mulen och blött, oftast öregn, ibland snöregn. Sitt i bland 1 km, ibland upptill 3 km.

Mycket få observationer; fåga aktivitet inom fjälvärlden. Kl. 1325 upptäcktes en and-flock över sjön, det var c 15 blåänder varav många ööad. De fyllde men lyfte inom kort, flög runt, det var summa 14 blåänder varav 10 ööad, och därtill en stjärband! I luften en del svalar och bland dem 1 Tornsvale. På närmaste klavvatten simmade 4 rothorn i sällskap, de dök ideligen. Största andelet på länge!!!

Påspårar ö sedd. Enkelbeckarna 1+2 ex flygande.

Kl 1340 gick jag upp i Tornet för att se på sjön; silt hygglig, regn snö. Bara 2-3 skuggdoppingar och c 8+5 grävänder synliga, ute på vattnet nära S vatten även 2 smarad. Obs påvigdomen på synliga änder. Det började fenas regne, varför jag gick ner från Tornet efter få minuter. En hel del svalar över sjön, gles, ej nära, i regnet.

Nästan vindstilla. När jag tillfälligt gick ut på järnvägen blek stugan, sågs en

1980-08-30 forts.

ormvirk, mörk men med ornligt kraftigt
vitt eller vitaktigt bröstband. Satt på Torr
gren rakt lägt i stor björk, väl skyddad
från regnet. - Svolar över sjön i ej obetydligt
antal, friskt svärbestämda, men så småningom
kom några ex rakt när i det var c 5 back-
svolar och 1-2 ladsvalar juv.

*

1515: Det ljusnar och blir uppgjallsväder. Jpp
går ut att plocka björnbär, ute till 1615.
Mycket dåligt resultat. Av fjel: två
florhar grävänder (c. 12 + 15) från öster;
1 ormvirk vid Jans bache, 1 glada över
"stora heben", 4 domsvolar i glesb för-
band mot SV, gulärta hörd, brödpjälarna
allmän på telefontvistar etc, lösängare
fler ex, grö kungsneppare fler ex, svartvit
kungsneppare 1 sedd, därtill hörd blåmes
1 ex ute i vassen, hopmes hördes fint
från Jans bache svartmes trölijen hörd
där också. hopfink sedd, kricka sedd
och hörd. Rörängare: ansats till sing kl. 1615.

Kl. 1630-1645 hårt regn, därefter
mycket lättsande. 100-tals svolar över sjön:
back trö. allmänmassa, lada sedd, 3 blå-
änder i sjön (1 sad). Gjuse över sjön igen.

1980-08-30 forts.

Längre bort över V delen av sjön kretsas
ett slag c 25-28 mäsar; alla jag
kunde bestämma (och det var många) var
skrämmäsar ad och juv. Förövrum snart.

Obsar från verandan flitiga men inte oav-
brutna. Kl 1740-1800 åt jag min middag.

Jag hade köpt en utmärkt konserv:

oxköttgryta med potatis och lök, bara att värma
upp. Jag åt upp den + ett par ostsmörgåsar
och drack ett par glas René Barbier.

Kl 1745 slår en gjuse efter fisk längt
borta men missar; kl 1752 ses en gjuse

nära, den flyger bort med nyfågad, oroligt
liben fisk; kl 1811 ses 2 gjusar

nära, den ene flyger visserligen, den andre
ryttar, stötar ner - och kommer upp med

en stor, ljus, rött hög fisk, sannolikt
en mört eller sarv. Flygar bort mot O-NO.

Det är +15°C (som det varit ett par
fre timmar); det är nästan stilla, mulet
men inget regn just nu, sikt 3-4 km.

*

Jag såg ångor på verandan c 1855-1955 och
följde tämligen nog vad som hände. Först
mycket lite ad se. Men kl 1912 kom
7 gulärlor, kl 1913 kom en flotta på c 70

1980-08-30 forts.

gulärar, och kl 1914 syntes betydligt över 100 ex över vassen, men det kan ha delvis varit fåglar som fälls och sedan lyfts. Kl. 1915 var det stor cirrus, c 250-300 ärar rundflygande över vassen långt ute. En ensam sothöna syns på NK. Observera nu ej oavbrutna.

Kl. 1920 c 15 gulärar närmare, och kl 1931 kom en flock på c 35 gulärar från N ungefär över sjön, rätt högt, och fällde brant ner mot vassen.

Det är helt jämngrädd, svag vind, +15°C.

1938: ybest. c 20 gulärar komma på samma sätt.

2 ringduvor i brist helt nära, en kuckarar,

2 lärkfåglar ses flyga tillsammans,

långt bort i V-NV men flygbilderna

(= situationerna) syns bra.

1940: flock på c 35 fiskmåtar (mest juv, eller kanske nästan bara juv) samt en eller två gråbiter juv flyger västerut (noga räknat mot VNV) över sjön;

jag tror inte de fällde, men säkert är det inte. - Flock c 15 gulärar ses långt ute,

de komma ungefär från N, störta brant,

1944: brun kändhök kretsar på rätt långt håll

Forts

1980-08-30 forts.

Jag var ute 1955-2010, därefter i Varneb
2010-2020. Krickor ses i NK, norr delen,
det är nog c 100 ex synliga när de lygga
på vatten, men de lygga av oklar an-
ledning, då blev det c 200 ex. Gröland
däremot intet att se på stora klavvatten
och bara några Viotal sedda på NK
och i någon urskatt norr därom. Jämför
gårdagshviten! Letade efter stavar
och svarar men såg intet sådant.
2023 grögår kacklar stacht.

Villäpp: när jag pluckade björnbär, hela tiden
i snören vid jämsjöhylen, bl 1575-1615,
hoppade talrit med vanliga paddor och
groddor i näring ner mot sjön. Nästan
alla var små eller mycket små. Jag såg
att paddorna var Rufa lufa, groddorna
examinerade jag ej men förmodar vanliga groda.
Det var naturligtvis genomblöts i marker
och vegetation, när detta hände.

1980-08-31. söndag.

Upp 0530 (sommertid), morgonkaffe på verandan. Grått och fuktigt och stilla, Temp. knappt 12° C. Men himlen var delvis ljus i öster, och det var betydligt "högre i väder" än i går. Markdimma över ången mellan sjön och allmänna landsvägen. - NK = närmsta klavvåsen.

Nästan ingen fjärl synlig på NK. Svankullen syns dock. 0610 ~~0610~~ och strax dessförinnan hörs grågäss på närhåll, även ljud av tunga vingslag, rimligen knötsvar, jag upp i Tornet. På NK, alldeles i hundra hantarna och i eller intill beståndet av gula näckrosor ligger (a) svankullen, (b) några få gräsänder, (c) en blåsans, (d) 2 staggdoppingar och (e) en flock grågäss, antagligen oblat efter som de delvis är döda av alarna framför Tornet. Ute på NK även 2 sothöns. Gässen ligger delvis precis intill svankullen; där är 7 grågäss fritt synliga. Svannarna reagerar till en början ej, men plötsligt simmar de i hörsbällning fram mot 2 grågäss. Under mycket hachel lyfter gässen, det är 19 ex; men jag hör att åtminstone några ligger kvar, hachelande. Redan strax vid ank. upp i Tornet 0610 lyfte en del gultör ur den magra varsen nedanför Tornet, och 0615-0616 lyfter

1980-08-31 forts.

både guläkor och ridsärklar där och längre
ute; dock bara några biödal ex. sedda.

(Men det är riktigt på håll, och om årloma
sittis börja Silvikas träbaga eller längre
bort, borde de varit omöjliga att se vid upp-
flapet). Plötsligt, 0617, lyfter 5 gränsar
till och för bort mot N $\rightarrow$ O, sedan de
fräp. 1 brun bärstök f över vassen.

2 + 3 grävänder komma från Ö. Ridsäpse
sjunger ett slag, rått ihållande! Entita och
samtliga flugsnappare och larsäpse hör, några
svalar ses långt borta. Kläver skriker,
3 ex upp ur vassen utanför kanalmynningen,
lubsomp och låtan av ett par tre småpöglar,
svära att klara säkerhet. 1 skrämmis juv
över NK, senare kommer 1 grävund adad
från Ö' och ännu senare 2 kvutar till
från Ö, de nämnade högt och med råk
kurs så att de bara ses rakt bakifrån,
ovisst om havs- eller grävund.

Utanför NK ligger 2 knötsvar ad; som-
kulen på ♂ f 2 juv är kvar i NK hela
tiden. Kräka 1 + 1 sedda, därtill hör.

0626 går ner från lanch, har precis kommit
ner när en duvhök flyger alldeles lågt
över NK; årtor skräms upp.

1980-08-31 forts.

0630-0655 jag skriver omvänderna dagbok på verandan. Därvid följa mer av fåglar, men 0647 flyger en fiskgjuse med rött även fick över NK och vidare mot SV-S, stiger några meter, skakar sig, sjunker, försvinner. Rindduva ses (har hört kullra förut idag). Entitor livligt, halgare sedd.

0659 Duvhöken (nästan säkert ♂, liksom nyss) flyger mot N över vassen, 2 skattmätar i närheten, flyger efter.

0701 en av de gamla svanarna har etablerat sig på "miniabyr-ön"; en häger lyfter på avstånd och flyger dit men hindras av svanen från att falla, hägern far runt i kretsar flera gånger och försöker falla men svanen står i vägen, hägern skriker högljudd, försvinner. Rätt riktigt med svalar helt lugn över den vass som begränsar NK utåt; det är sannolikt bracksvalar, åtminstone de flesta. 1 enkelbeckarna flyger förbi.

0713 Duvhöken ses för tredje gången, den flyger mot SV över sjön, kanske 500-600 m bort. Likt mot V ej över 1500 m. Flock c 22 kråkar flyger förbi.

0717 svalar har ute över sjön, plötsligt sätta de fart nästan rakt emot stupan;

1980-08-31 forts.

jag kvickar ut på gräddplanen. Det är bra
backsvolar, eller, riktare sagt, ~~de~~ de c 40-50
ex jag hinner bestämma är alla backsvolar.
Totalt hade nog ett par hundra svolar be-
funnit i angiven riktning, men en del var
rätt långt borta. Järnspår hör flera ppr
(det fina ringande låtet), bopink syns
och hör; körsångare sjunger, om och något
opullsbändigt, svartit flugsnappare hör, en
fylaria varnar; kort därefter ses även
minst 2 grå flugsnappare. Allt detta på
Tomten eller gräntan. En rörsångare visar
sig friskt i Salixbuske, den är rätt påtagligt
rödblomm i tonen, ses mycket bra. Huvudet
med den långa näbben blir verkligen spekrigt:
Acrocephalus! - 1 gråtrut, nästan utfrädat
men med spår av ungdomen, flyger över NK.
Sikten bättrar sig sakta, men himlen ännu grå.
0740 1 gjuse ryttlar över sjön, fortsätter mot
V. 1 fiskmåj juv flyger mot SV ungefär.
0746 gjusen ångar nära (om det nu är samma
ex); den störtar brant i sjöbotten, kommer upp Tom-
håb. Bland många livligt rundflygande back-
svolar ses en ladusvala juv. - 2 enkel-
beckariner. - 2 skator på Anderssons Tomb.
0800: observation avbrytas.

1980-08-31 forts.

Efter en dryg timmes vila gick jag ut igen 0915. Vädret ändrat sig: det var visseligen helt molnfritt, men allt dis hade försvunnit. Luffen var klar och markerikheten utmärkt. Över sjön en underlig ~~trio~~ trio: en lättsjälk abackande en fiskmäis, en värme slog efter lättsjälken! Fiskmäisen lorb, d: slog falcken mycket brant efter värmen men gav upp och flög mot Lilvåkerskopen. Fiskgjuse 1 ex, jag släppte den med blicken helt lorb, och när den åter kom till synes, flög den mot Lilvåkerskopen med en rätt liten fisk i klorna. Flork 4 enkelbeccasiner. Entitor mycket livliga. Ett par minuter efteråt rips en gjuse ryttla längh lorb över sjön V ände; säkert en ny ex. 3 stjäränder flyger över sjön. En liten fallk abackerar gjusen, som nu är mycket längh lorb; jag finner inte falcken i tuben (det var högst sannolikt lättsjälk) men istället 2 andra gjusar längh lorb i samma riktning, ungefär mot "Almen". Mycket längh i NV c 20 meter längh över sjön, skrämmas över jag.

0940 flork jämnt 10 enkelbeccasiner rundflygande, höjd c 50-75 m. Ett par tre gränder ses flyga vid olika tillfällen. Flork 3 blåränder likaså (ingen ♂ ad).

⑥

1980-08-31 forts.

0953 : 1 snattsvan ♂ ad flyger förbi över NK, mycket grann dökt; mycket långesedan jag såg arten i Kramhagen, och annars också förresten. - Fåga f. ö: bara ett par skärmmisar över sjön, några valar; 2 ringduvor fälla på Tornen men blir skrämde, trol. av folk i Tornet, och försvinner.

1000 : vder oförändrat, grått, stilla, men utmärkt solt. Temp. är bara 12°C.

1000-1020 obsar osannanhängande. En flock på 19 gränder uppe, fäller snart, 3 bländer dte.

1018 : andflock malkas från NV, upptäckt av en slump på ryg. Långt håll; det är 10 brunänder; de fälla några 100 m utanför godsets bblepa. - 2 bruna kattbiter ses samtidigt elvarn ej i sällskap, 1 ♀, 1 ♂ ad.

Från 1020 : obsar med ett par korta avbrott.

Lärkeplå först 1 ex på långt håll, därefter helt plötsligt 2 ex, tydligt olikstora, på närhåll, de kretade och flög i sällskap; sedan sedan iväg mot NV med hög fart, stigande hela tiden, och i kitaran kunde jag med yttersta möda se att småfågeln flög här högt och mycket gles, nästan säkert svalar. Det blir jätt på 1 ex,

1980-08-31 (forts.)

som störta rikt nedåt; både falarna slä om-
växlande; men småfjelen kände sig åtminstone
tills den var på rätt lag höjd / skadade
75-100 m), och nästan säkert kände den
sig helt och hållet. - När falarna ännu
bevakar V. nära, hörs gluttar ropa mycket
i närheten, och in i synfältet kommer 5 gluttar.
De passerar nära de båda falarna, och
den ene (♀) följer faktiskt efter den
något hundatal meter, dock bara lång-
samt.

Jag sitter på verandan, läser, ordnar bildnings-
lapp, villar ut flitigt men ej oavbrutet.

Kl 1100 kom plötsligt ett par stora florhar
grönad från Ö och fyllde i full fart i rön;
jag såg säkert 120-150 ex, och betydligt fler
fanns nog, dolda bakom skogen. - En rön där-
efter satte jag upp tuben för att granska brun-
andfloren som fortfarande låg kvar långt ut.

Resultat: i floren fanns 3 viggas; resten
var brunänder och allra mest (eller mest?)
oö. Rödhalbe knäpper. Några flera skadmissar
upptäcktes på mycket stor höjd när jag avspanar
den grö himlen; de flyga ungefär mot V.

1113: 1 levande sparrhö, höjd 150-200 m.

1115: 1 bivrik, troligen juv, flyger ungefär

1980-08-31 forts.

normt över njön. Jag letar lyckande rovfjfel
flitigt eftersom jag tycker att livviken borde
vara riktiga att komma i väg nu när vädret i
alla fall har bättre sig sedan i går, även
om det ännu inte har blivit sol och bra
termik. Men resultat klent, ej en enda
livrik sedt förutom detta enda ee visade sig.
Gjuse syns ofta över njön. Storflock på
60 ee på Telefontvid över ången upp
mot Filviks by. I Tornfalle sitter på
samma vid, rade när. Vredpipelärka hör.
1140-1215 städning, diskning, packning.
Vid två olika tillfällen ser jag 2 gjusar
samtidigt över njön. - Det ljusnar vid hori-
zonten i V-NV, dock bra svagt, och det
blir inte klart. Mörkt, helt molnbäckt, ngt
ojämnt i strukturen, men uppenbarligen inte
särskilt lågt liggande. Det klarar ej
mera, förutom, kl 1205 börjar svagt
regn, som dock slutar snart. Kl 1225
regn på nytt, nu starkare. I Duohöle
flyger i sväng över vassen och närmast
blåvatten, alldeles lågt. Några arter
och andra småfjärter också där.
Flock 7 enkelbeckariner flyger runt.

1980-08-31 forts.

1258: flock på 16 enkelbeckarier runt-
flygande lågt i regnet.

1305: 2 fiskmåsar juv. över sjön. Nu obsar
jag från stranden, men det regnar, och mycket
litet händer.

1330: regnet slutar, jag skyndar upp i Tornet.
Det är spegelblankt och mycket klar luft,
mulet, men delvis ljus himmel. Temp. +12°C

Flock $\approx$ 15 kräcker flygande, därefter ses
28 + 20 flygande gräsänder. På vattnet ses
endast få ånder, dock ligger sma flocker
($\approx$ 5 ex) och stö-er på några hållen.

Blåsänder 6 flygande, därtill 3 flygande
NK. Flock 8 brusnare (3 ♂♂ 5 ♀♀)
flyger över sjön, höjd 50-75 m, kraftfull,
grann, snabb flykt, flocken flyger runt
men stiger alltmer, mycket elegant.

På jättehall i NNV ser jag en kretsande
gryse, stor höjd, på försöker ta in den i
tuben men misslyckas, får istället in
2 vrickar på alldeles enormt avstånd, de
flyger nära varandra och glider ungefär
mot Ö kanse svarare mot OSO (my.
ungefärligt; men de röra sig alltså åt
höger, från mig sett). Kunde ej kvar-
hållas länge i tuben.

1980-08-31 forts.

1350: jag går ner från Tornet. Här faktiskt bara kommit in på verandan när jag tittar ut och finner 5 fiskgjusar, alla långt bort i V delen av sjön, en av dem flyger bort mot Silvertorshagen med bräde, de 4 andra ryttar eller flyger snabbt över sjön, inträdes avstånd mellan dem $\approx 200-300$ m. Från väster eller nordväst ~~malles~~ ^{en} ~~malles~~ sjätte gjuse!!

1358: en skrämtarna ad ses över NK, jag ut för att se den bättre, en prallfull ad är det. Jag tittar mot den grö himlen — och finner plötsligt brivskar i stort antal !!

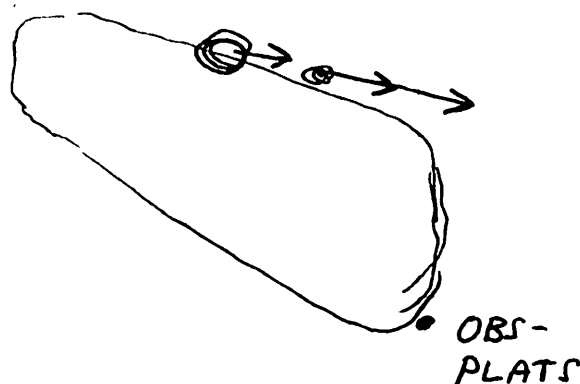
Det är dels c 20-

tal i en mindre krets, varifrån fjärlarna glider iväg ungefär mot O eller OSO,

som skissen visar; jag ser

den ungefär rakt från sidan när de gled bort, men jag sluter att de inte kan ha hållit en alltför utpräglad sydöstlig kurs.

Dels är det, längre i NV, ytterligare minst 35 ee, delvis i fjärlar krets, delvis

1980-08-31 forts.

glidande mot O-OSO som nyss sagts.
~~Äntligen~~ Äntligen ordentligt med birrik, precis
 i en sådan vädertessituation när man
 kunde vänta att de, men inte exempel-
 vis omvirkar, skulle bryta upp och /eller
 sträcka! Och för blev det, ytterligare
 ett par tre biotal syntes antända uppe
 i NV och glida som de andra. Orsakad
 flygnödvärning, måhända influerad av vinden,
 som visserligen är mycket svag men dock
 omkring O eller NO (vilket syntes när
 gjusarna ryttade och därvid stod mot
 vinden). Alltså 70 birrilar sedda med
 detta betecknande före 1410.

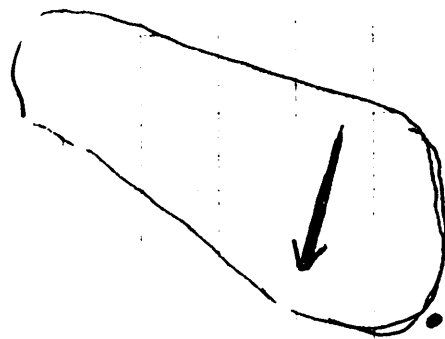
1410 Lena och Anders kommer. Jag
 visar dem birrikarna, och därtill 4
fiskegjusar som nu betas nära till-
 sammans över sjön SO del. Ett ex
 låter höra "jyppjyppjypp....." många
 ggr; tydligen exalterat över att se
 många artfränder finnas på så nära håll.

Vi samlas till kaffe med bröd på
 verandan, tittar ut, ser gjusar hela
 tiden, totala antalet måste varit mer
 än 4. Ser inte birrilar nu; över sjön

1980-08-31 forts.

kommer bara ett par fiskmätar jär, långt
ute en värm (fisk/silver), och på
måttlig höjd en del oberäkneliga svalar,
där dessutom 1 tornsvala,

1440 ut. Nu pinligt strich av bivråk
barn över sjön,
kurs ungefär S-
-SSV men knap-
paret SV. Se
skirr. Himmel

mörkgrå, molnlike
olubet, men tydligen nigerlunda
högt liggande, ty bivråkarna på på minst
200 m höjd, och ovanför dem, mycket högt,

[osynligt] till största delen för oberäkneliga
öga, flyger talrik med svalar, gles för-
delade; men de fanns över ett stort om-
råde, och det måste varit flera hundra.

Bivråkarna: jag såg c 100-110 ex;
vet ej hur många minuter vi observerade
men det var bara kortvarigt, ty

kl 1503, när vi stannat och var på väg
upp mot allmänna vägen, kom en flock
på 48 tranor mot S höjd nog
300-400 meter!! - Jämförbart med allt
dette på stället, särskilt bivråkarna som kom
som jag hoppats!

SLUT

Fågelnotiser augusti 1980

Tisdag 5 augusti: 10 - 20 tornsvalor över området mellan Ekologihuset
och gamla vattentornet, Lund.
Onsdag 6 " : 15 - 25 tornsvalor därstädes.
Torsdag 7 " : 10 - 15 " "
Fredag 8 " : 5 - 10 " "
Tisdag 12 " : mer aktivitet, ~~20000000~~ av tornsvalor över Lund,
c 25 ex sedda vid Zootis och c 50 ex över Östra Torn.

Ehuru inga anteckningar gjordes för dagarna 9-11
augusti, har jag ett tydligt minne av att arten dessa dagar sågs i
synnerligen ringa antal, eller ej alls.

1980-09-05, fredag.

(250)

Jag ankom till stugan vid Krankesjön kl 1755, sommartid. Föga obsar före 1850, men tämligen mycket ändrar sågs.

Från 1850 obsade jag från verandan och tornet. Grågäss hördes ofta, enkelbeckasiner likaså. Gräsand 140, kricka 20 ex, men för en stund sedan såg jag c 70 krickor. Obestämda ändrar 15. Knölsvanfamiljen sedd, brun kärrhök hona likaså. Häger flera ex. Gulärta approximativt 250 ex, svalor totalt skattade jag först till minst 5000 men senare blev det fler, c 7000. Längre sågs och hördes endast ladusvalor, och av dessa kom c 500 - 1000 ex så nära att bestämning kunde ske utan vidare. Tornsvala 1 ex sett. Klockan 1915 sågs ett fåtal backsvalar.

Väder: varmt, mulet, stilla. Ett mjölkvitt dis gör sikten dålig på avstånd över c 1000 m.

Inga körde mig ut men återvände till Lund med start 1905.

1918 några backsvalar ånyo sedda. Svalorna "sköljer" fram och åter; ibland gör de vilda virvlar.

1910-1912 en motorbåt kommer in på närmsta klarvatten; ändrar ligger kvar iväntat länge men lyfter slutligen, faller delvis ute i sjön, men snart flyger de bort österut. Allt är gräsand utom c 25 krickor, och dessa lyfte inte!

1915 svalor i massor flyga mot ~~NO~~ O och NO men komma delvis tillbaka 1920-1922.

1919 ärleflock över vassen, tyst. Antal c 30 ex. - Några skäggdoppingar på närmsta klarvatten. Svalor flyga, höjd alltifrån vattenytan - och där i massor - upp till rätt stor höjd i det lugna vädret.

1921 100-tals ärlor uppe, det är troligen gulärta, men

1923 flyger sädesärlor över. Nu massor av svalor överallt, det är till minst 95 procent ladusvala, till högst 5 procent backsvala.

1926 plötsligt ~~en~~ en flock på c 1300 starar.

Båten, som nu finns inne i "tarmen", skrämmar stararna. Se skiss. Svalor "sköljer" fram och åter, ofta fort; vissa minuter är de m 1 m borta.

1931 och senare: nu vistas svalorna tämligen högt över sjön på områden markerat med cirkel på samma skiss.

350 starar rundflygande på låg höjd.

1930 Rödhake knäpper. - Motorbåten borta från c 1930.

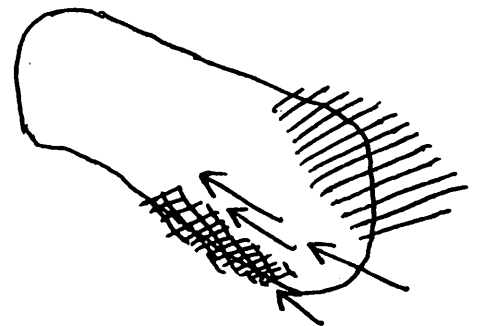
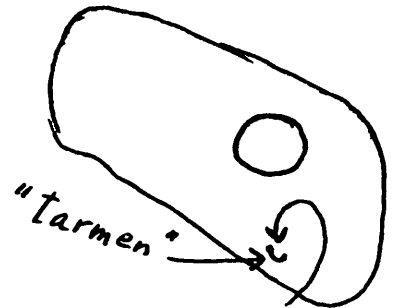
1934 och senare: vilt uppror bland svalorna: 1 lärkfalk jagar på nära håll, försvinner efter miss, den går mot NV med jättefart, "250 km/timmen"; svalor i hundratal varnar, de komma nära mig flera gånger. Bara ladusvalor nu sedda och hörda.

1935-1940 jag tror nu att antalet svalor är c 10000 varav 97 procent ladusvalor. Nästan alla svalorna gå nu upp högt och samlas över NO delen av sjön, se skiss:

1947 svalorna ha nu varit borta i 2-3-4 minuter, uppenbarligen neråt sydost. Men 1947 ses ånyo 1000-tals ladusvalor högt uppe över sjöns S strand, se samma skiss. Stor kör av läten av ladusvala.

1953 massor massor av svalor flyga över sjön enligt pilarna ~~en~~ på samma skiss, men en del svalor är fortfarande kvar över sjöns SO hörn, högt uppe. Kricka hörd, och på närmsta klarvatten ser jag en flock på 20 ex. 1 sothöna också på närmsta klarvatten.

Svalorna flyga nu snart åt motsatt håll, d v s ungefär mot OSO ladusvalor, c 35-50 ex, blixtrar förbi på bara 1-5 meters avstånd från tornet, där jag står. De komma under mig, synas bara som vita blixtrar på 1/100-dels sekund mot den mörka bakgrunden.

1980-09-05 forts.

(251)

Flockar av svalor tätta över närmsta klarvatten, svalorna susa fram lågt, etc.

2000 c 3000 - 4000 svalor tätt över sjöns SO-hörn.

~~2000~~ Svalorna är strax borta, men ovisst om de fällt eller flugit vidare.

2002 c 150 ex lågt över närmsta klarvatten.

2005 dessa svalor fälla (nästan säkert?). Krickorna kvar. Under följande minuter simmar fler krickor ut. Ungefär 90-100 ladusvalor flyger mot SO, tätt samlade.

2010 ett obestämt läte hörs, det påminner om ormvråk

2011 20 + 20 svalor lågt över närmsta klarvatten.

2013 3 - 4 rödhakar knäpper.

2015 jag går ner från tornet. Flera enkelbeckasiner hörs samtidigt och starkt.

1980-09-06, Lördag.

Vaknade 0525 (sommardis!), upp 0535. Det var nära +14°C, alltså mycket mildt; det var alldeles stilla, ännu bara halvljust, och det var dimma; sikte knappt över 100 m; närmsta klevvatten osynligt. Mycket lyhörd. Ut 0545, rödhakar knappt, jag hör tydlig hör av stavar som sitter i vassen närmastans i SO-hornet, uppenbart rätt nära. Ringduva kurrar på avstånd. 0553 plötsligt stor hör av grågås, de ligger uppenbart på närmsta klevvatten (förklarar: NK). Några raka starka, melodiska staccato-toner från okänd fågel hörs flera ggr; klampfåg svarar som en vrask, men art oklar. Kolltrast "kluckar" svagt.

0609 ff jag läser kaffe, sitter sedan på verandan, är ute och lyssnar. Nu syns närmsta klevvatten, där ligger några änder och en rad på c. 22 grågås.

Bons av stavar fortsätter; men jag börjar tväka om arten. Grågåsfloran lyfter kacklande far bort i dimman.

? ?? stavar ramlar ner i vassen.

0625 skägghopping hörs, gråvand dle

0629 ut igen: massor av ladarvalar över huset etc, i stort konstående. Jag

1980-09-06 forts.

ser flera hundra, men från Strödgården, där jag står, är sikten ju långt från fri, tyvärr begränsad av höga träd åt de flesta håll.

0640 lätt vind börjar bläsa. Dimman kvar men har lättat; man ser vassen utanför NK; här flyger en brun kinnhöke, den stannar upp ett par ggr och ryttar. Ett par tiotal änder på vattnet, grävand och kräcka; de ses bra, men inga fåglar ses.

0642 plötsligt lyfter ur vassen nedanför stupan ett par flockar ärlor, summa c 40-45 ex, försvinner snabbt, stiger högre, vissar om radesärta eller gulärta.

0645-0646 ytterligare c 15+30 ärlor yr upp ur vassen; gulärta hör. 2. kaddsvalar lyft över vassen.

0649 fler ärlor upp, nog 30-35 sedda i den sektorn där jag har fri sikt över vassen. Både gul- och radesärta höras.

*

Jag gick ut och plöskade björntår ett par omgångar mellan kl 0700 och 0840. Resultat bättre än väntat, c 2 1/2 liter, trots att fuktårsamningen i år är mycket måttlig. - Det var fortfarande dimma och

1980-09-06 Lördag, forts.

stille väder, och fågelaktiviteten föreföll mycket låg. Rödharar knäppte, någon enda lopink flög förbi och låt höras i ett lockläte, f.ö. bara kräka sedd och hört, en större hackspets hackade i en al nära stugan, en fasanbagg varnade också där ett par ggr. Inga låten från överflygande smärpilar etc.

Omkr. 0910-0915 blåste det upp rätt plötsligt från V (ungefär), sikten brötnade sig strax därefter, 0930 skymtade blå fläckar på himlen, 0945 blev det blekt solsken

0945 gbj upp i Vornet. Rätt stark vind nu, men mildt, siktet flers km. Obsade nog i 30 min (Förhoppning: NK = närmsta klanstämman).

NK: svanullen med sine 2 ungar; vidare en flock på c. 23-24 grigårer; c. 20-25 gröränder synades, c. 10-15 kräkor, och i fältet med gula-näckros-blad en flock på 10-12 sothöns! I vassarna som avgränsar NK västerut gbjert. c. 20 gröränder, och normalt c. 8-10 gröränder. Vid gbjerta muggarna ett barnlöst knötsvan-par och utanför Lilvåkra båtlege en ensam knötsvan ad. Ute på stora klar-vätnet och i V änden av sjön nästan inga vätenfåglar sedda - Högar sedd och hört, 1 kräka sedd, gulärta hört.

(255)

~~255~~1980-09-06 forts.

ljum.

Vinden nu mycket frisk, men ~~ljum~~.

0954: 20 grävänder och sist i flokken
en snatkerand ♂ komma från Ö, fälla
 NK på synliga nära gräfs m.m. Kort
 därefter kommer ytterl. 1 + 11 grävänder på
 samma sätt. - Inget i luften av småfågel
 eller rovfågel. - På grov buske nära länsh
 ute i vassen står 3 hägrar varav 1 ad 2 juv.
 till intill vanden. 2 laddvater över sjön.
 2 andra hägrar sedda på olika håll. Skugg-
 dopping helt fr NK och något ee längre
 ute. 1 backsvale flyger över.

1001: kustpipare hört på håll

1 brun kantarhä ♀ ad lågt över sjön. Liten
 grävand upptäcks långt i V, dock bara en
 flock på 11 ee. 1 ormrök kretsar lågt
 över SO-körnet. 1 ensam storsvmar juv
 kommer från Ö.

1005: kärrnägga hört flera ggr

1006: 1 nästan säker enkelbecharin och 3 mindre
 vidare (kanske kärrnaggar) flyger mot V
 över sjön, långt uppe i N.

1008: 1 enkelbecharin från SO-SO, störtar
 jävligt brant ner till vassen, försvinner.
 Fler hägrar ses, 2 ee vid sjön är nog
 10 stycken, eventuellt flera.

1980-09-06 forts.

1012: 1 kustpipare kommer från Ö i motvinden, upptäcks, flyger på c 75 m höjd, ropar sitt fina tresvåriga läte, "stär" emot vinden, som är frisk, svänger ett varv, nalkas igen men faller med vinden bort mot Ö.

1015 jag ner från Tornet. Sauspärar flyger över vassen. Temp. nu nära 16°C.

Jag observerar från verandan, ser 1 fiskgjuse ryttas längs i V. ser vidare 2+2+1 ad knölsörnar frimant parat med ungar. Det ene barnlösa paret låg längs i V änden, jag kunde tydligt se att det var knöl-sörna (man måste vara försiktig numera, eftersom såuppsom sannolikt finns även i år i stora dammen vid Fredrikslund- och ibland går ut i V delen av Krankesjön).

1 Fågelpipelärka på telefonvärd, 1 Törnshata på samma träd en stund senare, förhållandevis hölstrast sett ett par ggr. Om ånder etc inte nytt. Av brun kårhök 1 ♀ ad sett, märkt ovanligt lågt färger, nästan säkert inte samma ex som setts förr i dag. - Längs i V 2+1 Tärnor (fisk/silver).

1980-09-06, forts.

Kl 1105 kom Johnny, medförande sina två små barn, Hanna och Martin, samt en del bräder och utrustningsmaterial för att fullbord en spelje som han påbörjat i stupans NÖ hörn (som ersättning för en gammal och rutten grej). Johnny är utbildad byggnadssnickare och mycket händig och hade snart gjort jobbet färdigt. Sedan blev det kaffe med dopp på verandan (för barnen inget kaffe, bara vatten, enligt deras egen önskan). Det blev en livlig och frösam stund men föga fågelobsar; jag var utomhus större delen av tiden före 1200 och såg tydligt att intet strick av rarfågel pågick.

1225-1400 obsar först från verandan, senare från Bomben (men ej från Tornet, eftersom det kom relativt mycket folk). Under mycket oförändrat, Temp. c. 18°C, måttlig vind, en del drivande vitt låga moln men ofta sol. U: d. ett tillfälle en spawhök med SV över njän, senare en lärkfalk lågt, den följande uppenbarligen flygande inschler, troligen odonter, som jag sett flyga flera gånger. Fiskmår 1 juv och senare 1 + 1 ad vedde Skarpsmår 4 juv i sällskap, därtill enstaka

1980-09-06 forts.

se ute över sjön ett par ggr. Harstroken,
som fallit på NH, låg kvar en god stund.
Brun korrhök: långt i V "lette" 2 ex
med varandra i luften, senare sågs på
mycket närmare håll minst 3 ex samtidigt
över vassarna, näml. 1 ♀ 2 ♂♂ (ingen
extra gråt utifrån); samtidigt fanns
här ännu en ♀.

*

Kl. 1400-1420, när jag stod och talarde
med John Andersson och hans make,
sågs de nu nämnda korrhökarna, vidare
flera hägrar, änder, grågås, svanullen,
etc. Dessutom 4 + 11 + 2 + några enkel-
beckesiner rundflygande, åtminstone delvis
uppskrämda av korrhökarna. - Ett par tre
kom 3 stora vadar från N eller NO,
det var 3 långpipare, de var bysta,
men jag såg de svarta armhåleffjädrarna
på alla tre. - På NH ansamlades
efter hand relativt mycket fjägel; ett
plötsligt uppflygande 24 grågås
och också 150-180 gräsänder, senare
flytte även c 50 krickor, men många
gräsänder låg kvar. Ett par hägrar orkade
uppe och flög. Det var oroligt välbesatt

1980-09-06 forts. ~~och vid~~
 med änder i NK och i ~~örarna~~ som avgränsar
 NK utåt. Troligen såg jag > 200 gräsänder och
 c 70 kräkor, trots begränsat sehor
 över sjön. - Efter uppflyget inte mycket
 änder synliga, men de kom till baka
 efterhand, och kl 1515 låg åter c.
 100 ee synliga på NK. Allt var
 gräsand re när som i blisänder.

Just när detta skrivits, granskade
 jag änderna på NK och fann snattar-
and - Draken bland gräsänderna. De
 vita pennorna i vingen syns utmärkt
 på den simmande fjälen, det blev en
 klar vit fläck långt bak på kropp-
 sidan. Observera att jag idag inte såg
 en enda dykand i sjön, ej heller
 exempelvis en skeedand.

1980-09-12.

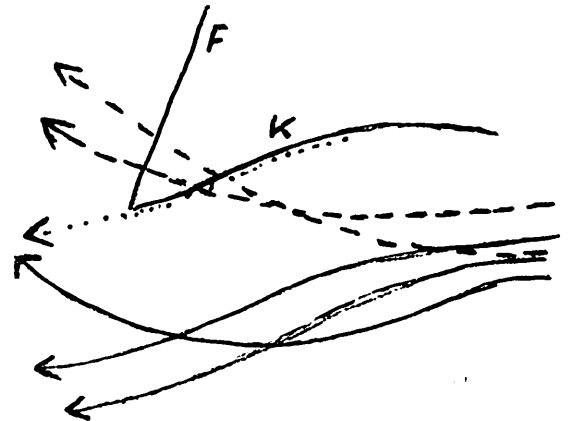
Jag ledde en flyttfågelkurs i Falsterbo. Mycket sköna dagar, och finfint fågelliv. Denna morgon passerade en vitnäbbad islom västerut förbi Nabben. Den sågs av väl 150 personer, ty förutom min kurs fanns säkert 200 personer på Nabben. Den fotograferades också av många. Eftersom den kom nära, upptäcktes den av många sällskap och observatörer oberoende av varandra. Men hur det hela gick till för mig må meddelas rätt detaljerat här, av skäl som jag hoppas blir uppenbara.

Jag stod med min grupp och tittade österut mot soluppgången. Solen hade gått upp, och det var fint väder. Då kom en stor fågel rakt emot mig (=emot oss). Den var långt borta, flög på ett par tre tiotal meters höjd och följde strandlinjen väl. Sågs alltså rakt framifrån i svårt motljus. Inga färger kunde ses, men fågeln tedde sig mycket stor och vingslagen rätt djupa och tämligen hastiga, men inte mycket hastiga. Jag tänkte i första sekunderna inte på lom, eftersom lommar nästan aldrig håller just denna detaljväg här. De flyger antingen m 1 m långt ute i söder enligt heldragna linjer på skissen här, eller också "skär" de högt över golfbanan, se streckade linjer på skissen. Men detta ex flög ungefär som den prickade linjen visar. Därtill såg fågeln inte ut som en vanlig lom: rörelsemönstret var olika.

Fågeln nalkades snabbt. Då såg jag att det måste vara en lom, och samtidigt såg jag att de båda fötterna hängde bakut som två stora klumpar. Det hade jag sett på "vanlig" islom i U.S.A. och på Irland. Jag ropade till kollegerna och började - naturligtvis - i samma sekund se efter näbbens form och färg. Och då kom fågeln i gott ljus. Näbben var benvit eller gråvit, och formen var som skissen visar härintill. OBSERVERA förloppet i ungefär fyra olika "stadier", snabbt efter varandra. Mot slutet, från det att jag såg fötterna, gick det hela ytterst snabbt, fortare än det kan beskrivas här.

Eftersom sträcket noterades och antecknades av observatören gjorde jag inte många ytterligare anteckningar. Bara detta: Kl. 1025 sågs en vändande nötkråka över Falsterbo, nära fyren. Höggående sträck av bofink och andra småfåglar förekom; det lämnade land ungefär vid fyren. Det pågick kl. 1100, men jag vet ej hur länge det fortsatte. - Kl. 1415-1440 sågs två lärkfalkar vid Falsterbo kyrka och fågelstationen; de tog flygande insekter, nästan säkert fjärilar.

och
På övre skissen står F för fyren, ~~mamma~~ K för Falsterbo Golfklubbs klubbhus, detta för att visa den approximativa skalan.

1980-09-22, måndag: 1 tornsvala snabbt flygande utanför Ekologihuset.

1980-09-23: bergfink hörd över Lund, vid Sunnanväg, på ~~middagen~~ ^{middagen}.

1980-09-25: bergfink hörd över Lund, Tenorgränd vid Östra Torn, på förmiddagen. På e m biltur med Lena till stugan vid Krankesjön; se särskilt protokoll.

1980-09-26: bevistade Görgen Göranssons disputation under c en timme. Sven-Axel Bengtson var fakultetsopponent; och jag tyckte nog att Görgen hade det besvärligt och måste erkänna en hel del brister. Sven-Axel var vänlig i framställningen men hade inte svårt att peka på svagheter och motsägelser. När disputationen ännu pågick måste jag smita iväg, eftersom jag skulle till Stockholm för att bevista Ina Sacks bröllop. I efterhand fick jag höra att Görgen fått många erkänn samma ord av Sven-Axel på slutet.

1980-09-27: Vistelse i Stockholm. Mycket trevligt.

1980-09-28; söndag: Åter till Lund kl 1220, eftersom jag stannade i Linköping på nervägen.

1980-09-29: vid 12-tiden kretsade 1 + 1 + 4 vråkar norr om Ekologihuset. Det var svag vind ungefär SO, lättande väder och stora cumulusartade moln. De 4 vråkarna som höll ihopa kretsade högt uppe och steg till oerhörd höjd, så att de knappt kunde ses med blotta ögat. De båda andra kretsade på ungefär samma plats men mycket lägre.

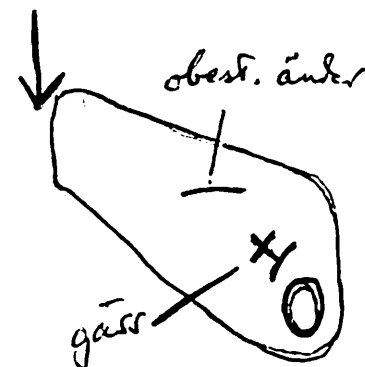
1980-09-30, tisdag: se särskilt protokoll.

1980-09-25.

Vi for på e m ut till stugan vid Krankesjön. Jag var i tornet 1615-1635 och såg: 8 krickor, 8 gräsänder, 5 obestämda änder, knölsvan, häger, 6 sothöns, 1 bergand hona (mycket sällsynt art i Krankesjön! GR) Vidare småfågel som ängspiplärka, sävsparv, grönsiska etc.

1855 upp i tornet igen. Såg häger och mycket stare, ~~stare~~ starflockarna rörde sig som stora ~~ormar~~ ormar, splittades upp, etc; totala antalet stare nu nog c 10000 (tiotusen). Svalor sedda hela tiden. Nu 1700-2000 ladusvalor. 2 blåhökar / över V änden på sjön. Grågås hörd, sädgås ett ex rundflygande, gräsand 9 ex, knölsvan 1 ad 2 juv; dessutom 2 ad ~~stare~~ som lyfte. Flera ggr räknade jag till 1500-2000 svalor. Långt ute 75 obestämda änder. 9 gräsänder flygande. Flocken obestämda änder ligger enligt skiss:

Mycket stare kommer till sjöns V ände ungefär från N, se pilen på samma skiss: 1910 ~~stare~~ stararna har fällt. 1000 svalor är fortfarande kvar i riktning mot f d Almen. Skäggdopping några ex. Järnsparv och rödhake. Ett hårt läte "vav" med klangfärg som hundskall hördes flera ggr från sjön. Oklart, ~~stare~~ okänt för mig. 9 sädgäss från Ö.

- 1912 stor "våg" av svalor kommer nära, det är bara ladusvala som ses och hörs. 3 sädgäss från NO. Några sädesärlor. Skrattnåsar flyga från sjön mot Ö. Senare, när vi mötte Staffan Ulfstrand, flög en del skrattnåsar mot V; kanske var även fiskmåsar med däri.
- 1915 4 sädgäss fällde ute bland änderna. Gräsand hördes.
- 1918 12 + 13 sädgäss från NO, de fortsätter till sjöns västra del.
- 1919 16 sädgäss från ~~NO~~ O-SO, de fälla på närmsta klarvatten, men de fortsätta, tyvärr ej angivet varthän, dock troligen också till sjöns västra del
- 1920 ff 12 + 6 sädgäss komma, fälla på närmsta klarvatten. Samtidigt hörs stort gaskackel i väster!!
- 1922 vattenrall skriker. 12 bläsgäss kommer från Ö, fälla på närmsta klarvatten, de skriker starkt
- 1924 17 bläsgäss till, de komma högt; stor kör av läten hörs!
- 1926 ff 128 sädgäss från NO, de fälla under stort kackel. Kort därefter kom nästan säkert c 10 + 15 sädgäss till, men sedan kom inte flera.
- 1940 avresa mot Lund.

- Tillägg:
- (a) de nyssnämnda 128 sädgässen fällde utanför närmsta klarvatten, ungefär vid X på skissen ovan. Ovalen betecknar närmsta klarvatten.
 - (b) Inga rapporterade att hon sett 50 sädgäss i sjön för ungefär en vecka sedan, troligen den 17 september. (Tidigt! GR)
 - (c) senare hade hon sett c 100 sädgäss på Vombs ängar
 - (d) Staffan Ulfstrand såg idag c 100 sädgäss på Vombs ängar.

S L U T

1980-09-30, tisdag.

263

Gick hemifrån 1035. På gräsmattan vid teknis-husen gick 3 råkor och 1 kaja i sol-skenet. Kajan såg underlig ut redan för blotta ögat. Jag hade kikare med mig. Det be-fanns, att vingarna var helt och hållet avvikande i färg. Rätt svårbeskrivbar; ~~det~~ det var en ganska mättad färg i brunt med tydlig dragning åt violett. Det var en grann färg, inte alls "smutsgul" eller gulbrun. Båda vingarna hade denna färg, och när fågeln promenerade på marken ~~den~~ föreföll vingarna att vara helt enfärgade i denna färg, kanske dock att färgen ljusnade något mot spetsen på de längsta hand-pennorna. ~~Den~~ Kroppen i övrigt synbarligen normalfärgad. Jag gick ut mot fåglarna på gräset. Då kom ytterligare 4 kajor och c 3 råkor och fällde nära de andra. Snart lyfte alla, därvid sågs att övre vingtäckarna på båda vingarna var normalfärgade, men pennorna var i sin helhet brunvioletta såsom beskrivits. Mycket skarp gräns mellan de mörkgrå täckarna och de underligt färgade pennorna. När fågeln flög framträdde inte handpennspetsarna som ljusare än resten. När fåglarna lyfte, anslöt sig den mis-färgade ~~den~~ kajan inte till de andra utan ~~den~~ flög ensam upp i en tät trädkrona och försvann; de andra flög åt helt annat håll.

Jag har flera gånger tidigare sett kråkor och kajor som varit m l m missfärgade i brunt, men denna färg har då ~~den~~ (åtminstone oftast) varit m l m blek och med dragning åt gulbrunt, ofta "smutsigt" eller "orent". Men så ej idag. Dagens kaja hade brunvioletta vingar, eller kanske man kan säga rostbruna med violett anflog, rätt mörka, men mycket tydligt avstickande när fågeln sågs med blotta ögat på gräset på skattningsvis 60 - 75 m håll.

1980-10-01, onsdag.

Större delen av de böcker, biddskrifvar och separats, som stått kvar på mitt gamla arbetsrum på Helgonavägen 3, överfördes idag till Venorgränd 8. Vi lastade en av institutionsbilarna full; jag fick hjälp av Saveland och Hugo Andersson, och sedan körde Lennart Cederholm bilen till Venorgränd, där jag i hast förde den och sedan för tillbaka till Loois. Jag hade nämligen kommit överens med Johnny Karlsson att fara med honom till stupan för att se på de skador, som de löslojande kreaturen åstadkommit på staketet runt fonten. Staketet var mycket ruttit, den saken har varit klar länge och nu hade det blivit delvis nedtrampat av korna. Johnny hade goda tips om nytt staket av träslanor. Han är utbildad byggnadsingenjör och synnerligen beredvillig, härdig och hjälpsam och en av de allra trevligaste kollegerna på Loois.

Vi var vid stupan från c 1715, jag såg att allt var i ordning inomhus och vädrade blommor etc. enligt Jugas anvisningar. Vi var sedan i fonten 1730-

1980-10-01. forts.

- 1752. Intressant utbyte. Det var helt mulet, och behaglig temperatur; och förutom prognosen var det alldeles lugnt, ingen lag spegelblank eller delvis krusad. Liket såg god. - Det skall också nägas, att vi på utresan ej såg en enda rorfigel, däremot en flock på ~~ca~~ 45 vingar som vil samlad och på rids ror höjd krog mot V eller VNV nära S Sandby.

Övriga arter (T = bara sedd eller hört från Tornes):

skiffdopping: T. såg vi bara ett ex i närheten utanför kanalutmynningen; Johnny såg nog ett par ex. till

häger: ett par flygande ex sedda.

sädgås: T. Till vår förvåning hordes sädgås så sent redan till 1735 och c. 115 ex kom från OSO-SO strax S om Tornes, fälldes i den utanför närmsta blannåren, efter sin "störning". Kort därefter kom en hel rad flockar från NO utpräglade från NO, det var Σ c. 370 + 23 ex, alla storbade och fälldes m/ m när de försvann. De fälldes 1737-39. Därefter kom en ensam fågel och sedan 19 + 15 ex till från O-NO. Vi förvånade oss mycket

1980-10-01 forts.

över att gärsen kom vi tidigt. Efter 1740
kom inte en enda får till njön. Summan
ankomna blir $115 + 370 + 23 + 1 + 19 + 15 =$
 $= 543$ ex. Beträffande vidpunkter och gärsbyrke
se även nedan.

Blåspår / hördes ej från de ankommande flock-
arna, men enbart en nyhet lydiga blåspår-
låten bröjde igenom gärsören från de på
njon liggande fjärrarna till 1736 och 1737.
Ej mer.

Knölsvan / i vidare utvärdering behandlingningen
låg i ad 2 juv, uppenbart de som klickats
i njön i år. Johnny, som nyligen varit ute
på njön i båt anmärkte att denna plats
är den enda i njön där det finns rikligt
med näring; eller jag tror faktiskt han
sade "näring överhuvudtaget". x)

Gräsand / T. förde nära nog helt bort på
änder; men snarare hördes gräsand några
ggr, och jag såg ett par smärre skryms
från rätt långt ut. Det var dels 3, dels 4;
den sistnämnda flocken växte till 8, senare
11 ex. Därtill enbart par. Vi såg ej över
25 gräsänder, men låtena lydde på att
antalet kanske ej var så i botten.

x) Därtill 1 knölsvan ad ensam långt ut.

1980-10-01 forts.

rall T: här fler ggr.

rothörn T: först 2 senare 4 ex alldeles
intill de tre knölsvanarna.

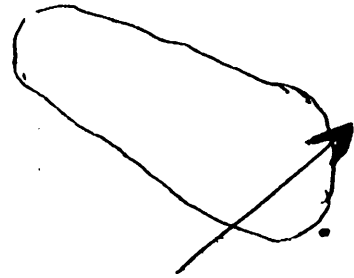
enkelbeckasin T: 1 ex flög över från SO.

skärsmär T: ett par tiotal redde mycket
långt ut på ön. jag kunde inte
bestämma alla ex kritiskt. Någon avse-
värt större mängd sågs också därute.

ringduva: vid olika tillfällen kl 1720
- 1745 flög tre ringduveflockar över.

alla mot NO:

det var c 150 + 150
+ 50 ex.

singlärka här

äggpipelärka här

sädesörka T: några småflockar på 3-6
ex kom till ön från O och NO.

falgoxe red i brödförden

osäker småpipellärka här, det lät ungefär
som brödförare men var avsevärt högljudd
och skarp.

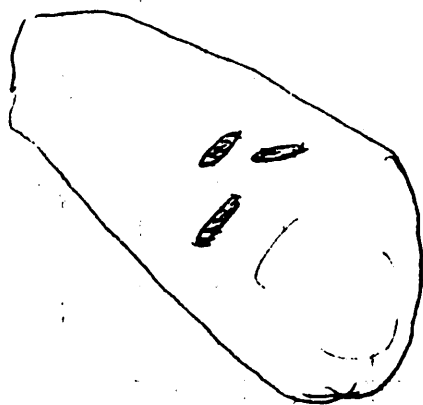
stare T: många flockar flög över ön,
i repl små eller stora, 40-200 ex,
oftast flera samtidigt. Det förekom att
flockar smälte samman, och andra flockar
"gröpsdes" men betydande försill

1980-10-01 forts.

äldre pränumand, det var ~~en~~ som om flockarna
"kände sig vilna", de flög runt och verade
någon avlaga. Så per flocker kom ingen
för den första rödfågelflocken på 115 α,
som just startade mot väder, de ~~de~~
samlade sig kvararna i 2-3 bälte, boll-
formiga svärmar. -

1 *Nyctalus noctule* flög rätt högt över
Varnet kl 1745. -

Johnny körde mig till busshållplatsen i
Reningeby, ank. dit 1800. Bussen gick 1823.
Det blev förvånande mycket tidigare än jag
tror; busschauffören anmärkte detta när
jag anträdde bussen. Det var det faktiskt
nästan nattetid. Lätt regn hade börjat,
men det var fortfarande lugnt vider.

Rödgässen lade sig
ungefär som markerats
på denna skiss.

269

art	4	5	art	4	5
storlom		2	sånglärka	sedd	sedd
skäggdopping		några	trädlärka	sedd	
storskarv	500	1000	ladusvala	allmän	sedd
häger	1		backsvala	flera	
grågås	6+20	4	hussvala	1	
prutgås	3	1	ängsfiplärka	allmän	sedd
knölsvan	många	sedd	skärpiplärka		hörd och sedd?
sångsvan	?	några	trädfioplärka	några	
mi. sångsvan	8	säkra	sädesörla	några	några
gräsand	sedd	sedd	gulörla		c 6
kricka	sedd	sedd	försörla		2
bläsand	sedd	sedd	varfågel	1	
stjärtand	sedd	sedd	järnsparv	många	sedd
vigg	5	sedd	gårdsmyg	sedd	sedd
brunand		1+1 ♂♂	kungsfågel	sedd	sedd
knipa	1	4	rödhake	sedd	sedd
ejder	storsträck	sedd	taltrast	många	sedd
storskrak		1	rödvingetrast	allmän	sedd
småskrak	sedd	sedd	dubbeltrast	flera	sedd
ormvråk	sedd	massor	koltrast	sedd	
fjällvråk	sedd	många	talgoxe	sedd	sedd
bivråk	1		blåmes	allmän	sedd
sparvhök	storsträck	sedd	stjärtmes	en flock	
duvhök		1	trädkryp	hörd	hörd
glada	c 7	sedd	gulsparr	många	sedd
brun kärrhök	1		sävsparr	många	sedd
blå kärrhök	3	sedd	bofink	storsträck	sedd
lärkfalk	1		bergfink	storsträck	sedd
stenfalk	1 ♂ + byte	1	domherre	hörd	
tornfalk	flera	några	grönfink	många	sedd
fasan	kull		grönsiska	många	sedd
större strandpip		sedd	steglits	t. många	sedd
kustpipare	1	2	hämpling	t. många	sedd
kärrsnäppa	3	60	gulhämpling		1
småsnäppa		1	gråsparr	t. många	sedd
brushane		1 skadad	pilfink	t. många	sedd
myrspov	1	1	stare	storsträck	sedd
enkelbeckasin		sedd	skata	c 6 ex. sträck försök	sedd
labbb	1		kaja	bra sträck	sedd
skrattnäs	sedd	sedd	råka	bra sträck	sedd
fiskmås	sedd	sedd	kråka	t. bra sträck	sedd
gråtrut	allmän	allmän			
havstrut	sedd	sedd			
kentsk tärna	några	några			
ringduva	storsträck	sedd			
skogsduva	bra sträck	sedd			
turkduva		1			
jorduggla	1				
större hackspett	1	1			
mindre hackspett	hörd				

Q. ch

obs: mindre sångsvan, flocken på 8 ex, är
bergsäker, omvärnat bl.a. av Peder
Weibull

1980-10-09 (eller -10?).

Lena och jag gjorde en kort eftermiddagstur till Ugglarpsgården (nära Björnstorp) och for sedan via Veberöd - Vombs ängar - Vombsjöns västra sida - Harlösa - hem till Lund. Det var uppklärnande väder efter regn; sol och grant, men ett par regnskurar kom. Vi hade ärende till Ugglarpsgården, där vi ville köpa några trevliga hemslöjds- och andra saker.

Fågellistan är ofullständig; småfågel antecknades ej, och även andra grupper uppvisar luckor. Följande antecknades:

skäggdopping några ex i Vombsjöns V del (i fortsättningen förkortas Vombsjön V, och Vombsjöns västra del VsV).

häger i VsV 1 + 1 ex på fiskepålar

(OBS: sädgås ej sedd, ej ett enda ex sågs exempelvis på Vombsängar eller annorstädes)

gräsand: över 100 ex VsV

skedand: över 10 ex VsV

bläsand: 4 ex VsV

vigg: 2 ex VsV

obestämda änder sågs långt ute på Vombsjön

ormvråk 1 Björnstorp och 1 Vombs ängar

fjällvråk 1 Vombs ängar

tornfalk 1 ex väster om Harlösa

skrattnås: massor i Vombsjöns NV del etc

fiskmås sedd V

gråtrut sedd V

havstrut i V flera ad och 1 vix ad

ringduva sedd

vipa: på stor plöjnad på Vombs ängar utanför Vombs Södergård sågs en gles flock på c 200 ex.

Intet mera antecknat.

S L U T

1980-10-11, lördag.

(271) Lena och jag for ut till stugan omkring kl 1215. Vi avsåg att såga upp en del av de grova grenar och gamla ~~träd~~ bräder m m som finns i ett hörn av tomten. Det kan vara bra att ha ett förråd av ved i reserv, om oljetillförseln skulle bli knapp eller rentav bli m l m avbruten. Vi jobbade hårt en dryg timmes tid, och faktiskt fick vi ihop mer ved än jag trott; det blev nästan fullt i bilen.

Naturligtvis obsade jag också en stund från tornet, det var 1400-1430. Därvid ~~obsade~~ rådde bra väder, uppehåll och klar luft och svag vind, men låga grå moln drog upp ungefär från NO och täckte himlen nästan helt, dock solglimtar dessemellan. Fågel: skäggdopping c 2 + 1 + 3 + 2 ex i Krankesjön. Häger minst 2 ex sedda i sjön. Sädgås underligt nog nästan helt borta, bara 1 ex flög en gång ~~över~~ kacklande över sjön. Knölsvan: 2 ad och 2 juv låg i sällskap långt ute. Det var uppenbart den kull som kläckts i sjön. Ungarna var nu helt vuxna. De var mycket mörka i dräkten, men på bröstet, ungefär som skissen visar, hade färgen blivit nästan vit; den stack av mycket tydligt även på långt håll.

Gräsand: först nästan intet, sedan simmade de fram ur vassen, men knappt mer än 2 + 3 + c 8 ex sedda!

Kricka 2 + 3 ex sedda. Bläsand: några få sedda på närmsta klarvatten vid ankomsten, men var ej kvar när

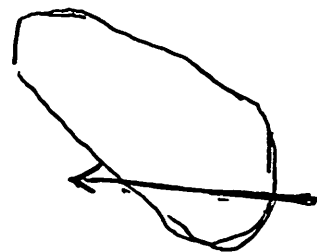
jag obsade från tornet. Brunand: ♂ sedda. Ormvråk: på utvägen nära Revingeby 2 ex kretsande tillsammans på låg höjd, vidare 1 ex nära Revingeheds f d station. Och från tornet fann jag till min förvåning en flock på 8 ex kretsande nästan rakt över mig emot de mörka och nästan sammanhängande molnen, som uppenbart gick lågt. Dessa 8 ex avbröt snart kretsandet och flög ~~en~~ ungefär enligt skissen, alltså approximativt mot V. Ett nionde ex kom strax efter de övriga, med samma kurs.

Fjällvråk 1 ex ryttlande över "stora heden" ungefär Ö om Ivans backe. Sothöna 3 + 9 ex i närmsta klarvatten, därutöver ej sedd. Enkelbeckasin: en flock på 5 ex flög förbi ungefär mot NV. Vipa: flera flockar sågs under dagen flyga ungefär västerut, ej bara från tornet utan vid flera andra tillfällen. Däremot nästan inga flockar sedda på marken. Flockarna var på c 15 -

40 ex. ~~obsade~~ Fiskmåsar: några juv sedda över sjön, men bara få ex. Gråtrut sedd där också, bara 2-3 ex. Småfågel ej noga studerade, men jag såg ett par ladusvalor, såg och hörde enstaka ängspiplärkor, hade åtminstone en stor flock grönsiskor, en tät flock på c 25 bergfinkar flög förbi, och bofink sågs och hördes i ringa antal. Kajor flög förbi parvis, och en större flock hördes neråt Silvåkra by. Kråka bara enstaka ex sedda.

Efter besöket vid stugan for vi en runda via Vombs ängar - Vombsjöns V sida - dess N sida - Övedsskogarna på enskilda vägar via Askerödshus - Bellevue - fram till allmänna vägen strax S om Skartofta gård - Skartofta by - Tulesbo (Tullesbo) - Övedsklostets slott - Öveds kyrka - höga utsiktspunkten ~~vid~~ Frualid. Det var nu vackert väder, lätt ~~blå~~ dis och ljuvlig aftonsol över höstmarkerna. Efter en rätt lång rast på denna fina utsiktsplats fortsatte vi på enskilda vägar förbi Öveds stenbrott och ner till Vombsjöns SO del. Upp till den numera ~~träd~~ trädplanterade fina utsiktspunkten nära den s k "Norra Vombvägens" östra anslutning till allmänna vägen: här kom rikligt med bläsgäss (se nedan). Därefter genom Vombs Fure utan uppehåll. Vi korsade Vombs ängar ännu en gång och for hem till Lund via Silvåkra by - Tvedöra - S Sandby. Det var fin kvällssol, men skymningen hade fallit när vi kom hem. Fågel:

Vid uppfarten till utsiktspunkten vid Frualid, alltså längs den långa häcken från Öveds kyrka uppåt, sågs en rikedom på småfågel: grönfink, bofink, bergfink m m, men inga närmare studier gjordes. När vi stod uppe på utsiktsplatsen i solskenet, kom många flockar av skrattnåsar med viss inblandning av fiskmåsar; alla flög ungefär från Ö, och kanske ONO, i riktning mot Vombsjöns V del. Flockarna var på c 10 - 50 ex vardera, och inalles kom säkert 200-250 ex på en kort stund. De flög på c 150 m höjd. Häruppe var också rikligt med småfågel: bofink, bergfink, gulsparr, enstaka sävsparr, ängspiplärkor m m. Ett par stora flockar bergfink, m l m rena, säkert c 400 ex inalles, sågs, och minst 30-40 gulsparr satte sig i topparna på de höga, delvis torra bokarna. ~~obsade~~ Där satt också 1 skogsduva. Rovfågel länge förgäves efterspanade, men slutligen kom 1 duvhök ♂ LÅGT över skogen och skrämde

1980-10-11 forts.

(272) upp skogsduvan och en hel del småfåglar. Höken satte sig rätt lågt nere i en bok. Jag observerade med viss förvåning att många gulsparvar och finkar satt kvar i torrtopparna på angränsande träd, eller att de fällde där genast efter att ha blivit uppskrämda och praktiskt taget samtidigt med att höken fällde och därvid blev osynlig. Jag såg också att småfåglarna satt kvar när höken efter någon minut lyfte och fortsatte med snabb flykt över branten ner mot den långsträckta sjön.

Vi fortsatte till Vombsjöns SO del som ovan sagts. Här såg vi ett par gåsflockar komma västerifrån och gå in för landning på fälten innanför sjöns SO hörn. Vi ut ur bilen kvickt. Gässen ropade: det var bläsgäss alltihop! Vi skyndade upp över marken så att vi fick utsikt över betesplatsen. Där stod inalles c 250 gäss, varav 120 just kommit och fällt. Av de övriga var den stora majoriteten likaledes bläsgäss, men jag såg ett par tiotal sädgäss. Praktiskt taget endast bläsgäss hördes från de betande flockarna. / På en stubbåker därintill stod 4 hägrar. 1 sparvhök flög lågt längs vallen vid Vombsjöstranden. Över Vombsjön en del skrattnås (sådana sågs även i ~~betande~~ betande antal, säkert 200 ex, vid Hjälmared vid Vombsjöns NV hörn). På olika ställen vid Vombsjön sågs summa 3 ormvråkar, utöver de nämnda.

se tillägg!

1980-10-11, tillägg.

273

S

273 Under exkursionen gjorde jag anteckningar i form av några korta artlistor på lösa lappar. Återfann först bara den ena, vilken ligger till grund för föregående renskrift. Men senare (16 okt.) fann jag även den andra, och ~~de~~ anteckningarna på den följer här i renskrivet skick. (och/eller hördes)

Från utsiktspunkten vid ~~Frualid~~ Frualid sågs vidare: ringduva några ex men inga stora flockar, sånglärka hörd överflygande ett par ggr, ängspiplärka flög över, och ensamma ladusvalor kom två gånger förbi, jagade småinsekter och försvann snart. Trastar sedda och hörda, det var taltrast och rödvinge. Bofink sedd i måttligt eller ~~flera~~ ringa antal, bergfink sedd i rena flockar på säkert ett par hundra ex vid 2-3 tillfällen. Domherre hördes flera gånger. Gulspurv var allmän, stare sågs.

Vid Krankesjön och/eller stugan sågs även: 1 gårdsmyg som vistades inne i vedboder men lätt tog sig ut genom en minimal springa i väggen. Skata och råka sågs, ~~flera~~ kråka också förstås, men närmare obsar gjordes ej.

1980-10-12.

Lena och jag gjorde en rätt kort exkursion till Krankesjön, men vi besökte inte stugan och Silvåkratornet utan ställde bilen rätt nära Silvåkra slott och gick ner genom skogen till sjöns västra del och obsade ett slag från vet västra tornet, som ofta ~~kan~~ kallas Stensoffa-tornet men ibland Almen-tornet, eftersom det ligger mycket nära den plats där den stora Almen växte i gamla dagar (se t ex Swanbergs bok "Krankesjön", 1931). Obsarna blev inte ~~all~~ långvariga och inte heller särskilt grundliga. Artlista:

sångsvan: 2 ex flög över mot SV, nära efter varandra men ej i sällskap; de hördes innan de upptäcktes med ögat

blåhök: ~~varit synligt flera gånger~~ ett ex, ej hanne ad

ormvråk: 2 sedda

Ovanstående när vi gick ner genom skogen. Nu från tornet:

knölsvan: familjen sedd

brunand 14 ex

skäggdopping 6 ex

gräsand: en hanne! Vältaligt vittnesbörd om hur litet man nu ser av denna art (i regel åtminstone)

domherre 1 sedd, art även hörd

bofink

sävsparv några få sedda

blåmes 1

rödhake hörd

gärdsmyg hörd

bergfink flock c 350 ex flög mot NNV

fiskmåsar 2 ad + sedan ännu 1 ad sedda

havstrut 1 ad

sparvhök 1 ex flygande mot S

Nyctalus 1 ex flygande

S L U T

1980-10-25, lördag.

Avresa från Lund 1150. Vi for via Staffanstorp-Klågerup-Hyby-Bökeberg men stannade inte vid Fjällfotasjön-Börringe-"kejsarörnsplatsen" vid Lemmeströ-Havgård-Anderslöv, ankomst dit 1235. Från Anderslöv 1355 via Hönsinge-Gärdslövs kyrka-Näsbyholmssjöns f d sjöbotten-Näsbyholms station-Häckeberga-Dörröd-Weberöd-Vombsjöns SV hörn-sjöns V sida-vände och for via Vombs by-Vombs ängar-stugan vid Krankesjön. I stugan träffade vi Inga. Obsade från tornet, for vidare med start 1615, sedan till Lund.

S om Lund: snöskata, bergfink, 50 vipor, ett par flockar stare, en del svartfågel, 1 ormråk, 1 ladusvala. Vid Hyby 150 betande sädgäss. Vid Yddingens N ände 1 glada, sedan måsflockar. Bökeberg bofink och 1 ringduva.

Börringe 1 fjällvråk, finkflockar, 150 ringduvor, 1 glada, 1 sparvhök. Väder: mulet, blåst, skurar, men klar luft.

Vid Kejsarörnsplatsen intet. Vid Havgård 1 ormråk. Havgårdssjön ~~intet~~ analyserades ej. Ännu 1 ormråk, 1 + 1 obestämda vråkar samt 1 + 1 fjällvråkar, sedan 1 + 1 ormråkar och 1 sparvhök. Måsar fåtaliga. 50 snöskator. Väder: klarnande. Kallt ljus.

I Anderslöv 1 sparvhök. Uppehållet gjordes här eftersom vi skulle köpa möbler, ej minst bokhyllor åt mig. - Kort efter Anderslöv massor av råka. Ännu 1 sparvhök. Vi far mot Ö. Hönsinge 1 sparvhök, därefter 2 fjällvråkar; skrattnåsar och ~~skrattnåsar~~ fiskmåsar flyga mot den V vinden. Flock 75 snöskator. Ännu 1 fjällvråk, och 300 snöskator.

Gärdslövs kyrka 1410. Här 2 sånglärkor. Ännu 1 + 1 sparvhökar och 1 fjällvråk.

Näsbyholms f d sjöbotten: 250 vipor, mycket svartfågel på håll, över 300 starar. Ej gäss. 200 starar och ytterl. 300 vipor, 1000 finkar (bo + berg i ovisa proportioner + kanske något annat). 10 ljungpipare. En enorm börringevråk faller på el-stolpe, den skrämmer upp 200 kråkor, 500 vipor, 1000 starar etc.

Näsbyholms station: 1 sparvhök, 1 fjällvråk. Därefter for vi mot Häckeberga en lång sträcka utan att se något. Häckeberga 1 ormråk och 1 skogsduva.

Stopp söder om Häckebergasjön. Här 1 + 2 ormråkar samt 1 + 1 + 1 sparvhökar, mycket duvor och snöskator, dessa tydligen uppskrämda.

I sjön: 400 gräsänder, kanske mer. Därintill 1 ormråk. Änderna uppskrämda men fällde. Duvor spridda.

Sträckan Häckeberga-Dörröd: intet sett!! Vi körde rätt fort här.

Dörröd-Weberöd summa 1 ormråk!! Men därtill mycket trast och fink och svartfågel.

Vombsjöns SV hörn: 2 hägrar, och 1 fjällvråk ryttlande i regnskur. Klockan nu 1530. Vombsjöns V sida: intet på vattnet, en del måsar flygande i regnet. Det var hårt regn. Vi vände och for via Vombs by-Södergård ut på ängarna. Norr om vägen 160 blåsgäss, varav 30 lyfte. Därutöver inga gäss synliga. Litet vipor, stare, svartfågel, skata. Regn men tämligen bra sikt.

Krankesjön: Inga var i stugan. En stunds samtal. Jag upp i tornet och granskade sjön med tub. Såg 60 + 50 + ytterligare några gräsänder, drygt 20 obestämda änder och en skäggdopping, ej mer vattenfågel förutom c 25 skrattnåsar och 5-8 fiskmåsar. På håll dock ~~mycket~~ mycket fler måsar. Gärdsmyg. 250 ringduvor ~~sees~~ sågs, flocken fällde nog i Silvåkraskogen. Start härifrån 1615, hem till Lund 1650, därvid mycket hårda regnbyar. Såg trast, fink, kråkor.

Mycket fin rundtur, otroliga höstfärger.

S L U T

1980-10-26, söndag.

I Lund på morgonen och f m var det strålande väder. 1 tornfalk sågs kl 0930, ~~mm~~ och kl 1155 kom 35 ~~s~~sädgäss förbi med kurs V eller VNV. Mycket trastar, särskilt snöskator.

Framåt dagen mulnade det sakta. Lena och jag startade 1546 med bil mot stugan, ankomst dit 1613. På utvägen vid Kvinnevad 1 tornfalk. Väder nu: absolut stilla, m l m grått, men mycket klar luft.

1618 jag upp i tornet. 4 sångsvanar passera ungefär enligt skiss:(heldragen linje!):

1 bergfink sedd, och grönfink hörd.

I sjön: 400 gräsänder, 20 brunänder,

10 knipor, obest. änder över 75,

måsar 300, det är en blandning av fisk-

och skrattnås. Skäggdopping skattat

antal 25 - 35 ex. 1 duvhök flyger mot S;

flock 75 grönsiskor sedd.

9 mindre sångsvanar passera enligt streckad linje:

Beteende alltså mycket likt nyssnämnda sångsvan-

flockens! Mindre sångsvanarnas läten:

underliga mjuka kvillranden. Högflygande måsar

gå mot V. Smådopping hörs många ggr, och 1 ex simmar ut

på närmsta klarvatten. 1 + 3 starar. Ensam sädgås.

1 + 1 hägrar. 7 sångsvanar (...) i V änden på sjön.

5 - 8 sothöns, eventuellt flera. 2 salskrakar, men ingen

hanne ad däri, och 1 skäggdopping ligga på närmsta klar-

vatten. Ytterligare 2 salskrakar komma, fälla hos de

nyssnämnda. Ingen av de nya är hanne ad.

15 starar flyga högt ungefär mot SSV över sjöns SO hörn, de fälla ej.

1643 135 måsar lyfter, resa mot Vombsjön. Det är 70-80 procent fiskmås, resten skrattnås. Ungefär 30-40 starar kommer från O-SO, fäller i vassen.

1646 nu ses 7 salskrakar, men ingen hanne ad däri. 200 starar flyger lågt över vassen. Ensam sädgås rundflyger, går sedan österut. En del änder uppe och flyger. Starflockar på 150 + 25 + 30 ex + flera. Flockar komma lågt från NO.

1 gröngöling. 2 koltrastar stiga upp högt, flyger i stor sväng, slutligen ungefär mot

SV som skissen visar:

3 sothöns på närmsta klarvatten!

c 30 starar fäller i ytterkanten på närmsta vass.

1703 ensam sädgås kommer från Ö. Det mörknar snabbt. Änder kvar långt ute på vattnet, de sprider sig. Den ensamma gåsen kommer tillbaka från Ö. Alldeles stilla, ~~mm~~ och det är ~~mm~~ grått, men sikten är mycket klar.

1709 9 sädgäss från SO. Därefter 4 till

1711 flera enkelbeckasiner höras nära. Gärdsmyg också hörd.

1714 en ensam tyst gås kommer lågt, och 9 sädgäss kommer rakt över. Några bläsgäss höras många ggr, de kommer (nog?) från NO. Enkelbeckasiner höras upprepade ggr.

1715 6 + 10 + 1 + 45 + 3 + 15 + 65 sädgäss rakt över, och sedan kommer 22 + några till från NO

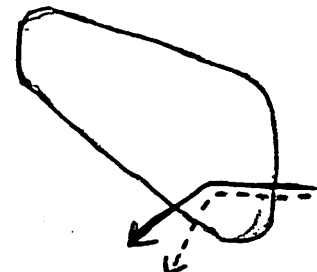
1719 bläsgås i kör höres. Häger höras också. 700 bläsgäss kommer rakt över, ingen sädgås hörd här. Bläsgässen rundflyger, fäller sedan.

1721 vipa hörd, och c 14 + 6 tysta gäss komma över

1723 16 sädgäss komma över

1725 sädgäss höras i massor, och nu kommer 26 + 21 + c 650 sädgäss, de passera strax N om tornet. Ringa inslag av bläsgäss höras däri. Alla gässen störtar! Det är stilla och fint, mörknar snabbt.

forts!

1980-10-26 forts.

277

- 1728-1729 minst 220 sädgäss på samma sätt
1729-1730 15 sädgäss från SO, och sedan 1700 + 25 sädgäss till!!
1732 28 gäss till. Allt är sädgäss nu
1734 9 sädgäss från SO. Nu mycket mörkt. 16 sädgäss till från SO
1735 eventuellt kommer någon flock från NO
1736 c 15 + 35 gäss, alla från SO, nära
1740 c 10 + 12 gäss, " " SO, "
Om inte gässen kl 1736 och 1740 hade kommit nära, hade de inte setts alls, eller åtminstone hade de inte kunnat räknas
1743 jag ner från tornet
- 1755 noggrann passning sker till 1755, men inga fler gäss kom

S L U T

1980-11-08, lördag.

Fin morgon. Lena och jag beslöt att göra en rundtur. Efter frukosten mulnade det och blev mörkt och regnigt, men det var nästan hela tiden ljusst vid horisonten i S - SO, och vi startade kl 1040 i gråväder och småregn. For till S Sandby, där vi köpte bensin. På vägen bara en stor svartfågelflock på håll samt spridda kråkor, kajor, råkor etc. For sedan S Sandby - Dalby; intet att se. Fortsatte till Björnstorp: på en stubbåker 4 fasanhöns och på ett plöjt fält en ormvråk ~~mm~~ mycket nära, med synnerligen väl utbildat bröstband. Ungefär SV om vägorset vid Björnstorp (det som, om jag minns rätt, brukat kallas "Björnstorps torg") sågs några flygande gäss, och, när sikten blev fri befanns c 150 sädgäss stå på fält här på rätt långt håll. De stod i mycket öppen jordbruksmark och hade fri sikt minst 500 ~~mm~~ meter åt alla håll, delvis mera. En flock på 12 nästan säkra ljunpipare flög snabbt mot V. Det lättar starkt, sikten klar. For genom Genarp kl 1122, då kom solen fram! 1130 stopp vid vägen mellan Håckebergasjön och Håckebergakärret. Öerhört med vatten!! Tuvorna stack dock upp, förstås, men flerstädes fanns rätt stora fria vattenytor. På olika ställen sågs mellan tuvorna a) 2 ad och ~~mm~~ 2 juv sångsvanar, b) 2 ad och minst 1 juv sångsvanar, c) minst 1 ad och 3 juv knölsvanar och d) 1 ad sångsvan. Den sistnämnda låg nära knölsvanarna, avstånd skattat 50 m högst. Fåglarna sågs bra när de sträckte på halsarna, men kropparna kunde ~~mmmmmm~~ vara m 1 m dolda av tuvorna, och särskilt ungfåglarna var svåra att se. Siffrorna minimisiffror, men troligen riktiga. Spillkråka hördes. Nötväcka ~~mmmmmm~~ hördes också. Några få bofinkar sedda. 1 gråtrut ad överflygande. Ensam ringduva i boktopp, långt därbortom 2 kretsande ormvråkar. Flock på 15 grönsiskor flög över, på avstånd sågs 1 kråka flyga, ännu 1 ormvråk likaså. Plötsligt hörs kraftiga smällar, det befinnes att svanar slåss eller förföljer varandra, ~~mm~~ jag ser 2 vita ex bakom avlövade bokar i kärrets bortre del (västra delen) men kan ej avgöra arten. Fast misstanken ligger ju nära tillhands, att det är sång- och knölsvanar som råkat ihop sig. 1 stor duvhök stiger upp över skogen i NV, flyger sakte över kärret men ökar farten och skjuter ned bakom träden. Plötsligt hörs sångsvan i Ö, de hörs länge, slutl. kommer 1 ad och 3 juv sångsvanar flygande rakt över, de svänger ute över kärret och faller nära den knölsvan ad som jag förut antecknat. På nära håll i kärret upptäcker jag helt oväntat 2 ad och 2 juv knölsvanar! De simmar ut på ett klarvattensstråk (som ~~mm~~ utgöres av ett mycket ~~mmmmmm~~ gammalt dike genom kärret, i regel mycket mindre märkbart eftersom nästan intet öppet vatten brukar finnas där). Längs detta vattenstråk lyfter knölsvanfamiljen och flyger mot V, jag såg ej var de blev av.

~~mmmm~~ Lena hade aldrig varit vid denna plats förut, hon blev starkt tagen av dess skönhet och instämde i mitt yttrande att landskapet här såg ut som Skåne måste ha gjort för tusen år sedan. Lena tog några fotos. Efter obsarna här fortsatte vi till sjöstranden på andra sidan vägen. Såg en god del av sjöns S halva, men här låg endast ~~mm~~ 4 + 5 storskrakar (ingen hanne ad) och 3 knipor (heller ingen hanne ad). Ute i vassen och de höga ~~mm~~ vattenörterna hördes en gärdsmyg. Avresa härifrån 1223, vi for till slottet och stannade i dess närhet och tittade ut över sjön. En stor duvhök lyfte ur snår helt nära vägen. I sjön på nära håll låg c 350 gräsänder, varav bara c 25 norr väster om banken som leder ut till slottet, alla de andra låg på ~~andra~~ sidan. Fritt synliga, ~~mmmm~~ granskades noga, men jag såg bara gräsand. Enstaka bofinkar i skogen. Vi fortsatte på vägen mot Näsbyholm, stannade efter ett par tre ~~mmmmmmmmmmmmmmmmmmmm~~ km på plats med fri sikt runt om. Fint väder, stark sol. Rundspaning, jag såg 1 ormvråk men ej mera. Förnyad spaning gav 2 örnar i S i motljuset, de var ej särskilt långt borta, och jag bedömde dem som säkra havsörnar. Men de vände envist stjärten mot mig och gled m 1 m söderut utan att en enda gång göra en krets. Jag satte upp tuben och fick in båda två, men de avlägsnade sig alltmera, först i sällskap, sedan separerade de så att 1 ex flög ~~mmmm~~ m 1 m mot SV och det andra mot SO. Artbestämning nästan säker, ung havsörn, men riktigt bra såg jag dem aldrig, ~~mmmmmm~~ tyvärr. -

Vi fortsatte mot Stenberget, på vägen sågs en flock på högst 75

1980-11-08 forts.

snöskator och en flock på c 30 ringduvor, därtill litet svartfågel. Gulspurv hörd, och över skogen på avstånd 2 stora finkflockar (150-250 ex, my. ungefärligt), art oklar, kanske bergfink, men åtminstone den ena flocken var my. långt borta och helt osäker till arten. En flock grünsiska också sedd, individantal osäkert men minst några tiotal.

Vi fortsatte via Stenberget mot Blentarp. Härligt väder. Ett par korta stopp, ej mer. Svartfågel. 2 ormråkar i sällskap. Kråkor, kajor, avsevärda svartfågelflockar på håll. Ankost Blentarp 1315 men stannade ej utan forts. mot Sövde by. Över plöjnad nära Blenta-hönserierna 3 fiskmåsar ad, eljest inga måsar hittills förutom gråtruten vid Hækkeberga.

Väldigt högt vatten i Klingavälsån (och alltså även i Sövdesjön). På odlade fält och på betesmarker stod också flerstädes avsevärda vattensamlingar. Vi for rätt fort här, avsåg ej att inventera Sövdesjön utan att leta efter gäss, huvudsakligen. Sövdesjön föreföll fågeltom när vi for förbi genom byn. Sedan upp mot Ilstorps gård. Viss flygverksamhet på och över flygfältet. Inte en gås att se, varken S om Ilstorpssgården eller närmare Ilstorps by. Vi besökte ej trakten runt Sövdeborgs f d station men for från Ilstorps by ner på vägen mot Kumlatofta - Everlöv för att se efter gäss vid Klingavälsån. Stannade vid bron över ån och gjorde grundlig rundspaning. Ej en gås att se eller höra. 2 ormråkar i sällskap flygande över fälten, rätt mycket kråkor på stolpar på ängarna vid ån, 1 fjällvråk sittande på stolpe där, den lyfte och flög bort mot Ö. På de vidsträckta ängsmarkerna västerut från bron också mycket kråkor, därtill en flock på minst 25 vipor. 1 ensam vipa kom också förbi. For tillbaka till Ilstorps by. 1 sparvhök kom nära förbi, den hade uppenbart

x) jagat småfågel över fältet. ~~utan framgång~~ x)

1340 kurs mot Vombsjön, korsade väg 12. passerade Björka by 1345, stannade ej utan fortsatte på den s k Norra Vombvägen till utsiktsplatsen vid Vombsjöns SO hörn. Här gjorde jag grundlig spaning över sjön, även med tub. Ute i sjöns SO del låg 135 gräsänder, de allra flesta avgjort glest fördelade. / Tillsammans med den låg 27 knipor varav flera hannar ad. För sig själv låg 4 storskrakar (ingen hanne ad). Enstaka skäggdoppingar sågs, 1 ex låg inne bland gräsänderna, de andra ensamma på vattnet längre ute, delvis my. långt ute. Summa sedda högst 7-8 ex. Jag såg med tub över sjön mot N och V men där låg ingen fågel. Sjöns V strand kan ej ses härifrån, och den lokalen besökte vi inte idag.

Vi drack medfört kaffe och åt en läcker pumpkin pie, som Lena bakat. xx) Fortsatte sedan genom Vombs fure, Vombs by, förbi Vombs södergård ut på ängarna. I trädtopp vid Heljesjön satt 1 häger. Ängarna: på ömse sidor om vägen gick vipor och ljunpipare, men överallt mycket glest, oftast 10 - 50 ~~meter~~ meter mellan varje ex, stundom 2 eller högst 3 ex nära varandra. Totalantal svårt att skatta, jag trodde på mycket måttliga siffror, och detta kunde faktiskt bekräftas eftersom alla fåglarna en gång blev uppskrämda av okänd orsak. Då lyfte nog ~~100 eller högst 125~~ 100 eller högst 125 vipor och 50 - 60 ljunpipare, kanske dock flera ljunpipare. I luften slöt sig fåglarna tätare samman, dock så att viporna bildade 1-2 egna flockar, och ljunpiparna formerade småflockar som for runt mycket snabbt och lågt. Alla lugnade sig snart. Några starar vid pipare och vipor på ängen. 2 flygande ormråkar, och på stor hoprullad höbale långt ute satt en mycket grann och kontrastrikt tecknad fjällvråk, dess ljusa bröst lyste nästan i orange! 1 tornfalk ryttlade i väster. Inga gäss betade i närheten av vägen, och söder om vägen sågs ej ett enda ex. Men långt i norr, nära lövdungen, flög mycket gäss, helt lågt, fällde strax, etc, det var tydligt att mycket gäss betade här. En gång ett rätt stort uppflog, och därefter fällde gässen längre västerut m l m nära Norregård (se nedan). Antalet ex kunde jag bara skatta till att börja med, fick

x) efter lång väntan, just när vi skulle lämna platsen, kom en flock på 7 sädgäss flygande ~~västerut~~ västerut längs ådalen. Inga andra gäss här.

xx) nötskrika hördes i Vombs fure vid rastplatsen.

1980-11-08 forts.

500 ex som minimisiffra. Vi for ditupp, placerade oss V om Klingavälsån i NO hörnet av den unga tallskogen; detta hörn ligger inte långt från den trevliga lövdungen öster om ån. Gässen hade flyttat sig och stod nu mellan Vombs Norregård och Vombs Nygård, dels på gräsmark, dels på plöjnad. Jag granskade dem i tub och fick bra möjligheter till både räkning och bestämning. En stor del av gässen stod på ~~mfält~~ bakom en gårdsgård med glesa stolpar, så att man kunde räkna antalet mellan 2 angränsande stolpar nästan exakt. Färgteckningen på gässen syntes också bra, inte benfärg och näbbnagel etc, men bläsarna syntes bra. Resultat: minst 900 - 950 gäss inalles, varav nog 400 bläsare, kanske var hälften av ~~totalantalet~~ totalantalet bläsare. 1 ormvrak till kom förbi här.

Vi obsade från ovannämnda plats från kl ~~1440~~ 1450, for sedan ner till stugan vid Krankesjön. Där var Inga, sysselsatt med att ta hem krukväxter och vårda dem som t v skulle stanna kvar. Vi samtalade en stund. Jag upp i tornet, stod där c 1510-1525. Fågel: häger rätt många på närhåll, flera satt i de stora buskarna utanför kanalmynningen, lyfte och flög omkring men återvände delvis. Minst 8 ex sågs här, både ad och juv sedda. Svan: ingen gammal fågel sedd trots noggranna obsar. Men nära de stora buskarna låg 2 svanar juv, art oklar, dock troligast knölsvan. Bläsand flock ~~11~~ på 11 ex närmsta klarvatten. Gräsand: ingen enda sedd på närmsta klarvatten, men längre ute i vasskant låg c 8-10 ex, ej flera synliga. Vigg: se storskrak. Storskrak: på närmsta klarvatten helt nära hitre kanten en flock på c 20 ex, rätt gles; ingen klart utfärgad hanne ad. Intill en av skrakarna låg en grann vigg ~~g~~ hanne ad, på annat ställe i flocken låg 1 vigg hona. Längre ute på ~~k~~ närmsta klarvatten c 2 + 4 + 5 ex av storakrak. Långt ute emot Ålabäcks avlopp låg en flock på minst 10 storskrakar, däri ~~kanske~~ kanske någon hanne ad. Salskrak: på närmsta klarvatten 1 ensamt ex, ~~ej~~ ej hanne ad. Obestämda änder: i ringa antal långt ute, knappt över 15 ex sedda. Blåhök: i V änden seglade ett slag 3 ex samtidigt, varav 1 hanne ad. Havstrut 1 ad över sjön, fällde sedan långt ute. Andra måsar: flock samlades långt ute i NV på sjön, först sågs c 20-23 ex, kort därefter hade det blivit 70 ex, alla liggande på vattnet eller företagande my. korta turer. Jag såg att majoriteten var fiskmåsar, men åtminstone ett par skrattmåsar kunde jag se klart. Gårdsmyg 1 ex lät höra sig i örterna i strandkanten. Talgoxe sedd. Grönsiska stor flock på c 130 - 150 ex flög ideligen förbi, fällde i alkronorna, lyfte, återkom etc. Domherre hörd ett par ggr. Skata 1 ex flygande över sjön.

Lena och jag startade härifrån c 1545. Mycket fin solnedgång besågs från Silvåkra allé. Nära S Sandby kl 1611 sågs stor flock kråka och kaja (och åtminstone någon råka?, kanske många sådana) flyga mot nattkvisten. Hem 1629 efter skön och rätt upplysande rundtur.

1980-11-12, onsdag.

Jag tog buss från Lund på middagen, ankomst Kvinnevad 1312, gick därifrån ner till stugan, i stor krok över "stora heden" så långt österut att jag kunde obsa över Vombs ängar. Ankomst stugan 1440.

På vandringen, före ankomsten till stugan, antecknades: sädgås och bläsgås på ängarna, summa c 1300-1500 ex, mest bläsgås, men detaljgranskning kunde ej göras. Kanadagås flock 30 ex. Knölsvan 2 ad och 1 juv kom i sällskap från Ö 1430. Knipa hörd överflygande men ej sedd. ~~Ormvärk~~ Ormvärk 1 ex över Vombs ängar, den skrek. Blåhök 1 juv / också över ängarna, den flög lågt längs Klingavälsån. Tornfalk 1 ex mellan Silvåkra by och stugan. Vipa / på ängarna en flock på 12 och en på 90 ex, båda flygande; senare, d v s c 1430, flög en flock på 5 ex mot Ö över heden. Fiskmåsar 2 ad mot V 1330, och 1 ad mot Ö ~~1350~~ 1350. Större hackspett hörd norr om stugan. Ängsbiplärka 1 ex Kvinnevad, gärdsmyg 1 ex vid stugan. Grönfink flock 25 ex. Vinterhämling flock c 17 ex. Kaja: en flock på 19 ex flög mot S, de var fördelade så: 2 + 2 + 2 + 3 + 2 + 2 + 2 + 1 + 2 + 1. Kråka enstaka ex. Skata 3 i trädtopp ~~S~~ S om Kvinnevad 1330.

Efter ankomsten till stugan flitiga obsar. I nedanstående förteckningar är NK = närmsta klarvatten.

knölsvan 2 juv NK
obest. svan 1 juv NK
häger 2 ad och 2 juv NK
salskrak 5 NK
storskrak 4 NK
havstrut juv 1 NK
gräsand 98 NK

Utanför NK:

knipa 6 uppe i N, ej hannar (ad.
storskrak 2 + 27 + 5 + flera,
enstaka storsk. var hannar ad

230 gräsänder på rimligt håll
50 obest. änder " " "
och ytterligare över 140
obest. änder långt bort i V,
i realiteten nästan säkert
gräsänder.

entita hörd
havstrut ad 1
trutar juv 2 ex
obest. måsar på håll 10
ringduva 1 överflygande
gulsparv hörd.

Väder: alldeles stilla, spegelblankt, god sikt.

På NK nära kanalmynningen
upptäckte jag 3 storskrakar
och 1 sothöna (!!).

Den s k tarmen utan fågel.
På öppna sjön ytterl. jämnt
50 storskrakar. Totalantalet
synliga änder incl. skrak
blev 550-600.
grönsiskeflock hörd.
1 skäggdopping sedd.

1510 11 fiskmåsar högt mot N

1517 32 + 15 + 65 vipor över sjön
med kurs mot Ö eller OSO.
Jag granskar de obestämde änderna; det är gräsand. Antalet verkligen obest. kan nog reduceras till under 100.

De 5 salskrakarna nu i "tarmen"
1525 4 sädgäss från Ö. Nu säkert
7-8 hägrar sedda

1530 ner från tornet. Väder: stilla,
molntäckt till 90 %. Klar
X) luft; temp. + 3 grader C.
Jag var delvis inomhus till
1600.

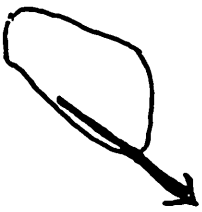
1540 tillfälligt ute; då kom flock
på drygt 60 vipor mot OSO.
Trichocerider flyger.

1600 ute igen; går ner till kanalen
etc. Stilla och mulet; det
mörknar snabbt. Gärdsmyg hörd,
häger flera ex sedda + Hörda.
Gräsand hörd rätt mycket; men
intet annat nu.

1617 bläsgås hörd långt bort, men
inga gäss nalkas än

1623 1 talgoxe till nattkvist
c 30 bläsgäss och 56 sädgäss
flyga bort mot
OSO ungefär så:

2 gärdsmygar
hörs, en sjunger
kortvarigt.
Svagt regn drop-
par ner. Gräs-
änder hörs ofta
från sjön.

X) ungefär kl 1530 även: flock på 200 grönsiskor sedd, och bläsand hörd.

FORTS.

- 282
- 1635 sädgås hörd svagt från sjön. Ingen gås har passerat (inom synhåll för mig) ännu. Det mörknar snabbt, är mulet och stilla, droppar.
- 1637 bläsgås + sädgås hörs långt bort i Ö
- 1639 dito
- 1640 sädgäss nalkas; 14 sädgäss passera högt. Bläsgås hörd i S. Det är my. svårt eller omöjligt att se gäss mot mörk bakgrund, och annars också förresten. Gräsänder hörs rätt/ livligt. 16 + 1 sädgäss högt, och sedan 9 + 2 sädgäss till.
- ~~1640~~ Okänt gåsläte hört.
- 1645 14 + flera + 95 + 9 sädgäss + 32 + 4 + 8 + 13 sädgäss. 1 bläsgås hörd 4 sädgäss; alla komma så:
- 1648 10 sädgäss + litet sädgäss till, lågt. De allra flesta gässen komma tämligen högt, c 100 meter. 20 bläsgäss
- 1650 mycket bläsgäss nalkas; en jättelik kör ~~hörs~~ hörs, och 500 bläsgäss och 15 sädgäss passera. Kort därefter hörs sädgäss (i större antal) nalkas, och 150 säd passerar
- 1653 280 bläs- och 160 sädgäss
- 1655 15 sädgäss. - Alla gäss komma rakt över, och höjd 75-100 m.
- 1656 mer sädgäss nalkas: 160 + 15 + 150 säd passera, och enstaka bläsgäss. Något av gässens inflygning kan eventuellt ha skett osynligt för mig, men inte mycket.
- 1658 stort kackel från sjön, men inga nya gäss komma
- 1700 liten flock sädgäss
- 1706 några få sädgäss
- 1708 5 + några + 50 sädgäss
- 1712 mer sädgäss! Det är nu nästan nattmörkt, men jag skattar antalet nu anländande till 100 eller högst 150 ex. Därefter någon liten flock till.
- 1720 Lena kommer för att hämta mig till Lund. Vi stannar och lyssnar en stund, men inga fler gäss kom.

1980-11-16, söndag.

283 Biltur med Lena, start från Lund 1003, vi for via S Sandby-Silvåkra till Vombs ängar.. Här 1 fjällvråk och mycket gäss, de flesta stod vid västra lövdungen på norra delen av ängarna, skattat antal ~~500~~ 500-1000 ex; de var delvis uppe och flög i delvis splittrade flockar, jag såg och hörde både säd- och bläsgäss. ~~Det var mycket~~ Vid översvämning på ängarna liten vipflock c 25 ex. Det var mycket vatten på ängarna och massor av vatten i Klingavälsån. Kråkor sågs, eljes intet mer här. Vi fortsatte via Vombs by till Vombsjöns V sida: här kom en örn flygande över sjön utanför Furet, den hade vit stjärtbas, och jag ~~trädde~~ trodde först att ~~det~~ det var en kungsörn juv, men det vita på stjärtbasen var mycket smalare än hos en kungsörn juv, det var bara som ett smalt men väl avsatt vitt tvärband. Och vita vingfläckar saknades; översidan var brun på rygg och övre vingtäckare; vingpennor och stjärtpennor tydligt mörkare, rätt väl kontrasterande. Jag tyckte också att fågeln verkade mindre än en kungsörn, fast det är vanskligt att uttala sig bestämt om sådana relativa karaktärer. Kungsörn var det säkert inte; men jag vet inte heller om jag vågar kalla fågeln större skrikörn.

Här fanns vidare 1 ormvråk (som kanske skrämde upp småflockar gäss; text i originalet oklar). I sjön fanns 5 kanadagäss och 75 gräsänder. Långt ute låg över 100 obestämda änder, sannolikt gräsand. Minst 9 trutar i flock ute över sjön; 2 av dem kom nära, var gråtrut juv. Mycket högt vatten i ~~Vombs~~ Vombsjön. Längs sjöns V sida ingen fågel utom en ensam knipa hanne ad. I sjöns NV hörn 5 sångsvanar ad flygande och en del gräsänder, men vi stannade ej där. 1 börringevråk i träd vid Svansjö. Kort stopp här: gåsflockar flygande österut sågs flerstädes uppe i norr. Fiskmåsar, och 1 gråtrut ad.

Övedskloster: 1 glada mycket nära, letade längs dammen. Våldiga vattenmassor dånade ut. 1 Nyctalus flög här. Inga gäss på Övedsgården, inte heller vid Torps gård, men där sågs 1 mörk ormvråk i ~~träd~~ träd.

Väder: temp. c +7° C, mest mulet men ganska god sikt, och uppehållsväder så när som på några stänk.

4 rådjur vid avtagsvägen mot Öveds stenbrott. - Stor översvämning V om Åsums kyrka, här låg 20 sångsvanar varav 8 juv. Massor av råka, säkert c 150 ex, och en del kaja, kanske 50 ex, på fält. Kråkor också. Ytterl. 5 svartfåglar i luften. Oerhört med vatten i Åsumsån.

1 tornfalk. Spjälla: nya vägen upp i Oran nu snart färdig. Klockan är 1125. 1 sparvhök, skator, ~~massor~~ massor av svartfågel. 1 ormvråk ryttlade lågt men kortvarigt. Inga gäss vid Tågra. Men strax S om Sövdéborgs f d station, N om stora Ystadvägen, på jordigt potatisfält, gick ~~c~~ c 2200 gäss, varav c 1800 sädgäss, c 400 bläsgäss och 1 spetsbergsgås. På håll bortåt Lottentorp sågs fler gäss, dels på marken men dels i luften; flera flockar flög, men flockarna m l m små. Sädgäs: jag granskade ett antal noga och fann att majoriteten hade mycket orange på näbben, några ex hade måttligt med orange, och bara 2 hade mycket litet. Proportionerna blev c 25:5:2. En ny räkning gav ett total antal gäss på drygt 2500.

Ny granksning av över 100 sädgäss som stod nära vägen. Resultat: en stor majoritet hade mycket orange på näbbarna. Klara skillnader i näbbform såg jag inte, trots noggrant ~~studium~~ studium. Massor av svartfågel sågs här, och trutar sågs.

Nästa stopp vid "Skräddarns" vid Snogeholmssjön. I sjön 7 + c 50 gräsänder, varav de 50 låg vid västra stranden, vidare 3 salskrakar hannar ad och c 15 storskrakar (OBS att hela sjön inte kan överses härifrån). Upp över skogen vid sjöns NV del stiger en kungsörn juv med mycket vitt i dräkten. ~~Den~~ Den skrämmer upp 2 hägrar, som - precis enligt förväntningarna - flyger bort med utsträckt ~~hals~~ hals; jag har ofta undrat varför hägrar alltid gör så när de lyfter för örn. Vidare lyfte c 300-350 gräsänder, som alltså till största delen legat osynliga för mig. Det visar än en gång hur mycket änder som ofta ligger dolda. Även skrakarna uppe för örnen. 1 ljus ormvråk också sedd.

Assmåsa kl 1200, ej stopp, intet sett här; vi fortsatte till Krageholms slott. 25 flygande snöskator men stannade inte för dem och inte heller för några gäss utan fortsatte mot Bjäresjö. Väder: nu lätt regn-

1980-11-16 forts.

284
dis. Inga gäss. Vi far mot Ystad, ankomst dit 1219. Skrattmåsar över staden. Vi tog bensen vid infarten och for sedan tillbaka norrut och gjorde kafferast vid vanliga platsen vid Krageholmssjöns sydända, utsiktsplatsen. I sjöns S hälft summa 15 gräsänder synliga, men siffran stiger till 55 eftersom nya simmar ut ur vassen. 1 havsörn juv flyger västerut men sätter inga nya änder på vingarna. Knipa hanne och hona och 1 storskrak ~~hanne~~ hanne också i sjön. Kort därefter kommer 16 storskrakar från NO, däri är minst 7 hannar ad. Ännu 1 havsörn juv kretsar nu i norr. Inga örnar ses sitta på ön Lybeck (jag tittar alltid efter den saken, ty på senare år har 2 gamla havsörnar rätt ofta suttit där på vintrarna). 1 + 3 skäggdoppingar i sjön.

Start 1310, vi far via Skårby mot N. Det lättar bra, blir delvis blå himmel. Vid Skårby 1 börringevråk i träd, uppvaktad av 1 skata. I närheten flyger 1 normalfärgad ormvråk förbi. Steglits, grönfink, bofink hörd men mycket fåtalig c 1 km N Skårby. Över brant kulle vid gård ses 1 ormvråk och 1 fjällvråk, de flög åt olika håll. 1 tämligen ljus ormvråk dök upp på samma ställe.

Det blåser upp kraftigt från V. Ännu 1 mörk ormvråk på håll. Några gulspärvar uppskrämda.

Bellinga 1325-1345: 2 ormvråkar. Och så 2 kungsörnar juv i sällskap, och så 1 korp, och 100 kråkor, 20 gråtrutar, 1 ~~hanne~~ havstrut ad och 2 skrattmåsar och slutligen c 100 obestämda svartfåglar. Inga änder sedda i Ellestasjön trots noggranna obsar.

Knickarp: 1 stor ljus duvhök, 1 ormvråk "stod" mot vinden; det var ett halvljust ex. Kråkor. Start därifrån 1359 mot Frihult via Hylla. Nu delvis sol, och fin sikt. I södra delen av Sövdesjön låg 500 gräsänder och 200 storskrakar, vid stranden flög 1 blåhök hanne ad. 8 viggas upptäcktes också i sjön. Överflygande gäss, 1 + 1 normalfärgade ormvråkar, 1 häger, 1 ensam ~~gås~~ gås. - Mellan Frihult och Navröd: massor av vatten men bara 1 gås förutom en överflygande flock på 11 sädgäss. - Navröd vid SV-hörnet av Sövdesjön 1440-1445: intet nytt, bara 1 häger. Det blir molnigare, men luft klar. Vi fortsätter förbi Dahlska huset (Saxeröd eller Saxahuset) till Kvarnruinen. Stopp här; ~~hanne~~ vi ser 1 häger, 1 mindre hackspett, 2 överflygande kråkor samt en flock på allra minst 220 grönsiskor; dessutom ses fiskmåsar över Sövdesjön, jag räknar 7 ex men det finns fler måsar på långt håll.

Vi fortsätter förbi flygfältet - Ilstorps gård; här 1 tornfalk men inga gäss. Vidare till Ilstorps by, ankomst 1514 - Björka - Övedskloster; på vägen ses 1 börringevråk men inga gäss alls. Måsflockar, summa 150 - 250 ex, flyger mot V; det är fiskmåsar, kanske med inblandning av skrattmåsar. Vombsjöns NV hörn: vi stannar inte men ser minst 250 gräsänder i vattnet. Vikens gård kl 1533: 400-500 sädgäss, minst 300 bläsgäss samt 35 kanadagäss. 4 + 12 sångsvanar ad, vipa sedd, 2 ljungpipare också. Massor av måsar från NO, nog över 400 ex, det är skratt- och fiskmåsar.

Vi fortsätter 1545. Före Harlösa ytterligare flera hundra fisk- och skrattmåsar på våta, plöjda fält: manne daggmåskarna tvingats uppåt av vätan??

Vi for ner till stugan; allt väl där. Jag upp i tornet 1600, ~~stannade~~ stannade till 1615. Bra väder, svag vind, bra sikt, men relativt mörkt. 1 gärdsmyg i vassen; den sjöng också. På närmsta klarvatten ~~hanne~~ 3 knölsvanar juv, 4 sothöns - som blev de enda vi såg idag! -, vidare drygt 10 storskrakar, några viggas, minst 3 hägrar. Långt ute, ungefär vid markerad plats på skissen, låg ungefär 400 - 500 änder; jag såg ~~gräsänder~~ gräsänder där, men majoriteten oklar, jag kunde inte få dem helt skarpa i tuben; jag började undra om mina ögon håller på att svikta. I realiteten säkerligen allra mest gräsänder.

Från stugan for vi hem till Lund, ankomst dit 1645 efter en jättefin tur.

Tillägg: (a) 1 ringduva sedd Bellinga.

(b) 1 häger vid Krageholmssjöns S del.

(c) totala antalet gäss nära Vikens gård var nog 900. Andelen säd- resp. bläsgäss mycket approximativ. **SLUT**

1980-11-29, lördag.

Lena och jag startade från Lund 1110 för en rundtur till Krankesjön och Vombområdet. Väder: kallt, torrt (men på vägen ut till stugan kom några snöflingor i luften). Mest molnigt men ljus och uppklärnande. God sikt. Temp ungefär -2 grader C både vid bostaden och vid ~~stugan~~ stugan. Kall vind omkring N, föreföll inte stark, men när vi stod på exponerade ställen, t ex i tornet och vid SÖ delen av Vombsjön, var den genomträngande och iskall.

På utvägen mot Krankesjön ~~stod~~ sågs flera flockar av måsar (fiskmåsar, gråtrut, troligen även skrattmåsar) flyga österut. Inte stora flockar, oftast c 8 - 12 ex, men flera flockar. ~~En~~ 1 sittande ormvråk nära Revingeby, 1 annan ormvråk som "stod" på motvinden nära Revingehed. Båda normalfärgade. Ankomst stugan vid Krankesjön c 1150 efter att ha köpt bensin på vägen. Vi gick en runda på tomten, såg ~~y~~ att allt var väl inuti stugan och klev sedan upp i tornet.

Krankesjön isfri, även närmast stranden, stilla vikar etc. På närmsta klarvatten 2 sothöns som strax försvann, samt 1 knipa hanne ad; intet annat. Längre ute 2 ad och 5 juv knölsvanar som höll starkt samman och så småningom simmade in på närmsta klarvatten. Långt ute vid N sidan, dels ungefär utanför Ålabäcks avlopp, dels längre österut, låg rätt mycket gräsänder, jag räknade till c 360 ex men det var uppenbart att flockarna kunde ligga i viss ~~grad~~ dolda i vassen. Långt bort i NV vidare c 75 storskrakar, och i NO c 55 storskrakar. Viss oro på skrakarna, småflockar rundflygande, ett par tiotal ex flög österut, ~~och~~ och c 25 ex kom och fällde på närmsta klarvatten, därav ~~7~~ var 19 hanner ad!! Även i övrigt mycket hög procent hanner ad. En ensam fiskmåsar ad långt ute över ånder och skrakar. Högst 50 obestämda ånder långt i NV, men rimligen var även dessa gräsänder (åtm. mest). ~~En~~ Precis 10 hägrar stod synliga i hitre kanten på vassrugge vid närmsta klarvatten, därav var 6 utfärgade och 4 icke utfärgade. Därtill minst 1 häger flygande längre ute.

Flera ggr kom sädgäss i småflockar förbi, först några (c 6 + 3 + 6 + 7 ex) ungefär mot öster, men senare även några småflockar åt V eller VNV, och en flock ~~på~~ c 18 gäss flög rätt högt mot S. Ur denna hördes underliga läten, jag trodde det var kanadagäss men kunde inte bestämma varje ex säkert. Plötsligt avsondrade sig 4 ex ur flocken och fällde i sjön utanför Silvåkra gods' ~~på~~ båtlega. De ropade ivrigt: det var kanadagäss!! De övriga var sädgäss, de fortsatte ungefär mot S. Vidare: gärdsmyg hörd, grönsiska hörd, domherre hörd flera ggr och 4 ex sedda.

Vi stod i tornet 1155 - 1230. Då gick vi ner, mötte några obekanta fågelskådare på väg upp, och jag nämnde kort vad vi sett. Vi gick in i stugan och jag skrev en hastig kladd. När vi sedan tittade ut, befanns det att en alldeles ovanligt stor andflock låg långt ute, den räckte ända från (ungefär) Almen till Ålabäcks avlopp!! Folket i tornet sade att ånderna lyft och fällt på klarvattnet. Jag upp i tornet på nytt. ~~Det var en stor andflock~~ Dessförinnan snabbräknade jag de nu synliga gräsänderna och fick ~~1100~~ 1100 exemplar plus skattningsvis ett par hundra som låg m 1 m dolda bakom träd och vass. ~~En~~ Bakom gräsänderna mycket storskrake längst bort vid V stranden. Från tornet gjorde jag noggrann räkning och fick minst 1650 gräsänder och minst 200 storskrakar!! Från marken hördes sångsvan starkt, från tornet såg jag inte sångsvan, men knölsvankullen på summa ex lyfte och flög mot NV - VNV - V. De 4 kanadagässen kvar, och några få sädgäss låg också i sjön, dels 1 + 1 ex (som jag misstänkte vara skadade) dels flock på 3 ex. Överflygande småflockar av sädgäss flera ggr, åt olika håll, men oftast flockar på c 10 - ~~25~~ 25 ex på stor ~~h~~ eller rätt stor höjd och med kurs mot SV ungefär. Flock på minst 10 knipor anträffades i NO delen av sjön. De 7 knölsvanarna kom tillbaka från SO och fällde, mycket grant, vingläte hördes starkt från de gamla. Ungfåglarna var alla rätt påfallande vitfläckiga i dräkten, betydligt mer än vanligt, tyckte jag. Långt ute låg ~~en~~ 1 havstrut ad.

Inga kom ut när jag stod i tornet andra gången. Hon skulle ta hem

1980-11-29 forts.

(När jag kom

en del blommor. Vi samtalade ett slag. ~~Ute~~ ner från tornet andra gången var klockan 1300. 1 blåmes över vassen, och 1 sparvhök kom ~~söderifrån~~ söderifrån i strandskogen, fällde nära stugan men fortsatte snart.

Omkring kl 1315 körde Lena och jag vidare till Vombs ängar. Det hade nu blivit solsken och mycket vackert väder, bara små lätta moln; men synnerligen kall vind. Från backen där Öbackens gård låg i forna dagar skådade vi ut över ängarna. Där var oerhört mycket vatten, både N och S om vägen, ~~mm~~ säkert var 40-50 % av totala fredade ängsytan översvämmad. Delvis is på översv. Klingavälsån ~~också~~ hade rekordmässigt mycket vatten. Lena tog fotos. Stor svartfågelflock kom rakt över backen, kråka, råka, kaja, drygt 100 ex inalles, därtill på långt håll andra flockar. Flock kretsande måsar långt borta, det var åtminstone till stor del unga fiskmåsar. Summa 20 ex minst. På ängarna, i eller vid vatten, N om vägen nog högst 250 gäss, bara sädgäss sedda och hörda. Långt nere i S lyfte också gäss, summa kanske 100 - 150 ex, därtill mycket svartfågel. ~~mm~~ 1 ryttlande fjällvråk nere i S, inga andra rovfåglar sedda.

Vi forts. via Södergård - Vombs by, vek där mot S och så mot Ö in på den s k Norra Vombvägen, for till Vombsjöns SÖ hörn, P-platsen. Förtärde vårt kaffe med smörgås inne i bilen, sedan ut och tittade över Vombsjön. My. kall vind från N, ingen fågel sedd i vattnet trots utmärkt sikt; och i luften sågs på håll flera små gäsflockar, bl a sådana som kom högt i medvinden från NO. 1 korp flög förbi över strandbranten, och gröngöling hördes i skogen. Svartmes nästan säkert hörd. Eljest noll.

Vi for via Vombsjöns Ö sida upp till Öveds kyrka och vidare till höga utsiktsplatsen, där vi plockade slånbar förra senhösten. Jättefint väder. Över Frualid 1 kungsörn juv stående mot vinden helt magnifikt; korp hördes, och 1 ex kom och började mobba örnen, denna gled längs ~~mm~~ branten med korpen efter sig som en visping, alldeles inpå. Efter några 100 m satte örnen fart och blev fri från korpen, denna hade allehanda läten för sig och gjorde störtflykter och underliga glidningar. På håll 3 ormvråkar kretsande tillsammans vid stenbrottet, på långt håll ännu 1 ormvråk kretsande, alla ungefär normalfärgade. Grönsiska / hörd. Förbiflygande flock minst 30 grönfinkar. Gulsparv hörd. Flera flockar sädgäss, fortfarande mest på 10 - 20 ex, någon större, de flesta mot SV ungefär, ofta högt. Även flera gäss i par; alla bestämbara gäss var sädgäss. Domherre hörd.

Vi tillbaka ner till Öved, sedan stora vägen till Hjälmared, på vägen intet. I sjön vid Hjälmared ingenting nära stranden, men längre ~~mm~~ ute låg en flock på 19 kanadagäss och därutanför stora flockar gräsand, totalantal ej möjligt att avgöra, men minst 300 ~~ex~~ ex fanns där säkert. Vi forts. till mitten på västsidan ungefär. Ute i sjön 1 skäggdopping, men inga fåglar nära. Långt ute över sjön rätt mycket mås, jag såg säkert 10 gråtrutar och några fiskmåsar och summa c 15 m 1 m obestämda måsar. Stora översvämnningar väster om sjön, här låg på långt håll c 7 + 3 + 3 sångsvanar, de hördes. Överflygande gäss och storskrakar i flock många ggr, och vi gjorde en ny granskning av fälten vid Vikens gård, där gäss ofta går. Här gick inga gäss på den vanliga platsen mellan gården och Kävlungeån, men säkert 500 - 600 gick öster om gården och några 100 m norr om vägen (väg 104 heter den om jag minns rätt). 2 knipor i sjön, båda hannar ad. De flesta gäss - och det var många flockar nu - flög ~~W/Y/W~~ västerut ungefär, och det samma gjorde några storskrakflockar på kanske högst 50 ex inalles.

Vi korsade Vombs ängar mot V, samma väg som förut, via Södergården. Nu bara c 40 - 50 gäss sedda, alla N om vägen, låg mest på vatten (= på översvämnningar); nu var drygt 12 ex kanadagäss, resten sädgäss. Förtätt oro på gäss, många flockar i luften, bl a flera ~~W/Y~~ rätt stora flockar långt nere i motljuset i S, ~~mmmmmmmm~~ väg 12, där denna korsar Klingavälsån. Stora mängder svartfågel i luften, de drog sedan ungefär söderut i glesa skaror. - Vi körde från Öbacken norrut till

1980-11-29 forts.

Östra brynet av den halvvuxna och risiga tallskogen som växer mellan Silvåkra by och Klingavälsån. Detta för att se efter rovfågel ~~flora~~ i lövdungarna och ev få bättre klarhet om gässens antal. Klockan var nu 1510, det var strålande grant men kallt. Vi såg nästan inga flera betande gäss, men flockar på 5 - 20 ex flög på avstånd flerstädes, ~~flora~~ allra oftast ungefär mot V. Storskrakflockar också överflygande mot V, oerhört mättade i färgen i det röda aftonljuset. 1 normalfärgad ormvråk satt i träddungen där gården legat. Vi startade härifrån 1517 och for hem via Silvåkra by - Stensoffakorset - ~~Stensoffakorset~~ Tvedöra - S Sandby. Nära Tvedöra kom på rätt stor höjd 3 hägrar i enkelrad, de flög mot SV. Rätt nära Måryd flera hundra svartfåglar på fält på avstånd; kråka, råka och kaja sågs men proportioner ovissa. Strax V om S Sandby ännu en stor samling svartfågel, gick eller stod på fälten, det var säkert 350 - 400 ex inalles, och jag såg att där fanns hundratals kråkor och råkor men avsevärt färre kajor.

Hem till Tenorgränd 8 klockan 1555. Mycket klargörande tur. Det ver-
~~klargörande~~ kade som om gäss i ~~flora~~ betydande antal höll på att resa västerut, samtidigt som dock stora flockar (t ex vid Viken) fanns kvar.

Diverse tillägg:

- 1 vid sista besöket i tornet vid Krankesjön såg jag c 8 storskrakar ligga i "tarmen". Den har annars i regel varit tom på fågel länge
- 2 nära Svansjö gård vid Vombsjöns N sida flög 2 ringduvor, de enda för dagen.
- 3 skata sedd på några ställen, bl a i buskarna i Krankesjöns SO hörn
- 4 Lena såg kungsfågel i Vombs fure
- 5 observera att flera vanliga småfåglar alls inte sågs, t ex sånglärka, bofink etc.
- 6 en snöskata sågs nära Revinge på utvägen och 1 koltrast nära Övedskloster, men inga andra trastar; inte en enda flock av snöskata, som ett slag var så talrik.

(S L U T)

Se följande sida för ännu en renskrift av anteckningarna från 1980-11-29!

(288)

decme version sist. (1981-05-19)

Denne Dr. Dubbelcrushen;

John

360 gränder

55 storskrakar

75 storskrakar

häger varv 6 st och 4 juv

NK

10 hägrar^K varer
6 år och 4 juv

1-

x på övre skissen anger ungefär var de 4 kanadagärren fällde.

SLUT

1980-12-06, Lördag.

Hela dagen var det ett alldeles strålande vinterväder: intensiv sol, utmärkt sikt, måttlig eller (mest) svag vind, och sammanhängande snö-
täcke på ca 5-10 cm tjocklek, kanske
snarast mera. Mycket kallt, kl 0900 var
det -12°C vid Tenarvåren.

Lena och jag hade avsett att fara ut till
sjökan vid Kankesjön och kanske svänga
nerom Hälleberga och/eller Böringe på
hemvägen, men därav var intet, ty Lena
kände sig mycket dålig och, som hon
själv sade, "darrig i hela kroppen".
Efter frukost gick hon till sängs.

Jag stannade hemma hela dagen och
var ej utanför dörren; jag ordnade
dagboksanteckningar, brev, nuserihandlingar
etc. Jag ringde Inga och meddelade läget.
Inga verkade först tveksam och trott, men
omkring kl 1515 ringde hon och berättade
att hon besökt sjökan! Allt var OK
därte, och fjällisten var kort men in-
tressant. Sjön var helt islagd, folk åkte
skridsko och skridskosegel över hela ytan.
Även kanalen (= tilloppet till sjön från
Silvåkerskärr) var isbelagd. På isen
längst bort i västra delen stod en

1980-12-06 forts.

rätt rät flock svan på c 15-20 ek,
där både ad och juv. Art oberoämbär.
På isen, också rätt långt bortom
väster, stod c. 100 änder, säker-
ligen grävänder. Inga vak fanns i
isen. Över sjön kom en flock på
9 södfärs; och det var rikligt med
gräspilling på isen. Inga rovfåglar
sågs vid sjön, inga småfåglar heller,
men "på Rerugefältet" (= säker
på stäerna i om Rerugeby och mi-
hände vid Rerugeby) hade Inga
setts 1 hållvåk, 2 ornvågar och
1 oberoämbär våk.

En minck hade lämnat sitt visit-
kort på stugtrappan, och spår av
kanin och katt fanns i snön på
botten.

Mycket intressant att få denna red-
görelse! Inga hade inte besökt Uomb
ågar.

Själv gjorde jag kortvariga observationer från villan
ett par ggr. Kl. 1430 sågs 4 södfärs
de flög rätt nära fjärr med leus mot
O eller ONO.

(291) ✓
1980-12-05, fredag.

omkring kl 1100 flög 7 sädgäss mot Ö över Lund. Vid 12-tiden samma dag såg Sune Arlebo c 25 gäss, säkert sädgäss, flyga åt samma håll. Ren vinterdag, halvklart, god sikt, flera minusgrader, snötäcke 5-10 cm. Riktningen Ö är med nödvändighet ungefärlig, som den måste bli när man inte har kompass eller är ~~klar~~ klar över väderstrecken med bara ett par graders felmarginal.

1980-12-06, lördag.

Vistades inomhus trots strålande vinterväder: svag vind, utmärkt sikt, temp. -10° C kl 1400! Bara strö-obsar. Kl 1430 flög 4 sädgäss mot O-ONO över Lund. Intensivt solsken, rent vinterlandskap.

1980-12-16, tisdag.

Tog buss till Revingehed, närmare bestämt Kvinnevad, ankomst dit 1312. Gick ner till stugan, följde först den nedlagda järnvägslinjen, men efter c halva sträckan vek jag av mot SSO ner på "stora heden" och fick bra sikt över Vombs ängar etc. Sedan till stugan via Ivans backe, ankom stugan 1422. Arter på nervägen:

sädgås: Vombs ängar (VÄ) vid Norregård skattat 1500 ex, se nedan.

Dessutom kl 1415 långt väster om Krankesjön flera flockar sedda flygande söderut, skattningsvis 300-350 ex sedda där (men ~~omöjligt~~ omöjligt att bestämma dessa kritiskt!)

Fåglarna på VÄ granskade jag i tub, summa 250 ex, alla var sädgås. - Därtill 30 + 15 ex sedda, plats ej angiven.

sångsvan: på översvämningar på VÄ 3 ad och 5 juv

storskrak: över stora heden flög 2 ex mot Ö. I Krankesjön flock 26 ex, som fällde på närmsta klarvatten (NK).

ormvråk: 1 Kvinnevad sittande, 1 + 1 senare flygande. Alla normalfärg.

havsörn: 1 ad kom från SV över stora heden, steg starkt, for vidare, skrämde upp de 1500 ~~gässen~~ gässen enligt ovan.

sparvhök 1 ex stora heden, troligen hanne ad.

havstrut 1 ad Krankesjön.

snöskata flock på 6-8 ex på håll Kvinnevad

mesar hörda vid stugan, blåmes sågs troligen

grönfink några ex över stora heden. Grönfink ad sågs

steglits: flock 24 ex Kvinnevad, nära, flocken satt i träd, lockade rätt livligt, lyfte, kanske skrämde av min närvaro

domherre: hörd Kvinnevad och Ivans backe, flera ggr

skata 1 sedd nära stugan

kråka helt få sedda VÄ.

Väder: hård vind omkring NV, först mulet men god sikt och ljusnande.

Omkring kl 1420-1440 starkt klarnande, det blev fint ~~solsken~~ solsken.

Vattensituation: oerhört med vatten. Kävlingeåns översvämningar var som i gamla tider (d v s före den stora regleringen 1937-1942, utförd huvudsakligen för att rädda åns naturvärden, på initiativ av överhovstallmästaren Hans Otto Ramel och hans son, Övedskloster). ~~Ö~~ Överallt på åkrar och betesmarker vattensamlingar med diameter 25 - 250 meter. VÄ starkt översvämmade. Väster om Vombsjön jättestor vattenyta, som det brukade vara förr i världen på våren och ibland på hösten etc.

Läge vid stugan: yttertemp. precis 0° C. Temp. i rummen +15° C men verandan mycket kall eftersom dörren mellan verandan och huset i övrigt hålls stängd för att spara värme och göra temp. i inre rummen lagom för krukväxterna. - Jag upp i tornet 1445, stannade till 1510. Såg då: Vattenstånd i sjön mycket högt. Avstånd från vårt staket till vattenlinjen var 8 meter! Intet spår av is på sjön. - Fågel:

häger 1 stod i "tarmen", 2 andra sågs samtidigt flyga, 1 av dem fällde utanför kanalmynningen; ex från "tarmen" flög också dit, fällde c 20-25 m från det andra.

storskrak: flocken på c 25 (se ovan) hade simmat tämligen långt ut. Därutöver enstaka eller parvis mycket glest i NO delen av sjön; kanske 10-20 inalles. Eventuella ex långt i V ej synbara, ty det blåste hårt och var vitaktiga, i stort sett parallella skum-ränder längs sjön i riktning NV-SO. - En gång flög 9 storskrakar förbi, varav 2 hannar 7 honor; en annan gång några ex

1980-12-16 forts.

till flygande förbi. I stora flocken var majoriteten hannar ad.

salskrak: 1 hona eller juv NK

vigg: 1 ex sågs flygande två ggr, var ej hanne ad

blåhök 1 hona eller juv kom från Ö, nära, flög mot V änden av sjön, där flera ex brukar övernatta. Sedan sågs 2 ex därborta, varav inget var hanne ad.

sparvhök 1 ex över Ivans backe

havstrut 1 ad flera ggr sedd, delvis över storskrakflock

gråtrut 1 ad i NO delen av sjön

fiskmåsar: c 40 ex, mest juv; vissa ex dock

i svår motsol. Dessa fiskmåsar flög

glest och högt enligt skiss, alltså

ungefär mot ONO-NO:

Senare 2 ad över sjön; dessa kom från Ö.

grönsiska 1 ex överflygande

domherre 2 honor sedda sittande

obest småfågel 1 ex sett, var kanske träd-krypare.

Föga obsar 1515-1530. Väder: bistert kallt, men härliga färger. Delvis skugga från 1505.

1542 1 blåhök hanne ad förbi stugan mot V, sakta, nära håll

1600 temp nu nästan exakt minus 1° C

1615 solen nere för tämligen längesedan, men himlen i SV-V är ljus, med några små lätta moln.

Jag hade hoppats att gässen skulle fälla i Krankesjön på kvällen. Men därav blev intet. Det mörknade alltmer, låt vara att halvmånen stod tämligen högt på himlen i OSO och sken så starkt att skuggorna blev skarpa. Men det blev natt utan att en enda gås lät se eller höra sig. Lena kom 1655, och vi stannade till 1710. Intet liv! Då for vi hem till Lund sädra vägen.

Tillägg: på utresan sågs i Lund 1 gråtrut juv, 1 fiskmåsar ad och 1 skratmåsar ad. Vid S Sandby och i trakten däromkring sågs råkor i flockar.

S L U T

1980-12-20, lördag.

Lena och jag startade från Lund c 1015, for via S Sandby - Revinge - till Harlösa och vidare mot öster. Stannade på vägen mellan Harlösa och Vikens gård och granskade de väldiga översvämningarna V om Vombsjön. For sedan ner till åns utlopp ur Vombsjön och granskade både sjön och översvämningarna på nytt, nu naturligtvis främst de översvämningar som fanns S om åns fåra. Kilometervida översvämningar; men det syntes på uppsvämmat material av växter etc att vattenståndet varit ännu högre, uppskattningsvis ett par decimeter. Vi fortsatte sedan via Vombs by - ~~Sten~~ Södergården - över ängarna längs vanliga vägen - tog till höger vid Öbacken och kom i kanten av tallskogen; kort stopp här för granskning av lövdungen V om Norregården. Föga att se. Sedan ner till stugan vid Krankesjön. Jag upp i tornet, stod där knappt 15 minuter. Sedan hem S om Krankesjön - Stensoffa vägskäl - S Sandby - Lund.

Tidsschema: start c 1015, passerade Harlösa 1048, obsar vid Vombsjön enl. ovan c 1115-1140, ankomst stugan 1155, obsar från tornet 1205 - 1217, start härifrån c 1225, köpte en del matvaror i S Sandby, återkom till Lund 1315. Stopp för gäsflock Ö om S Sandby, se nedan.

Väder: grått; måttlig ostlig vind; mycket fuktig luft, vilket gjorde att det kändes kallt. Snöfall från c 0945, det blev dock aldrig starkt utan upphörde c 1055 och ersattes med svagt regn. Även detta upphörde stundvis både vid Vombsjön och vid Krankesjön. Sikt ganska klar när det inte föll nederbörd, men obs-förhållanden dock måttliga p g av vinden m m. Vid Krankesjön, där tornet har lä för de östliga vindarna, gick det ~~bra~~ överraskande bra att använda tuben från tornet.

Idag på utvägen fann vi att den nya vägen, som går norr om förläggningsområdet i Revingeled, öppnats för trafik. Det var ~~min första~~ första gången jag for på den vägbiten.

Före starten från Lund såg jag från frukostbordet: en överflygande snöskateflock, mycket gles, och jag såg ej på långt när alla ex, ~~men~~ det bör ha varit minst 50 ex i flocken, kanske betydligt mera. Vidare några fiskmåsar ad, som (ej i sällskap) flög över villakvarteren vid Ö Torn, likaså en ej utfärgad skrattnås.

Under exkursionen sågs följande:

häger 1 eller troligen 2 ex vid Krankesjön. Sjön helt isfri.

sädgås flock c 40 ex på vått fält i översvämningarnas N kant; mellan Harlösa och Vikens gård. På Vombs ängar sågs inga sädgäss, varken N eller S om vanliga "oljevägen", ej heller från tallskogens Ö bryn. Men just det område ungefär NV om Norregården, där jag häromdagen såg så mycket gäss, just det studerades ej idag. - På hemvägen fann jag en betande gäsflock Ö OM S Sandby och ungefär N om den gård, vid vilken avtagsvägen mot ~~M~~ Måryd grenar ut. Stopp för räkning, det gav c 350 gäss här; alla kunde ej granskas kritiskt men jag såg bara sädgäss.

kanadagås: på fält 200 m från den plats där första sädgäsflocken sågs gick en flock på c 26 kanadensare. Vidare låg c 30 ~~kanadensare~~ kanadensare på översvämningarnas S del, utanför Norregården, snarast mellan denna och allmänna vägen vid Vombsjöstranden.

sångsvan: utefter översvämningarnas N strand låg summa 17 ad och 11 juv sångsvanar, de låg oftast i m l m tydliga par resp familjegrupper. Tillsammans med de nyssnämnda 30 kanadensarna låg på översvämning c 46 sångsvanar ad och ett osäkert antal juv, dessa juv svåra att se eftersom de delvis låg tätt ihop med ad och delvis in mot skogsdungen, m l m dolda bland höga örter eller buskar; dock hade jag ~~ett~~ intrycket att antalet juv här var lågt, kanske ej över 10-12 inalles. Dessutom gick några sångsvanar på fält nedanför Vikens gård, summa ex c 8.

knölsvan? Just när vi gjorde första ~~stoppet~~ stoppet Ö om Harlösa, lyfte 3 ad och 3 eller 4 juv svanar från översvämningen och ~~flög~~ flög ungefär västerut, jag fick in 2 ad i kikaren och tyckte mig tydligt se att det var knölsvan. På gränsen till helt säker, bör kanske anföras utan frågetecken, näbben var faktiskt rödgul, men obsen var kort. varig och skedde i småregn och på rätt långt håll.

gräsand: Översvämningarna, första obs-platsen, alltså i vattnet N om

1980-12-20 forts.

(294)

uppdelade

Kävlingeåns fåra, hyste mycket gräsand, ~~separat~~ på flera m 1 m tydligt skilda flockar. Jag räknade c 650 ex här. En knipa hanne ad fann jag här också, men inga andra ändar. - Vidare låg gräsandflock eller -flockar i Vombsjöns NV del vid Hjälmaröd, rätt långt ute, nog högst 60-70 ex sedda, men det kan ha varit mycket mera. Vombsjön, som var helt isfri så långt vi kunde se, hyste däremot inga ändar eller andra fåglar ~~och~~ längs V sidan för övrigt. Översvämningarnas S del, där sångsvan och kanadagås låg enligt ovan, hyste ett ringa antal gräsänder, bara c 50 ex såg jag. Bara 1 + 3 ex sedda flygande, annars alla liggande i vatten. - Krankesjön slutligen befanns hysa ~~separat~~ två flockar, c 120 resp 135 ex, de låg ungefär enligt skissen här, ~~och~~ de 120 närmast tornet men ej ~~och~~ alls på närhåll, de 135 längre ute.

knipa: 1 hanne ad på översväm., se föreg. art.

storskrake: inte sedd på översvämningarna

eller i Vombsjön. I Krankesjön låg 1 praktfull hanne ad ensam på närhåll utanför kanalmynningen, och ~~och~~ längre ute låg 9 + 1 + 1 ex,; fler syntes ej trots noggrann avspaning.

salskrake: 1 ex i Krankesjön i närmaste klarvatten, var ej hanne ad.

ormvråk: på utvägen V om Revingeby 1 ex, och på återvägen, när vi stannade för att se på gåsflocken Ö om S Sandby, sågs 2 ormvråkar sitta i träd resp på påle, med c 300 m inbördes avstånd.

fjällvråk 1 ex vid Kävlingeåns utflöde ur Vombsjön, sågs länge, satt, ryttlade, var orädd.

tornfalk 1 ex ryttlade vid Kvinnevad på utvägen.

ängspioplärka 2 ex lyfte vid Vombsjöns V ~~strand~~ strand, nära åns utlopp

blåmes minst 2 ex i vassen och buskarna vid stugan vid Krankesjön

obestämda småfåglar sedda i enstaka ex på ett par tre ställen, åtminstone delvis var det mesar, men obsar ytliga och kortvariga.

domherre hördes flera ggr vid stoppet Ö om Harlösa.

OBS: turkduva 1 ex flög alldeles nära förbi när vi körde in i S Sandby på återvägen.

koltrast flera ex uppe och flög över S Sandby när vi stannade där på återvägen. och vid Vombsjöstranden!

skata enstaka ex sedda vid Revingeby, vid stugan vid Krankesjön etc.

kaja: över Harlösa kl 1048 en hel del kajor flygande, oroliga, fällde delvis, säkert 40 ex sedda. Även senare flerstädes men ej närmare studerade. Vid Vombsjöstranden några ex tills. m kråkor, etc.

råka: sedd i utkanten av Lund. Och vid gården Revingeby 8, där förr i världen storken häckade, gick minst 300-350 kråkfåglar på ett fält som nyligen fått en försvarlig giva naturgödsel. Det var kråka och råka, men i ovissa proportioner.

kråka: se föregående. Dessutom sedd i avsevärt antal vid översvämningarna. Här gick kråkorna precis i vattenkanten eller nära denna, dels på våta fält och jordar, dels på gräs, dels också på de små områden av glanskis, som fanns här och där i kanterna. Vid åutloppet och i dess närhet, vid Hjälmaröd etc minst 60 - 70 ex sedda. Från vanliga vägen över Vombs ängar sågs också en hel del ~~och~~ kråkor på ängsmarken, vanligen på eller invid översvämmad mark ~~och~~ (här var många små eller medelstora översvämningar, atm. delvis med tunn is. De stora översv. V om Vombsjön däremot till 99 procent öppna).

Tillägg: temperaturen idag mycket nära noll grader. Mycket skön tur, och upplysande, trots kort varaktighet. Det skall också tilläggas, att 5 danska ungdomar kom till Silvåkratornet just när jag gick ner därifrån. De hade studerat fågellivet vid stora översvämningarna mera noggrant än jag, de hade sett c 1500 gäss (tydligen ungefär på den plats ~~var~~ där jag såg ungefär lika många i tisdags). Av dessa var 50 blåsgäss, sade de. Vidare hade de haft 1 havsörn ad. OBS den kompletta frånvaron av ringduvor, liksom sist. Bland obestämda småfåglar skall också införas en flock på c 7 ex nära Silvåkra by på ssndmarken, kanske vinterhämpling.

SLUT

1980-12-25, torsdag, juldagen.

(295)

(295) Inga, Lisen och jag startade från Lund 1225, for via S Sandby - Revinge - Kvinnevad - Harlösa - Hjälmared till Vombsjöns V sida (stopp ett par ggr) - Vombs by - Vombs ängar (stopp) - Öbacken - norrut till NO hörnet av tallskogen (stopp för förnyad titt på ängarna och på lövdungen) - ner till stugan (stopp, kaffe, jag upp i tornet). Start härifrån 1435, for "Prästavägen" till Revingeby - S Sandby - Lund, Sunnaväg 18 L, ankomst dit 1515. Väder: sikt dålig, stundvis dock måttlig. Efter rätt bra morgonväder blev det regn just när vi skulle starta, och därefter var det regn en god del av färden, delvis svagt, delvis ösregn. Stundvis uppehåll, bl a när jag stod i tornet. Temp vid stugan +6°C. Vind mycket svag. Enormt med vatten, både på fält snart sagt överallt längs vägen och naturligtvis längs Kävlingeån. Översvämningarna V om Vombsjön var större än sist, nådde nära det maximum som kom för ett par veckor sedan (detta maximum mycket lätt att se på grund av den stora mängden hopsköljt material av stora växtdelar, stjälkar etc som markerade högsta nivån). Mycket stora marker översvämmade även längre ned utefter Kävlingeån, t ex vid Revingehed. Kolossalt med vatten även i Klingavälsån, den gick nästan upp till bron vid Öbacken, bara c 20 cm därunder (skattat värde). Vombs ängar fulla med vattensamlingar, och genomströmningen i diken var synnerligen stark.

Vi obsade från vägen längs Vombsjöns V sida, från stoppet på ängarna och från tallskogens NO hörn, dessutom förstås från stugan och tornet. Jag var i tornet c 1405-1420. Därtill, naturligtvis, obsar från bilen. Arter: dominerades av storfågel. Förkortningar: Kr = Krankesjön, VÅ = Vombs ängar, VS = Vombsjön, Ö = de stora översvämningarna V om Vombsjön. Dessa översvämningar var kilometervida.

Artlista:

- 1 smådopping 1 ex Kr i närmsta klarvatten
- 2 häger Kr 3 ex sedda samtidigt, varav 2 ad 1 juv, men sikten var måttlig och totala antalet kan ha varit mycket större
- 3 sångsvan Ö bland gässen, delvis också för sig själv familjevis utan andra vattenfåglar i närheten. Flera rätt tydligt sammanhållande familjer sågs, 2 ad + 2 juv, 2 ad + 4 juv, 2 ad + 3 juv, etc, därtill inne bland gässen en gles men stor samling av sångsvan, som, såvitt jag kunde se, bestod bara av vita fåglar, ~~men~~ men detta är ej alldeles säkert, ty det var regn och måttlig sikt och fåglarna, eller rättare sagt sädgässen, låg så tätt att det var lätt att förbise eventuella ungsvanar på håll. Som en approximativ siffra här på Ö skulle jag dock vilja ange 100 ex varav inte över 20 juv sedda. Därtill på VÅ på översvämning nära Öbacken ytterligare c 7 sångsvanar varav 3 ad 4 juv. Inga svanar sedda i Kr, ~~ej~~ ej heller i VS.
- 4 sädgäss: en väldig flock låg på Ö. Inga och jag gjorde, oberoende av varandra, en skattning grundad på räkning, och vi fick båda siffran 1400 gäss, därav var dock mycket approximativt 70 - 90 kanadagäss; Inga trodde snarare på c 100 sådana. Alltså c 1300 sädgäss. De flesta låg för långt bort för att kunna detaljgranskas i ~~men~~ det svaga ljuset, men ~~men~~ minst 250 - 300 låg tämligen nära, och jag såg på många rader liggande exemplar, att de hade alldeles övervägande orangefärgade näbbar. Ytterst få ex övervägande mörka på näbbarna, kanske inte något enda ex helt övertygande med sådan färg. På långt håll sågs några små flygande gåsflockar.

Från vanliga vägen över ängarna sågs inte en enda ~~men~~ rastande eller betande gås, bara något tiotal överflygande. Men gäss hördes, och det befanns att en mycket stor mängd gick och betade på (eller åtminstone gick och stod) på mestadels plöjd mark utanför Vombs Nygård. Noggrann räkning helt omöjlig, men vi fick den bestämda uppfattningen att det inte kunde vara mindre än 1400 - 1500 ex. Stark eller åtminstone ihållande kör av sädgås hördes hela tiden, och ett par ggr hördes mycket klara bläsgåsläten, men bara från få individer. Det är absolut bergsäkert att dessa gäss var andra än de som låg i Ö; intet uppflog därifrån hade förekommit. Vi fortsatte men hade bara hunnit en kort sträcka när gässen vid

Nygård lyfte under väldigt kackel. Stopp genast, ~~utan~~ ut! Det blev oerhört med gäss i luften, vi fick minst 1500 ex. Några mindre flockar kom nära förbi, det var bara sädgäss, huvudmassan torde flugit till Ö, en ringa del flög söderut. Bläsgäss hörda på nytt, men få ex. - Vid Kr. överflygande sädgäss bara helt få, 1 + 2 + 4 + 2 etc. Men långt ute på sjön, i dess V halva, låg två flockar gäss, den ena på c 250 ex, den andra ännu litet längre bort var på c 50 ex. Det var bergsäkra Anser-gäss, och jag tror det var sädgäss. Men beteendet var rätt ovanligt. De låg ovanligt tätt tillsammans, som en stor flotttilj, med halsarna resta, alldeles som om de just ville flyga upp. De simmade litet fram och tillbaka inom en begränsad yta, dock inte hela flocken precis samordnad hela tiden. Några ggr sågs enstaka ex flyga helt kort och/eller lyfta vingarna. Men intet uppflog skedde.

Det skall tilläggas, att gässen på Ö kanske bör anges till 1400 sädgäss och därtill c 100 kanadagäss (mina originalanteckningar, helt oläsliga för andra än mig själv, är på denna punkt inte med säkerhet läsbara ens för mig).

Summan sädgäss här skulle alltså bli c 1400 + c 1500 + de c 300 i Kr (art ej bergsäker, men det var inte ex som räknats förut idag), ~~utan~~, plus ringa antal överflygande = summa över 3000 ex.

På hemvägen mellan Revingeby och Skatteberga kom en flock på 8 sädgäss flygande ungefär västerut, parallellt med vägen där vi ~~körde~~ körde. Inga höll 70 km/timmen, gässen höll nästan exakt samma fart, därtill skall sägas att de ~~reagerade på bilen~~ reagerade för bilen genom att stiga högre så småningom. Marschfart 70 km i varje fall mycket nära korrekt.

5 bläsgås: se sädgås. Bläsare bara ~~hörde~~ hörda i ringa antal.

6 kanadagås: se sädgås. Summa 70 - ~~1~~ 100 ex sedda

obestämnda gäss: se sädgås

7 gräsand: VS i mycket stort antal, de låg glest fördelat en bit utanför V stranden ända från furet långt norrut. Jag räknade c 2000 ex, fingranskning av varje ex kunde ej ske, men flera 100 som jag granskade var bara gräsand. Därtill låg mycket långt ute i VS ytterligare flockar, antal individer troligen stort, men artbestämning ej säker. På Ö sågs bara något tiotal gräsänder. I Kr låg på två nedplattade små vassbankar c 8 + 21 ex, därtill spridda ex i vasskanter och på klarvatten men högst 20 sedda, till att börja med, därefter ytterligare c 20. Totalt c 70. Rättelse: på Ö räknades c 30 ex

8 storskrake i $\frac{1}{2}$ Kr på närmsta klarvatten sågs 6 ex varav 3 hannar ad och 3 honor. Flera ej sedda med säkerhet idag

9 salskrake 1 ex, ej hanne ad, låg i VS NV hörn vid Hjälmaröd.

obestämnda änder: se under gräsand. Därtill enstaka ex på långt håll flygande över Krankesjön.

10 ormråk 1 ex i trädtopp nära Revingeby på utresan

11 fjällvråk 1 ex i litet träd vid Kävlingeåns fåra i Ö, c 300 m nedströms Vombsjön. Vidare 1 ex VÄ nära Öbacken, kom nära, var my. väl tecknat i ljust och nästan svart

12 blåhök 1 ex, nästan säkert juv, över markerna vid tallskogen V om Klingavälsån. Senare 1 ex i (tillsynes) samma dräkt sett från Silvåkratornet, det kom från Ö och flög västerut eller nordvästut över Krankesjön. Kan ha varit samma som det första.

13 fiskmås: på stor översvämning på ängsmark V om Revingeby en stor och tät flock, minst 250 ex, de lyfte till stor del, det var nästan bara fiskmås och nästan bara ad. Någon juv sedd, och jag tror där fanns någon gråtrut. Skratmås ej sedd med säkerhet. Vidare en flock som säkert var på 200-250 ex, på Vombs ängars vattendränkta delar N om vägen. Åtminstone allra mest fiskmås ad, därtill några gråtrutar. Långt ute över VS, över andflockarna, såg jag också enstaka fiskmåsar ad flyga.

14 gråtrut några VÄ, se föregående.

1980-12-25 forts.

(297)

- (297)
- 15 snöskata: flock på c 80 - 100, kanske flera, vistades på marken N om Öbacken och flög bort på låg höjd längsån och över ängarna med kurs mot S
 - 16 talgoxe några vid Silvåkratornet och stugan
 - 17 blåmes likaså, även sedd ute i vassen som vanligt
 - 18 entita sedd och hörd där också
 - 19 nötväcka sedd där av Inga. Hon observerade en blandflock av de 3 nämnda mesarterna plus nötväcka.
 - 20 gärdsmyg 1 ex lät höra sig flera ggr när jag stod i tornet. ~~Observerade~~ Vistades ute i vassen eller högrörterna och ~~inom~~ buskarna i strandkanten
 - 21 grönsiska flock på c 20 ex sågs vid tornet flyga över ett par ggr. Därtill flera ex ml m tydligt sammanhållande i buskarna och alarna, men de kan ha utgjort del av denna flock. Plötsligt kom dessutom en tät flock på c 100 - 110 ex förbi, sågs ett par ggr
 - 22 skata sedd vid stugan/tornet, vid Öbacken etc, men bara enstaka ex
 - 23 kaja sedd i ringa antal
 - 24 råka bara något enda ex på VÄ
 - 25 kråka sedd flerstädes i kanten på Ö, på VÄ rätt många ex tillsammans, etc, men bara några få tiotal ~~observerades~~ inalles. Ej närmare efterforskad; vi gjorde en rätt snabb tur, som synes av tidangivelserna i början.
 - 26 korp 1 ex i torrtopp i lövdungen som ligger på ängarna en rätt kort bit utanför NO hörnet av den unga tallskogen. (Här brukar relativt ofta sitta örn, men sådana sågs ej idag. - Det finns två lövdungar på ängarna, den andra ligger litet längre mot N. Jag minns båda från 30-talet. Då brukade jag beteckna dem som lövdunge I resp. lövdunge II, men nu kommer jag inte ihåg vilken som betecknades med I resp II). - Korpen satt länge stilla i toppen och lät höra relativt svaga, växlande, ofta kuriösa läten.

På hemvägen sågs nära S Sandby en stor flock råkor, säkert 150 - 200 ex, på jordig åker. Vi stannade ej, det kan ha funnits kråkor och ~~kråkor~~ kajor inblandade, men råkor i my. stark ~~majoritet~~ majoritet. Säkerligen samling för flykt mot ~~den~~ nattplatsen (som jag tror ligger i Räften-skogen). Ytterligare en flock råkor, minst 50 ex, sågs kort därefter på fält nära vägen.

Över Lund, före färdens anträädande, sågs fiskmås och skrattnås, ofta lågt över husen, vanligen ensamma, men ofta bara 100-250 m avstånd till nästa ex.

Mycket upplysande tur trots ~~det~~ relativt kortvariga obsar och trots det delvis olämpliga vädret, mörkt, hel del regn, etc. Dock skall sägas att luften var klar, och jag fick faktiskt goda obsar av decembergässens näbbfärg, däremot inte av benfärg och andra eventuellt befintliga karaktärer.

1980-12-30, tisdag.

298

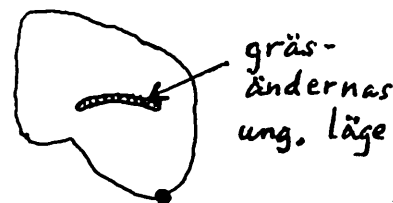
Lena och jag for från Lund 1015 i fint väder men dålig prognos. På utvägen litet fiskmås och några trutar, och på översvämning V om Revingeby 2 ad och 5 juv sångsvanar. 1 tornfalk. Vi fortsatte via Revingehed till Harlösa. Vattenstånd fortf. jättehögt; det var översvämningar längs ån. Väder: mild och ljus dager, förvår-stämning, +6° C ungefär. Våldiga översvämningar V om Vombsjön. Några svanar på våt åkermark, men inga gäss. Vid Hjälmaröd c 40 kajor. Stopp. Knipa hanne ad, salskrak 1 ex, bläsgås 2 flygande. Småflockar sädgås flera stycken, 20 kanadagäss flygande. 10 trutar flög V, däri 1 gråtrut ad och 1 havstrut juv nästan klar, vidare fiskmås, kajor. NV om Kävlinge-åns utlopp ur sjön 45 ad och 16 juv sångsvanar betande, därtill 2 ad och 3 juv som flög bort. Några hundra ~~kanadagäss~~ gäss, 15 bläs gäss. På Vombsjön över 500 gräsänder långt ute. Större hackspett hörd. ~~Omkring~~ 2 storskrakar överflygande. 500 sädgäss. 1 glada sågs på avstånd bortåt Harlösa. Allt detta norr om åfåran.

Söder om åfåran: (a) 5 ad och 4 juv sångsvan, (b) 2 ad och 4 juv sångsvan, (c) tätt samlade c 60 sångsvanar varav minst 2 men troligen flera juv. 40 - 50 kanadagäss. Kråkor. Småflockar gäss överflygande.

Vi for till utsiktspunkten vid Vombsjöns SO hörn och spanade över sjön. 1300 gräsänder låg där enligt skiss:

1 storskrak hanne, men inte flera!! 1 sparv-hök flög över. Spillkråka hördes länge. På my. långt håll över Öved 5 vråkar. 1 ringduva passerar. Det mulnar sakta. Vi forts. 1216.

Vombsjöns Ö sida: kråkflockar, kaja, och 7 hägrar lyfte plötsligt från översvämrad jordåker, orsak oklar. Öved: 1 + 1 ormvråkar, 6 + 35 ringduvor. Vombsjöns N sida: ännu 1 ormvråk, normalfärg liksom de 2 sistnämnda.

1237 (obs-plats tydligen nära Vombsjöns NV hörn igen): nu ligger 53 kanadagäss och c 700 sädgäss på vattnet, och bläsgås hörs. Svan: antalet troligen oförändrat gentemot nyss. (Vi far ner längs sjöns V sida och över Vombs ängar. Men intet sett på ängarna, tydligen). Vi svänger norrut efter Öbacken och fortsätter till NO hörnet av den unga tallskogen, nära lövdungen på andra sidan Klingavälsån. Ingen örn i dungen. Gäss på håll, mest flygande. Stora flockar av råka, över 75 ex, och flock 20 kajor kom från N över ängarna. Vi mötte Christian Hjort och okänd ung man i hans sällskap. De hade sett 1 juv kungsörn ~~mm~~ i dungen, vidare hade de sett varfågel, 1 blåhök hanne sub-ad samt 200 bläsgäss.

Själva såg vi inte mycket; 1 fjällvråk satt på stolpe, bläsgäss hördes, 250 sädgäss kom flygande från S.

Vi for till stugan. Ungefär 600 fiskmåsar i märkvärdigt tät flock kom från S men fällde ej. Krankesjön hyste 4 hägrar, 750 gräsänder, 1 vigg hanne ad, 3 andra vigg, 1 knipa ~~phanne~~ 2 storskrakar hannar ad. Annars m 1 m en renkultur av gräsand.

Christian Hjort hade en teori om orsakerna till fågelfattigdomen i Krankesjön: gödsel och oavsiktlig gödning från tidigare befintliga gårdar hade gjort sjön bra, d v s skapat förutsättningar för den tiden rika fågelfauna. Men nu, när gårdarna försvunnit i samband (bl a) med militärens inköp av mark, har denna näringstillförsel försvunnit och sjön helt enkelt blivit alltför näringsfattig, särskilt som den ligger på mycket fattig mark, glacialsand etc. Tål väl att tänka på! Jag bör ta upp frågan med Johnny.

Vid stugan nu: ute-temperatur +5½ grader C. Inomhus +18° C. Det mulnar sakta, luften blir disigare, regn kan väntas; kanske regnar det redan i S över Romeleåsen. - En del gåsflockar kom från NO ut över sjön men fällde ej, tappades ur synhåll. Jag var i tornet ett slag men gick ner 1340. Kort därpå, 1345, började det duggregna och blev mycket sämre sikt. 1350-1420 vi for hem söder om sjön i tätt men ej starkt duggregn.

1980-12-30, tisdag.

298

Lena och jag for från Lund 1015 i fint väder men dålig prognos. På utvägen litet fiskmås och några trutar, och på översvämning V om Revingeby 2 ad och 5 juv sångsvanar. 1 tornfalk. Vi fortsatte via Revingehed till Harlösa. Vattenstånd fortf. jättehögt; det var översvämningar längs ån. Väder: mild och ljus dager, förvår-stämning, +6° C ungefär. Våldiga översvämningar V om Vombsjön. Några svanar på våt åkermark, men inga gäss. Vid Hjälmaröd c 40 kajor. Stopp. Knipa hanne ad, salskrak 1 ex, bläsgås 2 flygande. Småflockar sädgås flera stycken, 20 kanadagäss flygande. 10 trutar flög V, däri 1 gråtrut ad och 1 havstrut juv nästan klar, vidare fiskmås, kajor. NV om Kävlingsåns utlopp ur sjön 45 ad och 16 juv sångsvanar betande, därtill 2 ad och 3 juv som flög bort. Några hundra ~~gräsänder~~ gäss, 15 bläsgäss. På Vombsjön över 500 gräsänder långt ute. Större hackspett hörd. ~~2~~ 2 storskrakar överflygande. 500 sädgäss. 1 glada sågs på avstånd bortåt Harlösa. Allt detta norr om åfåran.

Söder om åfåran: (a) 5 ad och 4 juv sångsvan, (b) 2 ad och 4 juv sångsvan, (c) tätt samlade c 60 sångsvanar varav minst 2 men troligen flera juv. 40 - 50 kanadagäss. Kråkor. Småflockar gäss överflygande.

Vi for till utsiktspunkten vid Vombsjöns SO hörn och spanade över sjön. 1300 gräsänder låg där enligt skiss:

1 storskrak hanne, men inte flera!! 1 sparvhök flög över. Spillkråka hördes länge. På my. långt håll över Öved 5 vråkar. 1 ringduva passerar. Det mulnar sakta. Vi forts. 1216.

Vombsjöns Ö sida: kråkflockar, kaja, och 7 hägrar lyfte plötsligt från översvämrad jordåker, orsak oklar. Öved: 1 + 1 ormvråkar, 6 + 35 ringduvor. Vombsjöns N sida: ännu 1 ormvråk, normalfärg liksom de 2 sistnämnda.

gräs-
ändernas
ung. läge

1237 (obs-plats tydligen nära Vombsjöns NV hörn igen): nu ligger 53 kanadagäss och c 700 sädgäss på vattnet, och bläsgås hörs. Svan: antalet troligen oförändrat gentemot nyss. (Vi far ner längs sjöns V sida och över Vombs ångarna. Men intet sett på ångarna, tydligen). Vi svänger norrut efter Öbacken och fortsätter till NO hörnet av den unga tallskogen, nära lövdungen på andra sidan Klingavälsån. Ingen örn i dungen. Gäss på håll, mest flygande. Stora flockar av råka, över 75 ex, och flock 20 kajor kom från N över ångarna. Vi mötte Christian Hjort och okänd ung man i hans sällskap. De hade sett 1 juv kungsörn i dungen, vidare hade de sett varfågel, 1 blåhök hanne sub-ad samt 200 bläsgäss.

Själva såg vi inte mycket: 1 fjällvråk satt på stolpe, bläsgäss hördes, 250 sädgäss kom flygande från S.

Vi for till stugan. Ungefär 600 fiskmåsar i märkvärdigt tät flock kom från S men fällde ej. Krankesjön hyste 4 hägrar, 750 gräsänder, 1 vigg hanne ad, 3 andra vigg, 1 knipa hanne, 2 storskrakar hannar ad. Annars m l m en renkultur av gräsand.

Christian Hjort hade en teori om orsakerna till fågelfattigdomen i Krankesjön: gödsel och oavsiktlig gödning från tidigare befintliga gårdar hade gjort sjön bra, d v s skapat förutsättningar för den tidens rika fågelfauna. Men nu, när gårdarna försvunnit i samband (bl a) med militärens inköp av mark, har denna näringstillförsel försvunnit och sjön helt enkelt blivit alltför näringsfattig, särskilt som den ligger på mycket fattig mark, glacialsand etc. Tål väl att tänka på! Jag bör ta upp frågan med Johnny.

Vid stugan nu: ute-temperatur +5½ grader C. Inomhus +18° C. Det mulnar sakta, luften blir disigare, regn kan väntas; kanske regnar det redan i S över Romeleåsen. - En del gåsflockar kom från NO ut över sjön men fällde ej, tappades ur synhåll. Jag var i tornet ett slag men gick ner 1340. Kort därpå, 1345, började det duggregna och blev mycket sämre sikt. 1350-1420 vi for hem söder om sjön i tätt men ej starkt duggregn.

Tillägg
B

Tillägg:

1980--04--03.

Omkring kl 1500 kom över Klostergården 4 obestämbare svanar och kort därefter
3 knölsvanar, alla mot 0 eller OSO.
" " 1600 " " Tenorgränd 2 + 2 + 12 obestämbare svanar, alltså
summa 16 ex, alla ungefär mot 0.

Tillägg

B

1980, osäkert datum på våren men senast i början av april.

En kväll vid vår stuga vid Krankesjön blev det ett markant sträck av knölsvan ungefär mot ONO - NO. Jag räknade följande:

Tid	Antal passerande ex	
1630-1730	9 + 3 + 3 + 11 + 2 + 2 + 4 + 2 = summa 36 (härav kom de sista 21 ex nära varandra)	
1730-1800	7 + 2 + 2 + 6 =	summa 17
1800-1835	2 + 7 + 4 + 7 =	summa 20
	summa summarum	73

Det var en fin kväll. De allra flesta fåglarna kunde bestämmas bergsäkert till knölsvan. Bland de senast passerande flockarna resp. paren fanns dock kanske några få som inte kunde bestämmas med full säkerhet. Fåglarna flög oftast bara några tiotal meter högt.

Viktigaste skälet till att dessa obsar anföras trots den bristfälliga dateringen är dock, att fåglarna så ofta flög parvis. Jag har sett samma sak vid några andra tillfällen på våren, om jag minns rätt; däremot kan jag inte minnas att jag träffat på sådana besked i litteraturen.
(Renskrivet 1984-02-28. GR).

S L U T

R
Tillägg 1980 - 06-24 Tillägg.

Nedanstående anteckningar renskrivna 1984-02-22. Exakt datum saknas visserligen, men ett par rätt trevliga iakttagelser gjordes och bör räddas undan glömskan. Obs-plats Krankesjön vid stugan och/eller från tornet. Iakttagelser huvudsakligen gjorda av mig, men OBS vad som säges om andras obsar.

se nedan
Min artlista:

lövsångare
trädgårdssångare
törnsångare
svarthätta
koltrast flera
sånglärka
strandskata
gulsparv minst 2 ex sedda
taltrast varnade
talgoxe kull
hämling 2 st
järnsparv 2 st
bofink
storspov
gök
kråka
~~kråka~~
vipa
trädpiplärka
brun kärrhök 1 + 1
tornsvala
stare mycket juv
kaja
tornfalk 2 + 1 ruggande
skata
häger 5 ex
ringduva
skogsduva 1 + 2
ladusvala
skäggdopping
knölsvan
ormvråk
kanin 1 ex sågs
hare 2 ex sedda
nässelfjäril

Ovanstående är en lista på vad jag såg vid en rundvandring kl 1855 - 2055.

När jag kom tillbaka till stugan mötte jag Staffan Ulfstrand och hans maka Astrid; de hade just varit uppe i tornet och sett en älg simma över Krankesjön från N till S sidan.

Minuterna därefter mötte jag Inga i sällskap med Göran Högstedt; de hade också sett älgens simtur!

Därefter obsar, åtminstone delvis gemensamt med Inga och Göran:

svartvita flugsnapparnas kull, som kläckts i holken på tallen vid vår stuga, hade nu flugit ut. Och den kull av samma art, som kläckts i holk vid gamla uthuset, räknades av Inga och Göran. Den bestod av 8 ungar (åtta ungar), vilket är rekord, enligt vad de själva uppgav (och det stämmer med uppgifter från Thomas Alerstam m fl). Dessa ungar ännu ej utflugna. I holkar, uppsatta av Hans Källander i strandskogen nära stugan/tornet, fanns ~~3 + 3 + 5 + 5~~ 3 + 3 + 5 + 5 ungar; alla hade ringmärkts av Göran. Det blev, tillsammans med de åtta, summa 24 märkta.

Klockan 2155 - 2205 fortsatte vi observationerna. Ungefär 800 back-svalor och en del ladusvalor svärmade runt över sjön, delvis tätt över vattenytan på närmsta klarvatten. De flög tätt som starar men dessutom i småflockar på 3-7 ex/flock, typiskt beteende för back-svalor. De var snart borta. - Långt borta i V sågs en starflock på uppskattningsvis 6000 (sextusen) ex. Näktergal sjöng bra på kvällen men ej nämnvärt tidigare på e m. - "Mer änder" sågs (men inga änder tidigare nämnda ikväll). Måsflockar flög mot väster, och över Krankesjön sågs också fisk- och skrattnås, totalt antal över 100 ex.

Exakt dag fastställd: 1980-06-24. Se detta datum, sidan 148.

Den ~~här~~ härovan nämnda rundvandringen kl 1855-2055 gick till Silvåkraskogen och åter.